

શ્રી
ધમ્મિલકુમારનો રાસ

—૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦—

પંડિતશ્રી વીરવિજયજી

કૃત

તપ ફલ મહાત્મ્ય રૂપ

આ ગ્રંથનું

યથામતિ સંશોધન કરીને

શ્રી મોહમયીપત્તન મધ્યે

ગુજરાત પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં

છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્યો.

સંવત ૧૯૪૨

શ્રાવણ શુક્લ પૂર્ણિમા.

૯-૦૦

1688

॥ अथ ॥

॥ पंडित श्रीवीरविजयजी विरायित ॥

धम्मिल कुमारनो रास प्रारंभः ॥

॥ द्रुतविलम्बितवृत्तम् ॥

॥ सकलशास्त्र भट्टादधिपारगं, समरसैकसुधार
ससागरं ॥ सुभकरं शुभवैजयनामकं, मनसि मंत्र
मिमं प्रणयाम्यहम् ॥ १ ॥ कमलभूतनयामलिन
भ्यतां, कविजनेष्टमनोरथदायिनीं ॥ रसिकप्राकृतपंथ
कथाभिमां, विरचयामि प्रतोदयहेतवे ॥ २ ॥

॥ दोहा ॥

॥ श्री शंभोस्वर पासज, जे जंगमां विख्यात ॥
समरी अमरी परवरी, सुरी पद्मावती मात ॥ ३ ॥
विजयवती विजयाभिधा, मातथी अधिके सनेह ॥
नित्य रहे दृढयांतरे, वीर्यभूत भुज देह ॥ ४ ॥ नाम

પકારાદિક સુણી, પૂરણ પ્રગટે પ્રીત ॥ મુજ પદ્માવ
 તી નામની, શંકાશંકિત ચિત્ત ॥ ૫ ॥ તેહ તણા સુપ
 સાયથી, રચના રચશું સારા ॥ વસુદેવ હિડેં કહ્યો,
 સુંદર જે અધિકાર ॥ ૬ ॥ વીરજિણુંદ સમોસરયા,
 ગુણશિલચૈત્ય મઝાર ॥ ખારે પરખદા આગલે
 ભાંખે વ્રત આચાર ॥ ૭ ॥ સમકિતવંતનેં મુક્તિ
 નો, મારગ દોય પ્રકાર ॥ દેશ વિરતિ શ્રાવક તણો,
 સર્વ વિરતિ અણુગાર ॥ ૮ ॥ ચરણ રથેં ઘોરી બેહુ,
 દોરી બહુ શ્રુતહાંથ ॥ જ્ઞાની નર જે આગુઓ, તો સવિ
 મુખિયો સાથ ॥ ૯ ॥ મારગ ગમન સાધન વિધિ, સ
 દ્વગુરૂ વચન પ્રમાણ ॥ ઊત્સર્જનેં અપવાદથી, બિહુ
 ભેદેં પચ્ચખખાણ ॥ ૧૦ ॥ આશનિરાશિ ભાવથી, ત
 પ કીધું ફલવંત ॥ સ્યાદવાંદ સિદ્ધાંતમાં, સાચે નહિ
 એકાંત ॥ ૧૧ ॥ આશીભાવેં તપ કરયું, આંખિલનું
 ખટ્તમાસ ॥ આ ભવમાં ધમ્મિલ કુંચર, પામ્યો ઋ
 ધ્વિ વિલાસ ॥ ૧૨ ॥ પ્રેમે પૂછે પરખદા, કુણ ધમ્મિ
 લ કુમાર ॥ જગત ગુરૂ કરૂણાનિધિ, ઊપદેશે
 અધિકાર ૧૩ ॥

॥ ઢાલ પહેલી ॥ દેશી રસિયાની ॥

॥ સયલ દ્વીપસાગર સેવિત સદા, સમવૃત સો

ધન યાત્રી ॥ સલૂણા ॥ જંબુદ્વીપ મનોહર દ્વીપમાં,
 મોહોટો મેરૂ વિચાર ॥ સલૂણા ॥ ૧ ॥ જિનવચનામૃ
 ત પ્રેમે પીછળે ॥ એ આંકણી ॥ ચાલીશ જોજન
 ઊપર ચૂલિકા, મહિપતિ મુકુટ વિભ્રાજ ॥ સં ॥
 ધરી ધૈર્ય ઉભો રહી જોવતો, ચારે બાંધવનું રાજ્ય ॥
 સં ॥ ૨ ॥ જિં ॥ નૈપથ રોષ વશે રાતો રહે, મદભ
 ર છાડ્યો નીલવંત ॥ સં ॥ મેરૂ મહિધરની મરજ
 દથી, પિતરી પણ ના જુઝંત ॥ સં ॥ ૩ ॥ જિં ॥
 ચાર દિશિ વિદિશી મેરૂથકી, સુર નર વસતિ વિખ્યા
 ત ॥ સં ॥ સાતે ક્ષેત્ર યથા સાધન તણાં, તેમ વસ
 તીનાંરે સાત ॥ સં ॥ ૪ ॥ જિં ॥ દક્ષણ દિશિ જલ
 વિ તટ લવણુને, ધનુષ ચઢિત આકાર ॥ સં ॥ ખે
 ત્રભરતમાં તીરથ ધરમનાં, વિચરંતો અણુગાર ॥
 સં ॥ ૫ ॥ જિં ॥ પૂર્વ દેશ મનોહર તેહમાં, નામે
 નયર કુશાર્ત ॥ સં ॥ હરી નગરી હલકી ઉંચી રહી,
 વલિય વિશેષેરે વાત ॥ સં ॥ ૬ ॥ જિં ॥ વાપીવ
 પ્ર વિહાર વર્ણુ ઘણા, વાઘેશ્વરીના પ્રાસાદ ॥ સં ॥ વા
 ચંચમ વનિતા વનવાટિકા, વિદ્યા વિબુધના વાદ ॥
 સં ॥ ૭ ॥ જિં ॥ વાદી વિપ્ર વણિક વેશ્યા વસે,
 વારણુ વાળને વીર ॥ સં ॥ વારી વૈવ વિવેકી વિ

નથી છે, વાહિની વેહેતારે નીર ॥ સં ॥ ૮ ॥ જિંઠા
 વૈસરવસ્ત્ર વિત્તને વહ્નિકા, સજ્જન સુખિયારે ખાસ
 ॥ સં ॥ રાજા જિતશત્રુ તે નયરનો, ધારણી રાણી
 રેં તાસં ॥ સં ॥ ૯ ॥ જિંઠા ॥ નામે સુરેંદ્રદત્ત શ્રેષ્ઠી
 વસે, તે નગરેં ધનવાંત ॥ સં ॥ નારી સુભદ્રા સતિ
 ય શિરોમણિ, પ્રીતમ પ્રીતિ અત્યંત ॥ સં ॥ ૧૦ ॥
 જિંઠા ॥ સુખીયાં દેવદુગુંડુકની પરે ॥ પાલંતા ધરવા
 સ ॥ સં ॥ પણ એક સુત વિષ્ણુ વર શોભે નહિં,
 જો બહુ સજ્જનદાસ ॥ સં ॥ ૧૧ ॥ જિંઠા ॥ રડતાં
 વઢતાં પડતાં રજભરયાં, માયને ખોલેરે ખાલ ॥
 સં ॥ દ્વદય મુખે કંઠે વલગ્યાં રહે, જનક જુએ ઉજ
 માલ ॥ સં ॥ ૧૨ ॥ જિંઠા ॥ ભોજન વેલા ભેલાં રસવ
 તી, જમતાં રમતાં તે જાય ॥ સં ॥ ઓચ્છવ નાતિ
 જમણુ જન શંસતાં, પુણ્ય પતોતીરે માય ॥ સં ॥
 ૧૩ ॥ જિંઠા ॥ એમ ચિંતવતાં દોય દંપતી, કુલ દે
 વીને પૂછાય ॥ સં ॥ દેવી કહે જિનધર્મ પસાય
 થી, પુત્રાદિક સુખ થાય ॥ સં ॥ ૧૪ ॥ જિંઠા ॥ સ
 રૂગુરૂ સંગેં ધર્મને સેવતાં, જનમ્યો નંદન એક ॥ સં ॥
 વિદ્યાવાંત પુરૂષને દ્વદયમાં, જિમવર પ્રગટે રે વિવેક
 ॥ સં ॥ ૧૫ ॥ જિંઠા ॥ ધર્મિભલ નામ ઠંયું ઓચ્છ

વ કરી, ભોજન સાજન સાર ॥ સં ॥ જેમ ગિરિક
 દરમાં સુખભર વધે, નિર્ભય કેશરી ખાલ ॥ સં ॥
 ॥ ૧૬ ॥ જિં ॥ પંચ ધાવશું ધમ્મિલકુમર તે, તેમ
 વૃદ્ધિવંતોરે નિત્ય ॥ સં ॥ માતા મુખ જોતી હુલરાવ
 તી, ગાવતી મંગલગીત ॥ સં ॥ ૧૭ ॥ જિં ॥ આ
 ઠ વર્ષનો કુંવર હુઓ યદા, જનકે મૂક્યો નિશાલ
 ॥ સં ॥ પુરુષ કયા બહુતેર નિપુણ ભણ્યો, સુંદર ર
 ય રસાલ ॥ સં ॥ ૧૮ ॥ જિં ॥ વિદ્યામંત્ર વિદ્યા
 ન કુશલ હુઓ, સદ્ગુરુ વિનયે ઉપદેશ ॥ સં ॥
 માત પિતા ભૂપતિ મન રંજતો, પામ્યો યૌવન વે
 શ ॥ સં ॥ ૧૯ ॥ જિં ॥ ત્રવતત્ત્વાદિક ભાવ સ
 કલ ભણ્યો, જૈનમુનિની રે પાસ ॥ સં ॥ ભાવવિશુદ્ધે
 જિન પૂજ કરે, શ્રદ્ધાસંયુત વાસ ॥ સં ॥ ૨૦ ॥
 જિં ॥ રાસ ભલો શ્રી ધમ્મિલકુમરનો, તેહની પેહ
 લીરે ઢાલ ॥ સં ॥ શ્રી શુભ વીર રસિક શ્રોતાજના,
 સુણજે થઈ કિંજમાલ ॥ સં ॥ ૨૧ ॥ જિં ॥

॥ દોહા ॥

॥ લક્ષ્મી ગજાંત ધરે વસે, ધનવસુ નામેં એ
 ક ॥ તેણે નગરેં વ્યવહારીયો, ધર્મ દેક અતિ રેક
 ॥ ૧ ॥ ધનદત્તા તસ વણલા, પુત્રી પાવન અંગ ॥

નાંમેં યશોમતી ગુણવતી, સુમતી સહેલી પ્રસંગ
 ॥ ૨ ॥ લાવણીમ રૂપ અલંકરી, ચોશઠ કલા નિધા
 ન ॥ તેહિજ ગુરૂ પાસેં ભણે, તત્ત્વજ્ઞાન વિજ્ઞાન ॥ ૩ ॥
 ધમ્મિલ કુમરને દેખીનેં, સા પામી વ્યામોહ ॥ ભ
 ણવું ગણવું નવિ રૂએ, વેધકનેં વિચ્છેહ ॥ ૪ ॥ એક
 દીપકથી ગેહમેં, સર્વ પ્રગટ નિધિ હોય ॥ નેહ છુપાયો
 નહિં છુપે, જિહાં દ્રગદીપક દોય ॥ ૫ ॥ વાત લહી સ
 ખીયો કહે, શેઠની આગલ એમ ॥ ધમ્મિલ રંગી તુ
 મ સુતા, ખીજે વરવાનેમ ॥ ૬ ॥

॥ હાલ ખીજી ॥

॥ પાપ સ્થાનક અગીઆરમું રાગ રે ॥ એદેશો ॥

॥ ધનવસુ વાત એ દિલમાં લાવે રે, સુરેંદ્રદત્ત
 તણે ઘર જાવે રે ॥ વાત સુણાવી વચન તે લીધું રે,
 ધમ્મિલ કુમર તિલક શિર કીધું રે ॥ ૧ ॥ બેહુ ઘર
 વિવાહ ઓચ્છવ થાય રે, એક એકને ઘેર જમવા
 જાય રે ॥ ઓચ્છવ મહોચ્છવ સાજન મેલા રે, જોશી
 સાધે લગનની વેલારે ॥ ૨ ॥ ચોરી ખાંધી સુંદર
 ઠામેં રે, વરકન્યા પરણાવ્યાં પ્રેમેં રે ॥ બહુ ઋદ્ધિ વિ
 સર્જન કીધા રે, નિજ ઘર માંહે પોંખી લીધાં રે
 ॥ ૩ ॥ વર આવાસેં વસીયાં પ્રીતેં રે, સુખ ભોગવતાં

સ્વર્ગની રીતે રે ॥ કેતા દિન રસ મુખ ભર જતા રે,
 પુણ્યાર્થી ધમ્મિલ ધર્મે રાતા રે ॥ ૪ ॥ અધ્યાતમ ર
 સ ભણવા માંડે રે, પુસ્તક હાથથી નવિ છાંડે રે ॥
 સાધર્મિશુ બેઠક ભેલી રે, પોસહ પડિઝમણની ટો
 લી રે ॥ ૫ ॥ વણિજ ક્રિયા જુઠે વ્યવહાર રે, મોહની
 જલ યશોમતી નાર રે ॥ તે કીધો સઘલો પરિહાર
 રે, આત્મધ્યાની હુઆ વ્રતધાર રે ॥ ૬ ॥ નારી વ
 છે વનજલ કીડા રે, કુંચર કહે એકેંદ્રી ખીડા રે ॥
 સા કહે ચાલો આજ ઊજણી રે, કુંચર કહે નહીં એ
 જિનવાણી રે ॥ ૭ ॥ છે ભેલા ખટરસ પાક રે, આ
 જ નવિ ધારયાં ધૂત શાક રે ॥ વંછે સા કનકાવલી
 હાર રે, દયો માલાને ગણો નવકાર રે ॥ ૮ ॥ વેહેપા
 રી આવે ધરખાર રે, બોલાવે ભોલા અણુગાર રે ॥
 પૂછે સખીયો યશોમતી કેમ રે, પ્રીતમ તુજ પાલે છે
 પ્રેમ રે ॥ ૯ ॥ બોલે સા મુજ પીયુ સંયોગ રે, પાર
 વતીને શંકર યોગ રે ॥ જખ આહે સા ભોજન ભાવે
 રે, આક તણાં ફલ શિવ મંગાવે રે ॥ ૧૦ ॥ સામગ્રી
 સંભોગની ધ્યાવે રે, તવ એક પાદે જોગ ધરા
 વે રે ॥ અંજો આહે જખ શણુગાર રે, તવ આપે પ
 મગ બે ચાર રે ॥ ૧૧ ॥ આહે વિલેપન ભસ્મ ચદા

વે રે, ગીત ગાન સર ગાલ બજવે રે ॥ વાહનવેલા
 સાંઠ પ્રયાણુ રે, મંદિર માગે વસે સમશાન રે ॥ ૧૨ ॥
 પરનારી દેખીને રાચે-રે, ભીલડી પૂઠે નાગો નાચે
 રે ॥ ધરી અર્ધાગ દ્વયથી ઉવેખી રે, એ વર ગૌરી
 અમર તે દેખી રે ॥ ૧૩ ॥ યાગ ઘણા જમ ધર ધૂંમા
 વે રે, રહો રહો ગૌરી મા કહી ગાવે રે ॥ પણપતિ
 દેખી મન લજવે રે, કૂપે પડતી દુઃખ સમાવે રે ॥
 ૧૪ ॥ એમ સુણી સખીયો કરતી વાત રે, વાત લ
 હે ધમ્મિલની માત રે ॥ શેઠની આગે વાત પ્રકા
 શી રે, પુત્ર ભલો પણ લોકમે હાંસી રે ॥ ૧૫ ॥
 આ સંસાર તણે આચાર રે, જાણે નહીં નીતિ વ્યવ
 હાર રે ॥ પંડિત મૂરખ કહી લોક તે ગાવે રે, ધરનો
 ભાર તે કોણ ઊઠાવે રે ॥ ૧૬ ॥ પુત્ર વિના અંહોનિ
 શ દુઃખ ધરતા રે, પુત્ર થયે પણ નહીં શીતલતા રે ॥
 તે માટે જુગટીઆ ટાલે રે, રેહેતાં તે સંસારે ભોલે રે
 ॥ ૧૭ ॥ ધમ્મિલ કુમરનો રાસ રસાલ રે, ત્યાં એ
 બોલી ખીજી ઢાલ રે ॥ એકવરગી સંસારે દુઃખીઆ
 રે, શ્રી શુભવીર ત્રિવર્ગે સુખીઆ રે ॥ ૧૮ ॥

॥ દોહા ॥

॥ શેઠ કહે સુણ સુંદરી, તેં સાચી કહી વાત ॥

ਪਥੁ ਸੰਗਤਿ ਭਯਸਨੀ ਤਲੀ, ਗੁਲੀ ਭਨਨੇ ਗੁਲਾਬਾਦ
 ॥ ੧ ॥ ਮੰਸ ਪ੍ਰਸੰਗੇਂ ਦਯਾ ਨਹੀਂ, ਮਹਿਸਾਏਂ ਧੰਨਾ
 ॥ ੨ ॥ ਦੁਲਖਯ ਵੇਰਯਾ ਸੰਗਤੇ, ਹਿੰਸਾ ਧੰਮ ਵਿਨਾਸ ॥ ੩ ॥
 ਮਰਥੁ ਲਛੇ ਚੋਰੀਥਡੀ, ਸਰਵਨਾਸ ਪਰਦਾਰ ॥ ਯੁਗਟੀਯਾ
 ਨੀ ਸੋਘਤੇ, ਧਰਧਨਨੋ ਅਪਹਾਰ ॥ ੪ ॥ ਨਲਦਮਯਾ
 ਤੀ ਹਾਰੀਯਾਂ, ਰਾਜਯ ਫਾਯ ਸੁਘਵਾਸ ॥ ਪੌਡਵ ਫਾਰਯਾ
 ਫ਼ਾਧਦੀ, ਵਲੀ ਵਸਿਯਾ ਵਨਵਾਸ ॥ ੫ ॥ ਨੀਯ ਯੁਗ
 ਟੀਯਾ ਭਨਨੀ, ਸੰਗਤਿ ਨ ਥੋਰੇ ਨਾਰ ॥ ਭਿੰਯਪ੍ਰਸੰਗੇਂ ਪਾ
 ਭੀਯੇਂ, ਸੁਘਸੰਘਟ ਸੰਸਾਰ ॥ ੬ ॥

॥ ਫਾਸ ਤੀਯ ॥ ਚੋਰੀ ਭਯਸਨ ਨਿਵਾਰੀਯੇ ॥ ਐ ਦੇਰੀ ॥

॥ ਮੁਘਨਯਨੀ ਮਨ ਮਦਯਰੀ, ਸੰਸਾਰੇਂ ਰੇ ਨੀਯ ਸੁ
 ਮਤਿ ਯਾਸ ਫੇ ॥ ਭਿੰਯ ਨੀਯ ਸੰਗਤਿ ਤਲੀ, ਫੇਲ ਓਧਰ
 ਰੇ ਫ਼ਾਧਾਂਤ ਨਿਫਾਸ ਫੇ ॥ ੧ ॥ ਭਿੰਯ ਪ੍ਰਸੰਗੀ ਸੁਘ ਲਛੇ ॥
 ਐ ਆਂਫ਼ਲੀ ॥ ਵਾਧਸ ਸੰਗੀ ਹੰਸਨੇ, ਨ੍ਰਪ ਮਾਰੀਰੇ ਫੇਲੇ
 ਭਿੰਨਲ ਫਾਫ ਫੇ ॥ ਫੇਲ ਫੇਲੇ ਫੇਲੇ ਫੇਲੇ, ਮੁਘ ਪ੍ਰਗਟਯਾਰੇ
 ਨੀਯ ਸੰਯ ਵਿਘਾਫ ਫੇ ॥ ੨ ॥ ਓੰ ॥ ਵਲੀਯ ਵਿਸ਼ੇਧੇਂ ਸਾਂਝ
 ਲੋ, ਮੁਘਨੋ ਰੇ ਮੁਂਫਰ ਅਧਿਕਾਰ ਫੇ ॥ ਐਫ ਨਗਰੇਂ ਐਫ
 ਗਲਯੋ, ਵਫਾਥ੍ਵੇ ਰੇ ਗਤ ਅਧਵੀ ਮਝਾਰ ਫੇ ॥ ੩ ॥
 ਓੰ ॥ ਲੀਲਨੀ ਪਾਸੀ ਨੇਂ ਪਰਿਸਰੇ, ਨ੍ਰਪ ਓਧੋ ਰੇ ਸੀ
 ਨਲ ਤਰ ਫਾਂਡੀ ਫੇ ॥ ਭਿੰਯਤਰ ਐਫ ਆਂਫ਼ਲੇ, ਮੁਫ ਲਾਧੀ

ચો રે રહેતો તેમાંહી કે ॥ ૪ ॥ ઊં ॥ ઊભો રણમાં
 એકલો, ભૂષણયુત નૃપ પકડ્યો એણી વેલા કે ॥
 ધાધ આવો સખરા મલી, શુક બોલે રે થાયો લક્ષ
 મી ભેલા કે ॥ ૫ ॥ ઊં ॥ સાંભલી નાઠો નરપતિ,
 ભયચિત્તે રે રણમાંહે તેહ કે ॥ આશ્રમ તાપસનાં લ
 હી, જઈ પેઠો રે કુલ પતિને ગેહ કે ॥ ૬ ॥ ઊં ॥ તિ
 હાં પણ પોપટ પાંજરે, કહે ઊઠો રે તાપસ શિરદાર
 કે ॥ આપણે પુણ્યે આવીયો, નૃપ એકલો રે કુલ
 પતિને દ્વાર કે ॥ ૭ ॥ ઊં ॥ આ અવસર ભક્તિ
 કરો, દીયો આસન રે પંખા જલપાન કે ॥ મરણુ ક
 રી ફરી અવતરે, ગયો અવસર રે નાવે નિદાન કે
 ॥ ૮ ॥ ઊં ॥ સાંભલી સન્મુખ મુનિવરા, આવી
 તેડી રે લાંબ્યા બહુ માન કે ॥ ભક્તિ કરે જલ ફલ ત
 ણી, તાપસિણીરે ગાવે ગીતગાન કે ॥ ૯ ॥ ઊં ॥
 સૈન્ય પુઠે આવી મદ્યું, નૃપ પૂછે રે કુલપતિને એમ
 કે ॥ સખરકુલે શુક પેખીયો, આ શુકમાં રે વચનાંતર
 કેમ કે ॥ ૧૦ ॥ ઊં ॥ તવ પંજર શુક બોલીયો, રાય
 મુણીએ રે એક વનતરે જોય કે ॥ કીરણુગલ માલે
 વસે, તસ અંગજરે અમે બાંધવ દોય કે ॥ ૧૧ ॥
 ઊં ॥ માતપિતાશુ બેહુ જણા, અમે રમતા રે તર

સરોવર પાલ કે ॥ પારધી પાપીએં ઝાલીયા, એક
 વેચ્યો રે જમ્મ લીલની પાલિ કે ॥ ૧૨ ॥ ઊં ॥
 શખરથી ચોરી શીખીયો, મુજ લીધો રે કુલપતિએં
 આંહી કે ॥ સાધુની સંગતેં શીખીયો, વિનયાદિ
 ક રે નીતિ શાસ્ત્ર ઊચ્છાહી કે ॥ ૧૩ ॥ ઊં ॥ ॥ તથા
 ચોક્તં ॥ માતા પીકા પિતા પીકો, સેરાતી શ્વેવ પક્ષિ
 ભુઃ ॥ અહં મુનિભિરાનીતઃ સચનીતો ગવાશનૈઃ ॥ ૧ ॥
 ગવાશભુનાં સ ગીરઃ શ્રુણોતિ, અહં ચ રાજન મુનિ
 પુંગવાનાં ॥ પ્રત્યક્ષમેતદ્ભવતાપિ દૃષ્ટાં, સંસ
 ર્જન દોષગુણા ભવંતિ ॥ ૨ ॥ પૂર્વ દાલ ॥
 ॥ દુર્જન પણ સંજન હોવે, નિત્ય રેહતાં રે
 સાધુની પાસ કે ॥ લિંખાદિક ચંદન હોવે, મલયાગ
 રેરે સુગંધિત વાસ કે ॥ ૧૪ ॥ ઊં ॥ રોઠનાં વચન
 મુણી ધર્યાં, મુલદ્રારે દિલમાંહિં ધ્યાય કે ॥ પુત્ર
 પિતાએં બગાડીયો, પણ દુનીઆરે ઝીતી નવિ જ
 ય કે ॥ ૧૫ ॥ ઊં ॥ માએં પુત્ર ભલાવીયો, જુગ
 ટીઆને રે ટોલેં ધરી પ્રીત કે ॥ ખાય પીએં ખેલે તિહાં,
 વીસારી રે ભણવાની રીત કે ॥ ૧૬ ॥ ઊં ॥ હસન
 રૂદનને ખેલવું, કામ કીડારે ગતિ લક્ષણ લિહ્ન કે ॥
 ઇક્ષણ શયન નિદ્રાશને, અણુશીખી રે આવે પર

માંસ નખે જલમાછલી, તસ સરસી પ્રીત ॥ ૧૧ ॥
 વિં ॥ ખાનપાન કીડારસે, જુએ નાટકશાલ ॥ ગી
 ત વિનોદ વિલાસમાં, વીત્યો બહુ કાલ ॥ ૧૨ ॥ વિં ॥
 જનની ધર તેડું કરે, પણ કુંચર ન આવે ॥ દ્રવ્ય ન
 મોકલે ધરથકી, પણ તે મંગાવે ॥ ૧૩ ॥ વિં ॥
 નારી કહે નિજ કંતને, ધર ખાલી કીધું ॥ પુત્રે માય
 ને ખાપને, સુખ ધડીય ન દીધું ॥ ૧૪ ॥ વિં ॥ શે
 ઠ કહે સુણ સુંદરી, હવે કાંઠિં વિમાસો ॥ આજ ચિં
 તા શી કરો, નાખી અવલો પાસો ॥ ૧૫ ॥ વિં ॥
 જિંચ નીચ દૃષ્ટાંતથી, મેં તુજ સમજવી ॥ પણ સ
 મજે નહી નારીની, જતિ હઠ મેં આવી ॥ ૧૬ ॥ વિં ॥
 ॥ બાલક નારી મૂરખા, યોગી હઠવાલા ॥ પંડિત સૌ
 સાથેં મલે, નહી કૃપણ દયાલા ॥ ૧૭ ॥ વિં ॥ પુત્ર
 થી સ્વર્ગગતિ નહીં, મૃગ તૃષ્ણા છડો ॥ સાસુ વહૂ
 અમ સાથસ્યું, કરો ધર્મ અખડો ॥ ૧૮ ॥ વિં ॥ એ
 મ ચિંતિ જિનમંદિરે, કરે પૂજ ત્રિકાલ ॥ સામા
 ચિક સમતા ધરી, ગણુતા નવકાર ॥ ૧૯ ॥ વિં ॥
 શેઠ શેઠાણી બહુ ધન, સાત ખેતરેં વાવેં ॥ વિનએ
 વહૂ નીજમતે, પરલોક સધાવે ॥ ૨૦ ॥ વિં ॥ મૃત
 કારજ તેહનાં કરી, સમતામાં રહેતી ॥ નારી યશોમ

તી મહાસતી, પતિવાતો સહેતી ॥ ૨૧ ॥ વિં ॥
 ધન્નિભલ જે જે મગાવતો, તે તે સા આપે ॥ ધન ધરવા
 ખરી સહુ ગઈ, વ્યસનીને પાપે ॥ ૨૨ ॥ વિં ॥ સ
 વ આભૂષણ અંગનાં વેશ્યા ધર દેતી ॥ અક્ષાયા
 છાં મોકલે, તે પાછાં લેતી ॥ ૨૩ ॥ વિં ॥ ધર હાટ
 આદે વેચીને, ધન પોતે લેતી ॥ નારી યશોમતી સોચ
 તી, પીયર જઈ રહેતી ॥ ૨૪ ॥ વિં ॥ માએ દુઃખ
 ભર આંસુએ, બેટી નવરાવી ॥ પૂરણ પ્રેમ દ્વંદ્વ
 ધરી, બાપે બોલાવી ॥ ૨૫ ॥ વિં ॥ ધર્મરૂચિ મુનિ
 પાસથી, લહે જ્ઞાન વિચાર ॥ સરખી સહેલી સાથ
 શું, ધરે શીલ આચાર ॥ ૨૬ ॥ વિં ॥ પતિ નજ
 રે સતીયો કરે, શોલે શણગાર ॥ પિતૃધરે મોટો
 ભલો, શીલાલંકાર ॥ ૨૭ ॥ વિં ॥ દૈવતમંત્ર એ
 નારીને, દેવવંછિત સાધે ॥ કષ્ટ વિનાશે આ ભવે,
 જમ શોભા વાધે ॥ ૨૮ ॥ વિં ॥ અરિ કેસરી નૃપગે
 હિની, રાણી ચંપકમાલા ॥ શીયલસુધારસ શીંચતે,
 શમી પાવકજ્વાલા ॥ ૨૯ ॥ વિં ॥ ધન્નિભલરાસેં ઢાલ
 એ, ચોથી ઉપદેશી ॥ વીર કહે વેશ્યા ધરે, હવે વા
 ત ખની શી ॥ ૩૦ ॥ વિં ॥

॥ દોહા ॥

॥ અક્ષા ભૂષણ દેખીને, ચિત ચિતે તેણિવારા
 ધમ્મિલ ધર નિર્ધન થયું, હવે કાઢું ધરખાર ॥ ૧ ॥
 વસંતતિલકા તેડીને, સમજાવે સા એમ ॥ તુજ સ્વા
 મી નિર્વન થયો, તેણે હવે છોડો પ્રેમ ॥ ૨ ॥ ઇશુ
 ખંડને રસ ભર્યા, તે ચૂસે નરનાર ॥ રસ રહિત અતિ
 જીકે, તસ પશુ કૃત આહાર ॥ ૩ ॥ ધનપતિ સાથેં પ્રી
 તડી, કરવી કુલવટ રીત ॥ નિર્વન નરનેં પરિહરી,
 અવરશું કીજેં પ્રીત ॥ ૪ ॥ વલતું પુત્રી એમ કહે,
 માત સુણો એક વાત ॥ પ્રીત કરી નવિ પરિહરે, ના
 રી ઊત્તમ જાત ॥ ૫ ॥ ખીર નીર જ્યું પ્રીતડી, ખં
 ધાણી છે માય ॥ ત્રિકરણ યોગેં તે હવે, કેમ કરી છે
 ડી જાય ॥ ૬ ॥ અવર પુરૂષશું આ ભવેં, માત
 મેં કીધો નીમ ॥ સુખ દુઃખ સંપદ આપદા, એ નર
 સાથેં સીમ ॥ ૭ ॥ વસંતસેના સાંભલી, કપટે મૌન ક
 રાય ॥ પુત્રી વિલુક્કી એહનેં, કરવો કાય ઉપાય ॥ ૮ ॥

॥ ઢાલ પાંચમી ॥ વાટહોજ વાયેછે

વાંસલી રે ॥ એ દેશી ॥

॥ અક્ષાએં ઓચ્છવ માંડીયો રે, દેવમાનતિને
 ઉદ્દેશ ॥ જમવા તોડે કુમારિકા રે, એકસો આઠ બા

સે વેગ ॥ ૧ ॥ નાટક દેખો દુનીયાં તણું રે ॥ મધુ
 બિંદુ સમો મુખસેગ ॥ નાટક ॥ એ આંકણી ॥ વેગ્યા
 જનિતે નોહાનરી રે, પીરસે ઓજન પદવાત ॥ ત
 ખોત દેઠ વીસજેતી રે, બાલિકાને શીદસ પાન ॥ ૨ ॥
 નાં ॥ તવ પુત્રી સાથેં હુમારને રે, પાય કેડી મદિરા
 જન ॥ મૂતાં થઈ અચેતન બેઠુ જાગ્યાં રે, જ્યારેં રેડી
 પાછલી રાત ॥ ૩ ॥ નાં ॥ હુંબર કિયાડી ગાડી ઠ
 વ્યા રે, વિશ્વાસી દાસી સાથ ॥ પુર બાદિર દૂરવનાંત
 રેં રે ॥ બોયેં નાખ્યો ટાક્કી લાય ॥ ૪ ॥ નાં ॥ દા
 સી પાછી ગઈ મંદિરેં રે, અક્કા આગલ દેડી વાત
 ॥ રાત ગઈ મધુ નિઠા ભરેં રે, રવિ ઉદય થયો પ્રભા
 ત ॥ ૫ ॥ નાં ॥ જગી વસંતનિલકા કહે રે, માના
 મુજ મ્યામી ક્યાંદ ॥ સા કહે નિર્વત નાગી ગયા રે,
 શી ગૂડી તરવર છાંદ ॥ ૬ ॥ નાં ॥ સાંખલી સાંધર
 લી દસી રે, લડી મુઝા થઈ નિરાગ ॥ અક્કા દા
 સી ટાલેં મસી રે, જોઈ નાકેં શ્વાસેશ્વાસ ॥ ૭ ॥
 નાં ॥ શીતલ વાયુ ચંદન જલે રે, વસી ચેતના રો
 તી નેદ ॥ બાલે પતિ પરદેગી થયા રે, હવે રાગુ વ
 ન મરખું મેદ ॥ ૮ ॥ નાં ॥ ઓચ્છવ કીધા ક્યોં ક
 રી રે, મુજદંતને કાઢ્યુ દેત ॥ નો મેં નિયમ કીધો

હવે આજથી રે, મલવા મોહન સકેત ॥ ૯ ॥ નાં ॥
 મેલે ખેલે હીંચોલે ન હીંચીએ રે, નવિ કરશું સરસ
 આહાર ॥ જીરણ વસેં તનુ ઢાંકશું રે, તજ્યાં સ્ના
 ન અને શણગાર ॥ ૧૦ ॥ નાં ॥ ઘેર વસંતતિલકા
 રહે રે, હવે ધમ્મિલનો અધિકાર ॥ કમ્મે નડ્યો ને ભૂ
 યેં પડ્યો રે, વનખંડેં પશુ અવતાર ॥ ૧૧ ॥ નાં ॥
 ઊતરી કેફ તવ ઉઠીયો રે, ચિત્રભાનુ ચઢ્યો ઘડી ચા
 ર ॥ કાયા દીઠી કચરે ભરી રે, ઊતારી લીયો અલં
 કાર ॥ ૧૨ ॥ નાં ॥ અક્કાએં મુજ કાઢિયો રે, ચિં
 તે ધિગવેશ્યા વિલાસ ॥ પૂરણ દ્રવ્યેં પાએ પડે રે
 નવી બેસે નિર્ધન પાસ ॥ ૧૩ ॥ નાં ॥ વેશ્યા વાઘ
 અગ્નિ નૃપને અહી રે, એ ન ધરે કિણશ્યું પ્રેમ ॥
 તાતેં દ્રવ્ય ન તોલીયું રે, તેણે કીધું કારજ એમ
 ॥ ૧૪ ॥ નાં ॥ ચિંતવતો નિજ ગેહેં ગયો રે, નવિ
 દીઠાં માતનેં તાત ॥ પૂછતાં એક વિપ્ર તે બોલીયો
 રે, સુણ સુંદર શેઠની વાત ॥ ૧૫ ॥ નાં ॥ શેઠ
 નો પુત્ર વેશ્યા ધરેં રે, ખાતાં ધન નીકું જામ ॥ માત
 પિતા સુત દાહથી રે, પોહોતાં પરલોકેં તામ ॥ ૧૬ ॥
 નાં ॥ ધમ્મિલ નારી જશોમતી રે, ધરભૂષણ ભરી
 યાં તાસ ॥ સ્નાન કરી સાસરીયા તણાં રે, ગઘ પીહ

ર માયની પાસ ॥ ૧૭ ॥ નાં ॥ એમ નિમુણી ક્ષી
 ણુવજાહત રે, લહી મૂછા અંતર આલ ॥ ચેત વલે
 નયરથી નીકલ્યો રે, જઈ બેઠો સરોવર પાલ ॥ ૧૮ ॥
 નાં ॥ સ્નાન કરી માત પિતા તણું રે, નિર્મલ શીત
 લ જલ પીધ ॥ કાલ સમા વડપાદ્ય તલે રે, સૂતો
 ક્ષણ નિદ્રા લીધ ॥ ૧૯ ॥ નાં ॥ ધમ્મિલ રાસેં એ
 પાંચમી રે, નીચ સંગતિ ફલની ઢાલ ॥ વીર કહે ઉંચ
 સંગતિ રે, પામે સુખ ઋદ્ધિ રસાલ ॥ ૨૦ ॥ નાં ॥

॥ દોહા ॥

॥ ક્ષણ નિદ્રા લહી જગીયો, પડીયો ચિંતા આલ ॥
 ક્ષણ રોતો ક્ષણ શોચતો, આલી તરવર ડાલ ॥ ૧ ॥ નિર્ધ
 નને જીવિત કિશું, નિર્ધન મૃતક સમાન ॥ ધમ્મિલ ચિં
 તવતો ગયો, જિહાં છે જીરણ ઊધાન ॥ ૨ ॥ વનપાલક
 સૂતો તિહાં, લેઈ તસ તરવાર ॥ વનદેવેંતે અપહરી,
 કરતાં શિર સંહાર ॥ ૩ ॥ ચય ખડકી અગ્નિ કરો,
 પેડો જઈ એકાંત ॥ વનદેવેં શીતલ કરી, પામ્યો
 ખેદ અત્યંત ॥ ૪ ॥ કાલ કૂટ સુર સેહરો, તરૂં શિર
 નિપતન જત ॥ ધૂત તલાઈ સુર કરે, કરતાં ઝંપા
 પાત ॥ ૫ ॥ એમ ઘણાં મરવા તણા, ચિંતે અવર
 ઉપાય ॥ તવ તે કોપી સુર કહે, મા મા સાહસ કરાય

॥ ૬ ॥ ચિંતે હજી આગલ કિશ્યા, દેશે દૈવ કલેશ ॥
 વારે છે મુજ દેવતા, કરતાં મરણુ ઊદ્દેશ ॥ ૭ ॥ એ
 મંચિંતવતો તે ગયો, સ્નિગ્ધ વને સુખ કાળ ॥ તિ
 હાં તરૂંતલ દીયે દેશના, દીઠાં એક મુનિરાજ ॥ ૮ ॥
 જંગમ તીરથ ભૂતલે, કરતા ભવિ ઊપંગાર ॥ જ્ઞાન
 દિશાએ જંગતા, કર્મવૈધ અણુગાર ॥ ૯ ॥

॥ હાલ છઠી ॥ મન મલવા મુજ અલજ્યો ॥ એ દેશી ॥

॥ મુનિવાણી રસ માલતી, ચૂસંતા અલિં લોક
 રે ॥ વૃક્ષ અશોક તરૂં તલે, સુર નર નારીના થોક રે
 ॥ ૧ ॥ મુનિ ॥ બેઠા હેમ સિંહાસને, અગડદત્ત મુ
 નિરાય રે ॥ ધર્મિભલ દેખી વિનંયથી, વદે ગુરૂના પા
 ય રે ॥ ૨ ॥ મુ ॥ બેઠો યથોચિત થાનકે, કહે મુનિ
 ધર્મ રસાલ રે ॥ ધર્મ કરો નરભવ લહી, છંડો મોહ
 જાલ રે ॥ ૩ ॥ મુ ॥ મોહે મૂંઝ્યા મત કિરો, છોડી
 પંથ ગમાર રે ॥ મોહની મદિરા છાકશી, રાગ
 દિશા સંસાર રે ॥ ૪ ॥ મુ ॥ રાગે વાહ્યા નર
 ચલે, છંડી ઘર પરદેશ રે ॥ નંદી સોવનકાર જ્યું ॥
 જલેતા જવલન પ્રવેશ રે ॥ ૫ ॥ મુ ॥ વિષભક્ષણ
 ક્યું પડે, ગિરિ શિરે ઝંપાપાત રે ॥ એકાદશ ગુણુ
 ણથી, પડીયા હાલ જાત રે ॥ ૬ ॥ મુ ॥ દૃષ્ટિ રા

જે આંધલા, નહી નિજપરનો વિચાર રે ॥ અતિરા
 ગં ઘેસો થયો, વિજ્યપાલ ભૂપાલ રે ॥ ૭ ॥ મું ॥
 પ્રેમે પૂછે પરપદ, સ્વામી તેહ કહો વાત રે ॥ પુરી
 મતાસ પુર ભૂપતિ, રંભા રાણીશું જત રે ॥ ૮ ॥
 મું ॥ શેઠ મુતા પદમાવતી, દીદી રૂપ નિધાન રે ॥ ૯
 ચવાદી જતાં થકાં, લાગ્યું તેહશું ધ્યાન રે ॥ ૧૦ ॥ મું ॥
 શેઠધરે માગું કરી, રાજ પરણ્યો તેહ રે ॥ નાવે રાજ
 કચેરીયેં, લાગો તાસ સનેહ રે ॥ ૧૦ ॥ મું ॥ દિન
 કેતે પદમાવતી, મરણ લહે શૂન રોગે રે ॥ વિજ્ય
 પાલ ઘેહલો થયો, અંતરદાહ વિયોગે રે ॥ ૧૧ ॥ મું ॥
 દહન કરેના નવિ દીએ, બેઠો મૃતકની પાસ રે ॥ ૬
 હે મંત્રી એ મરણ ગઈ, મૂકો રાણીની આશ રે ॥
 ૧૨ ॥ મું ॥ નૃપ કહે તુજ માતા પિતા, મરશે મૃત
 પ્રિયા જત રે ॥ જીવે રાણી અમ તણી, કોડી વરસ ક
 રો વાત રે ॥ ૧૩ ॥ મું ॥ મંત્રી કહે તુમેં રીશવી,
 દૂર રહો નરનાહ રે ॥ મંત્રી રાયને છેતરી, દીધો
 અગ્નિદાહ રે ॥ ૧૪ ॥ મું ॥ રૂઠી સ્વર્ગે સા ગઈ,
 નિયમ લીએ નૃપ તામ રે ॥ વિણ દીઠે પદમાવતી,
 ન લીએ ભોજન નામ રે ॥ ૧૫ ॥ મું ॥ દિન દશ
 વીતે મંત્રિયેં, તવ એક બુદ્ધિ ઉઠાય રે ॥ વિપ્ર વ

ધામણી મોકલ્યો, સુણી નૃપ હર્ષિત થાય રે ॥ ૧૬ ॥
 મું ॥ પૂછ્યો દ્વિજ કહે સ્વર્ગમાં, વિલસે સુખ વિ
 શેષ રે ॥ થોડા દિનમાં આવશે, પણ વંછે તુમ લેખ રે
 ॥ ૧૭ ॥ મું ॥ મુદિત મને મહીપતિ સુણી, ભોજન
 કીધ સનેહ રે ॥ લેખ લખી દેઘ પાઠ્યો, વલી કેતે
 દિન તેહ રે ॥ ૧૮ ॥ મું ॥ આવી રાયને કર દીયે,
 ફલ નારિંગ રસાલ રે ॥ ખાવા રાણીયે મોકલ્યાં, તુમ
 પર ભક્તિ વિશાલ રે ॥ ૧૯ ॥ મું ॥ રીજ્યો ભૂષણ
 તસ દીયે, પસરી ધર ધર વાત રે ॥ રાજ પાસે આ
 વિયો, દ્વિજ એક ધૂરત જાત રે ॥ ૨૦ ॥ મું ॥ લે
 ખ દીયો નૃપ વાંચીયો, હું તુમ દાસી રાય રે ॥
 આવણુ ન દીયે સાહેલીયો, વરસ સમા દિન જાય રે
 ॥ ૨૧ ॥ મું ॥ કોટી ધન પેહેરામણી, મેં કીધી સુર
 લોક રે ॥ દેવું આપી આવશું, મોકલજે ધન રોક
 રે ॥ ૨૨ ॥ મું ॥ મંત્રીને કહે ધન દીયો, ભૂષણ કું
 ચુઓ ચીર રે ॥ મંત્રી કહે નૃપ વિપ્ર એ, કીયે પં
 થે જશે ધીર રે ॥ ૨૩ ॥ મું ॥ નૃપ કહે પૂરવે દ્વિજ
 ગયો, તે મારગે કરો એહ રે ॥ મંત્રી કહે અગ્નિ
 વિયે, તેણિવિધિ જશે સંદેહ રે ॥ ૨૪ ॥ મું ॥
 મંત્રી ધૂર્તને લેઘ ચલ્યો, બાહિર બાંધી નિઘટ્ટ રે ॥

અગનિમાંહે પ્રજાકીયો, વેહેલા આવજો ભદ્ર રે ॥
 ૨૫ ॥ મું ॥ કેતા વાસર અંતરેં, નૃપ આગ્રહથી
 તામ રે ॥ ઊંચ વરણ રૂપ વયસમી, વેશ્યા પદમા ના
 મ રે ॥ ૨૬ ॥ મું ॥ શીખાવી વનમાં ધરી, મંત્રી દે
 ત વધાઈ રે ॥ રાજ સન્મુખ આવતો, લેઈ સકલ સ
 જ્જાઈ રે ॥ ૨૭ ॥ મું ॥ હોંશેં હસ્તી શિરેં ચઢી, ઊ
 તરીયા દરખાર રે ॥ પુષ્ટિ અમૃત આહારથી, ચિતે
 ચિત્ત મઝાર રે ॥ ૨૮ ॥ મું ॥ સ્વર્ગની વાતો પૂછતાં,
 સા કહે ભૂપને તેમ રે ॥ મંત્રીયેં જેમ શીખવી, ચતુર
 તે ભૂલે કેમ રે ॥ ૨૯ ॥ મું ॥ સુખ તિલસંતા રસ ભ
 રે, ભમશે બહુ સંસાર રે ॥ રાગ વિરાગેં કેવલી, સિ
 દ્ધિ વધૂ ભરતાર રે ॥ ૩૦ ॥ મું ॥ ધન્નિમલ કુંવર
 ના રાસની, છઠી ઢાલ રસાલ રે ॥ શ્રી શુભવીર રસિ
 ક જના, મુણુજે થઈ ઊજમાલ રે ॥ ૩૧ ॥ મું ॥

॥ દોહા ॥

॥ પૂછે સાધુ કુમારનેં, કેમ સાહસિક કરાય ॥
 પ્રાણી કુમરણેં કરી, નડિયા દુર્ગતિ જાય ॥ ૧ ॥
 કુંવર કહે સ્વામી મુણે, હું દુઃખનો ભંડાર ॥ દૂપના
 છાયા દૂપમેં, નવિ પામે વિસ્તાર ॥ ૨ ॥ સાધુ કહે
 શું દુઃખ અછે, કહો વિવરીનેં કુમાર ॥ બોર વેચાયે

બોલતાં, શિર હોયે હલકો ભાર ॥ ૩ ॥ કુંવર કહે
 મુજ દુઃખને, કુણ ઊદ્ધરણ સમથ ॥ જલધિ જલમાં
 કુખતાં, કહો કોણ ઝાલે હથ ॥ ૪ ॥ વિરલા પર
 કારજ કરા, વિરલા પાલે નેહ ॥ વિરલા ગુણ કીધો
 ગ્રહે, પર દુઃખે દુઃખીયા જોહ ॥ ૫ ॥ આ ભવ દુઃખ
 ન પામીયો, પર દુઃખ હરણ ન ધાત ॥ દુઃખ દેખી
 દુઃખ નવિ ધરે, તે આગલ શી વાત ॥ ૬ ॥ કહે મુ
 નિ મેં દુઃખ દેખીયું, હું દુઃખ હરણ સમથ ॥ દુઃ
 ખ દેખી દુઃખીયા અમે, ભાંખો નિજ પરમથ
 ॥ ૭ ॥

॥ ઢાલ સાતમી ॥ રામચંદ્રકે બાગ, આંખો મોહારી
 રહ્યોરી ॥ એ દેશી ॥

॥ કુંવર કહે મુજ આજ, સુરતર તુંહી કલ્યો
 ૧ ॥ દુઃખદાયક મહારાજ, નાડી વૈધ મલ્યોરી ॥ ૧ ॥
 નયર કુસારત નિવાસ, હું સુત શોક તણો રી ॥ જ્ઞાનક
 લાવિજ્ઞાન, પાઠકપાસ ભણ્યો રી ॥ ૨ ॥ વસીયો
 વેશ્યા જોહ, તેહશું નેહ કર્યો રી ॥ ખાઈ ધરધર વાત,
 મુજ વનમાંહી ધર્યો રી ॥ ૩ ॥ જગ્યો જુસેં પ્રભાત,
 નિજમંદિરીએ ગયો રી ॥ મરણ લહ્યાં મા બાપ,
 સાંભલી દાહિ થયો રી ॥ ૪ ॥ મરણ ઉપાય મેં કી

ધ, દુઃખસર વન જીએ રી ॥ વારચો દેવેં તામ,
 આળ્યો તુમ ચરણે રી ॥ ૫ ॥ લોહ ચમક દૃષ્ટાંત,
 તેં મુજ ખેંચી લીયો રી ॥ નયન સુધાંજનરૂપ, દર્શ
 ન.દેવેં દીયો રી ॥ ૬ ॥ હજીપલગેં માહારાજ, વેશ્યા
 ચિત્ત વસી રી ॥ નવિ પલટાએ રંગ, સોવનરેખ ર
 સી રી ॥ ૭ ॥ કરી એણેં દુર્જન રીત, પણ મેં ભાવેં
 ભજી રી ॥ સાચો કીધ સનેહ, પરણી દૂર તજી રી
 ॥ ૮ ॥ મુજથી અધિકું દુઃખ, કહો કેમ નાથેં લહુ
 રી ॥ મુજ દુઃખ ખમીયું ન જાય, તો તુમેં કેમ સ
 હું રી ॥ ૯ ॥ તવ બોલે મુનિરાજ, વીતી વાત જિસી
 ॥ સાંભલ શેઠ કુમાર, કહીએં તેહ તસી રી
 ॥ ૧૦ ॥ સયલનયર શણગાર, શોભા તાસ હરી રી ॥
 વસુમતી તિલક સમાન, નયરી શંખ પુરી રી ॥ ૧૧ ॥
 તીન જગત વિખ્યાત, શક્તિ ત્રણ ભણી રી ॥ સાં
 ધન તો ત્રણ વર્ગ, સુંદર નામ ઘણી રી ॥ ૧૨ ॥ દક્ષા
 રૂપ નિવાન, સુભગા શીયલેં સતી રી ॥ રાણી સુલ
 સા નામ, લાવણિમ શીઅલવતી રી ॥ ૧૩ ॥ તાસ
 ઉચરસરહંસ, કુલ અવતંસ શિરેં રી ॥ નામ અગક
 દત્ત તાસ, ઓચ્છવ સાથ ધરે રી ॥ ૧૪ ॥ બુદ્ધિ ઝિ
 ઘમ ગુરૂ જોગ, વિદ્યા સર્વ ભણ્યો રી ॥ કલા બોહાંતેર

સીધ, પણ એક દોષ હણ્યો રી ॥ ૧૫ ॥ ચોરી કરે
 પુરમાંહી, વ્યસની સર્વ થયો રી ॥ ન્યાય ધર્મ શુ
 ચિ-માર્ગ, દુષ્ટથી દૂર ગયો રી ॥ ૧૬ ॥ રતન કલં
 કિત કીધ, જખવિધિ સૃષ્ટી કીયો રી ॥ કમલે કંટક
 કીધ, ચંદ્ર કલંક દીયો રી ॥ ૧૭ ॥ સમસંજોગે વિ
 જોગ, દુર્ભગ રૂપે ધર્યો રી ॥ નિર્ધન પંડિત વિમ,
 જલનિધિ ખાર કર્યો રી ॥ ૧૮ ॥ ધનવતી કૃપણ સ્ત્ર
 ભાવ, લક્ષ્મી મ્લેચ્છ ધરે રી ॥ ધર્મી સુત ધન હી
 ન, નારી નીચ વરે રી ॥ ૧૯ ॥ રાજ કચેરી મધ્ય,
 પુર વ્યવહારી ઘણા રી ॥ બોલે ભૂપસમક્ષ, અવગુ
 ણ કુંઝર તણા રી ॥ ૨૦ ॥ સાંભલી ચિંતે રાય,
 પુત્ર કુપુત્ર હુઓ રી ॥ દોઢે દાઝે દેહ, સુંદર તેથી મુ
 ઓ રી ॥ ૨૧ ॥ માત પિતા કુલલાજ, નહીં મરજદ
 કરી રી ॥ વ્યસને વઠ્યો જોહ, તે કુલ કુચ મરી
 રી ॥ ૨૨ ॥ ધનપતિ સુતને કાજ, દેવને માની લી
 ચે રી ॥ અવિનીત પ્રગટે પુત્ર, સુખવન દાહ દી
 એ રી ॥ ૨૩ ॥ સુત જનની હુલરાય, મોહોટા જમ હુ
 વે રી ॥ શત્રુથી અધિકા થાય, તાતનું નામ ખુવે
 રી ॥ ૨૪ ॥ મધુર અશન તજે માય, સુતના રોમ
 ભયે રી ॥ કુવચન ભવિતશૂલ, થાયે મોટા થયે

રી ॥ ૨૫ ॥ મૂઠ પ્રાણી ગમાર, દૂડાં કપટ કરી રી ॥
 વંચી લોક અનેક, તસં ધન લેત હરી રી ॥ ૨૬ ॥
 ખાય પીએ નહી પેટ, દેશ વિદેશે ફરે રી ॥ દાન ધર
 મ કરી દૂર, મંદિર માલ કરે રી ॥ ૨૭ ॥ ભોગવે ધ
 ન ધરપુત્ર, મા મલ મૂત્ર ધુવે રી ॥ વહુ પરણી મુખ
 જોઈ, છોડા વાલી રૂવે રી ॥ ૨૮ ॥ પરિજન સેવે પા
 ય, જખ લગેં સુત ન ધરે રી ॥ જનમે નંદન જમ, સ
 જનન જય ધરે રી ॥ ૨૯ ॥ નરથી સુખી પશુ જાત,
 સુખ ભર વનમાં રમે રી ॥ નહી સુત ચિંતા કાંઈ,
 બાલકવય નિગમે રી ॥ ૩૦ ॥ ચાકરી દાસ કરંત, વા
 હને સુત વિચરે રી ॥ વૃદ્ધ હોવે મા બાપ, ચિંતે કિમ
 ન મરે રી ॥ ૩૧ ॥ અશનમાત્ર ગુણ જણ, ચાંપો પ
 ણ ન ચરે રી ॥ ગાંડલ મંડલ જાત, રચણી ચોક્કી ભ
 રે રી ॥ ૩૨ ॥ બાલક બ્યાલકતુલ્ય, પ્રગટે પુત્ર તિસ્યો
 રી ॥ માત પિતા દુઃખદાય, કોણિક રાયજિસ્યો રી ॥
 ૩૩ ॥ રાજ્ય વિધન પુરવાત, એકદિન જીવ હરે
 રી ॥ મણિએ વિભૂષિત નાગ, કુણ જન રાખે ધરે
 રી ॥ ૩૪ ॥ એમ ચિંતી નર રાય, કહે પ્રજાને ત
 દા રી ॥ કરશું અમે જાણિં ગેહ, જેમ સુખ વરતે સ
 દા રી ॥ ૩૫ ॥ ધન્નિમલ રાસેં રસાલ, સાતમી દાલ

धी द्वेषी गुरुणाभयि ॥ धूर्त्तोऽसत्यप्रजलपल ५८ ॥ जल-
 हृष्टः कुमार्गानुगः ॥ स्तेषां यंत्रकर्मत्रसाधनविधिः सि-
 ष्ठयन्ति नो दृष्टिं यित् ॥ १ ॥ पूर्वढाल ॥ सुमति साधके
 हो के अहु उपकार लीयो ॥ अगडदत्तने हो के मोहनी
 मंत्र दियो ॥ लेछ अलीयो हो के कुरी तस पाय नति ॥
 अनुक्रमे आओ हो के पुरी अमरावती ॥ १७ ॥ ते
 पुर परिसर हो के मुनि उपदेश दीये ॥ तिहां जल
 अणुमी हो के धर्मपियूष पीये ॥ शीतलताये हो के
 आतम उपशमियो ॥ जेटक चोरी हो के हिंसा निय-
 म लिखो ॥ १८ ॥ नृपसुत गुरुने हो के कहे मुज उ-
 द्धरयो ॥ नियम दीयंतां हो के पथ सभाये करयो ॥
 मुनि नभी आह्या हो के पाभ्या प्रेम वशी ॥ काशी दे-
 शो हो के नयरी वणारशी ॥ १९ ॥ धम्मिलरासे हो के
 आठमी ढाल कही ॥ मूरजप्रेमे हो के विष्ण लभे न-
 ही ॥ श्री शुल वीरनी हो के वाणी अमृतसी ॥ स-
 ज्जन विनयी हो के कंयन लेत कशी ॥ २० ॥

॥ दोहा ॥

॥ अगडदत्त थाडे गयो, सुर सरिताने ती-
 र ॥ पथ पिपासा श्रम टह्यो, पीतां निर्मल नीर
 ॥ १ ॥ षट् दृशन प्रसन्न जले, जंगातीरथ ३५ ॥

મુનિવર કેઈ મુગતિ ગયા, માને મુર નર ભૂપ ॥ ૨ ॥
 એક વારણ બીજી અશી, નામેં નદીયો દોય ॥ મધ્ય
 વશીયવરાણશી, નગરી ગુણથી જોય ॥ ૩ ॥ ભાગ્ય
 ઊદય જોવાભણી, કુંવરેં કીધ પ્રવેશ ॥ નાનાવિધ
 કોતક જુવે, કરતો મુંદર વેશ ॥ ૪ ॥ મઝ્યેક મો
 હોટો દેખીયો, જિહાં ભણે છાત્ર અનેક ॥ જ્ઞાનકલા
 રસ વસં ગયો, તિહાં ધરી વિનય વિવેક ॥ ૫ ॥ ઊપા
 ધ્યાય કલાનિધિ, યવનચંડ છે નામ ॥ કર જોડી બેઠો
 તિહા, ધુર કરી તાસ પ્રણામ ॥ ૬ ॥

॥ ઢાલ નવમી ॥ કીડાકરી ઘર આવીયો ॥ એ દેશી ॥

॥ પાઠક પ્રેમ રસેં કહે, છાત્રનેં કરીઅ વિદાય
 રે ॥ કહો કોણ દેશથી આવીયા, નામ કિશું તુજ
 ભાય રે ॥ ૧ ॥ પાઠ ॥ શે કારણ ઇહાં આવીયા,
 કોણ તુજ ઊત્તમ વંશ રે ॥ પ્રેમેં તેહ પ્રકાશીયેં, જેમ
 હીસેં અમ હંસ રે ॥ ૨ ॥ પાઠ ॥ મૂલ થકી વિવરી
 કહો, કુંવરેં નિજ અવદાત રે ॥ સુણી પાઠક વલતું ક
 હે, વત્સ સુણો એક વાત રે ॥ ૩ ॥ પાઠ ॥ માત પિ
 તા તુજવે કરી, રૂડું ન કીધું કાળ રે ॥ નાત સજ્જન
 પુર લોકમાં, નાવી કરી તુજ લાળ રે ॥ ૪ ॥ પાઠ ॥
 કમ નખ કાંતિ પીતર તણી, જાણી તીર્થ સમાણી

રે ॥ ઊત્તમ નર પૂજન કરે, પંડિત શાસ્ત્ર વાણી રે ॥
 ૫ ॥ પાઠ ॥ કટ્ટકગિરા ગુરૂ માતની, આગલ હિત ક
 ર જાણે રે ॥ કકહંતા ભેષજ પરે, નીરજ વૈધ વખા
 ણે રે ॥ ૬ ॥ પાઠ ॥ ગુરૂ તાડતાં હિત કરે, ઊન્માર
 ગથી વારે રે ॥ મણિકારક ધસતા મણિ, રતનનું તેજ
 વધારે રે ॥ ૭ ॥ પાઠ ॥ પીતર નિષ્પ્રછે દોષને,
 પણ નવિ પુત્રને તાડે રે ॥ જેમ ન વિતાડે પાત્રને, મ
 ત્રિકભૂત પછાડે રે ॥ ૮ ॥ પાઠ ॥ જગત ગુણે ગૌરવ
 લેહે, શું કરે પરપોતાને રે ॥ નિજઅંગજમત્ર પરિ
 હરે, વનજકુસુમશિર માને રે ॥ ૯ ॥ પાઠ ॥ માત પિ
 તા ગુરૂ કુલવશે, હોય જગત ખહુ માને રે ॥ કંચન
 ગિરિ વલગાં રહ્યાં, તૃણુતરૂ કનક સમાનો રે ॥ ૧૦ ॥
 ॥ પાઠ ॥ ઠાણાપુરે વ્યવહારિયો, સુંદર નાંમે સાર
 રે ॥ માત પિતા વૃદ્ધપય નમી, પૂજી કરત આહાર રે
 ॥ ૧૧ ॥ પાઠ ॥ સુત વિનયી તસ દોય છે, ખહુલ
 કરે વ્યાપાર રે ॥ દાનદયા તસ ચિત્ત વસી, દ્રવ્યત
 ણો નહીં પાર રે ॥ ૧૨ ॥ પાઠ ॥ લાભે લોભ વધે ધ
 ણો, ઇંધણથી જેમ આગ્ય રે ॥ તૃષ્ણાદાહ સમાવવા,
 જલસમ જ્ઞાન વૈરાગ્ય રે ॥ ૧૩ ॥ પાઠ ॥ ગુરૂવિષ્ણુ
 જ્ઞાન ન સંપજે, તેણે અતિલોભ જમાવે રે ॥ મા

લ બહુલ વોરી કરી, સુંદર જઝ ચઢાવે રે ॥ ૧૪ ॥
 પાં ॥ માત પિતા સુત દોયશું, વાત એકાંત બના
 વી રે ॥ સહુ સાથે વાહાણે ચઢ્યા, ઘર પરિકરને ભ
 લાવી રે ॥ ૧૫ ॥ પાં ॥ જલધિવચે જતાં થકા, લા
 ગ્યો પવન પ્રચંડ રે ॥ પ્રભુ પ્રભુ કરતાં પ્રસય થયો,
 વાહાણ થયું શતખંડ રે ॥ ૧૬ ॥ પાં ॥ માત પિતા
 વધૂ સુત જલે, ડૂબ્યાં દૈવ ઊપરાંટે રે ॥ સુંદરશેઠ
 ફલક ગ્રહી, આન્યો જલનિધિ કાંટે રે ॥ ૧૭ ॥ પાં ॥
 ભમતો અનુક્રમે આવીયો, ઢાણાપુર નિજગેહ રે ॥
 મૃતકારજ સહુનાં કરી, પરણ્યો નવી સ્ત્રી નેહ રે ॥
 ૧૮ ॥ પાં ॥ પુત્ર વધૂ સુત સંતતી, પૂર્વતણી પરે
 થાતી રે ॥ પણ એક માત પિતા ગયાં, ભવ લગે બલતી
 છાતી રે ॥ ૧૯ ॥ પાં ॥ એમ સુણી પાઠક પાય ન
 મી, કુંવર કહે ગુરૂ રાજ રે ॥ આજ તુમે પ્રતિબો
 ધીયો, સિદ્ધાંવંછિત કાજ રે ॥ ૨૦ ॥ પાં ॥ તાત
 મેં શિક્ષા શિર ધરી, મુજ મન શાસ્ત્ર કલાશું રે ॥
 ભણી ગણી પિતૃપદાર્ચને, તુમે આણા લેઈ જશું
 રે ॥ ૨૧ ॥ પાં ॥ ધન્નિમલ કુંવરના રાસની, એ ક
 હી નવમી ઢાલ રે ॥ શિક્ષા શ્રીશુભવીરની, વિન
 યી સુણો ઊજમાલ રે ॥ ૨૨ ॥ પાં ॥

॥ દોહા ॥

॥ કુંવર વચન સુણી રીજ્યો, યવનચંડ ઉવ
 ઝાય ॥ દૃષ્ટિવદન સદને ગયો, તેડી કરી સુપસા
 ય ॥ ૧ ॥ સ્નાન અશન વસનાદિકે, કરતો તસ મનો
 હાર ॥ કહે પિતુ ધર સમ મુઝ ધરે, વિલસો શ્રિય દિ
 લે ધાર ॥ ૨ ॥ કુંવર તિહાં રહેતો થકો, કરી ગુરૂવ
 ચન પ્રમાણ ॥ આરાધે નિત્ય વિનયથી, માત પિતા
 સમ જાણ ॥ ૩ ॥ શાસ્ત્રને શસ્ત્રકલા તણો, પામી સુગુ
 ર પસાય ॥ પાર લહી ગૃહ ઊપવને, એકદિન રમવા
 જાય ॥ ૪ ॥ કુસુમ સુંગધ પવન લહી, રહી સ્થિર દૃષ્ટિ
 નિશાન ॥ બાણાવલી બાણે કરી, વેધે તાણી કબાન
 ॥ ૫ ॥ એણે સમે કુસુમ દડો પડ્યો, પૂઠેં લાગ્યો ધાત ॥
 ચક્ષુ લક્ષથી ઓસરી, ચિંતે ર્યો ઉતપાત ॥ ૬ ॥ પૂઠેં દી
 ઠી અપછરા, સમ નવયૌવન નાર ॥ શક્તિવસંતક
 તુ વન સુરી, આવી ચિંતે કુમાર ॥ ૭ ॥ તવ સા
 નિર્દયદ્વય તસ, વેધનકૃતચિત્ત લક્ષ ॥ ભૂધનુમુક્ત
 શરે કરી, ભેદત નયન કટાક્ષ ॥ ૮ ॥ સા કહે સંવૃણુ
 લોચને, તૃણ લવેં ન ધર કુઠાર ॥ હું સ્મરમાર્ગણે
 પીડિયો, ઉચિત ન મૃતકને માર ॥ ૯ ॥ તું કોણ ક

સ્થ સુતાભિધા, પૂછે કુમર સવિકાર ॥ ચંદ્રવદની મદ
નાતુરા, બોલે વચન રસાલ ॥ ૧૦ ॥

॥ ઢાલ દશમી ॥ કૃતમલની દેશી ॥

॥ ચિત્તહર ॥ તું મુજ મુકુટસમાન, મનસા
ખેં હું તુજ વરી ॥ ચિત્તહર ॥ મેહેલથી દર્શન દીઠ,
નેહદારેં રે ખેંચી ઉતરી ॥ ૧ ॥ ચિં ॥ આવી હું કં
ત હજૂર, પિઉડેં પ્રેમ ધરી પૂછીયું ॥ ચિં ॥ વાલ્હાની
આગલ વાત, કેહેતાં સવિ દુઃખ ઉલસિયું ॥ ૨ ॥
ચિં ॥ પ્રીત પટંતર દાય, ન રહે ઇશ્વરણી પરેં ॥
ચિં ॥ મૂલ થકી અધિકાર, વિવરી કહું પિયુ
આમલેં ॥ ૩ ॥ ચિં ॥ બંધુદત્ત મુજ તાત, શેઠધુરં
ધર ઇહાં વસે ॥ ચિં ॥ સન્મુખ એ પ્રાસાદ, દેવવિ
માનનેં પણ હસે ॥ ૪ ॥ ચિં ॥ લક્ષ્મીવતી મુઝ
માત, લક્ષ્મી ધરે પાએ પડી ॥ ચિં ॥ મદન મંજ
રી મુજ નામ, ધાતેં રૂપવતી થડી ॥ ૫ ॥ ચિં ॥
પિતૃવચ્છલ ગુરૂ જોગ, ચતુરકલા ચોશઠ ભણી ॥
ચિં ॥ ઇહાં એક શેઠનો બાલ, કાલંચાલસમદૃગ
ફણી ॥ ૬ ॥ ચિં ॥ વિવાહ સાજન સાથ, કાથ કુવે
વેં મેલીયો ॥ ચિં ॥ કરમેં વિડંબી મુજ, કુષ્ટરોગ

પશુ હેલિઓ ॥ ૭ ॥ ચિં ॥ નારક સૂકરરૂપ, વે
 હેલ વલે લહી નાલીયું ॥ ચિં ॥ ચોરીએ વિણ ચિ
 ત્ત સાખ, હાથ બાદ્યાને હઠયું બાલીયું ॥ ૮ ॥
 ચિં ॥ વાસે ભુવન કર જોડ, ઊભો મૂર્ખ ઓલગ
 કરે ॥ ચિં ॥ બીહિનો ગયો પિતુ ગેહ, હુરે ગધ
 માતા ધરે ॥ ૯ ॥ ચિં ॥ લક્ષ્મી કૃપણને હાથ, મં
 દમતિ પુરભારતી ॥ ચિં ॥ ચતુર નારી પતિ મૂર્ખ,
 એથી મરણગતિ સુખવતી ॥ ૧૦ ॥ ચિં ॥ તેણે
 વસતાં પિતુ ગેહ, વીત્યાદિન કેતા સમા ॥ ૧૧ ॥ ચિં ॥ તુ
 મ દરશને હું આજ, ચમકી ચકોરી ચંદ્રમાં ॥ ૧૧ ॥
 ચિં ॥ આલવ તું ભરતાર, ચતુર ચરણ ચિત્ત ઉલ્લસ્યો
 ॥ ચિં ॥ તું મારે હઠડિનો હાર, દીઠો તિહાંથી દિલ વ
 સ્યો ॥ ૧૨ ॥ ચિં ॥ તુજ ગુણવંત સસનેહ, કાંટો ભાં
 ગો રે કાયા કેર નો ॥ ચિં ॥ કામભુજંગ ડશેલ, ન
 હી કે ઊતારણ ઝેરનો ॥ ૧૩ ॥ ચિં ॥ આવી હું
 શરણે આજ, વાદિહમવિણ નહિ અંગુલી ॥ ચિં ॥
 રાગ ભરી દુર્ગંધ, અલગી ન થાયે આંગુલી ॥ ૧૪ ॥
 ચિં ॥ કપટી કલંકો મિત્ર, અવસાને વિહિતોદયો ॥
 ચિં ॥ દોપાકર પણ ચંદ્ર, શિવશિર વલ્લભતા થ
 યો ॥ ૧૫ ॥ ચિં ॥ મહાદેવ ન જુએ દોષ, આ

ઝિતને નવિ પરિહરચો ॥ ચિં ॥ આકૃતિ રાજકુમા
 ર, ઓલખીને મેં આદરચો ॥ ૧૬ ॥ ચિં ॥ શરણા
 ગત કરે દૂર, નહી કોઈ ક્ષત્રી જાતમાં ॥ ચિં ॥ પ્રા
 થના કરશે ભંગ, તો મરશું આજ રાતમાં ॥ ૧૭ ॥
 ચિં ॥ કામણગારેં નેહ, નયણેં મુજ કામણ કરચો ॥
 ચિં ॥ પલક ન છોડ્યો જાય, ચિત્ત સાંકલીએં સાં
 કલ્યો ॥ ૧૮ ॥ ચિં ॥ મરણ છવન નાથ હાથ, સા
 થ ન છોડું તુમ તણે ॥ ચિં ॥ મોહો કુમર મુણી વા
 ત, દેખી રૂપ અતિ વણે ॥ ૧૯ ॥ ચિં ॥ મોહનાં
 લાગ્યાં બાણ, પ્રાણ સમાણીનેં એમ કહે ॥ ચિં ॥
 હુરે વસું પરદેશ, કલેશ કરણ તું કિહાં રહે ॥ ૨૦ ॥
 ચિં ॥ જઈશું અમેં નિજ દેશ, તે દિન તુજ તેહું ક
 રું ॥ ચિં ॥ ચટરાણી પદ તુજ, સાચું વચન એ માહ
 રું ॥ ૨૧ ॥ ચિં ॥ વાલ્હમ મુણી રે વચન, માલ
 તી કુમુમેં વધાવતી ॥ ચિં ॥ વિદસિત નયનવદન,
 કંચુક છાતી ન માવતી ॥ ૨૨ ॥ ચિં ॥ હાથમાં લેઈ
 કરકોલ, મુદિત થઈ ગઈ નિજ વરેં ॥ ચિં ॥ કુંઅ
 ર ગયો ગુરૂગૃહ, નજર મેલાવા નિત્ય કરે ॥ ૨૩ ॥
 ચિં ॥ ધમ્મિલરાસેં હાલ એહ, દશમી અમીરસે વે

લડી ॥ ચિં ॥ અહી છીય સ્વાતીનાંર, વારવચન
રસ સેલડી ॥ ૨૪ ॥

॥ દોહા ॥

॥ એક દિન વનકીડા કરી, અશ્વારૂઢકુમાર ॥
નયરીમાં જખ આવીયો, તવ દેવાણાં દ્વાર ॥ ૧ ॥
કેલાહલ દીઠો બહુ, પુરજન ભરીયા શોક ॥ મેડીમા
લ તરવર ચઢે, નરનારીના થોક ॥ ૨ ॥ જનસંમર્દન
થી પડે, કેઈ પથેં ભયભ્રાંત ॥ પિહિતદ્વાર ધર હાટમાં,
પેડ વણિક મહંત ॥ ૩ ॥ સુલટ ઘણાં ભાલાં ધરયાં,
ખર્જ મુશલ કરજેડ ॥ પગભાંગે મુખ ધૈરજે, કરતા
દોડાદોડ ॥ ૪ ॥ ચહુઁ જોતો તે ગયો, વિસ્મય ચિ
ત્તકુમાર ॥ ઊંચેં ધરનર ગોંખડે, પૂછે તાસ વિચાર
૨ ॥ ૫ ॥

॥ હાલ અગ્યારમી ॥ તેહ પ્રતિજ્ઞા વાત, નયરમાં

ધરધરે હો લાલ ॥ નં ॥ એ દેશી ॥

॥ તેહ કહે નર સુંદર, સાંભલો વાતને હો લા
લકે ॥ સાં ॥ જોરે વસો પુરમાં ન, લહો ઊતપાતને
હો લાલ ॥ લં ॥ ભુવનપાલભૂપાલ, ઇહાં છે ર
જ્યો હો લાલ ॥ ઇં ॥ જસ મહિમા મહીમાંહી

અતુલ ખલ ગાજીયો હો લાલ ॥ અં ॥ ૧ ॥ દલમં
 ડણુ રિપુ ખંડણુ, ગજ ગુણુ ધામ છે હો લાલકે ॥
 ગં ॥ હસ્તી ઘટામેં પટાવત, ચંપક નામ છે હો લા
 લકે ॥ ચં ॥ તે મદ ભરીઓ ધરીઓ, ન જય મા
 હાવતેં હો લાલ ॥ નં ॥ આલાન થંભ ઉમેલી, કર
 લી ભટ ધાવતેં હો લાલ ॥ કં ॥ ૨ ॥ પાંડતો ધર
 હાટ, ઇલાં હલકારશે હો લાલ ॥ ઇં ॥ નાસો લેઈ
 જીવ, તુરંગને મારશે હો લાલ ॥ તું ॥ એમ કેહે
 તાં તેણી વાર, સુભટ ભાલાં ધરયાં હો લાલ ॥ સું ॥
 પાસત નાસત ત્રાસત, ચાકર ઠાકરા હો લાલકે ॥ ચાં ॥
 ૩ ॥ ગર્જિત ઉર્જિત શુંઠ, પ્રચંડ ઊલાલતો હો લા
 લ ॥ પ્રં ॥ ગતિવિટોલ પ્રાભંજન, ધૂલ ઉચ્છાલતો
 હો લાલકે ॥ ધૂં ॥ પ્રાવૃટ અંભોદસોદર, કાલો વાર
 ણો હો લાલકે ॥ કાં ॥ અગ્નિ ધમ્યું જેમતામ્ર, રતા
 ક્ષેં ભીષણો હો લાલ ॥ રં ॥ ૪ ॥ સાતે સોત સ્રવં
 ત, જલાશ્રય દારણેં હો લાલ ॥ જં ॥ જંગમ ગિરિ
 નિઝરણુ, ઝરંતાં ખારણે હો લાલ ॥ ઝં ॥ પાછલ પ
 ગ વિલગંતી, ખલંતી શૃંખલા હો લાલ ॥ ખં ॥
 બુખારવ કરે લોક, ફિરંતા વેગલા હો લાલ ॥ ફિં ॥
 ૫ ॥ એકલો દેખી કુમાર, કરી કોધેં ભરે હો લાલ ॥

કું ॥ આંચો હસ્તી કુમાર, તુરંગથી ઉતરે હો લા
 લ ॥ તું ॥ ધૈર્યજ ધરી કર વસ્ત્ર, કરી સાહમો ચલે હો
 લાલ ॥ કું ॥ પાથરી પંથે વસ્ત્ર કુમાર, વેગો વલે હો
 લાલ ॥ કું ॥ ૬ ॥ નર જાણી ગજ કોધે, હણે દંતસ
 લે હો લાલ ॥ હું ॥ તવ લઘુ વેગે કુમાર, તે વલ
 ગ્યો પાછલે હો લાલ ॥ તે ॥ પૂંછડે વત્તગ્યો લેવા,
 કરી ભમરી કરે હો લાલ ॥ કું ॥ છાત્ર હણ્યો પરદે
 શી, જન હાહા કરે હો લાલકે ॥ જન ॥ ૭ ॥ મદન મં
 જરી મુણી વાત, તે ચિત્ત શોકાકુલે હો લાલ ॥ તે ॥
 થાક્યો હસ્તી કુમાર, ચઢ્યો તવ ઉપરે હો લાલ ॥
 ચું ॥ મુષ્ટિ પ્રહારે હણ્યો કરી, તવ નિર્મદ થયો હો
 લાલકે ॥ તું ॥ ઊતરી મોહની સમરી, કુમાર આગલ
 ગ્યો હો લાલ ॥ કું ॥ ૮ ॥ તવ મોહો કરિરાજ,
 કુમાર પાયે પડ્યો હો લાલ ॥ કું ॥ લોક કહે નર
 રતન, ભલે આવી ચઢ્યો હો લાલ ॥ ભું ॥ નર નારી
 થઈ નિર્ભય, ફૂલે વધાવતાં હો લાલ ॥ ફું ॥ પવન
 ચંડ ઉવજ્જય, વિલોકન આવતા હો લાલ ॥ વિ ॥
 ૯ ॥ શેઠ મુતા મુણી વાત, હેએ રીજ ધણું હો લા
 લ ॥ હું ॥ પુરજન હરખ મિશે, દે સખીને વધામણુ
 હો લાલ ॥ સું ॥ શણગારી ગજ આલાન, થંભે સાં

કલ્યો હો લાલ ॥ થં ॥ દેખી અચભો લોક, ખલક
 જોવા મલ્યો હો લાલ ॥ ખં ॥ ૧૦ ॥ પુણ્ય પહૂર હ
 જૂર, નૂપેં તેડાવિયો હો લાલ ॥ નૂં ॥ પાઠક સાથ
 કુમાર, તિહાં કને આવીઓ હો લાલ ॥ તિં ॥ કરત
 પ્રણામ નરેશરે, માને બોલાવીઓ હો લાલ ॥ માં ॥
 ગાઠ આલિંગન દેધ, પાસે બેસાવીયો હો લાલ ॥ પાં ॥
 ૧૧ ॥ રાય કહે વત્સ જણ્યું, ગુણે કરી તાહરું હો લાલ ॥
 ગું ॥ ઊજ્જવલ કુલ નવી હીરો, વિણ વયરાગરું હો લા
 લકે ॥ વિં ॥ પણ સુણવા તુમ વંશકે, અમ ધન્ય
 ઘણી હો લાલકે ॥ અં ॥ પ્રેમે તેહ પ્રકાશે, ઊતપત્તિ
 આપણી હો લાલકે ॥ ઊં ॥ ૧૨ ॥ કુમર સુણી લજ
 વાણો, મૌન પણે રહ્યો હો લાલ કે ॥ મૌં ॥ પાઠકે
 તામ વૃત્તાંત, સકલ માંડી કહ્યો હો લાલ ॥ સં ॥ રાય
 સુણો કહે વત્સ, કિશું આ તેં કર્યું હો લાલ ॥ કિં ॥
 સુંદર રાય અમો વચે, ગણીયું આંતરું હો લાલકે ॥
 ગં ॥ ૧૩ ॥ નવિ જણવ્યું તેં કાંધ, એણે નગરે રહી
 હો લાલ ॥ એં ॥ આ નગરીનું રાજ્ય, સકલ તાહારું
 સહી હો લાલ ॥ સં ॥ રાય કિયો શિરપાવ, કુંવ
 ર પાઠક ભણે હો લાલ ॥ કું ॥ અશ્વાદિક વર વા
 હન, અંબર ભૂષણે હો લાલકે ॥ અં ॥ ૧૪ ॥ મોક

લીઓ ખહુ માનશું, પાઠકનેં ધરેં હો લાલકે ॥ પા૦
 ॥ કુંવર ભૂખલ વિશાલ, તિહાં લીલા કરે હો લાલ ॥
 તિ૦ ॥ ધમ્મિલરાસેં ઢાલ, અગીઆરમી મન રલી
 હો લાલ ॥ અ૦ ॥ શ્રી શુભ વીરની આકરી, પાઠકનેં
 ફલી હો લાલકે ॥ પા૦ ॥ ૧૫ ॥

॥ દોહા ॥

॥ એક દિન રાજસભા વચેં, પ્રાણુત સંભૂત
 હાથે ॥ આવી નમી કહે રાયનેં, માહાજન પુરજન
 સાથ ॥ ૧ ॥ દેવપુરી સમી આ પુરી, પૂર્વેહતી મહા
 રાજ ॥ તુહુઆમ સમ સંપ્રતિ, થઈ ન રહી કાંઈ લા
 જ ॥ ૨ ॥ કોઈક ચોર અદૃષ્ટચર, લૂંટે નગરી સર્વ ॥
 ધનધાન્યેં નિર્ધન થયા, ન રહ્યો કોઈનો ગર્વ ॥ ૩ ॥
 તુમ સરિખા સ્વામી છતે, પુરજનનેં શી ભીત ॥ તિ
 મિરોદય તરણી છતે, વાત વડી વિપરીત ॥ ૪ ॥
 રાય સુણી કોયો તિશેં, બોલાવે કોટવાલ ॥ તસ્ક
 ર લૂંટે લોકનેં, તું ન કરે રખવાલ ॥ ૫ ॥ તે કહે સ્વા
 મી સાલલો, વિદ્યામંત્ર ભરેલ ॥ અદૃષ્ટ ચોર ચોરી
 કરે, કરતો નવ નવા ખેલ ॥ ૬ ॥ રાત દિવસ જોતો
 ફરે, પણે નવિ જાલ્યો જય ॥ ભૂપ કહે સુણ સચિવ
 નેં, કરવો કોઈ ઉપાય ॥ ૭ ॥

॥ ઢાલ બારમી ॥ જુઓ અગમગતિ

પુણ્યની રે ॥ એ દેશી ॥

॥ મંત્રી સેનાપતિ ભૂપતિ રે, પુરોહિતને કોટ
વાલ રે ॥ પાંચે પાટો તિહાં મલી રે, ચિંતે થઈ ઉ
જમાલ રે ॥ ૧ ॥ જુઓ અકલ ગતિ ચોરની રે ॥ એ
આંકણી ॥ પંચ તિહાં પરમેસર રે, લોકિક વાત વિ
ચાર રે ॥ ભૂપ પૂરવ દ્વારે રહે રે, મંત્રી ઊત્તર દ્વાર
રે ॥ ૨ ॥ જૂં ॥ પુરોહિત દાહિણ દિશે રે, પશ્ચિ
મે સેના ભૂપાલ રે ॥ સુભટ સહિત અહોનિશિ રહે
રે, ફરતો રહે કોટવાલ રે ॥ ૩ ॥ જૂં ॥ ઇચ્છિત થા
નકે સહુ રહ્યા રે, તસ્કર કરી અ વિચાર રે ॥ ધો
બી ધરવાસો વસી રે, અંગ ધરી શણગાર રે ॥ ૪ ॥
જૂં ॥ નયરો માંહે નીકલ્યો રે, જનમુખ સુણીય વિ
ચાર રે ॥ રમતાં દીઠો જૂવડે રે, જક્ષાત્રય કોટવાલ
રે ॥ ૫ ॥ જૂં ॥ રમવા બેઠો તે વચે રે, આભૂષણ
પણ કીધ રે ॥ આરક્ષક કર મુદ્રિકા રે, નામાંકિત
જીત લીધ રે ॥ ૬ ॥ જૂં ॥ ઊઠી તલાર પુરે ભ
મે રે, વેશ્યા રજક કલાર રે ॥ કઈતવ માલી પ્રજા
પતિ રે ॥ મઠ સોની ધરભાલ રે ॥ ૭ ॥ જૂં ॥ તુમ
પતિ ચોર સખાઈયા રે, જણી બાંક્યા નિવેદ રે ॥

રાય સુભટ ધર લૂંટશે રે, કાઠો માલ ઝટ પટ રે ॥ ૮ ॥
 જૂં ॥ દેખી કંતની મુદ્રિકા રે, દીધો સકલ ધરમા
 લ રે ॥ વિદ્યાખલે ચોર લેઈ ગયો રે, ખાવા ન મૂક્યો
 થાલ રે ॥ ૯ ॥ જૂં ॥ લેહેણું એક પતાવીને રે,
 ગયો સેનાપતિ પાસે રે ॥ એકાંતે કહે સાહિબા રે,
 મુણ્ણે એક અરજ દાસે રે ॥ ૧૦ ॥ જૂં ॥ વારણ
 નય વનમાં વસે રે, જોગી એક અવધૂત રે ॥ પાર
 વરસે સેવા ફલી રે, મંત્ર લીધો અદ્ભુત રે ॥ ૧૧ ॥
 જૂં ॥ પણ સાધન વિધિ દાહિલી રે, અમો વણિક
 થી ન થાય રે ॥ એક રાત નિર્ભય જપે રે, દેવ દેઈ
 વર જાય રે ॥ ૧૨ ॥ જૂં ॥ વિશ્વ સકલ નજરે હુવે
 રે, ચોર તણી શી વાત રે ॥ હસ્તિ રાત ભુજખલ હુ
 વે રે, થાશે જગત વિખ્યાત રે ॥ ૧૩ ॥ જૂં ॥ જો
 ગી અદૃશ્ય પણે રહે રે, જઈએ તાસ સમીપ રે ॥
 પંચ રતન પદ પૂજીને રે, ધૂપઘટા ધૂત દીપ રે ॥
 ૧૪ ॥ જૂં ॥ શીખવી મંત્ર સંધાવશું રે, દેને મુજ
 એક ગામ રે ॥ સેનાપતિ મુણી ચિંતવે રે, રાખું જગ
 ત એક નામ રે ॥ ૧૫ ॥ જૂં ॥ અશ્વારૂઢ સેનાપતિ
 રે, પોહોતા તે વનમાંહિ રે ॥ પંચ રતન ઠવી ભૂતલે
 રે, સાચવતા વિધિ ત્યાંહી રે ॥ ૧૬ ॥ જૂં ॥ ભૂષ

છુ વસ્ત્ર તુરંગ તણ રે, પડદે કરતા જાય રે ॥ ૧૮ ॥ રતન
 દિક ચોર લેધ ગયો રે, આથમતે રવિ તાપ રે ॥
 ૧૭ ॥ જૂં ॥ વેશ આહરણનો કરી રે, શિર ધરી સુ
 રા ચંદ્રહાસ્ય રે ॥ રમઝમ કરતી નીસરી રે, મંત્રીશ્વ
 રની પાસ રે ॥ ૧૮ ॥ જૂં ॥ મહી દયો ગોરસ રા
 જવી રે, કોકિલ સ્વર સુણી બોલ રે ॥ તંબૂમાં તે
 ડી કરી રે, વાત કરે રંગરોલ રે ॥ ૧૯ ॥ જૂં ॥
 નયન કટાક્ષે વેધતી રે, દેતી ગોરસ તાસ રે ॥ સાહે
 બ પ્રેમે આરોગીએ રે, બેઠી છું તુમ પાસ રે ॥ ૨૦ ॥
 જૂં ॥ વિશ્વાસી વિષયી નરા રે, મંત્રી પીએ ચંદ્ર
 હાસ્ય રે ॥ મદિરા મૂર્ચ્છિત ભૂતલે રે, પડીયા થઈય
 નિરાશ રે ॥ ૨૧ ॥ જૂં ॥ ડાઠી મુઠ્ઠી અરધા કરી
 રે, હેડે જડયા પગ દોય રે ॥ સુખ ઊપર ઠવી ખા
 સડું રે, મિલકત સવલી જોય રે ॥ ૨૨ ॥ જૂં ॥
 ધનભૂષણ ભરણો ભરી રે, નિકલી કરતી સોર રે ॥
 ઘોખી ધર ઘડી દોય વસી રે, રજક વેશ લીયે ચો
 ર રે ॥ ૨૩ ॥ જૂં ॥ ખર ઊપર લાઠી ધરી રે, આ
 દયો તે મધ્ય રાત રે ॥ પૂરવ દારે ભૂપતિ રે, પૂછે દા
 ણુ કિહાં જત રે ॥ ૨૪ ॥ જૂં ॥ તુમ પટરાણી પદમ
 ણી રે, ચોર કહે તસ ચીર રે ॥ ઘોવા કારણ નીસર

રે, નાતરચો નિરમલ નીર રે ॥ ૨૫ ॥ જૂં ॥
 ભાતુ જિદ્ય ભમરા ભયે રે, રાણી હુકમ અધરાત
 રે ॥ સેવા કઠણ સરકારની રે, હું છું રજકની જાત
 રે ॥ ૨૬ ॥ જૂં ॥ ભૂપ કહે તસ્કર ભયે રે, કેમ
 જાઈશ પુરખાહાર રે ॥ તે કહે હું નવિ ભય ધરે રે,
 તીંખી તુજ તરવાર રે ॥ ૨૭ ॥ જૂં ॥ નૃપ કહે ચોર
 નજર પડે રે, તો કરજો ડિંડીર રે ॥ તહત્તિ કહીને તે
 ગયો રે, પોહાતો સરોવર તીર રે ॥ ૨૮ ॥ જૂં ॥ ય
 ટ એક ચૂને લેપીયો રે, મૂક્યો તરતો નીર રે ॥ તુરગ
 ચઢી નૃપ આવીયો રે, વજડતાં ડંડીર રે ॥ ૨૯ ॥
 જૂં ॥ પૂછત કહે તુમ ભયથકી રે, નીરમાં નાઠો
 જાય રે ॥ વસ્ર તુરગ દેધ તસ્કરે રે, લોહ ડડ લેધ
 ધાય રે ॥ ૩૦ ॥ જૂં ॥ નૃપ રૂપ ચોર તુરગ ચઢી રે,
 આંવ્યો નયર મઝાર રે ॥ દ્વાર દેધ ભટને કહે રે, ચોર
 ને કાઢ્યો ખાર રે ॥ ૩૧ ॥ જૂં ॥ કંદી કંદ સુણ
 શો નહી રે, કહીને ગયો વિશરામ રે ॥ જલવટ હલ
 કે નૃપ ગયો રે, સન્મુખ કાંઠે જામરે ॥ ૩૨ ॥ જૂં
 ડડે હણ્યો ઘટ ભાંગીયો રે, જાણી ચોર ચરિત્ર રે ॥
 દરવાજે નૃપ એકલો રે, આંવ્યો રાંકની રીત રે ॥
 ૩૩ ॥ જૂં ॥ જસ સૂતો દેવાલયે રે, દરવાજ લહી

બાંધ રે ॥ ચોર અદૃશ્ય રૂપ દેવને રે, કુંસુમાભરણ
 સુગંધ રે ॥ ૩૪ ॥ જૂં ॥ ગણપતિમંદિર જપ કરે
 રે, પુરોહિત ચોરને હેત રે ॥ ચોર પ્રસન્ન થઈ કહે
 રે, તૂઠો ધ્યાનસંકેત રે ॥ ૩૫ ॥ જૂં ॥ તસ્કર અ
 હી તુજને દિયું રે, ચાલ અમારો સાથ રે ॥ તામ
 પુરોહિત ધસ મશ્યો રે, વસગ્યો ગણપતિ હાથ રે
 ॥ ૩૬ ॥ જૂં ॥ મંત્રબલે કરી વાંદરો રે, પીંપલ
 વૃક્ષની ડાલ રે ॥ બાંધ્યું કાખમેં ટીપણું રે, એક
 હાથેં જપમાલ રે ॥ ૩૭ ॥ જૂં ॥ યજ્ઞોપવિત અ
 ચ્ચો શિરે રે, શાંતિ કરે જો ભૂપ રે ॥ બે દિન ઠકુરા
 ઇ ભોગવો રે, પછે પુરોહિત રૂપ રે ॥ ૩૮ ॥ જૂં ॥
 પત્ર લખી તર ચોઢીયો રે, નિજ ઠામેં ગયો તેહ
 રે ॥ રાય પ્રભાતેં ચોલખ્યા રે, લજવાણા અયા
 ગેહ રે ॥ ૩૯ ॥ જૂં ॥ ઠામ ઠામ કૌતુક જુએ રે,
 લોક હસંત હજર રે ॥ રાજસભાએં નૃપ જુએ રે,
 ફરિયાદ આવી ચાર રે ॥ ૪૦ ॥ જૂં ॥ વાંચી પત્ર
 તરતલેં રે, ખેદ મહોત્સવ રૂપ રે ॥ પ્રગટ્યા પુરો
 હિત દો દિને રે, નિજવર ગત સહ ભૂપ રે ॥ ૪૧ ॥
 જૂં ॥ ધન્નિમલ કુંવરના રાસની રે, એ કહી બારમી
 ઢાલ રે ॥ શ્રીશુભવીર કુંવરતણો રે, હવે રતિ ઉ

દય નિહાલ રે ॥ ૪૨ ॥ જૂઠું ॥ ધૃતિ ॥

॥ દોહા ॥

॥ પંચમ દિન નૃપ સંસદિ, મંત્રી પ્રમુખ જ
ન સર્વ ॥ બેઠા તસ્કર વ્યતિકરે, ચિંતાતુર ગત ગ
દ ॥ ૧ ॥ રાય કહે મંત્રી સુણો, કરવો કાણુ ઊપાય ॥
અગડદત્ત તવ બોલીયા, પ્રણમી ભૂપતિ પાય ॥
૨ ॥ ચોર ગ્રહણ હેતે તુમે, ઊચિત નહિ નિરધાર ॥
કમલ ઊખેડણુ ધંદ્રગજ, નખ છેદનને કુઠાર ॥ ૩ ॥
તેણે તસ્કરને ઝાલવા, આપો મુજ આદેશ ॥ સાત દિ
ને નિગ્રહ કરે, નહીં તો અગ્નિપ્રવેશ ॥ ૪ ॥ અવ
નીપતિ વલતું કહે, તે વારણુ વશ કીધ ॥ તેણે ત
સ્કર નિગ્રહ ભણી, મેં તુજ આણા દીધ ॥ ૫ ॥ ૫
વનચંડશું કુમર તેહ, મુદિત ગયો ગુરૂગેહ ॥ ગુ
રૂ આણા લહી નિકલ્યો, ખર્જી સખાઈ તેહ ॥ ૬ ॥
॥ હાલ તેરમી ॥ એણે અવસર તિહાં કુંબનું રે ॥

આવ્યું ટોલું ॥ એ દેશી ॥

॥ રાજકુંવર જોતો ફરે રે, કંદોઈ વેશ્યા ગેહ રો ॥
ચતુરનર ॥ કામદેવ દેહરે ગયો હો લાલ ॥ પૂજી નમી
ધૂપ દીપશું રે, ધ્યાનદિશા નિશિ તેહ રે ॥ ચૈ ॥ પ્રગ

૮ થઈ તે બોલિયો હો લાલ ॥ ૧ ॥ ચોરની વાત કિ
 શી કહું રે, રતિપ્રીતિ શણગાર રે ॥ ૨ ॥ ચોર
 વસી નિશિ લેઈ ગયો હો ॥ ૩ ॥ વચમાં આડો
 પડ્યો રે, નાગી કરી દોય નાર રે ॥ ૪ ॥ માર ખા
 ઘો મેં બોલતાં હો ॥ ૫ ॥ કુંવર સુણી એમ
 ઉઠીયો રે, ચિંતે લૂંટયા દેવ રે ॥ ૬ ॥ બીજે દિન
 માહાકાલીનેં હો ॥ મંદિર જઈ જપતો નિશિ રે,
 પ્રગટ થઈ તતખેવ રે ॥ ૭ ॥ કહે સુણ તું ચોરની
 કથા હો ॥ ૮ ॥ એકદિન મુજ ધર ક્ષણ વસી રે,
 શકુન કરેવા કાળ રે ॥ ૯ ॥ પગ દોય ઝાંઝર લેઈ
 ગયો હો ॥ ૧૦ ॥ કુંવર કહે તુમ દેવની રે, ચોરેં લીધી લા
 જ રે ॥ ૧૧ ॥ આશ કિસી ચોર દેવની હો ॥ ૧૨ ॥
 એમ પટ દિન પુરમાં ગયા રે, લોક બનાવે વાત રે ॥
 ૧૩ ॥ ચિંતે ચોર ન કર ચઢ્યો હો ॥ ૧૪ ॥ શું
 મુખ નૃપનેં દેખાડીયેં રે, સાતમે દિન પરભાત રે
 ॥ ૧૫ ॥ નગરી બાહર નીકળ્યો હો ॥ ૧૬ ॥
 ચિત્ત વીખીનેં તે ગયો રે, એક સમશાન મ
 મઝાર રે ॥ ૧૭ ॥ જઈ બેઠો વડતર તલે હો ॥
 ચાર દિશાયેં વિલોકતો રે, ગુપ્ત ગ્રહી તરવાર રે ॥
 ૧૮ ॥ પાછલે પોહારેં દેખતો હો ॥ ૧૯ ॥ દૂરથી

ધર

તિહાં આવતો રે, કંઈ રૂદ્રાક્ષની માલ રે ॥ ચ૦ ॥
 રક્તાંબર દેહેં ધરયાં હો ॥ ત્રિદંડ કૂંડી હાથમાં રે,
 શોભિત ભાલ વિશાલ રે ॥ ચ૦ ॥ છત્રીકા ધરી મ
 સ્તકેં હો ॥ ૭ ॥ કૂલજ્યું વિકસિત નાસિકા રે,
 રક્ત નયન પીત વાલ રે ॥ ચ૦ ॥ જંઘાભુજં ગ્રીવ મો
 ટકાં હો ॥ વેષાંતર દેશાંતરી રે, આકૃતિ અતિ વિક
 રાલ રે ॥ ચ૦ ॥ પરિવ્રાજક નજરેં લહો હો ॥
 ૮ ॥ ચિતે કુંવર એ ચોરની રે, એટા દુષ્ટ વિકાર
 રે ॥ ચ૦ ॥ ઊઠી કુંવર પાયેં પડ્યો હો ॥ પરિવ્રા
 જક નૃપપુત્રનેં રે, આશીષ દેઘ સાર રે ॥ ચ૦ ॥ પૂ
 છે મિત્રતણી પરેં હો ॥ ૯ ॥ બેઠો કેમ ચિંતા ભરેં
 રે, રાજકુંવર કહે તામ રે ॥ ચ૦ ॥ મુનિવર હું પર
 દેશીયો હો ॥ દાલિદ્રગર્તામાં પડ્યો રે, જુવોટું હા
 રયો દામ રે ॥ ચ૦ ॥ દુઃખના દાહાડા દોહિલા હો ॥
 ૧૦ ॥ વ્યાધિ વ્યસન વિવાદને રે, વૈશ્વાનરને
 વૈર રે ॥ ચ૦ ॥ પાંચ વઠ્ઠા વધ્યાદુઃખ દીયે હો ॥
 દાલિદ્ર નામ મનુષ્યને રે, આયુ વિના મૃતી ઝેર રે ॥
 ચ૦ ॥ રોગ વિના રોગીપણું હો ॥ ૧૧ ॥ સિદ્ધ
 પુત્ર કહે એ સવી રે, તેં ભાખ્યું મિથ્યાત રે ॥ ચ૦ ॥
 રવિ-ઊદયેં હિમ કેમ પડે હો ॥ દલિદ્ર કંદ કુદાલ

રે, નામ છતે, શી વાત રે ॥ ચ૦ ॥ માહા પ્રસાદ
 વર કહે હો ॥ ૧૨ ॥ કુંવરને તિહાં બેસારીને
 , સિદ્ધ ગયો સમશાન રે ॥ ચ૦ ॥ એણે અવસર
 વિ આથમ્યો હો ॥ કૌશિક ચારને ભૂતડાં રે, ન
 પરદારાધ્યાન રે ॥ ચ૦ ॥ સત્રિ વહ્નિ ચારને
 ॥ ૧૩ ॥ ખાતસીયાં દેવ લોહનાં રે, હાથ ધરી
 રવાર રે ॥ ચ૦ ॥ પરિવ્રાજક તિહાં આવીયો
 ॥ ૧૪ ॥ કુંવર ઊઠાડી લેઈ ચલ્યો રે, પેઠા નયસી મ
 ધાર રે ॥ ચ૦ ॥ બાંધે નજર પુર લોકની હો ॥ ૧૫ ॥
 અદૃશ્ય વિદ્યાને બલે રે, કોટીશ્વર ધર ઠેલ રે ॥
 ચ૦ ॥ ખાત્ર દેઈ ધર ખેસીયો હો ॥ દો જણે બહુ ગ
 ડી પેટીયો રે, વસ્ત્રાભરણ ભરિલ રે ॥ ચ૦ ॥ જઈ જ
 ય ક્ષાલય ધરી હો ॥ ૧૬ ॥ પરદેશી સૂતા તિહાં
 રે, ઊઠાડી દીગે દામ રે ॥ ચ૦ ॥ પેઠા ધરી તસ
 મસ્તકે હો ॥ અગ્રેસરી થઈ નીકલ્યો રે, પુર બાહર
 વિશ્રામ રે ॥ ચ૦ ॥ પિતૃવનાસન ચૂતવને હો ॥
 ૧૭ ॥ વડતરૂ હેઠે વિશ્રામતાં રે, સૂતા ભારક
 ધાર રે ॥ ચ૦ ॥ ચોર કપટ નિદ્રા કરે હો ॥ સૂતો
 કુમર તવ યાંતવે રે, ચોરનું ઘેર્ય અપાર રે ॥ ચ૦ ॥ શ
 કિત પ્રપંચ મતિ ઘણી હો ॥ ૧૮ ॥ એહને વિશ્વા

સી હણું રે, વસ્ત્ર પથારી ખિછાય રે ॥ ચ૦ ॥ ગુ
 મ ખર્જી ગ્રહી ઉઠીયો હો ॥ જઈ પેઠા વડ કોટરે
 રે, ચોર ખડગ લઈ ધાય રે ॥ ચ૦ ॥ પરદેશી સૂતા
 હણ્યા હો ॥ ૧૮ ॥ કુંવર પથારી દ્વિધા કરી રે, દીઠી
 શૂની જામ રે ॥ ચ૦ ॥ આગલ પાછલ જોવતાં હો ॥
 કહે કુંવર રે ચોરઠારે, ખેંચી ખડગનેં તામ રે ॥ ચ૦ ॥
 વિશ્વાસઘાતી પાતકી હો ॥ ૧૯ ॥ મૃગપતિ આગેં મૃ
 ગ યથારે, મુજ આગેં કિહાં જાય રે ॥ ચ૦ ॥ જીવિત
 નહી નાઠા વિના હો ॥ કુંવર ખર્જી ઝલકી દીયે
 રે, ઝંપા સંપા ધાય રે ॥ ચ૦ ॥ તસ ઉર જુગલનેં
 છેદતો હો ॥ ૨૦ ॥ સાહસિક ધૈર્યમતિ ગુણે રે,
 હું રીજ્યો મુણ દક્ષ રે ॥ ચ૦ ॥ ચોર કહે ગુણી ગુ
 ણ ગ્રહું હો ॥ શૂન્ય દેવાલય પાછલે રે, સન્મુખ છે
 વટવૃક્ષ રે ॥ ચ૦ ॥ વિસ્તારેં એક કોશનો હો ॥ ૨૧
 ॥ તસ કોટરમાં મોટકી રે, શિલાયેં ઢાંક્યું દ્વાર રે ॥
 ચ૦ ॥ રત્નભુવન મુજ તે તલેં હો ॥ વીરમતિ ભગિ
 ની કરી રે, લઘુ યૌવન રૂપ સાર રે ॥ ચ૦ ॥ મેં તુ
 જ દીધી ધન માલશું હો ॥ ૨૨ ॥ સકેતેં તે પરણ
 શો રે, દ્રવ્ય સહિત હિતકાર રે ॥ ચ૦ ॥ આં મુજ
 ખર્જી દેખાવજે હો ॥ વીરમતિ નામેં કહી રે, જઈ

ઊઘડાવજે દ્વાર રે ॥ ૨૦ ॥ એમ સુણી તે મૃત જવ
 લીયો હો ॥ ૨૩ ॥ કુમર યથોદિત જઈ કરી રે,
 પાતાલ કીધ પ્રવેશ રે ॥ ૨૦ ॥ દેખી ધર ચિત્ત ચમ
 કીયો હો ॥ નયનાનંદન કૌમુદી રે, વીરમતિ રૂ
 પ વેશ રે ॥ ૨૦ ॥ દેખી વીતક કહે ભાઈતું હો ॥
 ૨૪ ॥ આપી નિશાની ખડ્ગની રે, તવ સા હર્ષિત
 થાય રે ॥ ૨૦ ॥ વાસભુવન પીયુ વીસસો હો ॥
 વિવાહ સામગ્રી કરૂં રે, તવલગેં પદ્યંક ઠાય રે ॥
 ૨૦ ॥ એમ કહી મેડી ઊપર ચઢી હો ॥ ૨૫ ॥
 ॥ ચિંતે કુંવર નવિ વિસસો રે, ઠગ ઠક્કર સોનાર રે ॥
 ૨૦ ॥ સર્પ રિપુને વાણીયા હો ॥ હથીયાર બંધને
 વાંદરાં રે, પરદારા મંજર રે ॥ ૨૦ ॥ તેણેં પદ્યંક
 ખુણેં છપ્યો હો ॥ ૨૬ ॥ કલસંચેં મૂકી શિલા રે,
 ચૂરણ કૃત પદ્યંક રે ॥ ૨૦ ॥ સા કહે હેઠી ઊતરી
 હો ॥ મુજ બાંધવ હણીનેં કિહાં રે, જીવતો જઈ
 શ રંક રે ॥ ૨૦ ॥ કેશેં ગ્રહી કુંવરેં તદા હો ॥ ૨૭ ॥
 મંદિર બાહર નિકલ્યો રે, વિકશ્યાં કમલની જાત
 રે ॥ ૨૦ ॥ નૃપસુત મુળકજ દેખવા હો ॥ ચિંતા
 તિમિર દૂરેં ગયું રે, રવિ પ્રગટ્યો પ્રભાત રે ॥ ૨૦ ॥
 ઊદ્યાચત્ર ઉપર ચઢ્યો હો ॥ ૨૮ ॥ વીરમતિ આ

સી હણું રે, વસ્ત્ર પથારી ખિછાય રે ॥ ચ૦ ॥ ગુ
 મ ખંડે ગ્રહી ઉઠીયો હોં ॥ જઘ પેઠા વડ કોટરે
 રે, ચોર ખડગ લઈ ધાય રે ॥ ચ૦ ॥ પરદેશી સૂતા
 હણ્યા હોં ॥ ૧૮ ॥ કુંવર પથારી દ્વિધા કરી રે, દીઠી
 શૂની જામ રે ॥ ચ૦ ॥ આગલ પાછલ જોવતાં હોં ॥
 કહે કુંવર રે ચોરટારે, ખેંચી ખડગને તામ રે ॥ ચ૦ ॥
 વિશ્વાસઘાતી પાતકી હોં ॥ ૧૯ ॥ મૃગપતિ આજે મૃ
 ગ યથારે, મુજ આજે કિહાં જાય રે ॥ ચ૦ ॥ જીવિત
 નહી નાઠા વિના હોં ॥ કુંવર ખંડે ઝલકી દીયે
 રે, ઝંપા સંપા ધાય રે ॥ ચ૦ ॥ તસ ઉડે જુગલને
 છેદતો હોં ॥ ૨૦ ॥ સાહસિક ધૈર્યમતિ ગુણે રે,
 હું રીજ્યો સુણુ દક્ષ રે ॥ ચ૦ ॥ ચોર કહે ગુણી ગુ
 ણુ ગ્રહું હોં ॥ શૂન્ય દેવાલય પાછલે રે, સન્મુખ છે
 વટવૃક્ષ રે ॥ ચ૦ ॥ વિસ્તારે એક કોશનો હોં ॥ ૨૧
 ॥ તસ કોટરમાં મોટકી રે, શિલાયે ઢાંક્યું દ્વાર રે ॥
 ચ૦ ॥ રત્નભુવન મુજ તે તલે હોં ॥ વીરમતિ ભગિ
 ની કરી રે, લઘુ યૌવન રૂપ સાર રે ॥ ચ૦ ॥ મેં તુ
 જ દીધી ધન માલશું હોં ॥ ૨૨ ॥ સંકેતે તે પરણ
 શે રે, દ્રવ્ય સહિત હિતકાર રે ॥ ચ૦ ॥ આં મુજ
 ખંડે દેખાવજો હોં ॥ વીરમતિ નામે કહી રે, જઘ

ઊવડાવજે દ્વાર રે ॥ ચ૦ ॥ એમ સુણી તે મૃત જવ
 કીયો હો ॥ ૨૩ ॥ કુમર યથોદિત જઈ કરી રે,
 પાતાલ કીધ પ્રવેશ રે ॥ ચ૦ ॥ દેખી ઘર ચિત્ત ચમ
 કીયો હો ॥ નયનાનંદન કૌમુદી રે, વીરમતિ રૂ
 પ વેશ રે ॥ ચ૦ ॥ દેખી ચીતક કહે ભાઈનું હો ॥
 ૨૪ ॥ આપી નિશાની ખડ્ગની રે, તવ સા હર્ષિત
 થાય રે ॥ ચ૦ ॥ વામસુવન પીયુ વીસસો હો ॥
 વિવાહ સામગ્રી કરૂં રે, તવલગેં પટ્યંક ઠાય રે ॥
 ચ૦ ॥ એમ કહી મેડી ઊપર ચઢી હો ॥ ૨૫ ॥
 ॥ ચિંતે કુંવર નવિ વિસસો રે, ઠગ ઠક્કર સોનાર રે ॥
 ચ૦ ॥ સર્પ રિપુને વાણીયા હો ॥ હથીયાર બંધને
 વાંદરાં રે, પરદારા મંજર રે ॥ ચ૦ ॥ તેણેં પટ્યંક
 ખુણેં છાંયો હો ॥ ૨૬ ॥ કલસંચેં સૂકી શિલા રે,
 ચૂરણ કૃત પટ્યંક રે ॥ ચ૦ ॥ સા કહે હેલી ઊતરી
 હો ॥ મુજ બાંધવ હણીનેં કિહાં રે, છવતો જઈ
 શ રંક રે ॥ ચ૦ ॥ કેશેં ગ્રહી કુંવરેં તદા હો ॥ ૨૭ ॥
 મંદિર બાહર નિકટ્યો રે, વિકટશ્યાં કમલની જત
 રે ॥ ચ૦ ॥ નૃપમુત મુળકજ દેખવા હો ॥ ચિંતા
 તિમિર દૂરેં ગયું રે, રવિ પ્રગટ્યો પ્રભાત રે ॥ ચ૦ ॥
 ઊદ્યાચન ઉપર ચઢ્યો હો ॥ ૨૮ ॥ વીરમતિ આ

ગલ કરી રે, તસ્કર ધર પિધાય રે ॥ ચ૦ ॥ કુંવર
 પુરીમાં આવિયો હો ॥ લોક હસે કોઇ નારીને રે,
 ચોરમિશે લેઇ જાય રે ॥ ચ૦ ॥ મુણતો જઇ નૃપને
 નમે હો ॥ ૨૯ ॥ સોંપી ચોરસહોદરી રે, ભૂપ દીયે
 બહુ માન રે ॥ ચ૦ ॥ રંજ્યો રાય ઇશ્યું કહે હો ॥
 શક્ત ભક્ત મતિ ધીરતા રે, વિનય અહો ગુણવાન
 રે ॥ ચ૦ ॥ મુજ પુરીજન મુખિયાં ક્રિયાં હો ॥ ૩૦ ॥
 જે જેહનું ચોરયું હતું રે, તે તે આપ્યું તાસ રે ॥
 ચ૦ ॥ વીરમતિ ગઇ પાટયમાં હો ॥ કુંવરને તિન
 ક વધાવીને રે, તેડી જોશી ખાસ રે ॥ ચ૦ ॥ લંગન
 દિવસ નિરધારીયો હો ॥ ૩૧ ॥ વરઘોડા બહુ
 ઓચ્છવેં રે, દીધું કન્યાદાન રે ॥ ચ૦ ॥ ચોરી ચતુર
 રચી ચોકમાં હો ॥ કમલસેના નિજ અંગજ રે,
 રંભાણ નિધાન રે ॥ ચ૦ ॥ કુંવરને પરણાવી નૃપે
 હો ॥ ૩૨ ॥ હસ્તી હજાર અલંકરયા રે, ઘોડા
 દશ હજાર રે ॥ ચ૦ ॥ કોડિ સોનઘયા દાયજે હો
 ॥ દેશ દિયો લખ ગામશું રે, ચૈલ રતન અલંકાર
 રે ॥ ચ૦ ॥ રથવાહન દાસી ઘણી હો ॥ ૩૩ ॥
 પ્રાસાદ સુંદર એક દીયો રે, રહે સુખભર નૃપમા
 ન રે ॥ ચ૦ ॥ દીન દુઃખીને ઊધરે હો ॥ ૩૪ ॥ ઉપાધ્યા

ચને તાત જ્યું રે, દાન ચને બહુ માન રે ॥ ચ૦ ॥
 શેઠમુતાને સંભારતો હોવાડા ॥ નિશ્ચય પદમુનિ અનુ
 સરે રે, પણ પાલે વ્યવહાર રે ॥ ચ૦ ॥ કમલસેનાશું
 મુખ વરે હો ॥ ધમ્મિલસરાસેં તેરમી રે, દાસ પ્રથ
 મ ખંડ સાર રે ॥ ચ૦ ॥ શ્રીશુભવીર કુંવર મુખી
 હો ॥ ૩૫ ॥

॥ ચોપાઈ ॥

॥ ખંડેં ખંડેં મધુરતા ઘણી, જેમ રસ શેલડી
 સાંઠે ભણી ॥ શ્રી શુભવીર વચન રસ લતા, ધમ્મિલ
 સસેં ચખો પુણ્યવતા ॥ ૧ ॥ ઇતિશ્રીમત્તપોગચ્છી
 ચ સંવિજ્ઞશિરોમણિ પંડિતિરોરનપંડિતશ્રી શુભવિ
 જયગણિશાખ્ય પંડિતશ્રી વીર વિજયગણિવિરચિતે
 શ્રીધમ્મિલચરિત્રે પ્રાકૃત પ્રબંધે પ્રથમખંડઃ સમાપ્તઃ ॥
 સર્વગાથા ॥ ૪૩૪ ॥

॥ અથ દ્વિતીય ખંડ પ્રારંભ ॥

॥ દોહા ॥

॥ શુભગુરૂ ચરણ કમલ નમી, કહિશું આગલ
 વાત ॥ ધમ્મિલચાગે મુનિવરેં, ભાંખ્યા નિજ અવ
 દાત ॥ ૧ ॥ પ્રથમ ખંડ અખંડ રસ, પૂર્ણ હુઓ મુખ

માણુ ॥ બીજે ખંડ કહું હવે, મુણજે વિકસિત જ
 ણુ ॥ ૨ ॥ ધાર્મિક પંડિત કૌતુકી, ચૈરાંગી નર નાર ॥
 એસી કથા આગલ કહું, તસ ચિત્ત રંજનહાર ॥ ૩ ॥
 એક દિન રમવા નિકલ્યો, અગડદત્ત સવિવેક ॥ પગ
 પગ દેખણુ કારણે, મલિયા લોક અનેક ॥ ૪ ॥ મુ
 ખ સોહે પૂરણુ શશી, અર્ધચંદ્ર સમ ભાલ ॥ તપનોપ
 મ તેજે કરી, અધર અણુ પરવાલ ॥ ૫ ॥ મદન
 મંજરી દેખતી, કામદેવ અવતાર ॥ કમલસેનાયે
 વશ કિયો, ચિંતે મુજ ભરતાર ॥ ૬ ॥ લેખ લ
 ખી ચતુરાઈશું, લલિત વચન નિજ હાથ ॥ ઉપર મુ
 દ્રા દેઢને, મોકલતી સખી સાથ ॥ ૭ ॥ માલતી ફૂલ
 રકેખીમાં, અક્ષત લેખ સમેત ॥ એકાંતે જઈ કુંવર
 ને, વધાવતી ધરી હેત ॥ ૮ ॥ લેખ દીયે તસ હાથ
 માં, વૃદ્ધ સખી મુવિનીત ॥ વાંચે કુંવર ઉખેલીને,
 પૂરણુ ધરતો પ્રીત ॥ ૯ ॥

॥ ઢાલ પેહેલી ॥ તોરણથી રથ ફેરીયો રે હાં ॥ એ દેશી ॥

॥ નંદસુતા નમી નાથને હો રાજ, નયણે ભરીયાં
 નીર ॥ મેરે વાલહા ॥ અરજ કરું અવનીપતિ હો રા
 જ, ભીંજ્યાં લખતાં ચીર ॥ મેરે ॥ ૧ ॥ પદ્મરાણી
 પદ પાઠવી હો રાજ, પિયુડે કરી પરિહાર રે ॥ મે ॥

સાખી વનતરૂ વ્યંતરા હો રાજ, કંતકોલ કરનાર ॥
 મેરેં ॥ ૨ ॥ વાત રહી તે વેગલી હો રાજ, દિણુ દિ
 શિ વાયો સમીર ॥ મેરેં ॥ પણ છિલ્લર જલ કોણુ
 પીયે હો રાજ, પામી ગંગા નીર ॥ મેં ॥ ૩ ॥ સૂ
 ર્ય વિભાત પૂરવ દિશેં હો રાજ, પચ્છિમરાત્રિ રહા
 ય ॥ મેરેં ॥ મહિસા દો મન સાચવે હો રાજ, દિન
 મણિ જગતનો રાય ॥ મેં ॥ ૪ ॥ કેતકી માલતિ
 મોહી રહ્યો હો રાજ, ભમરો વન ભટકાય ॥ મેરેં ॥
 અધ ચંબેલી ફૂલની હો રાજ, સુગંધ લેતો જાય ॥
 મેં ॥ ૫ ॥ પ્રેમ ભરી પૂરવ પ્રિયા હો રાજ, સમરી
 તિહાં આવંત ॥ મેં ॥ દેખી દવ બસી કેતકી હો રા
 જ, તસ રક્ષાએં લૂટંત ॥ મેં ॥ ૬ ॥ દેખી હંસ વિયો
 ગીયો હો રાજ, પૂછે કિમ લોટાય ॥ મેં ॥ ભમર ક
 હે વિરહેં દહે હો રાજ, તનુ રક્ષાએં ઠહરાય ॥ મેં ॥
 ૭ ॥ મરૂયો ભમરો નહી રૂયે હો રાજ, કેતકી લાગ્યો
 પ્રેમ ॥ મેં ॥ વેધક ગતિ વેધક લહે હો રાજ, મૂરખ
 જાણે કેમ ॥ મેં ॥ ૮ ॥ હંસ કહે હું વેધકી હો રાજ,
 પૂછું તુજનેં એમ ॥ મેં ॥ કાલું તુજ સવિ અંગછે
 હો રાજ, પૂછેં પીલો કેમ ॥ મેં ॥ ૯ ॥ ભમર કહે મુ
 જ પ્રેમનો હો રાજ, વા લાગ્યો છે અંગ ॥ મેં ॥ સા

જી હલદી ચોપડી હો રાજ, પીલો દીસે રંગ ॥ મેં ॥
 ૧૦ ॥ નર ભમરા ચોપમ ધરો હો રાજ, તો દિલ
 ધરજો વાત ॥ મેં ॥ રણશૂરા કેમ ક્ષત્રીને હો
 રાજ, લાગ્યો કમલિણી ધાત ॥ મેં ॥ ૧૧ ॥ પોપટ વનમા
 લે વસે હો રાજ, નિરખે તિહાં એક નાર ॥ મેં ॥
 દાડિમ કલી પિંજર ધરી હો રાજ, દેખાડે ધરી ખ્યા
 ર ॥ મેં ॥ ૧૨ ॥ પોપટ જઈ પિંજર પડ્યો હો રા
 જ, તુમચો પણ એ ધાટ ॥ મેં ॥ નેહ વિલુદ્ધિ શુક
 પ્રિયા હો રાજ, રોતી જોતી વાટ ॥ મેં ॥ ૧૩ ॥ વાયુ
 ધર જીવન હતો હો રાજ, તવ લગેં નજર મેલાપામેં ॥
 ઉત્તમ વચને ધર રહી હો રાજ, નામનો કરતી જપ ॥ મેં
 ॥ ૧૪ ॥ લાંક ખિલી પણ થાપિયો હો રાજ, સ્વમેં વચન
 છલેણ ॥ મેં ॥ વાંચી ધારી વિચારીનેં હો રાજ,
 ઉત્તર દેજો સેણ ॥ મેં ॥ ૧૫ ॥ દાય પ્રિયા પંતિવ્રત કી
 થો હો રાજ, વ્યભિચારી લઘુનાર ॥ મેં ॥ અપમા
 ૧ વૃદ્ધા પ્રિયા હો રાજ, ચારે નિત્ય ભરતાર ॥ મેં ॥
 ૧૬ ॥ ખેટ પ્રિયાપ્રશ્ન કહે હો રાજ, એ વન ભૂમિ
 મઝાર ॥ મેં ॥ સંજીવિની ખૂટી ચરે હો રાજ, પામે
 નર અવતાર ॥ મેં ॥ ૧૭ ॥ સા સુણી પતિનેહેં
 ભરી હો રાજ, ભેગી કરી દીએ ચાર ॥ મેં ॥

સંજીવિની ચારો ચરી હો રાજ, સજ્જ કિયો ભરતા
 ૨ ॥ મેં ॥ ૧૮ ॥ ઊક્તિ યુક્તિ છે લેખમાં હો રા
 જ, પ્રંડિત જાણે લાગ ॥ મેં ॥ નારી દેખાડે ધ્યાન
 નેં હો રાજ, મૂરખતો લડરાગ ॥ મેં ॥ ૧૯ ॥ ન
 જરથકી દૂરેં રહ્યા હો રાજ, પણ મુજ થટ વિશરામ
 ॥ મેં ॥ દહયથકી દૂરેં ખસો હો રાજ, માનું કૌતુક
 તામ ॥ મેં ॥ ૨૦ ॥ સુખભર રેહજો સાહિબા હો રા
 જ, વેહેલો ઊત્તર દેધ ॥ મેં ॥ કુંવર સખીને પૂછ
 તો હો રાજ, આ લખનારી કેધ ॥ મેં ॥ ૨૧ ॥ વૃ
 ઙ્હા કહે નૃપ સાંભલો હો રાજ, શેઠસુતા સતી જોહ ॥
 મેં ॥ ભુવનવનેં સિંચી તુમેં હો રાજ, વચન અનૂ
 તરસ નેહ ॥ મેં ॥ ૨૨ ॥ મહનમંજરીયેં એ લ
 ખ્યો હો રાજ, નેહ ભરી દિન રાત ॥ મેં ॥ દંતી દ
 મન નૃપ રંજનેં હો રાજ, ચોરનો કીધો ધાત ॥
 મેં ॥ ૨૩ ॥ રાજ્યસુતા પરણી સહી હો રાજ, સા
 ભલી હર્ષિત ચિત્ત ॥ મેં ॥ મુજ વિશ્વાસેં મોકલી
 હો રાજ, તુમને વધાવવા નિમિત્ત ॥ મેં ॥ ૨૪ ॥
 એમ કેહેતી કુંવર ગલે હો રાજ, માતીનો ઠવે હા
 ૨ ॥ મેં ॥ વનિતાં વીતક સાંભલો હો રાજ, ખલ
 તી વિયોગી નાર ॥ મેં ॥ ૨૫ ॥ વિષ-પીતા મેં હો

લીયું હો રાજ, કાપ્યો ફાંસો દેખ ॥ મેં ॥ મેં વચન
કરી ધીરવી હો રાજ, તવ એ લખિયો લેખ ॥ મેં ॥
૨૬ ॥ કુંવર કહે કેમ આવડી હો રાજ, શંકાચિત
માં આય ॥ મેં ॥ થોડે દિન તેડી જશું હો રાજ
મિથ્યા વચન ન થાય ॥ મેં ॥ ૨૭ ॥ વસ્ત્ર ભૂષણ
તાંખૂલ દેઢ હો રાજ, દાસી મુદિતા કીધ ॥ મેં ॥
રતનજડી નિજમુદ્રિકા હો રાજ, પટ્ટરાણી કર દીધ
॥ મેં ॥ ૨૮ ॥ પ્રાણ પ્રિયા તુજ સ્વામિની હો રા
જ, ધરજે અંગુલી તાસ ॥ મેં ॥ વીસરજી સા એ
મ કહી હો રાજ, લેખ ધરે નિત્ય પાસ ॥ મેં ॥ ૨૯ ॥
બીજે ખડે પ્રેમની હો રાજ, હાલ પ્રથમ કહી છે
ક ॥ મેં ॥ વીરવચની સંસારમાં હો રાજ, ધર્મે પ
ણ તસ ટેક ॥ મેં ॥ ૩૦ ॥

॥ દોહા ॥

॥ સખી વિસર્જી તેણે સમે, બેઠા રાજકુમા
ર ॥ કર જોડીને એમ કહે, આવી નમી પ્રતિહાર ॥
૧ ॥ સ્વામી શંખપુરી થકી, કરભીસ્થિત નર દોય ॥
આવી ખડા તુમ દેખવા, રચો તસ હુકમજ હોય ॥
૨ ॥ દેઢ હુકમને લેડિયા, આવ્યા જમ હજૂર ॥ તામ

કુમારેં ઓલખ્યા, દેખી આણુંદપૂર ॥ ૩ ॥ સુવેગ
વાયુવેગ એ, પિતૃવદ્વલલ તસ નામ ॥ હર્ષિત કુમ
રનેં દેખીનેં, કરતાદોય પ્રણામ ॥ ૪ ॥ ઉઠી કુમરેં આ
લિંગિયા, બેસારયા નિજ પાસ ॥ સ્નેહેં માત પિતા
તણા, પૂછે કુશલ વિલાસ ॥ ૫ ॥

॥ હાલ ખીજી ॥ સાહેલાની દેશી ॥

॥ સાહેલા હે ॥ કુંવરને મધુરે બોલ, સુવેગ કહે
વલતું તદા હો લાલ ॥ સાં ॥ માત પિતા તુમ દોય,
વરતે છે કુશલી સદા હો લાલ ॥ ૧ ॥ સાં ॥ તુ
મ વિરહાનલ દાહ, દેહ દહે દિન નિર્ગમે હો લા
લ ॥ સાં ॥ નયન રૂદન ધન નીર, તાપ દહ્યનો ન
વિ શમે હો લાલ ॥ ૨ ॥ સાં ॥ પુત્રવિયોગ ત્રિકાલ,
કાલ દશા ધ્રુવે ઘણી હો લાલ ॥ સાં ॥ ગંગા વાસી
લોક, જીવે તસ વયણાં મુણી હો લાલ ॥ ૩ ॥ સાં ॥
ગજવશી ચોરનો ધાત, રાજસુતા વરી સાંભલી હો
લાલ ॥ સાં ॥ અમને મોકલ્યા આંહી, આજ વાત
તે સવિ મલી હો લાલ ॥ ૪ ॥ સાં ॥ સુવેગ મુખ
મુણી વાત, નૃપસુત નયણેં જલસિરા હો લાલ ॥
સાં ॥ બોલે દુઃખિત દેહ, પ્રસ્વેદ મેંદુરિયા ગિરા

હો લાલ ॥ ૫ ॥ સાં ॥ ધિગ્ ધિગ્ મુજ અવતાર
 અવિનીત દુર્જનથી સરે હો લાલ ॥ સાં ॥ હું થ
 યો શત્રુસમાન, માતપિતા સુતધી ધરે હો લાલ
 ॥ ૬ ॥ સાં ॥ ખાવલને કરકંધુ, વાવી જેહ ઊ
 ચ્છેરવી હો લાલ ॥ સાં ॥ પીડાકારક તાસ, હો
 વે કંટક ખેરવી હો લાલ ॥ ૭ ॥ સાં ॥ કુત્તપતિ
 કૂચસમાન, વિષધર સરિખો હું થયો હો લાલ ॥
 સાં ॥ ચંદન સરિખા પુત્ર, ઘસે મુગંધે ફૂલજ્યો હો
 લાલ ॥ ૮ ॥ સાં ॥ માતને કલેશનું હેત, જનમથી
 વાત સકલ થઈ હો લાલ ॥ સાં ॥ ધાતેં કરચું શું
 કામ, પુત્રાભિધાન મુઘામથી હો લાલ ॥ ૯ ॥
 સાં ॥ જનમથી વસતાં જેહ, માત પિતા શોકે
 ભર્યાં હો લાલ ॥ સાં ॥ દેશાંતર રહ્યો તોહી, દુરા
 તમાએ દુઃખી કર્યાં હો લાલ ॥ ૧૦ ॥ સાં ॥ એક અ
 ચંભો કેમ, અવિનીત હું મુખ શ્રી વરચો હો લાલ ॥
 સાં ॥ નહી કૌતુક મા ખાપ, સમરે મુજ નેણે મુખ
 કરચો હો લાલ ॥ ૧૧ ॥ સાં ॥ માછલી સમરણ જ
 ત, મીન યુગલ જન જીવતાં હો લાલ ॥ સાં ॥
 ભુજંગી આલિંગિત ખાલ, કૂમી તથા અવલોકતાં
 હો લાલ ॥ ૧૨ ॥ સાં ॥ કહે સુવેગ કુમાર, ખેદ ક

રો નહિં અતિ ઘણો હો લાલ ॥ સાં ॥ દુઃખ દાયક
 નહીં પુત્ર, જનકને દુઃખ અવગુણ તણો હો લાલ ॥
 ૧૩ ॥ સાં ॥ પિંડથી અધિકો દામ, દામથી
 વાહાલી પ્રિયા હો લાલ ॥ સાં ॥ તેહથી અધિકો
 પુત્ર, પૂઠેં અધિક ધરમ ક્રિયા હો લાલ ॥ ૧૪ ॥
 સાં ॥ તાતેં દિયો પરદેશ, જોવા તુજ પુણ્ય
 તારણેં હો લાલ ॥ સાં ॥ ભાગ્ય ઊદય સુવિની
 ત, ગુણશ્રેણી લહી પ્યારણેં હો લાલ ॥ ૧૫ ॥
 સાં ॥ પ્રગટ્યો નૃપનેં પ્રમોદ, દ્વંદ્વાનંદન નંદ
 નેં હો લાલ ॥ સાં ॥ ન લહે કોણ આણુંદ, પા
 મી સુગંધિ ચંદનેં હો લાલ ॥ ૧૬ ॥ સાં ॥ વ
 સ્ત્ર મલિન તજેં લોક, રજકધરે તડકે તપે હો
 લાલ ॥ સાં ॥ ઉજ્જવલ નિર્મલ તેહ, દેવસેવા
 વસરેં ખપે હો લાલ ॥ ૧૭ ॥ સાં ॥ તુમ દર્શન
 શીત વાત, તાત તદ્વદ્યજ્વર વારણું હો લાલ
 ॥ સાં ॥ દેખો તુમ મુખચંદ, નયન સુધારસ
 પારણું હો લાલ ॥ ૧૮ ॥ સાં ॥ મલવા ખડુ ઊ
 તકંઠ, રહિયત શંખપુરી તણી હો લાલ ॥ સાં ॥
 ક્ષણ વરસાં સો થાય, વિનતિ શી કહીએં ઘણી
 હો લાલ ॥ ૧૯ ॥ સાં ॥ પિતૃ મિત્રન ઉચ્છરંગ,

એમ નિમુણીને કુંવર ધરે હો લાલ ॥ સાં ॥
 દેશ ગામ લખ તાસ, નામાં લેખાં તસ કરે હો લા
 લ ॥ ૨૦ ॥ સાં ॥ બહુ અધિકારી કીધ, એક પ
 ટાવત ઉપરે હો લાલ ॥ સાં ॥ તેડાવી ઉવજ્જય,
 વિનયે નમા કહે એણીપરે હો લાલ ॥ ૨૧ ॥ સાં ॥
 શી આજ્ઞા ગુરરાય, તાતેં મુજ તેડાવીયો હો લાલ ॥
 સાં ॥ ટાલણ પિતૃવિયોગ, કહે ગુર હુકમજ આ
 પિયો હો લાલ ॥ ૨૨ ॥ સાં ॥ કામ અર્થ દોય વ
 ર્ગ, સાધ્યા પણ ન સુધાવિયે હો લાલ ॥ સાં ॥
 ॥ ધર્મ વર્ગ જયકાર, તેણે તે સાધી સધાવિયે
 હો લાલ ॥ ૨૩ ॥ સાં ॥ ગુરવચનેં જિનચૈત્ય,
 આઠ દિવસ પૂજ રચે હો લાલ ॥ સાં ॥ ઓચ્છવ
 નાટક શાલ, ગુણિજન જોવા સહુ મચે હો લાલ
 ॥ ૨૪ ॥ સાં ॥ સાહમી વચ્છલ નિજગેહ, પટ
 રસ પાક ભોજન ધરી હો લાલ ॥ સાં ॥ શ્રીમંત
 ગુણી નરનાર, પેહેરામણી વસ્ત્રે કરી હો લાલ ॥
 ૨૫ ॥ સાં ॥ મદનમંજરીનેં દીધ, કંચુચો કસ
 બી સોહામણો હો લાલ ॥ સાં ॥ દેતાં દિલભર કી
 ધ, મુહૂરત દિન જવા તણો હો લાલ ॥ ૨૬ ॥ સાં ॥
 ॥ બીજે ખંડેં એહ, બીજી ઢાલ સોહામણી હો

લાલ ॥ સાં ॥ વીરવચન રસ દેત, ખાસ સખીને
વધામણી હો લાલ ॥ ૨૭ ॥

॥ દોહા ॥

॥ પવન ચંડપ્રિયા સતી, રતનવતી તસ નામ ॥
કુંવર ધરેં ગુરુને જઈ, બોલે કરીય પ્રણામ ॥ ૧ ॥ મા
ત તમે સુલસા સમાં, દીયો આશીષ સનેહ ॥ તાતનું
તેડું આવિયું, જઈશું હવે નિજગેહ ॥ ૨ ॥ સા કહે
વત્સ વિજેગનાં, મેં એ દુઃખ ન ખમાય ॥ ત્રિવિધ વી
ર સુલસા સતી, તેણેં એ દુઃખ સહાય ॥ ૩ ॥ કુંવર ક
હે નર ઊત્તમે, સાસરીએ ન રહાય ॥ માત પિતા સ
જન પ્રમુખ, એણી વાતેં લજવાય ॥ ૪ ॥ ગુરુણી
કહે કુશલા રહો, છો મુજચિત્ત મઝાર ॥ કુંવર દી
એ દશ ગામ તસ, લીએ આશીષ અપાર ॥ ૫ ॥

॥ ઢાળ ત્રીજી ॥ ચિત્રોડા રાજની દેશી ॥

॥ ગતિ લલિત વિલાસે રે, અવનીપતિપાસે રે,
કુંવર પ્રકાસે, આવી એણી પરે રે ॥ આઠ્યું તાતનું આ
ણુરે, ધરનાં દે અ ટાણુ રે, મુજ મન ઊઝાણું, માત
મિલણુભણી રે ॥ ૧ ॥ અમને વોલાવો રે, હવે વાર ન
લાવો રે, રાખપુરી જવો, પંથ દૂરેં ઘણો રે ॥ મનચિં

તે રાજા રે, નિત્ય કોડી દીવાજા રે, કુંવર દિન ઝાજા, ર
 હ્યા પણ ઘડી સમા રે ॥ ૨ ॥ પુત્રી જે જાઈ રે, તે અંતે
 પરાઈ રે, એહથી શી વડાઈ, ઘરવસ્તી તણી રે ॥ બદા
 મનું નાણું રે, ઘેંસ છાશનું ખાણું રે, કાંસાકૂટ ભાણું,
 લહી ધનમદ કરે રે ॥ ૩ ॥ તમરાનું ગાણું રે, છાલી
 નું દુઆણું રે, પરધરનું ધરાણું, પેહેરી સુખ ગણે રે
 ॥ ત્રિપંડીનું ટાણું રે, ચણોઠીનું ધરાણું રે, બોરકૂટ
 અથાણું, ભોજનમાં નહી રે ॥ ૪ ॥ વાદળની છાયા
 રે, કપટી નર માયાં રે, તૃષ્ણા જલધાયા, જલ નવિ
 પામતા રે ॥ પરદેશીની પ્રીતિ રે, બલી ભૂમિએ ખે
 તી રે, પરોણું ઘરવસ્તી, કેતો માનીયે રે ॥ ૫ ॥
 એમ ચિંતી રાય રે, અંતેઝિર જાય રે, પુત્રીની માય,
 શું વાત સવે કરી રે ॥ ઊઠે કુંવર રજાઈ રે, નૃપ કરત
 સજાઈ રે, રથ ઘોડા નવાઈ, આસન બેસણાં રે ॥ ૬ ॥
 દીયે ભૂષણ વાસ રે, ઘણાં દાસી દાસ રે, દેઈ કુંવર
 ને પાસ, રહી એમ વીનવે રે ॥ પુત્રી ઊછરંગેં રે, ઊ
 છરી ઊછરંગેં રે, ગુણવંતને સંગેં, તુમ ખોલે ઠવી
 રે ॥ ૭ ॥ દેશો ન વિસારી રે, નવી પરણો નારી રે,
 પણ એ દિલ ધારી, કદીય ન દુહવો રે ॥ સુણી કુંવ
 ર સજેલા રે, થઈ ભોજનવેલા રે, સવિ સાજન ભે

લાં, રતનવતી તેડતી રે ॥ ૮ ॥ ઘર આસન માંડે રે,
 સુત ભક્તે જમાડે રે, સુગંધ વસાડે, ધૂપ ઊખેવતાં
 રે ॥ શણગાર સુહાવી રે, માથે તિલક વધાવી રે,
 કહે વચ્છ વોલાવી, વેહેલા આવળે રે ॥ ૯ ॥ મલો
 જઈ માતાશું રે, રેહેજે શાતાશું રે, કોઈદિન વેલાશું,
 મુજ સંભારજે રે ॥ ઉપગાર વખાણી રે, મુખ મધુરી
 વાણી રે, ધન બોહોલું આણી, દીએ ઊવઝાયને
 રે ॥ ૧૦ ॥ હવે કુંવર સધાવે રે, નૃપ પુત્રી વોલાવે
 રે, સજ્જનને મેલાવે, શુભ શકુને કરી રે ॥ પુર બાહે
 ર આઠ્યા રે, મિલણાં સહુ લાઠ્યા રે, કુંવરે બોલા
 ઠ્યા, સહુને હિત ધરી રે ॥ ૧૧ ॥ સૈન્ય સુભટ મિ
 લાવી રે, રાયરાણી આવી રે, કમલસેના બોલાવી,
 હિતશિક્ષા દીયે રે ॥ પતિઆણાએ રેહેજે રે, લજ્જ
 નિર્વેહે જો રે, સાસુ સસરાની સેવા, કરજો ભણી પ
 રે રે ॥ ૧૨ ॥ રાએ માની તે રાણી રે, બેહેન સરખા
 જણી રે, નણદી દેરાણી, નાં મન સાચવો રે ॥ ગુરૂ વિ
 નય કરેજો રે, સમતામાં રેહેજો રે, દાનગુણે દીપાવ
 જો, અમ કુલ વંશને રે ॥ ૧૩ ॥ એમ કહી નિજ બેઠી
 રે, હઠડા ભર ભેટા રે, થઈ છેટી વહ્યાં, નિજ ઘર
 આંસુ ભર્યાં રે ॥ રથ બેઠો નારી રે, સખીવૃંદ વિ

હારી રે, કરી સેના સારી, પંથ શિરે તદા રે ॥ ૧૪ ॥
કુંવર ચિંતાએ રે, રવિ પાશ્વમ જાએ રે, અંધકાર તે
થાએ, અવસર પામીને રે ॥ કુંવર એકાકી રે, રહ્યા
સુભટ તે બાકી રે, પુર બાહર મૂકી, રથ પડદા ધરી
રે ॥ ૧૫ ॥ આપે એકેલા રે, નગરે નિશિવેલા રે, દૂ
તીધર મેલા, કારણ જઘ વસ્યા રે ॥ તે માલણ જાતે
રે, સમજાવી વાતે રે, મદનમંજરી રાતે, તેડી મિ
લાવતી રે ॥ ૧૬ ॥ રસપ્રેમે મલીયા રે, વિજેગ તે ટ
લીયા રે, જઘ સુભટશું ભલીયા, દૂતી વીસર્જને
રે ॥ મદનમંજરી નારી રે, રથમાં બેસારી રે, શૂન્ય
મારગે સુભટ, હકારી ચાલિયા રે ॥ ૧૭ ॥ જે સોમલ
બાવે રે, વચ્છનાગ જે ચાવે રે, ન બીહે ફલ ધંતુર
ચાવે, તે ધણી રે ॥ જે ગિરિ ચોલંધે રે, જલધિ જલ
લંધે રે, છીલ્લર જલ ટેકરી કાંકરી કેમ ગણે રે ॥
૧૮ ॥ જેણે સાપ ખેલાયા રે, વાઘવૃંદ રમાયા
રે, વિંછુંસેં ડરાયા, તે નર કેમ ડરે રે ॥ જેહને જે
હશું પ્રેમરે, રહે તે વિના કેમ રે, મૂઠલોક અજ
ણ્યો, વેહેમ મને ધરે રે ॥ ૧૯ ॥ મારગ શિર જાતાં
રે, સૈન્ય ભેલાં થાતાં રે, બેહુ નારી સોહાતાં મન મે
લો કરી રે ॥ શુભવીર કુમાર રે, લહ્યા ભોગ ર

સાલ રે, ખંડ ખીજે ત્રીજી ઢાલ, સોહામણી રે ॥૨૦॥

॥ દોહા ॥

॥ અગડદત્ત નિજ સૈન્યશુ, ગામ ગામ વિશ
રામ ॥ કેતે દિવસેં પામિયા, વિંધ્યાચલ રણઠામ ॥ ૧ ॥
મદલર હરતીધટા ચરે, મહિષ તણે નહી પાર ॥
શાર્દૂલ ચિત્રક ભયકરા, શખરા શખરી અપાર ॥ ૨ ॥
એક જલ ભરિય સરોવરે, સૈન્ય કિયો વિશ્રામ ॥
ડેરા તંબૂ તાણીને, કુંવર રહે એક ઠામ ॥ ૩ ॥ સુ
ભટ લોક ભોજન કરી, બેઠા કરતા વાત ॥ જગત વિ
શામે આથમ્યો, રવિ પ્રગટી તવ રાત ॥ ૪ ॥

॥ ઢાલ ચોથી ॥ કડખાની દેશી ॥

॥ જગતી જસરતિ દૈવગતિ દુર્બલી, તદપિ ત
સ દૈવ ખત છિદ્ર જોવે ॥ ચંદ્રગુરુ લગન બલ શુકન
માલણ મલે, તહવી પાછો વલે ખર વિરાવે ॥ ૧ ॥
જગતી જસરતિ દૈવગતિ દુર્બલી ॥ એ આંકણી ॥
॥ વિશ્વહિતકારિતિભિરારિતિરસ્કૃત, ભય લહી વિં
ધ્ય ગંધુર વસંતો ॥ તિમિર ભર રજનિચર શખર
પક્ષે ભલે, રિષ્ટ રવિ દૃષ્ટ જોતાં હસંતો ॥ ૨ ॥ જના
દુપતિ નૃપ ગોપતિ નામ વિદુષા વદે સુણત તમ શ

ત્રુ બાંધવ નડેવા ॥ સખરસકેત કરી તિમિર રજની
 ભરી, ઘૂકર બહુક ધૂ ધૂકરેવા ॥ ૩ ॥ જાં ॥ ભટનિ
 કટ મધ્ય નિશિવિકટ નિદ્રા ભરી, ઝટિતિ જગત્તિ
 સૈન્યેં ન કોપિ ॥ અક્ષનૃચક્ષ સમલક્ષ તમપક્ષગા, ધ્વાંત
 સકેતિકા શિર નટોપી ॥ ૪ ॥ જાં ॥ વાલ વિકરા
 લ કરવાલ કરમેત જ્યુ, હીક રવ કીક કપિમત્તદંતા ॥
 બાણુધનુ તાણી કર સૌમિકા ભટ પરી, ગૌમિકા ભી
 લ ધાટી પતીતા ॥ ૫ ॥ જાં ॥ તેણેં સમે જોધ નર
 ક્રોધ ગર્વેં ભરયા, સંચરયા યુદ્ધ ગ્રહી ખડ્ગ ઢા
 લેં ॥ કુંવર તવ જગીયો, વીરનૃપ આગિયો, રથ
 ચઢ્યો ઝટિતિ ઝગતી મશાલેં ॥ ૬ ॥ જાં ॥ પદલી
 પતિ ભીમની સીમ યૌરૂપરૂપા, કાંત તુરગારૂઢેં પ્રૌઢ
 ક્ષાધેં ॥ આવતો ધાવતો સૈન્યભટ શોધતો, પતત
 જિમ વિધુતા દંડ ગોધેં ॥ ૭ ॥ જાં ॥ વાયુને વાં
 બુદ્ધ હરિણ હરિણા ઇવ, સૈન્યભટ સકલ તેમ
 દૂર નાસે ॥ ઊઠીયો તામ તપનોપમેં કુંવર તે,
 ભીન્ન ભટત્રાત તમ નષ્ટત્રાસેં ॥ ૮ ॥ જાં ॥ સો
 પિ પદલીપતિ ભીમ ભીપણુગતિ, મેધ જ્યુ ગાજતો
 કુંવર સામો ॥ નીર જેમ તોર વરસાવતો રસ ભરેં,
 નવિ ધરે ધરણીતલ પત્ત વિશામો ॥ ૯ ॥ જાં ॥

હુંવર પણ તેહશું કેસરી સિંહ જ્યું, યુદ્ધ ઊદ્ધત પ
 એ કે ન થાકે ॥ જયસિરિ હાથ વરમાલ ધરી આ
 વતી, જોવતી સતીપણું ધરીય નાકે ॥ ૧૦ ॥ જા
 ॥ બલથકી દુર્જયો ભીમ પદલીપતિ, દેખી જય
 ધમ્મછતી છલ વિચારે ॥ મદનમંજરી કહે સારથિ
 હું રહે, જીતશે નાથજી ક્ષણિક વારે ॥ ૧૧ ॥ જા
 થઈય સા સારથી તુરગ સંચારતી, દેખિ તસ રૂપ
 પક્ષીશ છલી એ ॥ મારકુમાર સહ પંચબાણે પડ્યો,
 ભીમ વિણુ નીમ હત ભૂમિ તલીએ ॥ ૧૨ ॥
 જા ॥ વદત પક્ષીશ ભૂમીશ સુત મદતજે, નિજ
 ભુજે નહી હણ્યો પદલી રાજ ॥ વન્નિદર્પદન
 કંદર્પશરહત તનુ, મૃતક મારણ રણે નો અવાજ
 ॥ ૧૩ ॥ જા ॥ તિમિર દલખંડતો સહસ કિરણે ક
 રી, તામ ઊદ્યો રવિ જગ પ્રકાશે ॥ દ્વાંતશમ કૃ
 ષ્ણતનુ સ્વકીય કાકા વદત, ભય લહી શખર
 જ્યું કાક નાસે ॥ ૧૪ ॥ જા ॥ રણભૂ નિહાસતો સૈ
 ન્ય નવિ ભાલતો, નષ્ટગત કષ્ટમૃત સુભટ કેઈ ॥
 જીવતા જે રહ્યા તેહ પાસે ગ્રહ્યા, મરણગત કાષ્ટશુ
 દાહ દેઈ ॥ ૧૫ ॥ જા ॥ સરજલે સ્નાન મુખદં
 તધાવન કરી, તરતલે દંપતી કૃતવિશામે ॥ ખ

૩ ખાંજ તણાં ઢાલ ચોથી ભણી, વીર કહે ધર્મ
થી સૌખ્ય પામે ॥ ૧૬ ॥ જાન ॥

॥ દોહા ॥

॥ બાણ તૂણીર પુઠેં ધરી, કાર્મુક હાથ ધરત ॥
એક રથેં કરી નારીશું, અલ્પ સુભટશું ચલત ॥ ૧ ॥
અરધેં પંથેં આવીયા, પુરૂષ મલ્યા તવ દો
ય ॥ ૨ ॥ કુંવર પૂછે પંથનો, વ્યતિકર ભાંખે સો
ય ॥ ૩ ॥ મ્હોટો વેહેતો માર્ગ એ, શંખપુરી શિર
જાય, બીજો પંથ એ ઢૂંકડો, છે પણ વિષમ કહાય
॥ ૪ ॥ ધન લૂંટે પ્રાણી હણી, દુષ્ટગતિ પરિણા
મ ॥ ચોર ફેરે બહુ રૂપશું, દુર્યોધન તસ નામ ॥ ૫ ॥
વલી વનહસ્તી એક ફેરે, કાલસમો વિકરાલ ॥ ૬ ॥
મરૂંગેં રણેં ફેરે, દીએ ઊછલતી ફાલ ॥ ૭ ॥
રણ અરધું કાપ્યું તમેં, આગેં અર્ધપ્રયાણ ॥ ૮ ॥
થાડિયેં ચલો, તુમને કોડ કલ્યાણ ॥ ૯ ॥

॥ ઢાલ પાંચમી ॥ ધવલશેઠ લેછ ભેટણું ॥

એ દેશી ॥

॥ વયણ વધાવી કુંવર ચલ્યો, દીએ તસ પાં
ચ દિનાર રે ॥ રથ આગલ કરી જવતાં, પંથી મલ્યા

નર પાર રે ॥ ૧ ॥ ૧૦ ॥ અદ્યપશ્યત મુનિ મંડલી,
 ગીતારથ અનુસરતા રે ॥ તેમ તે નર કુંવર લહી, સુ-
 દર સાથજ કરતા રે ॥ ૨ ॥ ૧૦ ॥ પંથ જતાં તેરણ
 વચે, જોગી મલિયો કપાલી રે ॥ ભસ્મઘટા દેહેં ધરી,
 જટાજ્યૃ શિરવાલ રે ॥ ૩ ॥ ૧૦ ॥ માલ કપાલ ત
 ણી ગણે, લીધો કરંડક માથે રે ॥ ઘંટખજવત આવી
 થો, પાણી કમંડલ હાથે રે ॥ ૪ ॥ ૧૦ ॥ કર દક્ષિણ
 સન્મુખ કરી, બોલે દેધ આશીષ રે ॥ જીવો કોટિવર
 સ લગે, વાત સુણો સાર્યેશ રે ॥ ૫ ॥ ૧૦ ॥ ગોકુ
 લગામેં હું વસું, દેખી સંસાર કૂડો રે ॥ કાપાલિક ગુ
 ર સન્નિધે, જોગ તે લીધો રૂડો રે ॥ ૬ ॥ ૧૦ ॥ બહુ
 દિનથી તીરથ કરું, દેવ નમન સંકેતેં રે ॥ શંખપુરી
 જલું માહરે, વચ્છતીરથ નતિ હેતેં રે ॥ ૭ ॥ ૧૦ ॥
 તુમ સાથેં અમેં આવશું, પણ મુજ પાસેં ભાર રે ॥ દે
 વપૂજન અરથેં દીયા, ધર્મીએં સત્ત દિનાર રે ॥ ૮ ॥
 ૧૦ ॥ નૌલી તુમ રથમાં ઠવો, તો નિર્ભય થઈ આલું
 રે ॥ દુર્યોધન ભયથી ડરું, તેણેં તુમ હાથે આલું રે
 ॥ ૯ ॥ ૧૦ ॥ કુંવરનેં આપી એમ કહી, પંથેં કરે
 ગીત ગાનરે ॥ નૃત્યકથા જન રંજતો, મુખચેષ્ટા ક
 રી તાન રે ॥ ૧૦ ॥ ૧૦ ॥ ભિક્ષુ વેશ નૃપસુત ગણે,

અવિશ્વાસનું ઠામ રે ॥ ઘોડા શીઘ્ર ચલાવતાં, આબ્યું
 ગોકુલ ગામ રે ॥ ૧૧ ॥ વ૦ ॥ દૂર વનાંતર ઊત
 રયાં, જાણી ભોજન વેલા રે ॥ નૃપનંદનને એમ
 કહે, જોગી જટિલ તેણી વેલા રે ॥ ૧૨ ॥ વ૦
 ॥ આજ પડણા અમ ઘરેં, ભોજન સહુને કરાવું રે ॥
 ગોકુલ ગામ એ માહરં, દહી દૂધ અશન તે લાવું
 રે ॥ ૧૩ ॥ વ૦ ॥ ગયું ચોમાસું ઇલાં કરયું, તેણે
 આંહેર મુજ રાગી રે ॥ ગોરસ બહુલાં આણશે, એ મુ
 જ શુભમતિ જાગી રે ॥ ૧૪ ॥ વ૦ ॥ હું જઈ આ
 વું તિહાં લગેં, જાવું નહી માહારાજ રે ॥ જન્મ સ
 કલ માહારો થશે, જાણું વધારી લાજ રે ॥ ૧૫ ॥
 વ૦ ॥ એમ કહી તિહાં જઈ લાવીયો, ગોરસ મધુર
 બનાય રે ॥ કહે કુંવરને આરોગીએં, ઊધમ સક
 લ કરાય રે ॥ ૧૬ ॥ વ૦ ॥ ઋષિ ભોજન કલપે નહી,
 વલી મસ્તક રસ જાત રે ॥ તેણે ગોરસ ભોજન તણી,
 નવિ કરશે એ-વાત રે ॥ ૧૭ ॥ વ૦ ॥ કુંવર વચન
 સુણી સાંથનેં, દહી દૂધ તેહ જમાડે રે ॥ વારે કુંવર
 નયનેં ગુરૂ, કુશિષ્યપરેં નવિ છાંડે રે ॥ ૧૮ ॥ વ૦ ॥
 તંબોલ દેઈ તે કહે, જમશું અમે હવે પુત્તા રે ॥
 વિષમિશ્રિત ભોજન કરી, તે તરતલેં જઈ સૂતા રે

૯ ॥ ૧૦ ॥ મદનમંજરી વચને કરી, ભોજન
 ર કરાવે રે ॥ રોષ ભર્યો જોગી તિહાં, ખેંચી
 નેં ધાવે રે ॥ ૨૦ ॥ ૧૦ ॥ ચંદ્રમુખી લક્ષ્મી જિ
 નારી લેઈ કેણી કોર રે ॥ જઈશ કિહાં રે રાંકડા, હું
 ધન ચોર રે ॥ ૨૧ ॥ ૧૦ ॥ વિષ દેઈ પંથી હણ્યા,
 ંયો છે તુજ વારો રે ॥ ખર્જો બલે ચૂરણ કરી, દે
 જમ નૃપ ચારો રે ॥ ૨૨ ॥ ૧૦ ॥ કુંવર સુણી
 સ્મિત અસિ, કુક્ષીધાત દીએ વેહેલો રે ॥ હાહા
 િ પડ્યો ભૂતલે, જે વેહેલો તે પહેલો રે ॥ ૨૩ ॥
 ૦ ॥ દીનપણે તરશ્યો જુએ, કુંવર મુખ જલ ધ્યાવે
 ॥ સુલસાસુત તવ તેહને, પાણી દયાએ પાવે
 ॥ ૨૪ ॥ ૧૦ ॥ સ્વસ્થ થયો શીતલ જલે, કુંવર
 ધ સમી રે રે ॥ બીજે ખડે પાંચમી, ઢાલ કહી શુભ
 િરે રે ॥ ૨૫ ॥ ૧૦ ॥

॥ દોહા ॥

॥ કુંવર કૃપાલુ ગુણે કરી, કરતો ચોર વિચાર
 ૨ ॥ કરુણાયર એ ગુણ નિધિ, ધિગ ધિગ મુજ અવ
 તાર ॥ ૧ ॥ મેં અતિથિ કરી મારીયા, પંથીજન વિ
 શ્વાસ ॥ બાલ વૃદ્ધ ધર્મી હણી, બાંધી પાપની રાશ
 ॥ ૨ ॥ એ ગુણવંત સુપાત્રને, આપી ધન ઘરબાર ॥

પવન જલદાયક તણો, વાલું પ્રતિ ઉપગાર ॥ ૩ ॥
 ગુણરંજિત તસ્કર કહે, સાંભલ રાજકુમાર ॥ હું
 મૂરખ પણ તુજ ગુણે, રીઝ્યો ચિત્ત મઝાર ॥ ૪ ॥ અ
 નિત હું તે જીતીયો, તુજ ખલ ધૈર્ય ધન્ય ॥ હું તૂ
 ઠયો તુજને કહું, છેલું સત્ય વચન ॥ ૫ ॥ સન્મુખ
 ગિરિ મધ્યે જતાં, વામ દોસે નદી દોય ॥ તિહાં મં
 દિર છે જક્ષનું, પણ નરવસ્તો ન કોય ॥ ૬ ॥ ચૈત્ય
 થકી ડાબી દિશે, સજીત શિલ્પા એક ॥ વામ દિશે
 દૂરે કરી, ભૂમિધર છે છેક ॥ ૭ ॥ જ્યસુંદરી મુજવ
 હ્મણા, રૂપે રાંભ સમાન ॥ મેં તુજને આપી મુદ્દા,
 નારી સદ્રવ્ય નિધાન ॥ ૮ ॥ મુજ મરણે પરજાલી
 ને, કરજો સઘલું હાથ ॥ એમ કેહતાં તે મરણુ લ
 દ્યો, દિયે અગ્નિ મહિનાથ ॥ ૯ ॥

॥ ઢાલ છઠ્ઠી ॥ નદી યમુનાકે તીર, ઉડે દોય પંખી
 યાં ॥ એ દેશી ॥

॥ રથ બેસી ગિરિ મહુ, ગયો નદી ઉતરી ॥
 કુંવર શિલા કરી દૂર, બોલાવે સુંદરી ॥ ઊંચે સ્વરે
 સુણી શબ્દ, તુરત ચિંતા ભરે ॥ આવી કહે સ
 આદરે, આવો અમ ધરે ॥ ૧ ॥ રથ ઠવી વિવરે દ
 પતી, ભૂધર સંચરે ॥ તવ કહે ચોરપ્રિયા કેમ, અ

વિયા અમઘરેં ॥ વાત સકલ કુંવરેં તિહાં, મૂલ થ
 કી કહી ॥ દેખી ખર્જ સા સાચ, પણે માની સહી
 ॥ ૨ ॥ કુંવર મકરધ્વજતુંડય, સ્વરૂપે સા ચલી ॥ જ
 યમુંદરી પણ થાંભી, ચિત્રામણ પૂતલી ॥ નૃપનંદન પ
 ણ મોહની, દેખી મોહી રહ્યો ॥ દીક્ષ વસી રંભા ઉ
 વંશી, એમ વિસ્મય થયો ॥ ૩ ॥ નાગકની પાતાલ
 થી, ચોરેં અપહરી ॥ નાગદેવ ભગેં નામ, ઠબ્યું
 જયમુંદરી ॥ નયણેં નયણ મિલાવી, રહ્યો વાદી પ
 રેં ॥ તવ સા દહયશું નેહ, ધરી એમ ઉચ્ચરે ॥
 ૪ ॥ તુજ મુખ દેખી હું શુદ્ધિ, બુદ્ધિ ભૂલી ગઈ ॥ પ્રે
 મકટારી લાગી, તેણેં ધાયલ થઈ ॥ ધાયલ ચોરનેં શી
 તલ, જલ પાયો ખરો ॥ પ્રેમ સુધારસ સિંચતો, તેં મુ
 જ ઉદ્ધર્યો ॥ ૫ ॥ તુમ સઘલી નારીની, દાસી થઈ રહ્યું ॥
 તેહનાં કટક વચન પણ, તુમ હુકમેં સહ્યું ॥ રચણ
 પડ્યું વિટમાં પણ, લેઈ સમારણું ॥ ખાલ વચન
 પણ હિતનું, ચિત્તમાં ધારણું ॥ ૬ ॥ ચંડાલ પાસથી
 ઊત્તમ, વિદ્યા શીખવી ॥ નારી રતન પણ લેવી, દુઃ
 કુલ સંભવી ॥ લવણ સુતા હરિ કેશવેં, ઘર લખમાં
 કરી ॥ કાલી ગૌરી પર્વત, જ રૂદ્રે વરી ॥ ૭ ॥ કનક
 કોડ ધન તુમનેં, સોંપી સેવણું ॥ આ ભવમાં વહાલે

શર, માનું દેવશું ॥ રાગ વિલુધો કુંવર એ, સાચુ
 સદહે ॥ મેદનમેંજરી ચિત્ત ચમકી, કુંવરને એમ
 કહે ॥ ૮ ॥ સુણ પ્રીતમ નિર્લેજ, પડ્યો તું પાસ
 માં ॥ હરણ પરે પડી હું રે, વલી તુજ આશમાં ॥ આ
 રજપુત્ર પવિત્ર, પુરૂષવ્રત કિહાં રહ્યું ॥ નીચ મારગ
 અનુસરતાં, નિર્મલ કુલ ગયું ॥ ૯ ॥ કુલવટ ઊત્તમવં
 શ, ને ક્ષત્રીપણું ટલ્યું ॥ મુજ સાથે કરકોલ, વચન
 ઓલ્યું બલ્યું ॥ કાક અમેઘ્ય પરે ચોર, દારાએ રં
 નિયો ॥ બ્રહ્મ સકલ ગુણજાત, ભાતમાંથી ગયો ॥ ૧૦ ॥
 વણિકસુતા પણ હું તુમથી રૂડી ઘણી ॥ સતીવચણે
 ઘર રાખી, માજ આપણી ॥ કેતાં વરસ કુમારી, સ
 મી ઘરમાં રહી ॥ પીઉડા વરી હું તુમ, ઊત્તમ જ
 તિ લહી ॥ ૧૧ ॥ છંડી સાહેલો સાથ, નાથ સાથે સ
 જ્યાં ॥ તુમ વચને બંધાણી, પીહરીયાં તજ્યાં ॥
 માત પિતા સાસરીયાંને, કુલખપણુ ધરી ॥ શીયલ
 તજી તુમ સજ્જન, સંગે નીકલી ॥ ૧૨ ॥ એ સવિ
 કીધું પ્રીતમ, તાહરેં કારણે ॥ મતિ વિણુઠી ઘર પેઠી,
 રહી હું ખારણે ॥ વિણુ દેખે હા દૈવ ધરી જલધિ સ
 હી ॥ ઉત્તરવાનો આરો તે, એકે રહ્યો નહી ॥ ૧૩ ॥
 એણે સંગે રહી ખેલો, પ્રીતમજી ભૂધરે ॥ સુલસા

સાસુ ચરણે, જશુ અમેં સાસરે ॥ કહિશ્યુ અમેં ને
 મોકલશે, તુમ ખોલવા ॥ કૃષ્ણપરેં ગયા તુમ સુત,
 પાતાળ સાધવા ॥ ૧૪ ॥ કાંતાવચન ગંગોદક, કલ્લો
 લેં કરી ॥ નીચરાગ મલ ધોધ, ચિત્ત મુમતિ વરી ॥
 અગડદત્ત નીકલિયો, ચોર સંપદ તણ ॥ મદનમંજરી
 શુરથ, ખેસી ચલિયો સણ ॥ ૧૫ ॥ નારીચરિત્ર ગહ
 ન તેમ, ગહનવનેં વસે ॥ ભિલ્લવૃંદ જિહાં ત્રાસે, નાસે
 દશે દિશેં ॥ દેખી કુંવર મન ચિંતે, એ ઉત્પાત શ્યો
 ॥ તવ દીઠો મદ ભરીયો, હસ્તી કૃતાંતશે ॥ ૧૬ ॥ વશ
 કરી રાજ કુંવર, તિહાં આગળ ચલે ॥ લાંગુલવાત
 નિખાંત, પટહમૂત ભૂતલેં ॥ સન્મુખ આવ્યો વાઘ, વ
 દન જિશું ગબહરા ॥ ધાવત-કોંધ ભર્યો, રહી ઉંચી કે
 સરા ॥ ૧૭ ॥ મદનમંજરી ભયજ્ઞાંત, થઈ તે દેખતાં
 ॥ ધૈરજ દેવે તાસ, વાઘ હણવા જતાં ॥ વામ કરાંખર
 વીંટી, હરિવદનેં ધરી ॥ દક્ષિણભુજખડ્ગેં કટિ, છેદી
 દ્વિધા કરી ॥ ૧૮ ॥ રથ ખેસી વનખંડ, વચેં વલી
 જવતો ॥ અતિ ઊત્કટ કૃષ્ણ મણિધર, સાહામો આવ
 તો ॥ રકત નયન કાલકાંતિ, ધમણ પુતકાર એ ॥ જ
 મદંડ તલ્ય પ્રચંડ, દિસે વિકરાલ એ ॥ ૧૯ ॥ દેખી
 ભયેં પતિકહેં, વલગી મંજરી ॥ ભય મ ધરો કહે કુંવ

૨, હેઠો ઉતરી ॥ થંભી મંત્રે ગારડી, પરે અહીને
 દમી ॥ બેશી રથપથ આલ્યાં, રણ સઘલું વમી ॥ ૨૦ ॥
 ॥ શંખપુરીને દેશ, સીમે વિશરામીયા ॥ ભવ અટવી
 ચોલંગી, નરભવ પામીયા ॥ બીજે ખંડે ઢાલ એ,
 છઠી ઉચ્ચરી ॥ કમલસેના શુભ વીર, કુમારને સાંભ
 રી ॥ ૨૧ ॥

॥ દોહા ॥

॥ એણે અવસર તિહાં સૈન્યના, દેરા તંખૂ દૂર ॥
 દેખી સંશય ડોલતા, આંચા સુભટ હજૂર ॥ ૧ ॥ અ
 ગડદત્તને ચોલખી, કરતા તેહ પ્રણામ ॥ કમલસેના રા
 ણી પ્રતે, દેત વધામણી તામ ॥ ૨ ॥ રાણી મંત્રી પ્રમુ
 ખ સવિ, આવી પ્રણમે પાય ॥ બોલાવે તસ પ્રેમશું,
 કુંવર કરી સુપસાય ॥ ૩ ॥ શિબિરમાંહે સહુ આ
 વિયાં, નૃપસુત કરી વિશ્રામ ॥ પૂર્વ વૃત્તાંતે પૂછીયો,
 કહે સેનાપતિ તામ ॥ ૪ ॥

॥ ઢાલ સાતમી ॥ જીરેજની દેશી ॥

॥ જીરે મારે સ્વામી સુણો તે વાત, ભિલ્લરણે રણ
 માં થઈ જીરે જી ॥ જીરે મારે ॥ નિદ્રાવશ ભટ લોક
 ધાડ પડી નિદ્રા ગઈ જીરે જી ॥ ૧ ॥ ૭૦ ॥ રચણી ૬

શ્રી અંધકાર, ગાંડલ રણ ભટ મંડલી જરે જી ॥ જી
 ॥ કુંવર ગયા રથ લેઈ, વાત કોઈક મુખ સાંભલી જી
 ॥ ૨ ॥ જી ॥ સુભટ ઘણાતવ નહુ, નિજ નિજ મિલ
 કત કર ધરી જી ॥ જી ॥ રાણીપટ આવાસ, ભિલ
 ભટે હલ્લાં કરી જી ॥ ૩ ॥ જી ॥ અમે સુભટ લેઈ તા
 મ, લોહકોટ ફરતો કિયો જી ॥ જી ॥ અમે દેખાડ્યા
 હાથ, તવ ભિલ્લે ભારગ દીયો જી ॥ ૪ ॥ જી ॥ સુ
 ભટ સજ ચિહ્ન કોર, રાણી રથ બેસારીને જી ॥ જી
 ॥ નિકલીયા નિશિમધ્ય, નાઠા સુભટ મિલાવીને જી ॥
 ૫ ॥ જી ॥ હલકારા ઠામ ઠામ, મેહલી નાથ ગવેષિ
 યા જી ॥ જી ॥ રણ કાપી એણે ઠામ, વાટ જોવંતાં
 થોભીયા જી ॥ ૬ ॥ જી ॥ સકલ ફલી અમ આશ,
 તુમ દરસને સુખ પાવીયા જી ॥ જી ॥ કુંવર હુકમ
 કરી તામ, સૈન્ય સજ કરી ચાલીયા જી ॥ ૭ ॥ જી ॥
 પામ્યા અખંડ પ્રયાણ, શંખપુરીને પરિસરે જી ॥ જી
 ॥ દેઈપટ આવાસ, ઉતારા સરવે કરે જી ॥ ૮ ॥ જી ॥
 આગલ જઈ અસવાર, રાયને દીયે વધામણી જી ॥ જી
 ॥ હરખંદો સહુ પરિવાર, માત પિતા ઊલટ ઘણી જી ॥
 ૯ ॥ જી ॥ સન્મુખ જવે સર્વ, હર્ષ કલ્હોલ ધરા નરા જી ॥
 જી ॥ પૂનમ ઊદયો અંદ, સાગરની પેરે નાગરા જી

॥ ૧૦ ॥ ૭૦ ॥ હરખ્યાં સુખભર નેત્ર, આવે સન્મુખ
 ભૂપતિ ૭૦ ॥ ૭૦ ॥ લોટત ભૂમિ કુમાર, તાતચરણ
 કરતો નતિ ૭૦ ॥ ૧૧ ॥ ૭૦ ॥ હાથે ઉઠાવી કુમાર,
 હાડા ભર ભેટી મહ્યા ૭૦ ॥ ૭૦ ॥ તોરણ ધર ધર
 હાટ, બાંધી ઓચ્છવ બહુ કર્યા ૭૦ ॥ ૧૨ ॥ ૭૦
 ॥ ઊંચી કરી વૈજયંત, પુલપગર શેરી ભર્યાં ૭૦ ॥ ૭૦
 ॥ હસ્તીબંધ કુમાર, બેશી પુરમાં સંચર્યાં ૭૦ ॥
 ૧૩ ॥ ૭૦ ॥ પુરવધૂ ગાવે ગીત, બેઠી રથમાં દોય
 વહ ૭૦ ॥ ૭૦ ॥ મેડી માલ ચડી નાર, વધાવતી અ
 ક્ષત બહુ ૭૦ ॥ ૧૪ ॥ ૭૦ ॥ વાળે બહુવાનિત્ર, બં
 દી બિરદાવતી ભણે ૭૦ ॥ ૭૦ ॥ યગ પમ કરત સ
 લામ, નગરલોક આદર ધણે ૭૦ ॥ ૧૫ ॥ ૭૦ ॥
 એમ મોહોટે મંડાણ, રાજકુવારે ઉતરે ૭૦ ॥ ૭૦ ॥
 રાજકચેરી મધ્ય, તાતચરણ બંદન કરે ૭૦ ॥ ૧૬ ॥
 ૭૦ ॥ રાય કહે ગઈ રાત, આજ અણાત ઉદય થયો
 ૭૦ ॥ ૭૦ ॥ પુણ્યગિદ્ય ગુણજેણી, જો તું પરદેશે
 ગયો ૭૦ ॥ ૧૭ ॥ ૭૦ ॥ કુંવર કહે માહારાજ, તુમ
 દર્શન સુરતરે રહ્યો ૭૦ ॥ ૭૦ ॥ વૂઠા અમીયે મે
 હ, નાઠો અશુભ શુભ દિન વહ્યો ૭૦ ॥ ૧૮ ॥ ૭૦
 ॥ પામી નપ આદેશ, જઈ માતા ચરણે નમે ૭૦ ॥

૭૦ ॥ માય દીયે આશીષ, ચિરંજીવો આણુંદમે
 ૭૦ ॥ ૧૯ ॥ ૭૦ ॥ નયનાનંદશું નંદ, મક્તવે શીતલ
 તા થઈ ૭૦ ॥ ૭૦ ॥ જનનીશોક સંતાપ, વત્સવિયો
 મ વ્યથા ગઈ ૭૦ ॥ ૨૦ ॥ ૭૦ ॥ સુતને દેહ સનેહ,
 ફરસે સુલસા નિજ કરે ૭૦ ॥ ૭૦ ॥ હરખે નયન
 જલરેત્ર, નવરાવી પોતે ફરે ૭૦ ॥ ૨૧ ॥ ૭૦ ॥ સુ
 રવહૂ સમવહૂ દોય, સાસુને પાયે પડે ૭૦ ॥ ૭૦ ॥
 સાસુ દીએ આશીષ, હોજે પનોતી સુતવડે ૭૦ ॥
 ૨૨ ॥ ૭૦ ॥ મંત્રી પ્રમુખ પુરલોક, જે જે નમવા આ
 વતા ૭૦ ॥ ૭૦ ॥ બાંધવપરે નૃપનંદ, પ્રેમ ધરીને
 બોલાવતા ૭૦ ॥ ૨૩ ॥ ૭૦ ॥ ભોજનજનની હાથ,
 કરીને નિજમંદિર જતા ૭૦ ॥ ૭૦ ॥ સુતમુખે સુત
 વૃત્તાંત, સુણી નૃપ વિસ્મય પામતા ૭૦ ॥ ૨૪ ॥ ૭૦
 ॥ એક દિન કુંવરને ભૂપ, જોઈ લગન ગ્રહ બલવ
 તા ૭૦ ॥ ૭૦ ॥ જીવરાજ પદવી રૂપ, ત્રીજી વહૂ
 પરણાવતા ૭૦ ॥ ૨૫ ॥ ૭૦ ॥ બીજે ખંડે દાસ, ખે
 દવિચ્છેદન સાતમી ૭૦ ॥ ૭૦ ॥ મન તન મેલનીવા
 ત, વીર કહે ગુણીને ગમી ૭૦ ॥ ૨૬ ॥

॥ દોહા ॥

॥ મદનમંજરી મોહોટે પદે, કમલસેના લધુ

દીધ ॥ અગડદત્ત બલપુણ્યને, બોલ્યું વચન તે સિ
 દ્ધ ॥ ૧ ॥ જે જ્યેષ્ઠ પ્રિયા તે પ્રિયતમા, લક્ષ્મી ધૃતિ
 મતિગેહ ॥ જીવિત વિશ્વાસી પણે, ધરતો ગાઢ સનેહ
 ॥ ૨ ॥ તાતશિખામણ સમરતી, સતિપતિ ભક્તિકાર
 ॥ દેવસમા ગણે કંતને, કમલસેના લધુ નાર ॥ ૩ ॥
 શોક્ય સહોદરી સમ ગણે, ન ધરે મત્સર ધ્યાન ॥ ગુ
 રૂજન વાતસહ્યતા ધરે, સેવકને સન્માન ॥ ૪ ॥ ન મલે
 નવિ વાસો વસે, રોહિણીશું રતિભાવ ॥ પણ કુમુદિ
 ની શશીદર્શને, વિકસિત જાતિસ્વભાવ ॥ ૫ ॥

॥ હાલ આઠમી ॥ વનમાં વિસારી વાલેહ વાં
 સલી ॥ એ દેશી ॥

॥ નૃપનંદનચંદનસમગુણે, પણ પટ્ટરાણી સંઘાત
 ॥ રાગવિલુધ્ધે નિત્ય રહે, જેમ જીવન પયની સા
 થ ॥ ૧ ॥ મદનમંજરી મુખમોહી રહ્યો, ચિત્રાવેલી
 ચતુરને હાથ ॥ લોહ ચમક જ્યું ચિત્ત હલ્યું, દૂર પ
 લકન પ્રેયસી નાથ ॥ ૨ ॥ મં ॥ ખીરે ગુણ દીધાનીરને,
 પય અગનિ ધરતો જોય ॥ નિજતનુ જીવિત જવાલ
 તે, ઝંપાવે અગનિ પય સોય ॥ ૩ ॥ મં ॥ ધરયું
 કોઈનું પાછું નવી વલે, વલે પાણીથી પાછું દૂધ ॥
 દાય પ્રીતિભર ખેલતાં, ખીજ ભૂલી ગયાં મુધપુદ્ગ

॥ ૪ ॥ મના પણ તાતની આણ શિર વહે ॥ દોય રા
 જ્યપ્રતાપ તપંત ॥ મધુ માધવ સુરભિ કરે, દિશિ દ
 ક્ષિણ વાયુ વહંત ॥ ૫ ॥ મં ॥ એણે અવસર રવિ
 દક્ષિણ જતે, ભૂમિત્રીશીતપીડા દેખ ॥ અનંગ આકા
 શથી ઊતરયો, વરતાવે આણુ વિશેષ ॥ ૬ ॥ મં
 ॥ મધુમત્ત ભમરીયો રણુઝણે, ઝંકારવ મંગલગીત
 ॥ ઝટુ વસંત રાય આવિયો, વેધક જન વિકસ્યાં ચિ
 ત્ત ॥ ૭ ॥ મં ॥ અતુરાં જોખન વય ઝગમગે, પતિ
 સંગે તેમ ઝટુ રાય ॥ દેખી અવનીતલ ઝગી, વન
 રાજ કિસલપત્ત છાંય ॥ ૮ ॥ મં ॥ જાઘ કેતકી મા
 લતી ભોગીયા, ભમરા વન ફૂલે ફરંત ॥ શુક શુકી
 મેનાં વનતર, કરી માલા જુગલ રમંત ॥ ૯ ॥ મં ॥
 હંસ હંસી જુગલ જલ ઝીલતાં, કરે કીડા સરોવર
 પાલ ॥ મહભર કોયલ ટહુકતી, સુખમંજરી આંખા
 ડાલ ॥ ૧૦ ॥ મં ॥ ફણસ આંખા નારંગિયો, રાય
 ણ દાહાડિમ સહકાર ॥ શેંહટું સીતાદેવે જાંબુડી, ન
 નમી કેલિ તરફલ ભાર ॥ ૧૧ ॥ મં ॥ ઘેરજહર વિ
 રહિણી નારીનો, મલયાનિલ સુરભિવાય ॥ મહઝિપ
 જાવે જુવાનને, વરત્યો ઓચ્છવ મધુરાય ॥ ૧૨ ॥ મં
 ॥ નાગરજનશું નૃપ પરિવરયા, જાય રમવાને ઊઘા

ન ॥ પવનપ્રેરિત તરપલ્લવા, માનું નૃપને કરત આ
 બહાન ॥ ૧૩ ॥ મં ॥ તવ અગડદત્ત અંદન રસે,
 તનું લેપિત રોપિત માલ ॥ માલતીફૂલે બાંધીયો,
 ધમ્મિલ્લ સમારી વાલ ॥ ૧૪ ॥ મં ॥ શણગાર સ
 જી નિજ હાથશું, મુખ આગલ નાટકશાલ ॥ બેસા
 ડી રમણી રથે, ગયો વનખેલણ ઊન્નમાલ ॥ ૧૫ ॥
 મં ॥ એમ નગરલોક સહુ વન ગયા, ન રહ્યો સુખી
 યો ઘર કોઈ ॥ પણ ન ગઈ સુલસા સતી, વહૂ કમલસે
 ના મુખ જોઈ ॥ ૧૬ ॥ મં ॥ દીયરને દેરાણીયો
 ઘર રહી, ભોળઈની ભક્તિ નિમિત્ત ॥ પૂછે દેરાણી જે
 ઠાણીને, આ વાત કરી વિપરીત ॥ ૧૭ ॥ મં ॥
 તુમેં ભુવનપાલ નૃપનાંદિની, વારો વાસો નહી એક
 રાત ॥ રાગવિલુધ્ધા જેઠ જી, એ મદનમંજરી કોણ
 જાત ॥ ૧૮ ॥ મં ॥ સા કહે એ પ્રીતમ મન વસી,
 નકરી શક્તી સોવન પ્રીત ॥ મુજથી અધિક એ ગુણ
 વતી, કુલઉત્તમ જાતિવિનીત ॥ ૧૯ ॥ મં ॥ ખાસ
 દાસી કુમરની તેણે સમે, ભોગસામગ્રી લેઈ જાત ॥
 કમલસેના તેડી કહે, મુજ પીયુને કહો રહવાત ॥
 ૨૦ ॥ મં ॥ એક નગરે રજકંઘર રાસભો, વહે નિજ
 પતિને નિશિ વાણ ॥ અવનીપતિને કહો એક દિને,

મુજ ઊપર કરે પરિચાણ ॥ ૨૧ ॥ મં ॥ નિશિચર
 જાયે નૃપ તે મુણી, તેડી રજકને પૂછે સાચ ॥ તે
 કહે ખર વ્યંતર છટ્યો, નિત્ય વહત વિરૂપી વાચ ॥
 ૨૨ ॥ મં ॥ નૃપ નિશિ ખર ધર લાવી જલે, નવ
 રાવી ઠવિ-શણગાર ॥ બેસી નૃપસેના સજી, અશ્વ
 પાટ દીએ પુરખાર ॥ ૨૩ ॥ મં ॥ લોકે તુરગ વ
 ખાણ્યો પણ નવી, મુજ જાતિયગંસો લેત ॥ ચિંતી
 ખર તિહાં ભૂંડીયો, થયો રાજ જગત ફરેત ॥ ૨૪
 ॥ મં ॥ વલી વાયસી અંબરીખર રહી, તિહાં કો
 કિલ પ્રતધર લોક ॥ પોક લહી પૂજપાધરે, કરે વ
 ચન મુણી સહુ શોક ॥ ૨૫ ॥ મં ॥ બ્રહ્મા
 યા પણ છલીયા રાગમાં, રખે બાગમાં પ્રગટે
 એમ ॥ શીખ એ કડવા તીર શી, જસ દૃષ્ટિરાગનો
 પ્રેમ ॥ ૨૬ ॥ ચં ॥ મુણી દાસીએ કુંવરને સવિ ક
 હું, પણ વાંસ નલીમે કૂંક ॥ ઓખવેન સમે જોહને,
 ખેટકાં મણુ કેરી ચૂક ॥ ૨૭ ॥ મં ॥ કેઇ ગાવેંગીતવ
 સંતનાં, નારીકંઠે પુલની માલ ॥ મદિરાપાન કરી ના
 ચતા, કેઇ હાય ગ્રહી કંસતાલ ॥ ૨૮ ॥ મં ॥ નર ના
 રી કરી ધર કેલનાં, રમે સોગડાંબાજી સાર ॥ તરૂં
 ચ કુસુમને વીણતી, ઊંચહસ્તે સ્પર્ધિત તાર ॥ ૨૯

૧૧ મં ॥ પ્રિયા બેઠી હીંચિલે નિજપતિ, કેઈ જુગલ
 જલેં કલ્લોલ ॥ કેઈ હાથ પ્રિયાકઠેં ઠવી, લાલગુ
 લાલસેં રંગ રોલ ॥ ૩૦ ॥ મં ॥ તિહાં કુંવર કુસુ
 મવન ખેલતો, તરૂં બાંધી હિંચોલા ખાંટ ॥ મંદનમંજ
 રી અકેં ધરી, જુવે નવ રસ નવ નવ નાટ ॥ ૩૧ ॥
 મં ॥ જઈ સરોવર જલકીડા કરે, જેમ કમલાશું મો
 રારિ ॥ સંધ્યાસમે સહુ ધર ગયાં, નૃપ સાથેં નર્ગર નર
 નાર ॥ ૩૨ ॥ મં ॥ તવ મદનમંજરી કહે કંથને,
 આજ રમવા સગિખી રાત ॥ પરિકર સહુ ધર મોક
 લો, આપણ દોય જશું પરલાત ॥ ૩૩ ॥ મં ॥ ર
 હો કુંવર વિસર્જ પરિકરા, વનિતાશું વનમાં તેહ
 ॥ સવિતા સમરી વલ્લભા, ગયો પશ્ચિમદિશે નિર્જગેહ
 ॥ ૩૪ ॥ મં ॥ ધમ્મિલકુંચરના રાસમાં, ખંડ બીજે
 આઠમી ઢાલ ॥ વીર કહે વૈરાગિયા, સુણો આગલ
 વાત રસાલ ॥ ૩૫ ॥ મં ॥

॥ દોહા સોરઠી ॥

॥ નિર્લય રાજકુમાર, રથ તરૂં હેઠેં થાપીયો ॥
 સંધ્યા સમય વિચાર, વનિતાશું વનમાં વસ્યો ॥ ૧ ॥
 ચૂડી ઝલક ખલકાર, પ્રીતમ ગલે ધરી બાંહડી ॥

પગ ઝાંઝર ઝમકાર, ભાલ તિલક દીપે ઘણું ॥ ૨ ॥
 ફરતાં વન મોઝાર, સુખ તંબોલ ધરી કરી ॥ જ
 હું જુગલ અવતાર, પવન સુગંધી ફરસતાં ॥ ૩ ॥
 રાત્રિ ગઈ ઘડી ચાર, શ્રમ પામી પાછાં વહ્યાં ॥
 સૂતાં બેહુ નર નાર, આવી રથમાં સુખ ભરેં ॥ ૪ ॥

॥ હાલ નવમી ॥

॥ જીવ જીવન પ્રભુ કિહાં ગયા રે ॥ એ દેશી ॥

॥ રાગેં રંગાણી ચેતના રે, વસા વસી ગલી પાસ
 રે ॥ વાસ જીવન ધન તન તજી રે, રોડેએ રૂઢત નિરા
 શરે ॥ ૧ ॥ રાગેં રંગાં ॥ તપ જપ સુત દૂરેં વસે રે,
 રાગ નદી ધન પૂર રે ॥ પડિયા નડિયા નવિ જડે રે,
 પૂર્વેં ભાનુદત્ત સૂર રે ॥ ૨ ॥ રાં ॥ દેશ ત્યાગ અગનિ
 સહે રે, ઘણુ કુટુણુ દુઃખ દિહું રે ॥ રાગ તણે ગુણ
 એહ છે રે, બેયતી રાત્રી મજાઠ રે ॥ ૩ ॥ રાં ॥ પણ
 ચિત્રશાલી વનગણે રે, યુવરાજ રમણી પાસ રે ॥
 એક પ્રહર રાત્રિ ગઈ રે, સુખભરનિંદ નિવાસ રે ॥ ૪ ॥
 રાં ॥ મદનમંજરી નિદ્રા વશેં રે, લટકંતો એક હાથ
 રે ॥ રથ બાહર કજનાલી જથું રે, રથનાલિની
 સાથ રે ॥ ૫ ॥ રાં ॥ જુનેં જુજંગમ ડંશીયો રે, દુષ્ટ

ફણીધર જાતરે ॥ ૩૨ ॥ ૩૨ ॥ મુજ પત્નગે' રે, બોલી નિ
 દ વિધાત રે ॥ ૩૩ ॥ રાગ ॥ જગ્યો કુંવર નિદ્રા તણ રે
 શીઘ્ર ઉતરીયો હેઠ રે ॥ તમશી નિશિ પણ જોવતાં રે
 મૂર્ધમણિ ફણી દીઠ રે ॥ ૩૪ ॥ રાગ ॥ સા મૂર્ચ્છિત વિ
 ષ વેગથી રે, તસ દુઃખ રોક વિભાગ રે ॥ કુમરે' પણ
 મૂર્છા લહી રે, જેમ વૃક દેખી છાગ રે ॥ ૩૫ ॥ રાગ ॥
 વન વાયુ શીતલ લહી રે, ચૈતન્ય પામ્યો કુમાર રે ॥
 પણ નવિ ઉઠી વદનભા રે, કીધા બહુ ઉપચાર રે ॥ ૩૬
 ॥ રાગ ॥ મંત્ર તંત્રાદિક બહુ ક્રિયા રે, પણ નથયો ગુણ
 તાસ રે ॥ થઈ અચેત મૃતક સમી રે, ન લહે નાકે
 નિઃશ્વાસ રે ॥ ૩૭ ॥ રાગ ॥ અકે આરોપી તેહને' રે,
 મોહિત સ્નેહ કુમાર રે ॥ ૩૮ ॥ સ્વર રોતો તિહાં રે,
 જેમ વિજેગી નાર રે ॥ ૩૯ ॥ રાગ ॥ પ્રાણ પ્રિયા
 હા ક્યાં ગઈ રે, એકલો તણ મુજ રાણ રે ॥
 રાજ્ય ભોગ તુજ વિણ કિશ્યા રે, તુજ સાથે' મુજ
 પ્રાણ રે ॥ ૪૦ ॥ રાગ ॥ લક્ષ્મીરૂપ શશીમુખ ક-
 લા રે, વચન અમૃત કીહાં તુજ રે ॥ દક્ષ કટાક્ષ
 નયન કિહાં રે, હંસગામિની કહો મુજ રે ॥ ૪૧ ॥
 રાગ ॥ જો ઉત્તર તું નવિ દિયે રે, તો જીવિત ધિક્કાર
 રે ॥ દીર્ઘ પંથે પ્રિયા આલીયાં રે, રૂટે ન હઈઆ ગમા

રે ॥ ૧૪ ॥ રાં ॥ શી ચિંતા કરવી ઘણી રે, કર
 વો કાષ્ઠ પ્રવેશ રે ॥ પ્રાણ પ્રિયા સહ પાવકે રે,
 બલતાં સમશે કલેશ રે ॥ ૧૫ ॥ રાં ॥ ઐમ ચિંતી
 ખડકી ચિતા રે, માંહે સૂવારી નાર રે ॥ વનદેવને
 કહે પરભવે રે, હોજે સ્ત્રી ભરતાર રે ॥ ૧૬ ॥
 રાં ॥ ઐમ કહી હાથ અગ્નિ ગ્રહી રે, જવ પેસે ચ
 ચ સોચ રે ॥ તવ આકાશથી ઊતરી રે, આંબ્યા
 વિદાધર દોચ રે ॥ ૧૭ ॥ રાં ॥ તે કહે સાહસ મત
 કરો રે, સાંભલે અમ વિરતંત રે ॥ વૈતાલ્યે રથનૂ
 પુરે રે, અમ વસતી મુણ સંત રે ॥ ૧૮ ॥ રાં ॥
 સમેત શિખર યાત્રા કરી રે, વલતાં આ વનવાસ રે ॥
 અગ્નિચિતા નર દેખીને રે, આંબ્યા અમે તુમ પાસ
 રે ॥ ૧૯ ॥ રાં ॥ આચરણ અવિવેકની રે, કેમ કરો કહો
 સત્યવાત રે ॥ કુંવરે મૂલથકી કહો રે, સર્પાદિક અવદા
 ત રે ॥ ૨૦ ॥ રાં ॥ વાત મુણી વિદાધરે રે, છાંટ્યું મંત્રી
 બલ અંગ રે ॥ નયનકમલવિકસી તદા રે, ઊઠી બેઠી ખ
 ડંગ રે ॥ ૨૧ ॥ રાં ॥ મદનમંજરી અવલોકતાં રે,
 વિસ્મય પામ્યો કુમાર રે ॥ કહે ભલે પાઞિ ધારીયા
 રે, કીધો અમ ઊપકાર રે ॥ ૨૨ ॥ રાં ॥ તુમ સરિ
 ખા નરરત્નનાં રે, દર્શન દુર્લભ થાય રે ॥ જેમ મર

ધરના લોકનેં રે, સુરતરૂ શીતલછાંય રે ॥ ૨૩ ॥
 રા૦ ॥ મેઘ નદીજલ તરૂ કંઠ્યાં રે, રવિ શશી અંબર
 ઠામ રે ॥ તુમ સરિખા વિધિયેં ધરયા રે, રત્નગર્ભા
 ભુવિ નામ રે ॥ ૨૪ ॥ રા૦ ॥ ખેટ કહે અમે નવિ કી
 યો રે, તુમ ઊપકૃતિ લવલેશ રે ॥ ખેતીબલ કરે, ક
 ણી રે, નિજ આતમ ઉદ્દેશ રે ॥ ૨૫ ॥ રા૦ ॥ એ
 મ કહી ખેટ ગગન ગયા રે, કુંવર પ્રિયા ગ્રહી બાંહી
 રે ॥ મંદ મંદ પગ ચાલતી રે, અંધકાર નિશિ માં
 હી રે ॥ ૨૬ ॥ રા૦ ॥ કામદેવ દેહરે જઈ રે, હાથે વ
 સ્ત્ર બિચ્છાય રે ॥ શયન કરાવી સુંદરી રે, કહે તનુ
 શીતેં ઠરાય રે ॥ ૨૭ ॥ રા૦ ॥ તવ કુંવર વનમાં જ
 ધરે, અરણીમાંથી શીખી કીધ રે ॥ જગતેહાથ હુતાશ
 નેં રે, કાષ્ઠની ભારી લીધ રે ॥ ૨૮ ॥ રા૦ ॥ આવ
 તો અતિવેગશું રે, દીઠો ચૈત્યેં ઊઘોત રે ॥ દીપક સ
 રિખો દેખતાં રે, શીઘ્ર બુઝાવી જ્યોત રે ॥ ૨૯ ॥
 રા૦ ॥ આવી અગનિપાસેં ઠંચો રે, પૂછે જ્યોતિ વિ
 ચાર રે ॥ સા કહેં તુમને આવતાં રે, ઝંઝક્યો અગ્નિ
 લગાર રે ॥ ૩૦ ॥ રા૦ ॥ આભા ઊજલી ભીતમ
 રે, પડંતી તે તુમેં દીઠ રે ॥ અવર કારણ નવિ જણિ
 યું રે, વાલ્હમ સુગુણગરિહું રે ॥ ૩૧ ॥ રા૦ ॥ સા

ચું કહી પ્રિયા હાથમાં રે, આપી નિજ તરવાર રે ॥
 જિવે મુખે અગ્નિ ધમે રે, શીતવ્યથા પરિહાર રે
 ॥ ૩૨ ॥ ૨૦ ॥ તેણે સમે કોશ બહી કેરી રે, ખડ્ગ
 પહી દૂર જાય રે ॥ મેઘથકી જેમ વીજલી રે, ઝલકતા
 શબ્દ મુણાય રે ॥ ૩૩ ॥ ૨૦ ॥ વિદ્યોત્ત સહી
 કહી કહે રે, શે પહી અસિ તુમ હાથ રે ॥ સા કહે
 શીત કર ધૂળતે રે, કોશયકી પ્રાણનાથ રે ॥ ૩૪ ॥
 ૨૦ ॥ નીકલી પહી વસુધાતલે રે, ઝાલતાં ન ઝ
 લાય રે ॥ શીતલતા તનુ ધૂળતે રે, કંઈ હાથ દરાય
 રે ॥ ૩૫ ॥ ૨૦ ॥ કુંવર ખડ્ગ મ્યાને કંઈ રે, હરે હુ
 તાશને શીત રે ॥ ચિત્ત ચતુર રૂઝ રીઝમાં રે, રથ
 છી સકલ વ્યતીત રે ॥ ૩૬ ॥ ૨૦ ॥ બાજે ખંડ એ
 રાસનો રે, તેહની નવમી હાલ રે ॥ વીર કહે ઓતા
 તણાં રે, વિઘન હજ્યો વિસરાલ રે ॥ ૩૭ ॥ ૨૦ ॥

॥ દોહા ॥

॥ વિપદર વિપ ભયે શર્વરી, જાગરણે વહી
 જાય ॥ શેષ થહી રહી એક તવ, નયણે નિંદ ભરાય
 ॥ ૧ ॥ સૂતી નિદ્રાભર પ્રિયા, પતિ અંકે ધરી
 શીશ ॥ નૃપસુત સાસ અધર જુએ, ચરણ ભુજ નખ

વીશ ॥ ૨ ॥ કમલ કુસુમ વન વિકસતે, ઊગ્યા કર
 ઘુહજર ॥ નગરથકી નૃપ પાઠવ્યો, આવ્યો ભટપરિવા
 ર ॥ ૩ ॥ રાજકુંવર તે દેખીને, મોહનીમુખ દ્ર
 ગ દેત ॥ ઇષ્ટવચન મધુરે કરી, જગવતો ધરી હેત
 ॥ ૪ ॥ તથાહિ ॥ પ્રોજ્જ્વલતે પરિમલઃ કમલાવલો
 નાં, શબ્દાયતે ક્ષિતિરહોપરિ તામ્રચૂડઃ ॥ શ્રૃંગ પાવ
 ત્રયતિ મેરૂગીરેર્વિવસ્વા, નુત્થીયતાં સુનયને રજની
 જગામ ॥ ૫ ॥ એતે વ્રજંતિહરિણા સ્તૂણલક્ષણાર્થ
 ચૂર્ણીવિધાતુમથ યાંતિ હિ પક્ષિણૌચિ ॥ આર્ગસ્તથા
 પિ સુવહઃ કિલ શીતલેશા, દુત્થીયતાં સુનયને રજ
 ની જગામ ॥ ૬ ॥

॥ દોહા ॥

॥ જગી મુખશુદ્ધિ કરી, રથ બેઠી તેણી વાર
 ॥ કુંવર સુભટસું પરિવરચો, આવ્યો નય
 ર મઝાર ॥ ૭ ॥ તાત નમી ચાતાચરણ, પ્રણ
 મે જમ કુમાર ॥ તવ માતા બોલે વચન, શિક્ષાગ
 ભિત સાર ॥ ૮ ॥ એક આંખે જે દેખતા, એક
 ભુજ કરતા કાજ ॥ એક પગે નર ચાલતાં, પામે જ
 ગમાં લાજ ॥ ૯ ॥ કુંવર સુણી મંદિર જઈ, કમ

લસેનાની પાસ ॥ આવી મનાવી બહુપરે, અંતરપ્રેમ
 વિલાસ ॥ ૧૦ ॥ વારો વાસો દિવસનો, વેહેંચણ ક
 રતો ત્યાંહિં ॥ સુખવિલસે બેહુ નારીશું, ન્યાય ધર્મ
 ઊત્સાહિં ॥ ૧૧ ॥ લઘુ બાંધવ આગલ કહે, સવલી
 વનની વાત ॥ ત્રણે વર્ગને સાંધતો, ભક્તિમાતને તા
 ત ॥ ૧૨ ॥ વર્ષ દિવસ સમ વહી ગયાં, એક દિન
 સભા મઝાર ॥ કર જોડી જીવરાજને, એમ ભાંખે પ્ર
 તિહાર ॥ ૧૩ ॥

॥ હાલ દશમી ॥

॥ હુંતો મોહી છું તમારા રૂપને રે લો ॥ એ દેશી ॥

॥ ઉત્તરાપંથના વાણીયા રે લો, જતેં સોદાગ
 ર જાણીયા રે લો ॥ વાણિજ્યહતેં આવિયા રે લો,
 અશ્વ રતન બહુ લાવીયા રે લો ॥ ૧ ॥ બારણે ઊભા તે
 ધણી રે લો, વંછે સાહેબ મલ્લવા ભણી રે લો ॥ કું
 વર રજાએ પ્રવેશીયારે લો, પ્રણમી સુખાસન બેસી
 યા રે લો ॥ ૨ ॥ તે કહે અમ વરે મંદુરા રે લો, મ
 ધ્યેં તુરગ બહુ મુંદરા રે લો ॥ એક તુરગ લક્ષણ ભ
 રચો રે લો, જવન પવનસેં સંચરચો રે લો ॥ ૩ ॥
 સાહેબને જેવા જિશ્યો રે લો, લાખ ફાંજે મેં શો

ભાતસ્યો રે લો ॥ સાંભલી કુંવર તિહાં ગયો રે લો,
 દેખા તુરગ વિસ્મય થયો રે લો ॥ ૪ ॥ રોમ સનેહાયા
 તલા રે લો, વાંકી સમુ ધર કંધરા રે લો ॥ પૂઠે
 પૃથુ વક્ષસ્થૂલતા રે લો, કાન લઘુ પીઠ પોહોલતા રે
 લો ॥ ૫ ॥ ગગન લંઘન જંઘા ખલે રે લો, ચ
 રણછલે નભ ઊચ્છલે રે લો ॥ નિર્માસમુખ લક્ષણ વં
 ણાં રે લો, દેખી તે અશ્વરતન તણાં રે લો ॥ ૬ ॥
 તુંમ તનુ તુરગાફે રે લો, અસ્વાર દુર્ધર સમૂહ રે
 લો ॥ નગર બાહર પાટી દીયે રે લો, સૈન્યસુભટ
 ચિત્ત શંકીયે રે લો ॥ ૭ ॥ વલગાએ કર વલગાડી
 ચારે લો, પંખીપરે હય ઊડીયો રે લો ॥ જેમ જેમ
 ખેંચે લગામને રે લો, તેમ તેમ વેગ વહે ધણે રે
 લો ॥ ૮ ॥ પંચમી ધારા તે વહે રે લો, રાખ્યો પ
 વન પરે નવિ રહે રે લો ॥ નજરે કુંવર નવિ અટક
 દ્યા રે લો, થાક્યા સુભટ પાછા વલ્યા રે લો ॥
 ૯ ॥ નિર્જન વન રણમાં પડ્યો રે લો, વડતર ડાલ
 ઊપર ચઢ્યો રે લો ॥ થાપી ચરણ રહ્યો તેટલે રે
 લો, અશ્વચિત્ર જેમ ના ચલે રે લો ॥ ૧૦ ॥ વઠ
 શક્ષિત એ ના વલ્યો રે લો, દુષ્ટ ચેલો ગુરૂને મ
 લ્યો રે લો ॥ વલગા ગ્રહી ધણુ તાણીયો રે લો, વિપ

રિત અશ્વ ન જાણીયો રે લો ॥ ૧૧ ॥ દોય પિંડ દુઃ
 ખીયા કરયા રે લો, ચિંતી અગડદત્ત ઊતરયા રે
 લો ॥ અશ્વમરણે ચિંતા થઈ રે લો, મધ્યાન્હ વેલા
 વહી ગઈ રે લો ॥ ૧૨ ॥ અદ્વૈતરૂપ વનેચરે રે લો
 વતકલ સર જોતો કરે રે લો ॥ અંદનવન સુગમિ થ
 ભે રે લો, પંથપરિશ્રમ પ્રાહુણે રે લો ॥ ૧૩ ॥ તાપ
 વિપત્તિહર સુંદરી રે લો, સહકાર પિંજરી મંજરી રે
 લો ॥ બેઠી કોયલ ટહુકા કરે રે લો, આંબો કુંવર
 એમ ઉચ્ચરે રે લો ॥ ૧૪ ॥ આંબો અગડદત્ત તે
 વને રે લો, દેખે સ્ફટિક પીઠિકા કને રે લો ॥ પદ્મ
 રામ મણિએ ઘડયા રે લો, વિવિધ રતન વચમાં
 જડયાં રે લો ॥ ૧૫ ॥ ઘંટ છે બહુલ અવાજનો રે
 લો, મંદિર શ્રી જિનરાજનો રે લો ॥ વાયુધ્વનિત ધ્વ
 જ પેખણાં રે લો, દિગ્વંધુ માનું કરે લૂંછણાં રે
 લો ॥ ૧૬ ॥ વાવી પુખ્ખરિણીએ નાહીને રે લો, ક
 નક કમલ કર સાહીને રે લો ॥ પ્રાસાદ સુંદર દેખી
 ને રે લો, આણુંદભર પ્રવેશીને રે લો ॥ ૧૭ ॥ આ
 દિ દેવ નતિ આચરી રે લો, પૂજે કમલ વિધિએ કરી
 રે લો ॥ નયનછીપજુગથી ચલે રે લો ॥
 હર્ષાશ્રુકણ મુક્તાક્ષે રે લો ॥ ૧૮ ॥ ધ્વસ્ત

પ્રજ્ઞિન જ્ઞિન સંસ્તવે રે લો, જોહ સ્તંભ્યા મુ
 રદાનવે રે લો ॥ નાથજી લોકાગ્રે રહ્યા રે લો, ભક્તિ
 થી મેં હૃદયે ગ્રહ્યા રે લો ॥ ૧૯ ॥ શક્તિ અનંતી
 સાંભલી રે લો, ભક્તિથી શક્તિ વેગલી રે લો ॥ શ
 ક્તિ ખાચક ગોપમાન છો રે લો, ભક્તિ વશે ભગવા
 ન છો રે લો ॥ ૨૦ ॥ ભાવના ભક્તિએ સાંકલ્યો
 રે લો, પ્રાસાદથી તે નિકલ્યો રે લો ॥ આગલ
 પાછલ જોવતો રે લો, દીઠો અશોક તરૂં સોહતો રે
 લો ॥ ૨૧ ॥ માનું વનમાં નોતર્યા રે લો, વિદ્યા
 ચારણ મુનિ ઊતર્યા રે લો ॥ મુનિગણ મંડલ મા
 રગી રે લો, ચાર જ્ઞાન જ્યોતિ ઝગી રે લો ॥ ૨૨ ॥
 તીરથ જંગમ મુરતરૂં રે લો, શાંત સુધારસ સાગરૂં
 રે લો ॥ સાહસગતિ મુર નામ છે રે લો, નામ તિથ્યો
 પરિણામ છે રે લો ॥ ૨૩ ॥ સંસારદુઃખ દેવ જલમાં રે
 લો, છાયા શીતલ સંસારમાં રે લો ॥ પુત્રકલત્ર મુનિ
 વરા રે લો, દુઃખમાં વિસામા એ ખરા રે લો ॥ ૨૪ ॥
 રતન રોહણગિરિ જાણીને રે લો, મેઘધ્વનિ મુણિ
 વાણીને રે લો ॥ દેખી કુંવર આણુંદિયા રે લો,
 આવી સૂરીશ્વર વંદીયા રે લો ॥ ૨૫ ॥ બેઠા તિહાં
 વિનયે કરી રે લો. ભખ તરખ છંડીપરી રે લો ॥ ધર્મ

ઉદયસ્થિતિ સાંભરી રે લો, સંસારશેરી વિસરી રે
લો ॥ ૨૬ ॥ ખંડ બીજે દશમી ભણી રે લો, ઢાલ
મુક્તિ મેલા તણી રે લો ॥ પૂરણ ખંડ ઇહાં થયો
રે લો, જંગલમે મંગલ ભયો રે લો ॥ ૨૭ ॥

॥ ચોપાઠ ॥

॥ ખંડે ખંડે મધુરતા વણી, ધમ્મિલકુંવર ચરિત્રે ભ
ણી ॥ કહે મુનિ વીતક ધમ્મિલ સુણો, શ્રી શુભવી
ર વચન રસ વણો ॥ ૨૮ ॥

॥ ઇતિ શ્રી તપોગચ્છા વિરાજભદ્રારક શ્રી
વિજયસિંહસૂરીશ્વરશિષ્ય સંવિજ્ઞ પંડિતશ્રીસત્યવિ
જયગણિ શિષ્ય પંડિત કર્પૂરવિજયગણિ શિષ્ય પં
ડિત ક્ષમાવિજયગણિ શિષ્ય પંડિત યશો વિજ
યગણિ શિષ્ય પંડિત શિરોરત્નશ્રી શુભ વિજય
ગણી શિષ્ય પંડિતશ્રી વીરવિજય ગણિ વિરચિ
તે શ્રી ધમ્મિલકુંભાર ચરિત્રે પ્રાકૃતપ્રખ્યે દ્વિતી
યખંડઃ સંપૂર્ણઃ ॥ સર્વગાથા ॥ ૩૩૯ ॥

ઇતિ દ્વિતીયખંડઃ સમાપ્તઃ ॥ ૨

॥ અથ તૃતીયખંડ પ્રારંભઃ ॥

॥ દોહા ॥

॥ જય જય તું જગદીશ્વરી, જગદંબા જગમ્મ
 ય ॥ જિનવરમુખકજવાસિની, વિદુષા માત કહાય
 ॥ ૧ ॥ તું ત્રીપદી ત્રિપુરા તથા, તું ત્રિરૂપમયદેવી ॥
 શક્તિ સ્વરૂપે ખેલતી, નવનવ રૂપ ધરેવી ॥ ૨ ॥ જે
 ત્રિભુવનમાં ત્રિહુ પદે, તે સવિ તુમ આકાર ॥ નિ
 ત્ય અનિત્ય અને વલી, નિત્યાનિત્ય વિચાર ॥ ૩ ॥
 આદિ શક્તિ તું અભિનવી, ત્રિકકાલે થિર ભાવ ॥ તે
 સરસ્વતી પ્રણુમી નમી, મુજ ગુરૂ પ્રબલ પ્રભાવ ॥
 ૪ ॥ ઇષ્ટદેવ પદમાવતી, કાર્ય સકલ સહચાર ॥ તાસ
 નમી હવે વર્ણવું, ત્રીજે ખંડ ઊદાર ॥ ૫ ॥ વક્તા
 વાત વિવેકની, લહે પરીક્ષાવંત ॥ જાણુ ઝવેરી આમ
 લે, માણુક મૂલ મિલંત ॥ ૬ ॥ ગામના નટને મૂ
 ર્ખનો, જોગ મલ્યો નહીં સૌઝ ॥ આડું અવલું જે
 વતા, બેઠાં રણુનાં રોઝ ॥ ૭ ॥ રોઝ તણાં મન રીઝ
 વી, ન શકે પાંડિત લોક ॥ વિપ્રકથા વનિતા સુણી,
 સેરભનો ધરે શોક ॥ ૮ ॥ અંધાગ્રે નાટકકલા, બેઠેરા
 આગલ ગીત ॥ મૂરખ આગેં રસકથા, ત્રણ્યે સરખી

રોત ॥ ૯ ॥ કુસુમ સુગંધી ઘેંશમાં, ખાયક કુટંબી
 જેમ ॥ શાસ્ત્ર રસિક કવિનીકલા, થાય નિરર્થક તેમ ॥
 ॥ ૧૦ ॥ મૃત સેરભ શુક આલણી, કંક હંસ શશી
 સાર ॥ જલપુર અહિવટ છિદ્ર પશુ, મશક શિલા મ
 જર ॥ ૧૧ ॥ સભા ચતુર્દશધા મલે, તિહાં શશી હં
 સ સમાણ ॥ શ્રોતા વિદ્યસિત ચિત્તશુ, સુણજે શા
 સ્ત્ર પ્રમાણ ॥ ૧૨ ॥ અગડદત્ત બેઠો તિહાં, ગુર
 સન્મુખ સુવિનોત ॥ ગુર પાણુ અવસર દેશના, દેતા
 સમય અધીત ॥ ૧૩ ॥

॥ દાસ પેહેત્રી ॥ ઇડર આંખા આંખલી રે

॥ એ દેશી ॥

॥ ચેતન ચતુરી ચેતના રે, પામી આ સંસા
 ર ॥ દશ દૃષ્ટાંતે દોહિતો રે, માનવનો અવતાર ॥ ૧ ॥
 ચતુરનરચેતો ચિત્ત મઝાર, ધર્મ પરમ આધાર ॥ ચ૦ ॥
 એ આંકણી ॥ ધર્મવિના પશુ પ્રાણીયા રે, પાપે પેટ
 ભરંત ॥ રૌરવ તે નરકે પડે રે, પામે દુઃખ અનંત
 ॥ ચ૦ ॥ ૨ ॥ સુગુર વચન ઊપદેશથી રે, જે ધરશે
 વ્રતરંગ ॥ ભવ અટવી ગોલંધીને રે, લહે શિવ
 વહૂ સુખ સંગ ॥ ચ૦ ॥ ૩ ॥ એણે અવસર તિ
 હાં તૃપસુતે રે, દીઠા પાંચ જીવાન ॥ બેઠા વૈરાગે

ભરયા રે, ધમે સુણ પ્રત ધ્યાન ॥ ચ૦ ॥ ૪ ॥ કું
 વર પૂછે સાધુને રે, રત્ન જહિત ઝલકાર ॥ જિનમં
 દિર અટવી વયે રે, કોણ કરાવણ હાર ॥ ચ૦ ॥
 ૫ ॥ પંચખાણને જીતિને રે, પંચ મહાપ્રત હેત ॥ ૫
 ચ પુરૂષયૌવન વયે રે, કીધો કેમ સકેત ॥ ચ૦ ॥
 ૬ ॥ વૈરાગ્યકારણ કેમ બન્યું રે, તે કહીએ મહા
 રાજ ॥ સૂરિ કહે સુંદર સુણો રે, રથનૂપુર પુર
 રાજ ॥ ચ૦ ॥ ૭ ॥ તે વિદ્યાધરે એ કીધો રે, ૧૬
 ધર અવતાર ॥ નામે જિનમંદિર વડું રે, ઋષભ
 દેવ દરબાર ॥ ચ૦ ॥ ૮ ॥ પાંચ પુરૂષનું હવે સુણો
 રે, વૈરાગ્ય કારણ જોહ ॥ ભોમ નામે પદ્મીપતિ
 રે, વંધ્યાટવી રહે તેહ ॥ ચ૦ ॥ ૯ ॥ એ પાંચે તસ
 બાંધવા રે, પંચાનનખલ જસ ॥ એક દિન તિહાં
 નિશિ સૈન્યશું રે, કોઈ નૃપ સુતે લીધો વાસ ॥
 ચ૦ ॥ ૧૦ ॥ મદનમંજરી પ્રિયાશું તેણે રે, કીધો
 દૂર નિવાસ ॥ ધાડ પડી પદ્મીશની રે, સૈન્ય સુભ
 ઠ લહે ત્રાસ ॥ ચ૦ ॥ ૧૧ ॥ કમલસેના રાણી ગ્ર
 હી રે, નાહા સુભટ સવિ તામ ॥ પદ્મીશ ભોમશું ર
 થ ચઢી રે, કુંવર કરે સંગ્રામ ॥ ચ૦ ॥ ૧૨ ॥ શ
 કાણો નૃપભૂતિહાં રે, ઝીત્યો ભોમ ન જય ॥ ચિંતી

પ્રિયા થઈ સારથી રે, નયન કટાક્ષે ગ્રહાય ॥ ચ૦ ॥
 ૧૩ ॥ તવ કુંવર હણી ભીમને રે, રથ બેસી કરી
 જાય ॥ ભીમ સહોદર પંચ એ રે, ગ્રામાંતરથી આ
 ય ॥ ચ૦ ॥ ૧૪ ॥ મૃતકારજ કરી ભીમનાં રે, કરી
 પ્રતિજ્ઞા એમ ॥ બાંધવ વૈર લીધા વિના રે, જીવિત
 નું છે નેમ ॥ ચ૦ ॥ ૧૫ ॥ એ પાંચે ભમતા થકા
 રે, વીત્યો કેટલો કાલ ॥ શત્રુ મરણ વિણ નવિ સ
 મી રે, ચિત્ત હુતાશન ઝાલ ॥ ચ૦ ॥ ૧૬ ॥ અમરે
 પૂર્યા થકા રે, કરતા રૌદ્ર ધ્યાન ॥ દેવકુલે આવી ર
 હ્યા રે, શંખ પુરી ઉવાન ॥ ચ૦ ॥ ૧૭ ॥ રાજકુંવર
 તે નયરીનો રે, પદ્મલીપતિ હણનાર ॥ મદનમંજરી
 શું નિશિ રહ્યો રે, તેહજ વન મોઝાર ॥ ચ૦ ॥
 ૧૮ ॥ સર્પ ડર્યો પ્રિયા નેહશું રે, વન્હિ પ્રવેશ કર
 ત ॥ વિવાધર વિષ અપહરી રે, જીવિતદાન દીય
 ત ॥ ચ૦ ॥ ૧૯ ॥ દેવકુલે જઈ નીશિ વરુયાં રે, વ
 ન છંડી નર નાર ॥ પ્રિયા સુઆરી પ્રેમશું રે, દહ્ય
 કરસ કરધાર ॥ ચ૦ ॥ ૨૦ ॥ ત્રીજે ખંડે એ કહી
 રે, મુંદર પેહેલી ઢાલ ॥ વીર કહે આતા મુણો રે,
 જ્ઞાની વચન ઊજમાલ ॥ ચ૦ ॥ ૨૧ ॥

॥ દોહા ॥

॥ વનતરૂ શીતલ પવનથી, મંત્રજલેં નિશિ શે
 ૬ ॥ અંબપદ્મવ પ્રિયસોવતી. અંગશિથિલ અતિ રેક
 ॥ ૧ ॥ તે ટાઢયેં કરી ધૂજતી, દેખી રાજકુમાર ॥ કા
 ૭ અગ્નિ લેવા ગયો, એકલી મેલી નાર ॥ ૨ ॥ શ
 અસન ભોજન વસુ, રાજ્ય રમણો ધર પ્રાય ॥ શૂ
 નાં મૂક્યાં સાતએ, અન્યઅધિષ્ઠિત થાય ॥ ૩ ॥ એકલી
 નારી ન મૂકીએ, જો પણ સતીય કહાય ॥ બાંધવ
 બાપનેં દેખીનેં, ચપલા ચિત્તડોલાય ॥ ૪ ॥ ક્ષણ
 ભર રાજ વેગલો, કાનેં પિશુ ન લગાય ॥ નિશ્ચિત પડિ
 ત દિનાંતરેં, વિદા વિસરી જાય ॥ ૫ ॥ ઊત્સર્જે
 રહી નારીનો, નવિ કીજે વિશ્વાસ ॥ મંસરૂધિર તનનાં
 દીયાં, તો પણ ન થઈ તાસ ॥ ૬ ॥ લાલી કેહેતી
 બાપડી, અવલા ખ્યાલ મ ખેલ ॥ જિહાંથી લાગ્યો
 લાકડી, તિહાંની તિહાં જઈ મેહેલ ॥ ૭ ॥
 ॥ ઢાલ બીજી ॥ પાપસ્થાનક ચોથું વરજીએ ॥

॥ એ દેશી ॥

॥ પચ પુરૂષ છલ પામીનેં, દેવકુલેં રહ્યા જે
 ૬ ॥ રાજકુવર આજમારવો, ચિંતવતા એમ તેહ
 ॥ ૧ ॥ ધિગાધિગ રમણીના રાગનેં, રાગેં મોહ્યો સં

સાર ॥ નરબ્રમણી રમણી લલી, માને મૂઠ ગમાર
 ॥ ૨ ॥ ધિં ॥ લઘુબંધવ દ્વારસંનિધેં, ઉભો લેધ ત
 રવાર ॥ નૃપ સુત બલતો જે કાષ્ઠમેં, એહવી કેહવી
 છે નાર ॥ ૩ ॥ ધિં ॥ ચારે બાંધવ ચિંતવી, ધરી
 ચો ડાબલા માંહી ॥ કાહાડી દીપક બારણેં, જોતાં રૂ
 પ ઊચ્છાહી ॥ ૪ ॥ ધિં ॥ કુંવર પથારી વિલોકતાં,
 તવ શીત કંપતી નાર ॥ લઘુ તસ્કર નજરેં પડ્યો,
 મોહો તે તેણીવાર ॥ ૫ ॥ ધિં ॥ નારી રાગ નદી
 પૂર જ્યું, રહેવું વાહલી છાય ॥ મેઘ પ્રિયા ક્ષણ વિ
 જલી, ભૂનર ફરસતી જાય ॥ ૬ ॥ ધિં ॥ તસ્કર
 લવણિમ જલધિએં, ફૂંચું તન મન ઝાજ ॥ ઊઠી વં
 લગી તે છાતીએં, મેહેલી કુલપતિ લાજ ॥ ૭ ॥
 ધિં ॥ મદનમંજરી કહે ચોરનેં, તુંહીજ મુજ ભ
 રતાર ॥ રાજકુંવર શું રે વિલસતાં, એલેં ગયો અવ
 તાર ॥ ૮ ॥ ધિં ॥ મ કરીશ ભંગ તું પ્રાર્થના, થઈ
 રહું ધર તણી નાર ॥ વિષયા નદીપૂરમાં પડી, પિયુ
 ડા પાર ઊતાર ॥ ૯ ॥ ધિં ॥ મરવું છે તુંજ ઊપ
 રેં, જે નવિ અંગીકરેશ ॥ ચોર વિચારીનેં એમ કહે,
 સાંભલ વાત વિશેષ ॥ ૧૦ ॥ ધિં ॥ તુમ પતિશું એ
 ક વૈર છે, બીજું તુંજ અપહાર ॥ પણ સરગેં નવિ

ખામીયેં, રતનસમી તુંહી નાર ॥ ૧૧ ॥ ધિ૦ ॥ પ
 ણુ તુજ કંતનેં જીવતાં, કેમ તુમ સાથે લેવાય ॥
 સા કહે ભય નવિ રાખશે, કરેશું તાસ ઊપાય ॥
 ૧૨ ॥ ધિ૦ ॥ રાજકુંવર આજ રોતમાં, મારું હું નિ
 જ હાથ ॥ દોય વેર કરી વેગલા, ચાલીશું તુમ સા
 થ ॥ ૧૩ ॥ ધિ૦ ॥ કરતાં વાત અગ્નિ ગ્રહી, આવં
 તો પતિ જન્મ ॥ દેખી સુંદરી શાનથી, દીપક ખૂઝવિ
 ચો તામ ॥ ૧૪ ॥ ધિ૦ ॥ ઊઘોત કારણ પૂછતો, આ
 વા કુંવર તે તાસ ॥ સા કહે તુમ કર ઝલકિયો,
 પાવક તાસ પ્રકાશ ॥ ૧૫ ॥ ધિ૦ ॥ સરલ સભાવેં
 તે માનતો, સાચું નેહવિલુક્ષ ॥ ધમતો અગ્નિ ની
 ચોપડો; ખર્જૂપ્રિયા કર દીધ ॥ ૧૬ ॥ ધિ૦ ॥ કુંવર
 ઊગારણ ચઢી સજ્યા, રચણી અંધારી ઘોર ॥ નારી
 ચરિત્ર વિલોકવા, સ્ત્રી પૂઠેં લઘુ ચોર ॥ ૧૭ ॥ ધિ૦
 ॥ કંઠેં કુંવરનેં કામિની, જખ દેવે અસિધાત ॥ ચો
 રેં કરતલ ધા દિયો, ખર્જૂપડો ભુવિજત ॥ ૧૮ ॥
 ધિ૦ ॥ ચોર લઘુ ચિંત ચિંતવે, દીપ પતંગનેં ન્યા
 ય ॥ ભેગો બલવાનેં ઉઠીયો, સાત સમારણ ધાય
 ॥ ૧૯ ॥ ધિ૦ ॥ રક્તા મુજ થઇ રાક્ષસી, અંતે એહ
 હવાલ ॥ રંગ પતંગ એ નારીનો, એવિષ વેલી વિ

શાલ ॥ ૨૦ ॥ ધિં ॥ દાસપણું કરે એ ધણી, ન ગ
 ણિયો પ્રેમ લગાર ॥ કર્મ કઠોર એ નારીએ, દીવો
 ખડું પ્રહાર ॥ ૨૧ ॥ ધિં ॥ તો મુજને શું એ. મુખ
 દીયે, દીકું દુષ્ટ ચરિત્ર ॥ મેં ઊગાર્યો એ રાંકને,
 પ્રગટ્યું પુણ્ય પવિત્ર ॥ ૨૨ ॥ ધિં ॥ ગામ સુક
 ર તપ્યો તાપથી, ગંગાજલ ન મુહાય ॥ મૂત્રમલે
 વિટકદંમે, રતિ પામીને ભખાય ॥ ૨૩ ॥ ધિં ॥
 તેમ કુલવંતી નેં ગુણવતી, તંત્ર અમૃતરસ ઘૂંટ ॥
 છંદી દ્રાખના માંજવા, કંટક રાતો ઊંટ ॥ ૨૪ ॥
 ધિં ॥ ચિંતી ભાઈ ભેગો થઈ, જોવે મોહની રીત ॥
 કુંવર કહે અસિ કેમ પડી, સા કહે સાંભડો મિત્ર
 ॥ ૨૫ ॥ ધિં ॥ રીતેં ધૂજતેં કરચકી, ખડું ગ્રહી
 પડી તેણ ॥ સાચું માની ઉઠી કરી, લીધી અસિ
 કરી મેણ ॥ ૨૬ ॥ ધિં ॥ હૈંડે ભેટી બેસારતાં, ધુ
 જતી વલગતી જાય ॥ અગ્નિ લેવા ગયા વેગલા, તુ
 મ વિરહો ન ખમાય ॥ ૨૭ ॥ ધિં ॥ વાહલેસર વિ
 ના એક ઘડી, દૂરેં મેં નરહાય ॥ માંસ નખેં જલ મા
 અછલી, પ્રીતમ પ્રિત લગાય ॥ ૨૮ ॥ ધિં ॥ પ્રાણ
 અધિક તુમે વાલહા, માહરે તો મન એક ॥ બીજે ન
 જરેં ન દેખીએ, એ મુજ મોહોટી છે ટેક ॥ ૨૯ ॥

શુભવીરની વાણીએ, ભીના ભિલ્લ નરેશ ॥ ૩૯ ॥
ધિ૦ ॥

॥ દોહા ॥

॥ મથુરામાંહી તે દિને, દીઠો અતિ ઉત્પાત ॥
મદભરીયો હસ્તી ફરે, ફરે ધરવૃક્ષ વિધાત ॥ ૧ ॥ નૃ
પ મુભટે તે ઝાલીયો, બાંધીયો જઈ દરબાર ॥ લો
ક ખલક વાતે મલ્યા, ચહુટામાં તેણિવાર ॥ ૨ ॥
પોંચે બાંધવ પણ તિહાં, બેઠા આવી ઊચ્છા
હી ॥ તવ એક નારી જલ ભરી, આવી ચહુટામાં
હા ॥ ૩ ॥ જલ બેઠું ભાગી પડ્યું, રોતી મોકલે કં
ઠ ॥ જન પૂછે તવ એમ કહે, મુજ ધર સાસુ ઊ
છાંઠ ॥ ૪ ॥ ધરમાં નવિ પેસણ દીયે, હું જઈશ વં
ર જમ ॥ લોક સુણી તસ આપતાં, બીજું બેઠું
તામ ॥ ૫ ॥ દધિ ભાજન મસ્તક ધરી, એક મહિ
યારી ત્યાંહી ॥ જન ભીડે કરી પુટીયું, તવ હરખી
મન માંહી ॥ ૬ ॥ હસતી હસતી નવિ રહે, પૂછે
રાજકુમાર ॥ દહિ દૂધ ભાજન ફૂટે, કેમ નહીં
શોક લગાર ॥ ૭ ॥ વલતું સા કહે ધૂલિમાં, રોલ્યો આ
અવતાર ॥ શી શી હું સોચણ કરું, સાંભલ રાજકુમા
ર ॥ ૮ ॥ નૃપનંદન કહે તુમ તણી, વાત કહો વિસ્તા

૨ ॥ આભીરણ કહે પંચ જણ, સુણનાં નિજ અધિકાર
૨ ॥ ૯ ॥

॥ અથ સદેચો ॥

॥ નૃપ માર ચલી અપને પતિયે, પતિ સા
ચ રૂચો ભુજહિ પરસ્યું ॥ વનયોર લહી ઊને વેચ
દિધ, સુખ ભોગ લહી ગણિદાં ધરશું ॥ મૃતસંગતિ
હોત ચલી જલણેદું, નદી પરવાહગઈ તરશું ॥ અબ
ગુજર હોત મહારાજ કુમારકે, છાસિદા સોચ કહા કર
શું ॥ ૧૦ ॥

॥ ઢાલ ત્રીજી ॥ કેસર વરણો હો કે, કાઠ કસુંબો મા
હારા લાલ ॥ એ દેશી ॥

૧ ॥ શિવપુર નંગરે હો કે શોભા સારી ॥ માહારા
સાલ ॥ માધવ નામે હો કે દ્વિજ આચારી ॥ માં ॥
કાંમલતાભિધ હો કે તેહને નારી ॥ માં ॥ રંભાદ
યે હો કે અપછર હારી ॥ માં ॥ ૧ ॥ પ્રીતિ વિશા
લી હો કે છે ધરખારી ॥ માં ॥ બેહુને લાગી હો કે
પ્રેમ કટારી ॥ માં ॥ તસ લયુ ખાલક હો કે દુધ આ
હારી ॥ માં ॥ એક દિન ધરમાં હો કે ખાલ બેસા
રી ॥ માં ॥ રા કૂપક દૂરે હો કે નિર્મલ વારી ॥ માં ॥

ભરવા ચાલી હો કે સહ પાણીધારી ॥ માં ॥ જલ
ભરી ભાજન હો કે શિરપર ધારી ॥ માં ॥ બેડ
ઉપર હો કે ઝલકે ઝારી ॥ માં ॥ ૩ ॥ રમઝમ કર
તી હો કે વેપ સમારી ॥ માં ॥ સહીયર ટેલે હો
કે પંથ વિહારી ॥ માં ॥ નિજપતિવાતે હો કે ક
રે વિસ્તારી ॥ માં ॥ આઠે થાનક હો કે વિડથા કા
રી ॥ માં ॥ ૪ ॥ ગરબે રમતી હો કે જમણ પીયા
રી ॥ માં ॥ નદીએ ધોતી હો કે વસ્ત્ર ઉતારી ॥
માં ॥ કથા સુણતાં હો કે ચૈત્ય જુહારી ॥
માં ॥ બાહેર ભૂમિએ હો કે વાત ન કારી ॥ માં ॥
પ ॥ પાપડ વણતાં હો કે પણ થટહારી ॥ માં ॥
પાછી વલતી હો કે સુત સંભારી ॥ માં ॥ લટકે ચ
લતી હો કે હાથ પસારી ॥ માં ॥ એણે સમે ભા
લાં હો કે ફલ ઝલકારી ॥ માં ॥ ૬ ॥ લશકર લોધ્યે
હો કે લૂંટી નારી ॥ માં ॥ કામલતાને હો કે રભા
ધારી ॥ માં ॥ સુભટે ઝાલી હો કે રથ બેસારી ॥
માં ॥ કપિલ પુરીયે હો કે ગદ્ય અસ્વારી ॥ માં ॥
૭ ॥ આપી સુભટે હો કે રાએ સકારી ॥ માં ॥ કરી
પટરાણી હો કે સુખમાં ભારી ॥ માં ॥ વિષય વિ
લુદ્ધી હો કે થઈ વ્યભિચારી ॥ માં ॥ રંગભર રમ

તી હો કે પુત્ર વિસારી ॥ માં ॥ ૮ ॥ પૂરવ ઘરમાં
 હો કે બાલ વિસામ્યો ॥ માં ॥ ચગિદ વરસની હો
 કે તે વય પામ્યો ॥ માં ॥ ગુરુ ઉઘમથી હો કે વિદ્યા
 લીધી ॥ માં ॥ વિસ્તરો લખમી હો કે લોક પ્રસિ-
 દ્ધિ ॥ માં ॥ ૯ ॥ કામલતાની હો કે ખખર તે આ-
 વી ॥ માં ॥ કેશવ-પુત્રને હો કે ગેહ ભલાવી ॥ માં
 ॥ માધવ વાડવ હો કે વેગે સધાવ્યો ॥ માં ॥
 કંપિલ નગરે હો કે તે પણ આવ્યો ॥ માં ॥ ૧૦
 ॥ પૂછે સહુને હો કે વાત વિશેષે ॥ માં ॥ એક દિ-
 ન ગોખે હો કે બેડી દેખે ॥ માં ॥ કામલતાયે હો
 કે તે પણ દીઠો ॥ માં ॥ બહુ કાલાંતરે હો કે લાગે
 મીઠો ॥ માં ॥ ૧૧ ॥ વૈદ્ય કરીને હો કે તેડી તપા-
 સ્યા ॥ માં ॥ વાત કરીને હો કે દીધી આશા ॥
 માં ॥ કાલી દેવીને હો કે દેહરે આવીશ ॥ માં ॥
 છાના રહેજો હો કે બહુ ધન લાવિશ ॥ માં
 ॥ ૧૨ ॥ વિપ્ર વિસર્જ હો કે નેહ ઉતરીયો ॥ માં ॥
 નૃપ સુરયણે હો કે ડાખડો ભરિયો ॥ માં ॥ કરીય
 સખઈ હો કે રાડ તે પાડી ॥ માં ॥ ઉદરે આવે હો
 કે ચૂક તે ઘાડી ॥ માં ॥ ૧૩ ॥ રાય તેડાવે હો કે
 વૈદ્ય તે દક્ષા ॥ માં ॥ પણ કુશિષ્યને હો કે ગુરુની

[શિક્ષા ॥ માં ॥ રાણી બોલે હો કે કારણ જણ્યું ॥
 માં ॥ તુમ પીડાયેં હો કે એ એમ માન્યું ॥ માં ॥
 ૧૪ ॥ રાયનેં શાતા હો કે હોશે જ્યારે ॥ માં ॥ કા
 લી દેવી હો કે સહસ દીનારેં ॥ માં ॥ બલિબાકુલ
 શું હો કે બિહું જણુ જતે ॥ માં ॥ કરશું પૂજ હો
 કે આવી રાતે ॥ માં ॥ ૧૫ ॥ વાત તે જૂલી હો કે
 તેણેં દુઃખ કરશું ॥ માં ॥ રાય કહે તવ હો કે આ-
 જ તે કરશું ॥ માં ॥ જૂમંતિ કેહેતાં હો કે ચુંક ખ-
 સિ જઈ ॥ માં ॥ સુંખમાં રાત્રિ હો કે ચાર મરી ગ
 ઇ ॥ માં ॥ ૧૬ ॥ કાંલીચૈત્યેં હો કે બેહુ જણુ આ
 વી ॥ માં ॥ ખડું ગ્રહીનેં હો કે ભૂય નમાવી ॥ માં
 ॥ રાણી ખર્જેં હો કે ધાયલ ગાવે ॥ માં ॥ રાયનેં મા
 રો હો કે કંત જગાવે ॥ માં ॥ ૧૭ ॥ શિરયેં ડંશ્યેં
 હો કે માધવ મૂચો ॥ માં ॥ કંઈવિટ બણુ હો કે ના
 રિની જૂચો ॥ માં ॥ બ્રાહ્મણી ચિતે હો કે દોય વિ
 ખૂટી ॥ માં ॥ નાઠી વંતમાં હો કે ચોરેં લૂટી ॥ માં
 ॥ ૧૮ ॥ વલી ખિવરાવી હો કે ખડુંજ ખેંચી ॥ માં
 ॥ બલદેવગામેં હો કે જઈનેં વેચી ॥ માં ॥ ધન દે
 ઇ વેશ્યા હો કે નિજ ઘર લાવે ॥ માં ॥ ભોગી નર
 શું હો કે ભોગ મેલાવે ॥ માં ॥ ૧૯ ॥ કાલ ઘણેરો

હો કે તસ ધર ગમિયો ॥ માં ॥ તાત ગવેષણુ હો
 કે કેસવ ભમિયો ॥ માં ॥ ફરતાં આળ્યો હો કે બ
 લદેવ ગામેં ॥ માં ॥ તેહિજ વેશ્યા હો કે ધર વિસા
 મે ॥ માં ॥ ૨૦ ॥ ચૌવન વયમાં હો કે ધન સંભોગે
 ॥ માં ॥ કામલતાશું હો કે વિલસે ભોગે ॥ માં ॥
 એક દિન પૂછે હો કે પ્રેમ વિશેષે ॥ માં ॥ ભટકેમ
 ભટકે હો કે દેશ વિદેશે ॥ માં ॥ ૨૧ ॥ કિયા ગામ
 ના હો કે છો રેવાસી ॥ માં ॥ તવ તેણું મૂલથી હો
 કે વાત પ્રકાશી ॥ માં ॥ વાત મુણીને હો કે મનમાં
 મૂંઝી ॥ માં ॥ સુત સંભોગે હો કે હાડે ધૂણ ॥
 માં ॥ ૨૨ ॥ પાપ અધોરે હો કે દુર્ગતિ મૂકી ॥ માં
 ॥ દેહિ અગનિમાં હો કે કાયા પુકી ॥ માં ॥ કહે નિ
 જ સુતને હો કે ઘેર સઘાવો ॥ માં ॥ નહી આ ભ
 વમાં હો કે તાત મિલાવો ॥ માં ॥ ૨૩ ॥ ઇંધણુ
 ખડકી હો કે યમુનાં તીરે ॥ માં ॥ ચયમાં પેડી હો
 કે નાહી નીરે ॥ માં ॥ તો પણ વીતક હો કે કર્મ અ
 ધૂરે ॥ માં ॥ ચિતા તણાણી હો યમુના પૂરે ॥ માં
 ॥ ૨૪ ॥ કાષ્ઠે વળગી હો કે પવને ઠેલી ॥ માં ॥
 વૃંદાવનમાં હો કે જઇને મેહલી ॥ માં ॥ ગોધણુ
 ચારે હો કે તિહાં ભર્યાડી ॥ માં ॥ એક આહરે

હો કે લીધી ઉપાડી ॥ માં ॥ ૨૫ ॥ નિજ ધર લાવી
 હો કે રૂમાં ભારી ॥ માં ॥ સજ્જ થઈ તવ હો કે કે
 રી નિજ નારી ॥ માં ॥ હુતે નારી હો કે મથુરાં આ
 વી ॥ માં ॥ ગોરસ ભાજન હો કે જઈ વધાવી ॥
 માં ॥ ૨૬ ॥ પતિ સુત રાજ હો કે સહુ સુખ ખો—
 યું ॥ માં ॥ કેહને જોગિં હો કે કેહને રોગિં ॥ માં ॥
 દેવે કીધી હો કે સહુની વેરણ ॥ માં ॥ દ્વિજકુલ લજ
 વી હો કે હુધ આહેરણ ॥ માં ॥ ૨૭ ॥ તપવે લોચ
 ન હો કે કર્મ વિરોચન ॥ માં ॥ તક વેરાતે હો કે શી
 કડ શોચન ॥ માં ॥ એમ કહી ચાલી હો કે પંથ
 વિશેષ ॥ માં ॥ મથુરા વનમાં હો કે મુનિવર દેખે
 ॥ માં ॥ ૨૮ ॥ ગુરૂપદ પ્રણમી હો કે પાસે બેઠી ॥
 માં ॥ વાણી સુણતાં હો કે લાગી મીઠી ॥ માં ॥
 દીક્ષા લેઈ હો કે પાપ વિઘાતી ॥ માં ॥ કેવલ પામી
 હો કે મુક્તિ જતી ॥ માં ॥ ૨૯ ॥ પાંચે બાંધવ હો
 કે નજરે દેખી ॥ માં ॥ નારી ઉપર હો કે ચિત્ત ઉ
 વેખી ॥ માં ॥ સાથની સાથે હો કે પંથ સધાવ્યા ॥
 માં ॥ કંચનપુરમાં હો કે સુખભર આવ્યા ॥ માં
 ॥ ૩૦ ॥ ત્રીજે ખડે હો કે ત્રીજી ઢાળે ॥ માં ॥ ધ—
 મ્મિલકુંવરને હો કે રાસ રસાલે ॥ માં ॥ સુણો વૈરા

ગી હો કે તત્ત્વ વિલાસી ॥ માં ॥ શ્રીશુભ વીરે હો
કે વાણી પ્રકાશી ॥ માં ॥ ૩૧ ॥

॥ દોહા ॥

॥ કંચનપુર ચંદ્રોતે ગયા, પાંચે પુણ્ય પવિત્ર ॥ ત
વ તિહાં કુલટા નારીનું, દીકું દુષ્ટ ચરિત્ર ॥ ૧ ॥ શિર
મુંડી ધરી રાસલે, કાઢે નૃપ પુરખાર ॥ એક નરને શિ
રપાજ દેઢ, કરે ઘણો સત્કાર ॥ ૨ ॥ પૂછે પાંચે બાંધ
વા, કાઢકને તેણી ચાર ॥ તે નર કહે કૌતક જિજ્ઞાસ
નારી તણો અધિકાર ॥ ૩ ॥

॥ ઢાળ ચોથી ॥

॥ નેઢ નેઢરે નેગ તણી દશા ॥ અલખેત્રાજી ॥

॥ એ દેશી ॥

॥ આ નગરે સાગરદત્ત ઇસે ॥ સુણ પરદેશી ॥
એક વ્યવહારી રૂડો વસે ॥ સું ॥ તસ શ્રીદત્ત નામે
સુત જયો ॥ સું ॥ એક દિન શ્રીપુર નગરે ગયો ॥
સું ॥ ૧ ॥ સોમદત્ત શેઠ છે તિહાં કંને ॥ સું ॥ જ
યસિરી પુત્રિછે તેહને ॥ સું ॥ શ્રીદત્ત પરણ્યો તે અ
ભિનવી ॥ સું ॥ પરણીને પીયરીએ ઠવી ॥ સું ॥
રં ॥ ભરીકરીયાણાં અવહણ ચડ્યો ॥ સું ॥ પાછત

યૌવનવનિતા નડયો ॥ સુ૦ ॥ નવલા નરશું મન મે
 લતી ॥ સુ ૦ ॥ સરખી સખી સાર્યે ખેલતી ॥ સુ૦
 ॥ ૩ ॥ નર દેખી બાલ હસાવતી ॥ સુ ૦ ॥ હસતી
 હઠડું દેખાવતી ॥ સુ ૦ ॥ સખીયો બાલક હુલરાવ
 તી ॥ સુ૦ ॥ નરનજરેં ખીડાં ચાવતી ॥ સુ ૦ ॥ ૪
 ॥ વલી ગરબા ઘર ઘર ગાવતી ॥ સુ૦ ॥ પગ હાથેં મે
 દી લગાવતી ॥ સુ૦ ॥ મેલે ખેલે જને જતી ॥ સુ૦
 ॥ નર નજરેં ચાલસ મોડતી ॥ સુ૦ ॥ ૫ ॥ ઘર
 ગણતી નર વેધાણીએ ॥ સુ૦ ॥ ફુલટા લક્ષણ એ
 જાણીએ ॥ સુ૦ ॥ કદ રૂપી સ્ત્રી જોવન સમે ॥ સુ૦
 ॥ ચાલા ચેકટ કરતી લમે ॥ સુ૦ ॥ ૬ ॥ તો રૂપવતી
 કેમ રહે ઘડી ॥ સુ૦ ॥ પાકકાલેં લીંબોલી મીઠડી
 ॥ સુ૦ ॥ એક દિનમંદિર મેડી ચડી ॥ સુ૦ ॥ જોતાં
 એક નર નજરેં પડી ॥ સુ૦ ॥ ૭ ॥ સખિ માલતી તસ
 ઘર મોડલી ॥ સુ૦ ॥ સંકેત કરી ચિત્ત સાંકલી ॥ સુ૦
 ॥ સંજોગ બન્યો માલણુ ઘરે ॥ સુ૦ ॥ પ્રતિદિન તસ
 ઘર એમ સંચરે ॥ સુ૦ ॥ ૮ ॥ પરતટથી શ્રીદત્ત આ
 વિયો ॥ સુ૦ ॥ નિજ ઘર લખમી બહુ લાવિયો ॥
 સુ૦ ॥ સસરા ઘર સ્ત્રી તેણુ ગયો ॥ સુ૦ ॥ યતિ દે
 ખી જયસિરિ દુઃખ થયો ॥ સુ૦ ॥ ૯ ॥ કહે સખીને

હવે કિહાં જઈશું ॥ સુના ॥ ચિંતાપન્નગિયેં ચિત્ત દરયુ
 ॥ સું ॥ કપટે મધુરેં વચનેં હસી ॥ સું ॥ નિશિ
 રાયનપતિ પાસેં વસી ॥ સું ॥ ૧૦ ॥ શ્રીદતવચન
 અમૃત ઘડો ॥ સુના ॥ સા ચિંતે વલગ્યો ઝાંખડો ॥ સુના
 ગુરુપ્રેમવચન શિક્ષા કહે ॥ સુના ॥ દુશિષ્ય વિરેચન ઘાલ
 હેં ॥ સુના ॥ ૧૧ ॥ અણબોલી પતિ નિદ્રા વરી ॥ સું
 ॥ તવ ઉઠી ચાલી જયસિરો ॥ સું ॥ સખી ધર જ
 વા મારગ ચડી ॥ સું ॥ એકચોર તણાં નજરેં પડી ॥
 ૧૨ ॥ સુના ॥ તેચાલ્યો પૂઠેં સજ થઈ ॥ સુના ॥ સા ચહુ
 ટામાં પરવે ગઈ ॥ સુના ॥ જે નરશું તિહાં મેલો હતો ॥ સું
 ॥ ઘણી વાર થઈ તે ધર જતો ॥ સું ॥ ૧૩ ॥ એ
 કરાજ પુરૂષ કોઈ સ્ત્રી હલ્યો, તિહાં તે દિન તેણેં મેલો
 કર્યો ॥ સું ॥ કોટવાલ હણે તસ તીરથી ॥ સું ॥
 ચોર ભ્રાંતેં ગયો તે જીવથી ॥ સું ॥ ૧૪ ॥ દેખી
 પણ સા કામાતુરી ॥ સું ॥ કરે આલિંગન ઉપર
 પરી ॥ સુના ॥ ગસે વલગી મુખચુંબન કરે ॥ સું ॥ બુ
 ઓ ચોર એ કલટા શું કરે ॥ સું ॥ ૧૫ ॥ તિહાં
 તરુ ઉપર એક ભૂતકું ॥ સુના ॥ ચિંતે એહનેં વલગી પ
 દું ॥ સુના ॥ કલટાનો હોંશ પુરી કરે ॥ સુના ॥ ચિંતી મુ
 દલામાં સંચરયું ॥ સુના ॥ ૧૬ ॥ કરે ભોગપ્રિયા અનુકૂલ

થી ॥ સું ॥ નાક કરડી ખાધું મૂલથી ॥ સું ॥ ચિં
 તે બુચ્ચી આ શું થયું ॥ સું ॥ તે મૃતકશું ભૂત ઊડી
 ગયું ॥ ૧૭ ॥ રૂઢિરે ચૂતી સખી ધર ગઈ ॥
 સું ॥ સખીને જણવી જેહવી થઈ ॥ સું ॥ ધર આ
 વી પતિશું સોવતી ॥ સું ॥ ઉઠી પોકારી રોવતી ॥
 સું ॥ ૧૮ ॥ તસ્કર જોઈ પાછો વહ્યો ॥ સું ॥ સ
 વિ લોક તિહાં ભેગો મહ્યો ॥ સું ॥ ધિગ પાપી કેણે
 શિખાવિયો ॥ સું ॥ જઈ રાજદુવારે જણાવિયો ॥ સું
 ॥ ૧૯ ॥ શ્રીદત્તે કલંકદિયો અતિ ॥ સું ॥ અમ બે
 ટી જગમાં મહાસતી ॥ સું ॥ નૃપને મન વાત ખરી વ
 શી ॥ સું ॥ શ્રીદત્તને ખાંધ્યો તિહાં કશી ॥ સું ॥ ૨૦ ॥
 તવ ચોર તિહાં પાસે રહી ॥ સું ॥ જેહવી દોઢી તેહ
 વી કહી ॥ સું ॥ સાચે સવિ જૂઠ નસાવિયો ॥ સું
 ॥ સરયાવ શ્રીદત્તને નૃપે દીધો ॥ સું ॥ ૨૧ ॥ મ-
 દ્દભે બેસારી કુસતી ॥ સું ॥ ધર ધર ફેરવતો ભૂપતિ
 ॥ સું ॥ જે રમણો સંગે રાચિયા ॥ સું ॥ ધન આ
 પી તે જગ નાચિયા ॥ સું ॥ ૨૨ ॥ એમ સાંભલી
 ને પાંચે જણા ॥ સું ॥ સંસાર થકી ઉભગ્યા ઘણા
 ॥ સું ॥ તે કંચનપુરથી નીકળ્યા ॥ સું ॥ જઈ સા
 થ મનોહરમાં ભળ્યા ॥ સું ॥ ૨૩ ॥ ત્રીજે ખંડે ચો

થી કહી ॥ સુ૦ ॥ એ ઢાલ ગુણી ચિત્તમાં ગ્રહી ॥ સુ૦
 ॥ શુભવીર કહે તે નિર્મલા ॥ સુ૦ ॥ વનિતાથી વ
 સિયા વેગલા ॥ સુ૦ ॥ ૨૪ ॥

॥ દોહા ॥

પાંચ સહોદર પંથમાં, કરતાં એમ વિચાર ॥ છ.
 હો બાંધવ ધર રહ્યો, તસ નવી મલવું સાર ॥ ૧ ॥
 જમશું તો સ્ત્રી રાક્ષસી, એક દિન કરશે ઘાંત ॥ તેણે
 ગિરિવર ઉપર ચઢી, કરશું ઝંપાપાત ॥ ૨ ॥ એમ
 મિશ્રવ કરી ચાલતા, પાંચે અશનને હેત ॥ મારજ
 ગામે જઈ જમી, સુખભર નિદ્રા લેત ॥ ૩ ॥ સાથ સ
 કલ કેઈ દિશ ગયો, મારગ ભૂટ્યા તેહ ॥ પાંચે જણ
 રણ ઉતરી, આવી બેઠા એહ ॥ ૪ ॥ ઝંપાપાત કુ મ
 રણથી, વારચા દેઈ ઉપદેશ ॥ સંજમ લેવા સજ થયા,
 છંડી સર્વ કલેશ ॥ ૫ ॥ એમ કહેતાં એક આવીયો,
 સ્ત્રીહિ ધરી ધનુ ખાણુ ॥ તવ પાંચે ઉઠી મડ્યા, છઠો
 બાંધવ જણુ ॥ ૬ ॥ પૂછતાં તે એમ કહે, ભાઈ ગવેપ
 ણ કાજ ॥ નિકલિયો પંચે નિમિત્તિક, વચને મલ્યો તું
 મ.આજ ॥ ૭ ॥ ચાલો જઈએ ધર ભણી, જોવે છે સ
 હુ વાટ ॥ તે કહે કખાહુ ન આવીએ, દેખો આ ભવ
 નાટ ॥ ૮ ॥ તાટક શું દીકું તુમે, પંચ કહે લહી લા

ગ ॥ મૂત્ર થકી સુણી પામિયો, ચિત્તમાં તે વૈરાગ ॥
 ૯ ॥ પટ બાંધવ પટ કાયના, ભાવેં થયા રખવાલે ॥
 મત ઇચ્છાએં બેસોયા, સુણવા ધર્મ રસાલ ॥ ૧૦ ॥
 ગુર કહે પૂછ્યું તે કહ્યું, ભિલ્લ વૈરાગનું ગુઝ ॥ કુંવર
 કહે ગુરને તદા, એહ કથાનક ગુઝ ॥ ૧૧ ॥

॥ હાલ પાંચમી ॥

॥ મનડું અડેં રહ્યું માડું ॥ એ દેશી ॥

॥ કુંવર કહે સુણો સ્વામો, મેં હવે તુમ શિક્ષા
 પામીરે ॥ મનડું મોહી રહ્યું તાડું ॥ અનૂત સાહસ મા
 યા, લોભ મૂર્ખનિર્દય જયારે ॥ મં ॥ ૧ ॥ એ દુષ્ટા
 આરી નારી, મેં પ્રાણથી અધિકી ધારી રે ॥ મં ॥ ૬
 ૬ એટલો કાલ, મુંઝાણો મોહની જાલ રે ॥ મં ॥ ૨
 ॥ જાત્યેં રતનમયી નારી, તજી કુલટાનેં ગણી સારી
 રે ॥ મં ॥ કિંપાક તરતલ ઠાયા, છંડી સુરતરની
 છાયા રે ॥ મં ॥ ૩ ॥ પરનારીશું કિંધ અકાજ, હ
 રી ધર્મ પીતરકુળ લાજ રે ॥ મં ॥ ૩ ॥ દીયુંભિલ્લેં જ
 વિત દાન, નિઃકારણ બંધુ સમાન રે ॥ મં ॥ ૪ ॥
 વાઘ સર્પથી પાપી નારી, મેં સતીયથી અધિકી ધારી
 રે ॥ મં ॥ ગુઝ જીવિત તે હરનારી, જેમજેગી હુઓ
 ધરખારી રે ॥ મં ॥ ૫ ॥ તવ પક્ષીશ કહે સુણો રાજ,

રહે અમને જોગી અવાજ રે ॥ મં ॥ કહે કુંવર
 નેસુણે ભાઈ, તુમેંહો અમધર્મ સખાચી રે ॥ મં ॥
 હા એક ધન ગિરિનામેં જોગી, જોગી પણ તનમન
 ભોગો રે ॥ મં ॥ જોગી થઈ જોગ વિજેરો, એક બા
 લિકા બાલકિછેરી રે ॥ મં ॥ હા અંદાવતી પુર વ
 નમાંહી, ભોયરામાં રાખી ઉત્સાહી રે ॥ મં ॥ ભીખ વૃ
 ત્તિએં વસે આરામ, જિહાં કોઈ ન જાણે હામ રે ॥ મં ॥
 ॥ જોવનવયમાં જખ આવી, રીઝવતો કિન્નર વજવી રે
 ॥ મં ॥ તે રમતો ભોગ વિલાસેં, અણુવિશ્વાસેં રહે પા
 સેં રે ॥ મં ॥ હા તસ નામ રૂપાવલી થાપે, જે જો
 ધએં તે આણી આપે રે ॥ મં ॥ ભીખ માગે તસ
 શીભૂખ, પણ માગવું એ ટલું દુઃખ રે ॥ મં ॥ ૧૦ ॥
 ભીખ માંગતાં ભવ ભીત્યો, તે જાણે મેં જગ ઝીત્યો
 રે ॥ મં ॥ ધરે ભીક્ષુના ગુણ બાર, તસ દીએ જ
 ન સરસ આહાર રે ॥ મં ॥ ૧૧ ॥

॥ ચક્રુકંત ॥

॥ ઉચ્ચૈરધ્યયનં ચિરંતનકથાઃ સ્ત્રીભિઃ સહાસ્રાપનં,
 તાસામર્ભકલાલનં પતિરતિસ્તસ્યૈવ મિથ્યાસ્તુતિઃ ॥
 સદેશશ્ચ કરાવલોકનમયોપાંદિત્યલેશઃ ક્વચિત્, હોરા
 ગાદ્દિમંત્રવાદવિધયો, ભીક્ષોર્ગુણા દ્વાદશ ॥ ૧ ॥

॥ પૂર્વ ઢાલ ॥

॥ રૂપાવલીશું લય લાગી, મિષ્ટાન્ન જમાડે મા
ગીરે ॥ મં ॥ ભિક્ષા સમે ધરધર વદતી, અમધર સ
તી અમધર સતી રે ॥ મં ॥ ૧૨ ॥ એમ ધરધરનિ
ત્ય જલપતે, એક વણિક સુણી મન ચિંતે રે ॥ મં ॥
કોઈ નારી મલી છે રાગી, એ જોગીનેં તિહાં લય લા
ગીરે ॥ મં ॥ ૧૩ ॥ વૈધ વણિકને વાયસ વેશ્યા;
એ ચારની નહી શુભ લેશ્યા રે ॥ મં ॥ ઘડયો ઘાતે
વણિક ખગ ધ્યાની, પરછિદ્ર ગવેષણ જ્ઞાની રે ॥ મં
॥ ૧૪ ॥ જગમાં સવિ વણિક તે ભૂંડા, ત્રણ વણિક
છે-તેહમાં રૂડા રે ॥ મં ॥ વિણ જનમ્યો ગરભાવાસેં,
ગયો ખીજેમરણુ નિરાશેં રે ॥ મં ॥ ૧૫ ॥ ત્રીજો
ચિત્રામણે ભાલ્યો, જઈ વણીકેં ઠામ નિહાલ્યો રે ॥
મં ॥ ખીજે દિન ભિક્ષા વેલા, ચલે શેઠજી કરવાં
મેક્ષા રે ॥ મં ॥ ૧૬ ॥ જોગીને જતો દીઠો, ત
વ વણિક ભુવિ ધર પેઠો રે ॥ મં ॥ જઈ બેઠો રૂપા
લી પાસેં, દીએ આદર સા ઉદ્ધાસે રે ॥ મં ॥ ૧૭ ॥
સા દેખી નરવર રૂપેં, મન ચિંતે પડી હું રૂપેં રે ॥
મં ॥ ધન્ય હું જો એ અંગ મિલાવે, સો જોગી ભં
રમ લગાવે રે ॥ મં ॥ ૧૮ ॥ જઈ ખારણું બંધ તે કી

ધુન્, આવી નરનેં આલિંગન દીધું રે ॥ મં ॥ નર
 નારી રાગ- પ્રસંગે, રંગભોગ બન્યો ઉછરજે રે ॥
 મં ॥ ૧૯ ॥ જોગી તેણી વેણા આવી, મહા સતી
 ય કહી બોલાવી રે ॥ મં ॥ સુણી કોઠીએ નરનેં છ
 પાવે, પછે જોગીનેં ધર લાવે રે ॥ મં ॥ ૨૦ ॥ દી
 એ જોગી સુખડી મીઠી, સા રીશ ચઢાવી ઉઠી રે ॥
 મં ॥ કહે નહિ કોઇ જ્ય તુમ રાગી, તો આવડી
 વાર કિહાં લાગી રે ॥ મં ॥ ૨૧ ॥ કહે જોગી ન વ
 દો જૂઠું, મેંતો એકજ તુજનેં દીઠ રે ॥ મં ॥ સા જ
 હ્યે જો છો રાગી, તો મુજનેં એ લય લાગી રે ॥ મં
 ॥ ૨૨ ॥ પટ બાંધી નયન ગીત ગાવો, નાચો કુદો
 કિન્નર વજવો રે ॥ મં ॥ રાગેં અધો તેમ કરે જો
 ગી, ભામાયેં નસાડયો ભોગી રે ॥ મં ॥ ૨૩ ॥
 બીજેં દિનેં જોગીં જાવે, ભિક્ષાયેં વણિક ધર આવે
 રે ॥ મં ॥ અમ ધર સતી કહી ગાવે, ખત્ર વણિક
 તે ભાવ જણાવે રે ॥ મં ॥ ૨૪ ॥ તથાહિ ॥ શા
 ગીઝિવાય ॥ ॥ અમ ધર સતીબાવા અમ ધર સતી
 ॥ ॥ વણિક ઝિવાય ॥ ॥ તુમ ધર સતી તે અમ
 ધર હતી ॥ ॥ જોગી ઝિવાય ॥ ॥ અમો વસું રત્ન
 વનેં, તિહાં તુમેં કિહાં ॥ ॥ વણિક ઝિવાય ॥

૧૧ આંખે પાટાનેં ડિન્નર વાળે, ત્યારેં અમેં તિહાં ॥
 ૧૨ ૫ ॥ જોગી હુણી નારીનેં ત્રાસેં, તજ કં
 ચુક અહીપરેં નાસે રે ॥ મં ॥ જુઓ રાખી હતી
 પાતાલેં, તિહાં પણ વંઢી વય બાલેં રે ॥ મં ॥ ૨૬
 ૧૩ સંસાર દવેં દઝવાયા, મત્રી સદ્ગુર શીતત છા
 યા રે ॥ મં ॥ રાત્રિ અંધકારેં ભારયો, ષટ્ બાંધવ
 મિત્રેં ઉગારયો રે ॥ મં ॥ ૨૭ ॥ મોહનેં અંધારેં ભા
 રયો, ગુરૂ જ્ઞાનીએં વચનેં વારયો રે ॥ મં ॥ નૃપ
 નંદ કહી રહ્યો જમ, ષટ્ બાંધવ બોલે તામ રે ॥ મં
 ૧૪ ૨૮ ॥ ખંડ ત્રીજે પંચમી ઢાલેં, થયા મત ધરવા
 ઉજમાલેં રે ॥ મં ॥ શુભવીર વચન રસ લાગે, સુ
 અ મત્તાં વાર ન લાગે રે ॥ મં ॥ ૨૯ ॥

૧૧ દોહા ॥

૧૧ લિલ્લ કહે નૃપ સુત સુણો, આપણ અટવી
 મઝાર ॥ સગભયહર સગભાઈને, મલીયા પ્રભુ આણ
 ગાર ॥ ૧ ॥ તુમ અમ ધર્મ સહોદરા, ધર્મ સ-
 આઈ મિત્ર ॥ ગુરૂ આણા મસ્તક ધરી, કરીએં
 જન્મ પવિત્ર ॥ ૨ ॥ સમ સંપી સાતે જણા, પૂછે ગુ-
 રૂનેં ત્યાંહી ॥ વિષયરાગ આ ભવનડે, કે નોડે પરભ
 વ માંહી ॥ ૩ ॥

॥ હાલ છઠી ॥

॥ રાજ તણ રહે રીશ, રતનદે મંદિરે ॥ માહારા
લાલ ॥ એ દેશી ॥

॥ ખેટ મુનિ કહે ધન્ય, તુમેં સાતે જણાં ॥ ખ્યા
રા લાલ ॥ એક વયણેં પ્રતિબોધ, લેહો ન રહી મણા
॥ ખ્યારા લાલ ॥ શત ઉપદેશેં પણ, રાગીનેં યથા જલો
॥ ખ્યાં ॥ લક્ષ્મરવિઉદયેં નવિ, દેખે આંધલો ॥ ખ્યાં ॥
॥ ૧ ॥ ગર્ભવાસ ગદનાસ, જરા મરણાં કરે ॥ ખ્યાં
॥ પરભવસૌખ્ય કિહાંથી, અમૃત ઉખરે ॥ ખ્યાં ॥ જે
મ ચકલો ચકલી તૂણ, ખિંદુએં આવીયાં ॥ ખ્યાં ॥ તુ
ખી તું ખી કેહેતાં, બેહું મરણેં ગયાં ॥ ખ્યાં ॥ ૨ ॥
નર નારીના રાગ તે, નાગર માંડવા ॥ ખ્યાં ॥ વાધ
ચિતર મંઝારનેં, મેલી જમાડવા ॥ ખ્યાં ॥ વિષયી પ્રા
ણીઆ ભવમાં, દુઃખમાં પડે ॥ ખ્યાં ॥ વિષય રાગ ન
રભવ હરિ, પરભવમાં નડે ॥ ખ્યાં ॥ ૩ ॥ તન ધન જો
ખત આયુ, સમય જતાં વહી ॥ ખ્યાં ॥ આખંડલકો
દંડ, અખંડરહે નહી ॥ ખ્યાં ॥ તિલકપુરેં કનકંવજ,
રાણી યશોમતી ॥ ખ્યાં ॥ દો સુત ઉપર પુત્રી, સુનંદા
રૂપેં રતી ॥ ખ્યાં ॥ ૪ ॥ લઘુવયેં ઘર ઉપર ચઢી, દેખે

એક ઘરે ॥ પ્યાં ॥ દોપ દેઠ ગુણ વંતીને, પતિતાડ
 ન કરે ॥ પ્યાં ॥ નિર્દય નર લહી માને, કહે સખિ
 મોકલી ॥ પ્યાં ॥ કરવો નથી વિવાહ, રહીશ હું
 એકલી ॥ પ્યાં ॥ ૫ ॥ વહનસુખ ન ગણે લઘુ, વય
 બાલા સહી ॥ પ્યાં ॥ અનુભવ જ્ઞાન વિના જોમ, ક્યા
 ન ઠરે નહી ॥ પ્યાં ॥ જોખન વન ફલિયો તવ, અંધ
 ર કુસુમ હસ્યાં ॥ પ્યાં ॥ રતીએ રીશાંયા કામ, દેવ
 અંગે વસ્યા ॥ પ્યાં ॥ ૬ ॥ જઠર તણી ગુરૂતા, કુચ
 કુંભે વસી જઠ ॥ પ્યાં ॥ ચરણ તણી અંચલતા, અ
 ભુ વચે ગઈ ॥ પ્યાં ॥ અભિનવ જોખનવેલા, મેલા
 ખેલતી ॥ પ્યાં ॥ એકદિન મંદિર ઉપર, જઈ કરતી હ
 તી ॥ પ્યાં ॥ ૭ ॥ ઇન્દ્રવંદો ધનવંત, સમીપેં તિહાં વ
 સે ॥ પ્યાં ॥ ખેલે વસંતપ્રિયાશું, અગાસેં સુરત ર
 સેં ॥ પ્યાં ॥ દેખી સુનંદાવિષય, રૂચિ કહે માયને ॥
 પ્યાં ॥ મુઝ વિવાહ કરો, જણુવી નરરાયને ॥ પ્યાં
 ॥ ૮ ॥ એકદિન ધરસન્મુખ, તંબોલી દુકાનમે ॥
 પ્યાં ॥ શેઠ વસુદત્ત રૂપસેન, લીયો શાનમે ॥ પ્યાં
 ॥ લાગ્યો નયણેં જોહ, સખી હાથેં દિયો ॥ પ્યાં ॥
 શ્લોક અર્ધ લખી પત્ર, તે રૂપસેને લીયો ॥ પ્યાં ॥ ૯
 ॥ વાંચીને મન હરખી, અરથ તેણેં પૂરિયો ॥ પ્યાં ॥

પાછો પત્ર સખી એ, સુનંદાનેં દીયો ॥ ખ્યા૦ ॥ વાં
 ચી હરખી સા, તન મન વિકસાવતી ॥ ખ્યા૦ ॥ પ
 ત્ર પ્રિતમકર ફરસિત, હઠડે દાખતી ॥ ખ્યા૦ ॥ ૧૦ ॥
 અત્ર દ્વયોર્લિખિત શ્લોકઃ ॥ ॥ નિરર્થકં જન્મ
 ગતં નસિન્યાઃ, યયા ન દૃષ્ટં તુહિનાં શુભિંષં ॥ ઊ
 ત્પત્તિરિદોરપિ નિઃશ્લેષ, દૃષ્ટા વિનિદ્રા નસિની નયેન
 ॥ ૧ ॥ ॥ પૂર્વ દાસ ॥ ॥ દાસી મુખેં કહે નિત્ય, ઇહાં
 તુમ આવવું ॥ ખ્યા૦ ॥ તુમ મુખ દીઠા વિના નવિ,
 ભોજન ભાવવું ॥ ખ્યા૦ ॥ સાંભલીનેં રૂપસેન, ગયોજ
 બ મંદિરે ॥ ખ્યા૦ ॥ દિન પાંચ ઓછે કૌમુદી, કંડેરો
 ફેરે ॥ ખ્યા૦ ॥ ૧૧ ॥ અવસર પામી સુનંદા, તાસ જ
 શાવતી ॥ ખ્યા૦ ॥ જે દિન વન ઓચ્છવ નર, નારી જવ
 તી ॥ ખ્યા૦ ॥ તે રાત્રેં ઘર પાછલ, પીયુ પધારજે ॥
 ખ્યા૦ ॥ બાંધશું દોર નિસરણી, તેણેં ચઢી આવજો ॥
 ખ્યા૦ ॥ ૧૨ ॥ અતુર વિચક્ષણ અવસર, ચિત્ત ન ચૂકશે ॥
 ખ્યા૦ ॥ રંભા સમી મહિલા મસો, તે નવિ મૂકશે ॥
 ખ્યા૦ ॥ અહો નિશિ વાદહ મધ્યાન, ધરૂં રહી વેગસી ॥
 ખ્યા૦ ॥ માહારા પ્રેમની વાત, તે જણે કેવલી ॥ ખ્યા૦
 ॥ ૧૩ ॥ ॥ ચક્રુકતં ॥ રાત્રિશ્ચાંદ્રમસી ન આસ્તિ તિમિ
 રં ગંતું ન મે યુજ્યતે ॥ છિદ્રાન્વેષણતત્પરઃ પ્રિયસખે

પ્રાથેણ લોકોઽખિલઃ ॥ નોવાચ્યંસખિ ચિત્તહારિણિજ
 ને ગંતવ્યમેવાધુના, યુકતાયુકતવિચારણા યદ્દિભવત્સ્ને
 હાય દત્તં જલમ્ ॥ ૧૧ ॥ પૂર્વઢાલ ॥ ૧૧ દાસીમુખે સુણી
 તે, હરખે સકેતીયા ॥ ખ્યા૦ ॥ વરસ સમા દિન પાંચ,
 વિયોગે વીતિયા ॥ ખ્યા૦ ॥ કૌમુદીને દિનરાણી, સુતાતે
 કું કરે ॥ ખ્યા૦ ॥ સાકહે શિર દુઃખે છે, તેણે રહીશું ધ
 રે ॥ ખ્યા૦ ॥ ૧૪ ॥ દોય સખીશું સુનંદા, રહી નિજ
 મંદિરે ॥ ખ્યા૦ ॥ દોર નીસરણી ગોંખ, તલેરાત્રે ધરે ॥
 ખ્યા૦ ॥ એણે અવસર એક જુગ, ટીયો ધન હારીને ॥
 ખ્યા૦ ॥ ચોરી કરવા કરતો, ધનપતિ ધારીને ॥ ખ્યા૦
 ॥ ૧૫ ॥ દોર દેખી મન કૈતક, ધારી તે ચડે ॥ ખ્યા૦
 ॥ અણુખોલી સખી લેઈ, ગઈ તસ ઓરડે ॥ ખ્યા૦ ॥
 હરખી સુનંદા સ્નાન, તનુ શણગારતી ॥ ખ્યા૦ ॥ ચંદ
 નલેપ કુસુમ, આભૂષણ ધારતી ॥ ખ્યા૦ ॥ ૧૬ ॥ તેણે
 સમે રાણીયે દાસી, જોવા મોકલી ॥ ખ્યા૦ ॥ દીપક
 બુઝવી તેશું, સખીવાતે ભલી ॥ ખ્યા૦ ॥ કહે સખીયો
 હવણાં, વેદન સવલી ટલી ॥ ખ્યા૦ ॥ સુતાં સુનંદા સુ
 ખ ભર, ક્ષીણ નિદ્રા મલી ॥ ખ્યા૦ ॥ ૧૭ ॥ દાસી સુ
 ણી તે વાત, કહી જઈ રાણીને ॥ ખ્યા૦ ॥ આવી સુ
 નંદા ઓરડે, ધુંધટ તાણીને ॥ ખ્યા૦ ॥ શય્યાયે કૂદ

પુંજ, બિચ્છાયાં મોકલા ॥ ખ્યાં ॥ બોલે સુનંદા ના
 થ, વશ્યા કેમ વેગલા ॥ ખ્યાના ૧૮ ॥ તાણી લિએ શય્યા
 ચે, વિષયંયાકુલ થઈ ॥ ખ્યાના ૧૯ ॥ સુખભોગવતાં વિયો
 ગ, વેલા દૂરે ગઈ ॥ ખ્યાના ૨૦ ॥ સુરતશ્રમે નિદ્રાભર, મૂકી
 ઉઠિયો ॥ ખ્યાં ॥ મુક્તાફલનો હાર, જુગટિયો લેઈ
 ગયો ॥ ખ્યાના ૨૧ ॥ દોરનિસરણી સખીયો, ધરમાં લા
 વતી ॥ ખ્યાના ૨૨ ॥ જગી સુનંદા સખીયો, ને એમ જલપ
 તી ॥ ખ્યાના ૨૩ ॥ વલ્લભશું નવિ વાત, વિચાર થયો કિસ્યો
 ॥ ખ્યાં ॥ રાણીની દાસીભયે કરી, વેહલો નીકસ્યો ॥
 ખ્યાં ॥ ૨૦ ॥ પૂરણ ભાગ્યે મેલો, બન્યો પણ ક્ષણ ર
 હો ॥ ખ્યાના ૨૪ ॥ અધારે અધારે, કરીને તે ગયો ॥ ખ્યાં
 ॥ મુઝ ચિત્ત ચોરી ગયો કરી, મલણ કઠિણ ધણો ॥
 ખ્યાના ૨૫ ॥ દુર્ભગ દાસિએ ખેલ, બગાડ્યો અમ તણો ॥
 ખ્યાં ॥ ૨૧ ॥ હવે સુણજે રૂપસેન, બન્યો જે પ્રીતમાં
 ॥ ખ્યાં ॥ રાત ઘડી ગઈ ચાર, ચિવટ થઈ
 ચિત્તમાં ॥ ખ્યાં ॥ કંચન વરણો ચરણો, ધુધ
 રિયો તણે ॥ ખ્યાં ॥ કસખી નાડે નંગ, જડયા
 તેઝગ ઝગે ॥ ખ્યાં ॥ ૨૨ ॥ કંચુઓ કસખી કોર
 નો, હીરા હસી રહ્યા ॥ ખ્યાના ૨૩ ॥ મેવા મિઠાઈ લેપ, સુ
 ગંધી સંગ્રહ્યા ॥ ખ્યાના ૨૪ ॥ ચીરપટોલી ભાત, તે રાતે ર

એ ઘણી ॥ ખ્યા ૦ ॥ નેઝીરને કટિમેખલ, વાલી દામણી
 ॥ ખ્યા ૦ ॥ ૨૩ ॥ હારાદિ અલંકાર, લિયા ખહુ મૂલના
 ॥ ખ્યા ૦ ॥ કુંડલધમ્મિલ હાથ, ગજેરા ફૂલના ॥ ખ્યા ૦
 ॥ એ સઘલું લેઈ ઉવટ; મારગ સંચરે ॥ ખ્યા ૦ ॥ સુન
 દા મલવાના, મનોરથ ખહુ કરે ॥ ખ્યા ૦ ॥ ૨૪ ॥ પંથે પ
 ડી ધર ભીત, તે ચંપાઈ મુઓ ॥ ખ્યા ૦ ॥ સંસારમાંહે રા
 ગ, વિટંબણુ એ જુઓ ॥ ખ્યા ૦ ॥ મરણ થયો ન ગ
 યો રાગ, રમણીરૂપનો ॥ ખ્યા ૦ ॥ સુનંદા ઉદરે ગભે
 જઈને ઉપન્યો ॥ ખ્યા ૦ ॥ ૨૫ ॥ કપોતિકા કહે કંતને,
 મરવું એણે સમે ॥ ખ્યા ૦ ॥ હેઠ આહેડી બાણ, ઉપર
 શકરો ભમે ॥ ખ્યા ૦ ॥ નાગ ડર્યો ભિલ્લને, શકરો
 બાણે મુઓ ॥ ખ્યા ૦ ॥ દૈવગતિ વિપરીત, ચાર ચિં
 ત ન જુઓ ॥ ખ્યા ૦ ॥ ૨૬ ॥ રાત્રિ જશે પરભાતે,
 રવિ જખ ઊગશે ॥ ખ્યા ૦ ॥ જઈશું કુસુમવનપુષ્ટિ,
 થશે પંકજરસે ॥ ખ્યા ૦ ॥ કંજકેશે અલિરાતે, રહ્યો દિ
 લશુંલખે ॥ ખ્યા ૦ ॥ વનગજ શર જલ્પીને, કમલસા
 થે ભખે ॥ ખ્યા ૦ ॥ ૨૭ ॥ મનના મનોરથ સઘલા, તે મ
 નમાં રહ્યા ॥ ખ્યા ૦ ॥ દૃષ્ટિરાગવશ પડિયા, તે દુઃખિયા
 કહ્યા ॥ ખ્યા ૦ ॥ પરરમણીરસ રાવણ, દશ મસ્તક ગ
 યાં ॥ ખ્યા ૦ ॥ સીતા સતા વ્રત પાલી, અચ્યુત પતિ થ

યા ॥ ધ્યાના ૨૮ ॥ વિષયવિનોદથી જોહ, રહ્યા દૂરે સદા
 ॥ ધ્યાના ॥ આ ભવપરભવતેહ, લહેસુખસંપદા ॥ ધ્યાના
 ॥ ત્રીજે ખડે ઢાલ એ, છઠી મન ધરે ॥ ધ્યાના ॥ શ્રી
 શુભવીર વચનરસ, આસ્વાદન કરે ॥ ધ્યાના ॥ ૨૯ ॥

॥ દોહા ॥

, ॥ ખીજે દિવસે ગવેપવા, વસુદત્તના સુત ચાર ॥ ભી
 તપડી ઊપડાવતાં, મલીયા લોક હજાર ॥ ૧ ॥ મૃતક તિ
 હાં રૂપસેનનું, નિકલ્યું વસ્તુ સહીત ॥ વાત સુનંદા સાં
 ભલી, ચિંતે બન્યું વિપરીત ॥ ૨ ॥ શોક ભરી સખી
 નેં કહે, આ શી બની ગઈ વાત ॥ અંધારે નવિ ઓલ
 ખ્યો, મલિયો કોઈ કુળત ॥ ૩ ॥ વસ્તુ નિહાલત જણીયો,
 ધૂસ્ત હરી ગયો હાર ॥ પણ રૂપસેન મરણ સુણી, રૂદન
 કરે તેણિ વાર ॥ ૪ ॥ તસ શોકે દિન કાઢતાં, ગર્ભ
 વધિયો દોય માસ ॥ દેખી રાય તણે ભયેં, સખીયો
 પામી ત્રાસ ॥ ૫ ॥ ઓપધેં ગર્ભજ પાડિયો, સા થઈ
 સન્નિજત દેહ ॥ રાયેં રથપુર રાયનેં, દીધી સુનંદા
 તેહ ॥ ૬ ॥

॥ ઢાલ સાતમી ॥ ॥ ચોપાઈની દેશી ॥

॥ પરણી નૃપરથપુર લેઈ ગયો, રૂપસેન તિહાં પક્ષગ
 થયો ॥ ત્રીજે ભવ નરભવ હારિયો, સુનંદા નજરેં ધા

રીયો ॥૧॥ કણુ વિસ્તારી રાગેં નડ્યો, ધાઈ સુનંદા કે
 ડેં પડ્યો ॥ હા હા કરતાં નૃપ આવીયો, લેઈ ખડ્ગ પૂં
 ઠેંધાવીયો ॥ ૨ ॥ મારયો અહિ ચોથે ભવ ગયો, તે વ
 નમાંહે વાયસ થયો ॥ એક દિન દંપતી વનમાં ગયાં,
 રાગરંગરસ રીજેં રહ્યાં ॥ ૩ ॥ વાયસ તે તરૂં ઊપર
 ચડ્યો, સુનંદાનેં રાગેં નડ્યો ॥ કરણકટ્ટકશબ્દેં તે ભ
 ણેં, તામ નરેશર બાણે હણે ॥ ૪ ॥ હંસ થયો તે ભ
 વ પાંચમે, હંસતણા ટોલામાં રમે ॥ રાજ રાણી સર
 જલ જુએ, હંસ સુનંદા દેખી રૂએ ॥ ૫ ॥ ઉડી બે
 હુ પાંખેં આકણ્યો, નૃપસુભટેં ખડ્ગેં કરી હણ્યો ॥
 તેહિજ વન છૂકો ભવ ભયો, હરણી ઉદરેં હરણો થ
 યો ॥ ૬ ॥ દેખી રાણી રાગેં ઠર્યો, જુરે ઊભો આંસુ
 ભર્યો ॥ આહેડી નૃપ બાણેં હણી, લિયો શિકાર તે ભ
 ક્ષણ ભણી ॥ ૭ ॥ માંસ પચાવી તે મૃગતણું, ખાતાં રા
 ણી વખાણેં ઘણું ॥ અવધિનાણી મુનિદાય જતા, તે
 દેખી મસ્તક ધૂણતા ॥ ૮ ॥ પૂછે રાણી મુનિનેં તિસે,
 રવામી મસ્તક ધૂણે કિસે ॥ સાધુ કહે કારણ છે
 ઈહાં, આવી સુણો અમો વસીયેં જિહાં ॥ ૯ ॥ તિ
 હાં ગયાં નૃપ રાણી ગતી, મુનિ મુખ્ય વાત સકલ
 સાંભલી ॥ રાગી નરહું અંસજ ભખો, જ્ઞાનવિના તુમેં

નવિ ઓક્ષણો ॥ ૧૦ ॥ રાણી કહે રૂપસેન કુમાર,
 આગલ શો થાશે અવતાર ॥ તવ બોલ્યા જ્ઞાની અણુ
 ગાર, સાતમે ભવ હાથી અવતાર ॥ ૧૧ ॥ તુઝ ઉપ
 દેશે શમતા વરી, સમકિત પામી વ્રત આદરી ॥ સ
 હસારેં સુરસ્વામીજ થશે, નરભવ પામી મુગતેં જશે
 ॥ ૧૨ ॥ એમ કહી મુનિ ઉપદેશજ દીયો, સાંભલિ દં
 પતી દીક્ષા લિયો ॥ રાજઋષિ ગુરૂ સાથેં ગયા, સંયમ
 પાલી મુખિયા થયા ॥ ૧૩ ॥ ગુરૂણી પાસેં સુનંદા ભ
 ણું, અરિ મિત્ત તૂણ મણિ સરખા ગણે ॥ લિયે આ
 તાપના તાપે જઈ, અવધિ જ્ઞાની સુનંદા થઈ ॥ ૧૪ ॥
 રૂપસેન હસ્તી જિહાં ફરે, સુનંદા તિહાં વસતી કરે ॥
 એણે અવસર હસ્તીમદ અડ્યો, કંચન પુર કોટેં જઈ
 અડ્યો ॥ ૧૫ ॥ લોક કુલાહલ કરતા ભમે, સુનંદા આ
 બ્યાં તેણે સમે ॥ રાજ સુભટેં ઘણું એ દમ્યો, પાણુ
 સાધવી દેખી ઊપશમ્યો ॥ ૧૬ ॥ સાધવી કહે મુણુ
 મત્ત ગમાર, દુઃખના દાહાડા તુઝ સંભાર ॥ રાગાવિ
 લુધ્ધો પામ્યો ધાત, પાતકી તેં કીધા ભવ સાત ॥
 ૧૭ ॥ રૂપસેન ર ગલેં ડહિણિધાર, ૪ વાયસ પ હંસક
 હરણુ અવતાર ॥ સાતમે ભવ તુમે હાથી થયા, ધર્મ
 વિના ભવ એલેં ગયા ॥ ૧૮ ॥ તે મુણુતાં ગજ મૂર્છી

લહી, જાતિ સમરણ પામ્યો સહી ॥ લોકવચ્ચે
 ઉભો રહી રડ્યો, સુનંદાને પાયે પડ્યો ॥ ૧૯ ॥
 સમકિત વ્રત ગજ ધરતો જિહાં, લોક અચ્છેડ
 દેખે તિહાં ॥ ગુરૂણી કહે નૃપને એ ખરો,
 સાધર્મીગજ સેવા કરો ॥ ૨૦ ॥ આદર કરી નૃપ તેડી
 ગયો, નેહ સુનંદાએ સફલો કિયો ॥ સુનંદા આણંદિત
 થયાં, કેવલ પામી મુક્તે ગયાં ॥ ૨૧ ॥ ખેટ મુનિ
 કહે રાજકુમાર, વૈરાગ્ય રાગ તણી ગતિધાર ॥ સુ
 ખ માની વિષયે જે રમે, તે ભવનાટક કરતા ભમે ॥
 ૨૨ ॥ માત પિતા પાંધવ સુત નાર, સ્વારથિયો સવિ
 ચ્ચે સંસાર ॥ આયુજેવનલખમી મલી, મેઘધટા ચંચ
 લ વીજલી ॥ ૨૩ ॥ ખાલપણે મલમૂત્રે ભર્યો, શી
 લી ઓરીએ સંહર્યો ॥ પરણ્યોતો આમય ખય થઈ,
 જોખન વેલા નિઃફલ ગઈ ॥ ૨૪ ॥ વૃદ્ધપણે નર પર
 વશ થયો, પરભવ હાથ ધસતો ગયો ॥ તેણે નરભ
 વ સામગ્રી લહી, કરશે ધર્મ તે સુખિયા સહી ॥ ૨૫ ॥
 ત્રીજે ખડે ગુણિજન ગમો, ઢાલ રસાલ કહી સા
 તમી ॥ શ્રીશુભવીર વચન રસ વડી, સાકર દ્રાખ
 કિસી સેલડી ॥ ૨૬ ॥

॥ દોહા ॥

॥ એણી પરેં દેઘ દેશના, જામ રહ્યા મુનિ ચં
 દ ॥ અગડદત્ત ચકોર જ્યું, પામ્યો અતિઆનંદ ॥
 ૧ ॥ કહે તુમ વચ્ચનેંથી થયો, જન્મ સફલ મુઝ આ
 જ ॥ જંગમતીરથ દર્શનેં, સિદ્ધાં સધલાં કાજ ॥
 ૨ ॥ પ્રભુ સુપસાયેં આ થયા, ધર્મખંધવ ખટ એહ
 ॥ સંજમ લેઘ વિચારશું, ગુરુ કુલ વિનય વસેહ ॥
 ૩ ॥ પણ ધર જઈ નમિ માયનેં, છે મુઝઘચ્છા નાથ ॥
 પિત્રા કૃત સમહોત્સવે, લિયું દીક્ષા તુમ હાથ ॥ ૪ ॥ એ
 મ કેહેતાં આકાશથી, વિદ્યાધર નર એક ॥ ઊતરીયો
 મરજદથી, ધરતો વિનય-વિવેક ॥ ૫ ॥ સપરિકરેં
 જિનધર જઈ, પ્રણમ્યા શ્રી જિનરાજ ॥ બેઠો સન્મુખ
 આવીનેં, વંદી તિહાં મુનિરાજ ॥ ૬ ॥

॥ ઢાળ આઠમી ॥ સાહેલડીયાં ॥ એ દેશી ॥

॥ અગડદત્ત અણુગારનેં ॥ મુણો સંતાળ ॥
 પૂછંતો. ધરી નેહ ॥ ગુણવંતાળ ॥ ઊત્તમ પુરૂષ
 એ કોણ છે ॥ સુ ૦ ॥ દાખો મુઝનેંતેહ ॥ ગુના ૧ ॥
 મુનિવર કહે અમ પુત્ર છે ॥ સુ ૦ ॥ રત્નચૂડવર ના
 મ ॥ ગુના સાતે જણુ ગુરુ પુત્રનેં ॥ સુ ૦ ॥ મુણિ

કરતા પરણામ ॥ ગું ॥ ૨ ॥ રતનચૂડ કહે કેણુ તુ
 મેં ॥ સું ॥ કહે સુરિ વાત અશેષ ॥ ગું ॥ ભાવ
 ચારિત્રિયા એ થયા ॥ સું ॥ પામી અમ ઊપદેશ
 ॥ ગુના ૩ ॥ વંછે સાહાય્ય એ તુમ તણું ॥ સુના શં
 ખપુરી ઊદેશ ॥ ગું ॥ અમેં પણ તિહાં વન આવ
 શું ॥ સું ॥ જણો યોગ્ય વિશેષ ॥ ગું ॥ ૪ ॥ ખે
 ટ કહે કહો તાતજી ॥ સું ॥ ઊત્તમ નર એ દયાલ
 ॥ ગું ॥ આ સંસારેં વ્રત ધરી ॥ સું ॥ રેહશે કે
 ટલો કાલ ॥ ગું ॥ ૫ ॥ સૂરિ વદે ખેચર સુણો
 ॥ સું ॥ કમલસેના ધરનાર ॥ ગું ॥ તે સાથેં વૈરા
 ગ્યથી ॥ સું ॥ લેશે સંજમ ભાર ॥ ગુના ૬ ॥
 આ ભવમાં આઠે જણાં ॥ સું ॥ પામી કેવલ નાણુ
 ॥ ગું ॥ ભૂતલ વિચરી બહુ સમા ॥ સું ॥ લેશે
 અક્ષય ઠાણુ ॥ ગું ॥ ૭ ॥ સાંભલી ખેચર હરખિયો
 ॥ ગું ॥ ખેસારી વૈમાન ॥ ગું ॥ સાતે જણુશું
 ઊતરયા ॥ સું ॥ શંખપુરી ઊઘાન ॥ ગું ॥
 ૮ ॥ વિદ્યાચારણ મુનિવરા ॥ સું ॥ તે આકાશ
 ચક્ષંત ॥ ગુના ૯ ॥ આવી વનમેં સમોસરયા ॥ સું ॥
 ઊપગારી ગુણવંત ॥ ગું ॥ ૯ ॥ વનપાલક મુ
 ખ સાંભલી ॥ સું ॥ કુંવરેં કહાવી વાત ॥ ગું ॥

॥ રાય રાણી હરખ્યાં સહુ ॥ સુ૦ ॥ બહુ ઊંછર
 ગેં જાત ॥ ગુ૦ ॥ ૧૦ ॥ ઊઠી કુંવર નભિ તાતને ॥
 સુ૦ ॥ સકલ કથું વિરતંત ॥ ગુ૦ ॥ ભક્તિયેં દે
 ઈ પ્રદક્ષિણા ॥ સુ૦ ॥ મુનિવર ચરણ નમંત ॥ ગુ૦
 ૧૧ ॥ જ્યેષ્ઠ સહોદર સમ ગણી ॥ સુ૦ ॥ વિદાધર
 ને ત્યાંહી ॥ ગુ૦ ॥ ભૂપચરણ ભેટી કરી ॥ સુ૦ ॥
 બોલે વચન ઊત્સાહિ ॥ ગુ૦ ॥ ૧૨ ॥ મુઝ નગરી
 પાવન કરો ॥ સુ૦ ॥ દેખે લોક અચંભ ॥ ગુ૦ ॥
 મરધર દેશી લોકને ॥ સુ૦ ॥ સુરતર રૂલ સુરંભ
 ॥ ગુ૦ ॥ ૧૩ ॥ નયર સવિ રાણગારીયું ॥
 સુ૦ ॥ રતનચૂડ ધરિ નેહ ॥ ગુ૦ ॥ ગજ બે
 સારી મહોત્સવે ॥ સુ૦ ॥ પંધરાબ્યા નિજગેહ ॥
 ગુ૦ ॥ ૧૪ ॥ આગત સ્વાગત બહુ કરે ॥ સુ૦ ॥
 ભોજન વિવિધ પ્રકાર ॥ ગુ૦ ॥ ભક્તિભરે ધર તે
 ડીને ॥ સુ૦ ॥ પડિલાબ્યા અણગાર ॥ ગુ૦ ॥
 ૧૫ ॥ બીજે દિન સમહોત્સવે ॥ સુ૦ ॥ તેડયા ધ
 ર મુનિરાય ॥ ગુ૦ ॥ પંચ સહસ સોવન પગે ॥ સુ૦
 ॥ પૂજી નમે નરરાય ॥ ગુ૦ ॥ ૧૬ ॥ અગદદત્ત કુમ
 ર હવે ॥ સુ૦ ॥ કમલસેના ધર જાય ॥ ગુ૦ ॥ મા
 ન તજી ભજી નારીને ॥ સુ૦ ॥ શીતલ વયળેં ઠરાય

॥ ગું ॥ ૧૭ ॥ તુઝ સરિખી જે સુંદરી ॥ સું ॥
 છંડી વિણ અપરાધ ॥ ગું ॥ મદનમંજરી કુલટા
 સમી ॥ સું ॥ મેં માની કરી સાધ ॥ ગું ॥ ૧૮ ॥
 રેતિ ધનંજય સમ ગણી ॥ સું ॥ સોવન રેતિ
 સમાન ॥ ગું ॥ અનુભવી વાત સકલ કહી ॥ સું
 ॥ હું અવિવેક નિધાન ॥ ગું ॥ ૧૯ ॥ મેં અજ્ઞાન
 પણે કરી ॥ સું ॥ ન લહ્યું નારીચરિત્ર ॥ ગું ॥ ન
 યણે રૂએ મનમેં હસે ॥ સું ॥ વાત કરે તે વિચિત્ર
 ॥ ગું ॥ ૨૦ ॥ મત્સ્યજલે ખગ અંખરે ॥ સું ॥
 જણે ન બુધપદ ઠામ ॥ ગું ॥ સખલાને સમજાવ
 તી ॥ સું ॥ જુઠું અખલા નામ ॥ ગું ॥ ૨૧ ॥
 મુનિવર મુખ માલમ પડી ॥ સું ॥ એ વિનતાની
 વાત ॥ ગું ॥ મોહ તિમિર રજની ગઈ ॥ સું ॥
 જ્ઞાન ઉદય પ્રભાત ॥ ગું ॥ ૨૨ ॥ સંયમ લેશું ગુર
 કને ॥ સું ॥ રેહેજે સુખભર ગેહ ॥ ગું ॥ સા ક
 હે અમેં પણ સંધમી ॥ સું ॥ જિહાં છાયા તિહાં
 દેહ ॥ ગું ॥ ૨૩ ॥ સમસંપી કુંવર ગયો ॥ સું
 ॥ મદનમંજરી આવાસ ॥ ગું ॥ કહે ભવદેવતા
 ચેં તપ્યા ॥ સું ॥ વ્રત ધરશું ગુરપાસ ॥ ગું ॥
 ૨૪ ॥ કરજ્યો સાસુ સેવના ॥ સું ॥ એમ કહી જી

ઠયો કુમાર ॥ ગું ॥ માત તાતને જઈ કહે ॥ સું
 ॥ લેશું સંજમ ભાર ॥ ગું ॥ રપ ॥ પટખાંધવ એ
 અમ તણા ॥ સું ॥ જીવિતના દાતાર ॥ ગું ॥ ખં
 ધાણા વચને અમો ॥ સું ॥ સાથે સવિ અણગાર ॥
 ગું ॥ રદ ॥ રણથી ગુરૂ સહ લાવીયા ॥ સું
 ॥ ક્ષણ ન રહું સંસાર ॥ ગું ॥ નિશ્ચય દેખી નરપ
 તિ ॥ સું ॥ કરે સજ્જાઈ સાર ॥ ગું ॥ ર૭ ॥ ખાંધ
 વ વર્ગને પૂછીને ॥ સું ॥ કરતો દીનઊદ્ધાર ॥
 ગું ॥ શિખિકાથે બેસતાં ॥ સું ॥ પટ ખાંધવ
 શું કુમાર ॥ ગું ॥ ર૮ ॥ કમળસેના શણગારતી
 ॥ સું ॥ સસરો સાસુ નિજ હાથ ॥ ગું ॥ શિખિ
 કાથે પંધરાવતાં ॥ સું ॥ જાણે શાસનમુરિ સાથ
 ॥ ગું ॥ ર૯ ॥ રતનચૂડ નૃપ બેહુમલી ॥ સું ॥ ક
 રતા મહોત્સવ સાર ॥ ગું ॥ જેમજમાલી નિકલ્યો
 ॥ સું ॥ આવે જિહાં અણગાર ॥ ગું ॥ ૩૦ ॥
 આભૂષણ તજી અડજણાં ॥ સું ॥ લીયે માહાવ્રત
 ચાર ॥ ગું ॥ વૃષ્ટિ કુસુમવન સુર કરે ॥ સું ॥ ગુ
 રવાસક્ષેપ ઉદાર ॥ ગું ॥ ૩૧ ॥ વંદી સહુ પાછા
 વલે ॥ સું ॥ મુનિ સવિ કરત વિહાર ॥ ગું ॥ કમલ
 સેના સન્મુખ રહી ॥ સું ॥ આંસુ પડતે ધાર ॥ ગું

॥ ૩૨ ॥ સાસુ કહે બેટા સુણો ॥ સું ॥ તું દેહે
 સુ કુમાર ॥ ગું ॥ દૂલનો ભાર ન શિર ધરે ॥ સું
 ॥ કેમ વહો મેરભાર ॥ ગું ॥ ૩૩ ॥ પણ તું ત્રિ
 હુ પખ ઊજડી ॥ સું ॥ ચોથો ગુરકુલવાસ ॥
 ગું ॥ દુષ્કર નહી તુજ મુનિપણું ॥ સું ॥ પણ મુજ
 કીધ નિરાશા ॥ ગું ॥ ૩૪ ॥ તું નિઃસ્નેહી થઈ ચલી ॥
 સું ॥ મુજ તરછોડી હાથ ॥ ગું ॥ જઈશ ધર કેમ
 એકલી ॥ સું ॥ ભોજન કર કેળી સાથ ॥ ગું ॥
 ૩૫ ॥ નિરાગી થઈ નીકળ્યા ॥ સું ॥ પણ વરસે
 એકવાર ॥ ગું ॥ મુજ સુલસા સાસુ હતી ॥ સું ॥
 સંભારજે ધરી પ્યાર ॥ ગું ॥ ૩૬ ॥ આ વનમાં ન
 થી આવવું ॥ સું ॥ શત્રુ સમ વન એહ ॥ ગું ॥
 જોતીને રોતી વસી ॥ સું ॥ સખીયોશું ગઈ ગેહ ॥
 ગું ॥ ૩૭ ॥ રત્નચૂડ નિજ ધર ગયો ॥ સું ॥ મુ
 નિવર કરત વિહાર ॥ ગું ॥ આંખ્યાં ઇલાં ગુર આ
 ણથી ॥ સું ॥ જરે થયા શ્રુતધાર ॥ ગું ॥ ૩૮ ॥
 એહ ચરિત્ર તે અમ તણું ॥ સું ॥ સુણ ધમ્મિલ ગં
 ભીર ॥ ગું ॥ ત્રીજે ખડે આઠમી ॥ સું ॥ દાલ
 કહે શુભત્રીર ॥ ગું ॥ ૩૯ ॥

॥ અશ્વત્થુત વનગર્જના, ગંગાવેણુ પ્રમાણ
 ॥ જલનિધિજલ ચરિત સ્ત્રીનાં, જાણે ન કોઈ મુજાણ
 ॥ ૧ ॥ દેખીં ચરિત આ પદ્મ મુનિ, નારીથી લહી ઉદ્ધે
 ગાં ॥ અમ ગુરુચેં નામજ દિયાં, લહીય દિશા સંવેગ
 ॥ ૨ ॥ ૧-દૃઢધર્માને ૨ ધર્મશ્રિયિ, ૩ ધર્મદાસ મુનિનામ
 ॥ ૪ મુવ્રત ૫ દૃઢવ્રત ૬ ધર્મપ્રિય, નામ તિસ્થા ૫
 રિણામ ॥ ૩ ॥ એમ નિસુણી ધર્મમદ્દલ કહે, સરિખો
 નહી સંસાર ॥ બહુ રત્ના હિ વસુંધરા, જેમ વનસિ
 રી વર નાર ॥ ૪ ॥ પરતર દેખી પાણે કરી, બાર
 વરસ રહી ગેહ ॥ સતીય પાણે જોવન વચેં, ન કરચો
 કિણશું નેહ ॥ ૫ ॥ અગડદત્ત મુનિવર વદે, કહે
 કોણુ ઊત્તમ નાર ॥ ધર્મમત્ત કહે ભગવન મુણે, સે
 વક મુખ અધિકાર ॥ ૬ ॥

॥ દાસ નવમીં ॥

॥ દેખો ગતિ દેવની રે ॥ એ દેશી ॥
 સુંદર માલવ દેશમા રે, નયરી ઉજ્જેણી ખાસ ॥
 જિતશત્રુ રાજ તિહાં રે, ધારણી રાણી તાસ ॥
 સતી ગુણ સાંભડો રે ॥ ૧ ॥ સતી જગ મોહન વેત.

॥ સતી ગુઠ ॥ એ આંકણી ॥ શેઠ કોટિ ધ્વજ તિહાં
 વસે રે, સાગરચંદ છે નામ ॥ સાગરવર ગંભિરતા રે,
 ચંદ્ર શીતળ પરિણામ ॥ સં ॥ ૨ ॥ ચંદ્રસિરી
 પ્રિયા તેહને રે, લવણિમ રૂપ નિધાન ॥ પુત્ર સમુદ્ર
 દત શીખતો રે, સકળકલા વિજ્ઞાન ॥ સં ॥ ૩ ॥ પરિ
 વ્રાજક વિધાનિધિ રે, ઘર પાસેં મઠ તાસ ॥ શેઠેં સોં
 ખ્યો સુત તિહાં ભણે રે, લઘુવય બુદ્ધિ પ્રકાશ ॥ સં ॥
 ૪ ॥ એક દિન ગણિતનો પાટલો રે, ઘરમાં ઠવણ
 પછકું ॥ અનાચાર નિજભાયશું રે, તાપસ ગુરૂ તેણે
 દિકું ॥ સં ॥ ૫ ॥ મનમાં ચિંતે નારીયો રે, જગમાં
 સર્વ કુશીલ ॥ પાણિ ગ્રહણ કરી તેહશું રે, કુણ વં
 છે ઘર લીલ ॥ સં ॥ ૬ ॥ કૃશ્નદ્વિકા હરિતા શુકા રે,
 સઘલે વિષદ નાર ॥ યા સા સા સા પ્રભુ કહે રે, પણ
 સય લિલ્લ વિચાર ॥ સં ॥ ૭ ॥ વિપ્ર અગ્નિયમ ભૂ
 પતિ રે, જળધિ ઝિદર ઘરનાર ॥ સર્વ સમિધ જીવ ભૂ
 નદિ રે, અશન ધને વ્યભિચાર ॥ સં ॥ ૮ ॥ એ આઠે
 આઠે થકી રે, નવિ પામે સંતોષ ॥ ઇચ્છા પ્રમાણે આ
 પીયેં રે, છડે ન માગણ દોષ ॥ સં ॥ ૯ ॥ તેણે
 નવિ કરવો માહરે રે, આ ભવમાં વિવાહ ॥ એમ પ્ર
 તિબંધ કરી ભણે રે, પણ ભાંગે ઉત્સાહ ॥ સં ॥

૧૦ ॥ કુલશીલ વૈભવ સારસી રે, કન્યા ખોલે તાત ॥
 કુંવર કહે તવ તાતને રે, નવિ કરશેા એ વાત ॥
 સં ॥ ૧૧ ॥ કેટલો કાલ ગએ થકે રે, એક દિન સા
 ગર અંદ ॥ સોરઠ દેશેા આવીયા રે, ગિરિનગરેં સહ
 નંદ ॥ સં ॥ ૧૨ ॥ ધન સારથવાહ તિહાં વસે રે,
 પુત્રી છે તસ ખાસ ॥ રંભા લઘુ ઊંચી ગઈ રે, જોડ
 ન આવે તાસ ॥ સં ॥ ૧૩ ॥ અંધર વિદુમસ્મિત કુલ
 હાં રે, કુચક્ષ્ણ કહિન વિશાલ ॥ ધનસિરી નામે
 લેહ છે રે, જોવન રૂપ રસાલ ॥ સં ॥ ૧૪ ॥ સાગર
 અંદ તે દેખીને રે, નિજ સુત સરખી જોડ ॥ વણિ
 જ કરે તસ તાતશું રે, લેહેણ દેણ લખ કોડ ॥
 સં ॥ ૧૫ ॥ સમુદ્રદત્ત તણેા કરચો રે, ધન સિરી
 સાથેં વિવાહ ॥ કુંવર ન જાણે તેમ કરચો રે, દોય
 જનક ઉત્સાહ ॥ સં ॥ ૧૬ ॥ લગનદિવસ નિરધારી
 નેં રે, શેઠ ગયા ઊજ્જેણ ॥ લગન ઉપર કહે પુત્રને
 રે, કારજ શીઘ્રતરેણ ॥ સં ॥ ૧૭ ॥ ગિરિનગરેં
 બહુ માલ છે રે, ધનસારથવાહ પાસ ॥ જઈનેં જણ
 શઈહાં લાવજે રે, વ્રયણ ન લોપશેા તસ ॥ સં
 ॥ ૧૮ ॥ સમુદ્રદત્ત સુણી નીકલ્યો રે, પોહોતો સસ
 રા ગેહ ॥ રૂપ ચતુર વર દેખીને રે, ધરતી ધનસિ

॥ સતી ગુન્ ॥ એ આંકણી ॥ શેઠ કોટિ દ્વજ તિહાં
 વસે રે, સાગરચંદ્ર છે નામ ॥ સાગરવર ગંભિરતા રે,
 ચંદ્ર શીતળ પરિણામ ॥ સં ॥ ૨ ॥ ચંદ્રસિરી
 પ્રિયા તેહને રે, લવણિમ રૂપ નિધાન ॥ પુત્ર સમુદ્ર
 દત્ત શીખતો રે, સકળકલા વિજ્ઞાન ॥ સં ॥ ૩ ॥ પરિ
 પ્રાજ્ઞક વિદ્યાનિધિ રે, ઘર પાસે મઠ તાસ ॥ શેઠે સોં
 પ્યો સુત તિહાં ભણે રે, લઘુવય બુદ્ધિ પ્રકાશ ॥ સંવા
 ૪ ॥ એક દિન ગણિતનો પાટલો રે, ઘરમાં ઠવણ
 પઠકું ॥ અનાયાર નિજમાયશું રે, તાપસ ગુરૂ તેણે
 દિકું ॥ સં ॥ ૫ ॥ મનમાં ચિંતે નારીયો રે, જગમાં
 સર્વ કુશીલ ॥ પાણિ ગ્રહણ કરી તેહશું રે, કુણ વ
 છે ઘર લીલ ॥ સં ॥ ૬ ॥ કૃશ્નદ્વિકા હરિતા શુકા રે,
 સઘલે વિષદ નાર ॥ યા સા સા સા પ્રભુ કહે રે, પણ
 સય ભિલ વિચાર ॥ સં ॥ ૭ ॥ વિપ્ર અગ્નિયમ ભૂ
 પતિ રે, જળધિ ઊદર ધરનાર ॥ સર્વ સમિધ જીવ ભૂ
 નદિ રે, અશન ધને વ્યભિચાર ॥ સંવા ૮ ॥ એ આઠે
 આઠે થકી રે, નવિ પામે સંતોષ ॥ ઇચ્છા પ્રમાણે આ
 પીયે રે, છડે ન માગણ દોષ ॥ સં ॥ ૯ ॥ તેણે
 નવિ કરવો માહરે રે, આ ભવમાં વિવાહ ॥ એમ પ્ર
 તિબંધ કરી ભણે રે. પણ ભાંગે ઉત્સાહ ॥ સં ॥

૧૦ ॥ કુલશીલ વૈભવ સારસી રે, કન્યા ખોલે તાત ॥
 કુંવર કહે તવ તાતને રે, નવિ કરશેા એ વાત ॥
 સ૦ ॥ ૧૧ ॥ કેટલો કાલ ગયો થકે રે, એક દિન સા
 ગર ચંદ ॥ સોરઠ દેશેા આવીયા રે, ગિરિનગરેં સહ
 નંદ ॥ સ૦ ॥ ૧૨ ॥ ધન સારથવાહ તિહાં વસે રે,
 પુત્રી છે તસ ખાસ ॥ રંભા લધુ ઊંચી ગઈ રે, જોડ
 ન આવે તાસ ॥ સ૦ ॥ ૧૩ ॥ અધર વિદુમસ્મિત પુલ
 હાં રે, કુચકુળ કહિન વિશાલ ॥ ધનસિરી નામે
 લેહ છે રે, જોવન રૂપ રસાલ ॥ સ૦ ॥ ૧૪ ॥ સાગર
 ચંદ તે દેખીને રે, નિજ સુત સરખી જોડ ॥ વણિ
 જ કરે તસ તાતશું રે, લેહેણ દેણ લખ કાડ ॥
 સ૦ ॥ ૧૫ ॥ સમુદ્રદત્ત તણો કરચો રે, ધન સિરી
 સાથેં વિવાહ ॥ કુંવર ન જાણે તેમ કરચો રે, દોય
 જનક ઉત્સાહ ॥ સ૦ ॥ ૧૬ ॥ લગનદિવસ નિરધારી
 નેં રે, શેઠ ગયા ઊજ્જેણ ॥ લગન ઉપર કહે પુત્રને
 રે, કારજ શીઘ્રતરેણ ॥ સ૦ ॥ ૧૭ ॥ ગિરિનગરેં
 બહુ માલ છે રે, ધનસારથવાહ પાસ ॥ જઈનેં જણ
 શ ઈહાં લાવજે રે, વ્રયણ ન લોપશેા તપસ ॥ સ૦
 ॥ ૧૮ ॥ સમુદ્રદત્ત સુણી નીકલ્યો રે, પોહોતો સસ
 રા ગેહ ॥ રૂપ ચતુર વર દેખીનેં રે, ધરતી ધનસિ

રીં નેહ ॥ સં ॥ ૧૮ ॥ તિલક કરી બીડાં દિયાં રે,
 મિત્રશું મંડપ, માંહિ ॥ ધવલ મંગલ મહિલા ભણે
 રે, પૂછે કુંવર ગ્રહી બાંહી ॥ સં ॥ ૧૯ ॥ મિત્ર કહે
 તુઝ લગ્ન છે રે, પિતૃ વચન સંકેત ॥ પરણા ઇહાં ર
 હી પાંસરચા રે, નહિ તો થારો કુળેત ॥ સં ॥ ૨૦ ॥
 સમઝી વરઘોડે ચઢી રે, પરણ્યો તે તેણે ઠાંય ॥ મિત્ર
 વર્ગ પ્રેર્યો થકો રે, વાસભુવનમેં જાય ॥ સં ॥ ૨૧
 ॥ કાર્યમિષેં કરી નિકલ્યો રે, સૂતો મિત્રમેં જાત ॥
 ધનસિરી મિત્ર વર્ગ તજી રે, નાહો લેછ રાત ॥ સં ॥
 ૨૨ ॥ મિત્ર વર્ગ વિલખા થઈ રે, ગયા ઊજ્જેણી તેહ ॥
 વાત કહી તસ તાતને રે, પોહોતાં મુખેં નિજ ગેહ ॥
 સં ॥ ૨૩ ॥ ત્રીજે ખંડેં એ કહી રે, નવમી-સુંદર
 ઢાલ ॥ વીર કહે શ્રાતા ધરે રે, હોજો મંગલ માલ ॥
 સં ॥ ૨૪ ॥

.. ॥ દોહા ॥

॥ સાગરચંદ્ર મુણી કરી, ગયો ગિરિનગર ઉદા
 સં ॥ ધનસારથવાહનેં મલી, કરત ગવેષણ તાસ ॥
 ૧ ॥ ગામ ગામ બેહુ જણ ભમ્યા, નર પણ ભ્રમણ ક
 રાય ॥ પણ મુત સુધ્ધી લહી નહી, પાછા ગિરિ
 પુર જાય ॥ ૨ ॥ દીન મુખેં દિન કેટલા, વસીયા પુત્ર

વશેણ ॥ સારથવાહને કહી કરી, આળ્યા નયર ઉજ્જે
 ॥ ૩ ॥ કરતો દેશ વિદેશમેં, સમુદ્રદત્ત કુમાર ॥
 વલી ધનસિરી ઘરમાં રહી, સુણજે તસ અધિકાર
 ॥ ૪ ॥

॥ હાલ દશમી ॥

॥ તેરી બીબીકું લેગયે ગુલામ, મીયાં ખડા દે
 ખતા ॥ હાં હાં મીયાં ॥ અથવા ॥ સખરેમેં સખરી
 કોણ, જગતડી મોહની ॥ એ દેશી ॥

॥ મુનીએ મુનીશ્વર ખાત દે, ધન સિરી યા સતી
 ॥ ૫ ॥ સારી આલમમેં સા સમ રૂપકે, રંભા ન આવ
 તી ॥ મેરે લાલ ॥ રંભા ॥ મુનિરાજ રંભા ॥ સહી
 રે ચિલાતી મુણે ॥ નેરે, ખાવત કિહાં ગયે ॥ આં ॥
 મેરે પ્રીતમ ખિન દુનિયામેં, ખલક ખાલી ભયે ॥ મેં
 ॥ ખં ॥ મું ॥ ખં ॥ ૧ ॥ બોલે ચીલાતી ગલેકું,
 પકડકે વિવાહ કીયા ॥ ૫૦ ॥ મેનેં ખીચ પકાઈ,
 એક દાના ચાંપી લીયા ॥ મેં ॥ દાં ॥ મું ॥ મેં
 ઓરત છોર વદન, છુપાઈ દૂરે ભયા ॥ છુગા તેરી જુલ
 મ જવાની દીવાની, જલ્લા કર ઓ ગયા ॥ મેં ॥ જં
 મું ॥ જં ॥ ૨ ॥ નામરદ હોત તુજે, પરણીનેં પુરા

કીયા ॥ પના ॥ રાત લે કર નાગા ભાગા, બુરેસેં બુરા કી
 યા ॥ મેં ॥ બું ॥ મું ॥ બું ॥ કુલવંતી ધર હોત,
 પતિસહ જોલણા ॥ ૫૦ ॥ નહીં તો ગુરૂપાસ પઢે ન, કિ
 સીસેં બોલનાં ॥ મેં ॥ કિં ॥ મું ॥ કિં ॥ ૩ ॥
 સુનિય સતી શીલવંતી, પઢત ગુરૂકે મુખેં ॥ ૫૦ ॥ બા
 ર વર્ષ ગયે નર જોદ, ધર્મ કરતી મુખેં ॥ મેં ॥ ધના
 મું ॥ ધં ॥ સમુદ્રદત્તગિરિપુર, બન આયા કૂડસેં ॥
 બં ॥ ધરી કાપડી વેશ બડા નખ, કેશકુભંડશે ॥ મેં
 ॥ કેં ॥ મુના ॥ કેં ॥ ૪ ॥ ધનસથવાહ નિજ બાગ, મેં
 દેખી વંદતે ॥ મેં ॥ તરૂઆલ વાલ રખવાલ, રહું
 યું બોલતે ॥ મેં ॥ ૨૦ ॥ મું ॥ ૨૦ ॥ શેઠ કહે કયા
 દેવે, હમું તુમ નોકરી ॥ હં ॥ વદે સાવિનયંધર
 નામ, હમું ઊદરભરી ॥ મેં ॥ હં ॥ મું ॥ હં ॥
 ૫ ॥ નોકરી દેખ ખીછેં, હમકું કરનાં ખુશી ॥ હના ॥ સુનો
 શેઠકે દીલમેં બાત, સખી રૂડી બસી ॥ મેના ॥ સં ॥
 મું ॥ સં ॥ વિજ્ઞાની દિન થોરેમેં, બાગ ખીલાવ
 તે ॥ બાના ॥ હુઆ શેઠ બડા હુશીયાર, નિધા જબ દે
 ખતે ॥ મેં ॥ નિના ॥ મું ॥ નિના ॥ ૬ ॥ વિદ્યા અતિ
 શય વંત, પીછાણેગો ભૂપતિ ॥ પિના ॥ તવલો જયગો ૬
 ૨ બાર, શેઠ મન ધ્યાવતી ॥ મેં ॥ શેં ॥ મં ॥

શૈં ॥ વસ્ત્ર જુગત્ત દેઢ તાસ, નિજ ધર લે ગયા ॥ નિં ॥
 ખહુ આખરસેં વિનયંધર, ભંડારી કીયા ॥ મેં ॥
 ભં ॥ મું ॥ ભં ॥ ૭૦ ॥ ધર પરિજનકું સુનાવત, એ
 દેવે તીકે ॥ એ ॥ વિનયંધર હુકમેં મુખ ભર, તુમ લેનાં
 તીકે ॥ મેં ॥ તું ॥ મું ॥ તું ॥ યા રીત રહેત
 હે મંદિર, મેં વિશ્વાસ જ્યું ॥ મેં ॥ ધનસિરીકે
 વિનય વિનયંધર, કરતે દાસ જ્યું ॥ મેં ॥ કં
 ॥ મું ॥ કં ॥ ૮૦ ॥ ધનસિરીકું વિશ્વાસ, ભયા ખહુનેહ
 સેં ॥ જં ॥ એણે અવસર ડંડિર નામે, તલાર ઉઠાં
 ખસે ॥ મેં ॥ તં ॥ મું ॥ તં ॥ ધનસિરી સહીયર
 સાથકે, ગોંખમેં આવતી ॥ ગોં ॥ લેત વિનયંધર
 તંબોલ, દિયા મુખ આવતી ॥ મેં ॥ દિં ॥ મું ॥
 દીં ॥ ૯ ॥ મુખરસ ભરી પિયકારોયાં, ડારત ખાવ
 તે ॥ ડાં ॥ ડંડીર શિરેં છટકાવ, લગાત લજવતે
 ॥ મેં ॥ લં ॥ મું ॥ લં ॥ ઉંચે બદન નિધા
 કર, દેખત સુંદરી ॥ દેં ॥ લગા પ્રેમસેં અંતર
 ધાય, ખડા રહ્યા દો ધરી ॥ મેં ॥ ખં ॥ મું ॥
 ખં ॥ ૧૦ ॥ ડંડીર કહે સુણ સુંદરી, પિયુ વિણ ક્યું
 રહે ॥ પિં ॥ તેરો જોખન હો વન ફૂલ, વિજેગેં ક્યું
 દહે ॥ મેં ॥ વિં ॥ મું ॥ વિં ॥ મુખ તંબોલસેં

પ્રેમ રસે, હમ ભીંજીએ ॥ ૬૦ ॥ તેરે લોચનકે લટકે રે, હમુ
 દિલ રિઝીએ ॥ મેં ॥ ૬૦ ॥ મું ॥ ૬૦ ॥ ૧૧ ॥
 હમ ઉત્સર્ગે રંગે, રમો એક બેરિયાં ॥ ૨૦ ॥ હમ
 હુકમી સંગત હોત, કરત કોણ હેરિયાં ॥ મેં ॥
 કં ॥ મું ॥ કં ॥ જોને ખેલાયા સાથ, વિધુસેં
 ક્યું કરે ॥ વિં ॥ જોણે ખાયા વચ્છનાગ,
 ધંતુરે કયા મેરે ॥ મેં ॥ ધં ॥ મું ॥ ધં ॥
 ॥ ૧૨ ॥ રાંકસેં પ્રીત બનાધ, સો ભાગા રાતમેં
 ॥ સો ॥ મેરા જન લગા તેરી સાથ, રહિંગી નીરાત
 મેં ॥ મેં ॥ ૨૦ ॥ મું ॥ ૨૦ ॥ આવલ ફૂલ હજર,
 ચંપેકી એક કલી ॥ ચં ॥ મૂરખનરસેં જન્મોરા, ચતુર
 કી એક ઘડી ॥ મેં ॥ ચં ॥ મું ॥ ચં ॥ ૧૩ ॥
 બોલી સતી સુન હો, શેહરકા કોટવાલીયા ॥ શેં ॥
 ઊન્મત્ત વદે વગડે, જ્યું ઢોર ગોવાલીયા ॥ મેં ॥
 જ્યું ॥ મું ॥ જ્યું ॥ પીયુજીયલે પરદેશમેં, દીલસેં
 ન બેગલી ॥ દીં ॥ તેરી અમ્માકું જ કર પુછ, પતિ
 ખિન એકલી ॥ મેં ॥ ૫૦ ॥ મું ॥ ૫૦ ॥ ૧૪ ॥
 વિરહં દહી તોરી માગકું, અકે ખેલાવણાં ॥ અં ॥
 જોણે બાલમેં ગોદ રમાયા, જી કારણ ધાવણા ॥ મેં ॥
 જી ॥ મું ॥ જી ॥ કેસરી કંતકે આગે, સખે હરણાં

પલી ॥ સં ॥ તેરે સરીખે ગુલામ, મેરે ધર કરતા નો
 કરી ॥ મેં ॥ મેં ॥ મું ॥ મેં ॥ ૧૫ ॥ સોય વંદે કહુ
 બોલે, મરેગી છોકરી ॥ મં ॥ કહે સા સતી આગલ
 છાગલ, ભૂખને કેસરી ॥ મેં ॥ ભૂં ॥ મું ॥ ભૂં ॥
 ચુનિસુણી કાટવાલ, ગયો ધર ચિંતવે ॥ ગં ॥ ક
 ની નેહ સતીકો શીલ, ચુકાવું હું હવે ॥ મેં ॥
 ચું ॥ મું ॥ ચું ॥ ૧૬ ॥ ગેહ બોલાઈ વિનયંધર,
 કું દોસ્તી કીચો ॥ દોં ॥ એક દિન બોલા કર પાં
 ઊં, પરિ સનમાનીયો ॥ મેં ॥ પં ॥ મું ॥ પ્રં ॥
 ધનસિરી સાથ હમેરાં, મિલાવા તુમ કરો ॥ મિં ॥
 કહે સો ઊનકું સમઝાઉં, માનેગી તો ખરો ॥ મેં
 ॥ માં ॥ મું ॥ માં ॥ ૧૭ ॥ આઈ વિનયંધર
 પ્પાત, સતીકું સુણાવીયાં સં ॥ બોલી સા એસી
 પ્પાત કરેંગા તો, ખાયગા ગાલીયાં ॥ મેં ॥ ખાં
 ॥ મું ॥ ખાં ॥ લાંચ પરાઈ પાવત, ધિગ્ તુંહી
 પ્પાવરા ॥ ધિં ॥ મેરાકંત વિના સારી આલમ, સર્વ
 સહોદરા ॥ મેં ॥ સં ॥ મું ॥ સં ॥ ૧૮ ॥ સુ
 નીય વિનયંધર બોલે, હમું તકશિર પરી ॥ હં ॥
 ખૂંછે દિન હજે તલાર, હુધ ક્યા પાંશરી ॥ મેં ॥ હું
 ॥ મું ॥ હું ॥ વિનય વદે સવિ ધીરેં, બનેગી ત્રા

રતા ॥ બં ॥ ધર આઘ બદન ચઢાઘ, રહ્યો ધરી મો
 નતા ॥ મેં ॥ ૨૦ ॥ મું ॥ ૨૦ ॥ ૧૯ ॥ દેખી લ
 હી ચિત્તભાવ, કહે સા કૂડમેં ॥ કં ॥ તુએ મલીયા
 દુર્જન, ડંડીર સાથેં ક્યું રમે ॥ મેં ॥ ૩૦ ॥ મું
 ॥ ૩ ॥ તીજે દિન ફેર યાહી, રીત વિનયધરા ॥
 રીવા કહે સા મોય ડંડીર, દામ દીયેગા કેતરા ॥ મેં
 ॥ ૬૦ ॥ મું ॥ ૬૦ ॥ ૨૦ ॥ લાખ લેઘ ઉસેલા
 યો, અશોકવનેં નિશિ ॥ અં ॥ તવ હરખ્યો વિ
 નય ડંડીરકું, જય કરે ખુશી ॥ મેં ॥ જાં ॥ મું
 ॥ જાં ॥ આયેતલાર અશોક, વાડીમેં એકલે ॥ વાં
 ॥ તવ ધનસિરી સજ્યા સાજ, ઊહાં એક મોકલે ॥
 મેં ॥ ઊં ॥ મું ॥ ઊં ॥ ૨૧ ॥ ગુપ્ત શિપાઘ
 છુપાઘ, ખર્જ સા ગઘ વનેં ॥ ખં ॥ મદિરા દેત કીધ
 અયેત, સુભટ ખડ્ગેં હણે ॥ મેં ॥ મું ॥ મું ॥
 મું ॥ બોલે સતી નીચ સંગી, વિનયશિર સંહર
 ॥ વિં ॥ સોપી કંપત બોલે એસા ફેર, કામ મેં નહી
 કરે ॥ મેં ॥ કાં ॥ મું ॥ કાં ॥ ૨૨ ॥ સતીકે હુ
 કમ વિનયેં જઘ, નાખીયો કૂપમેં ॥ નાં ॥ જણી નારી
 સતીકી જત, ભરાણી રૂપમેં ॥ મેં ॥ ભં ॥ મું ॥
 ભં ॥ એક દિન પૂછે વિનયધર, કાહા તુમ સાસરા

કાં ॥ સતીએ સખી ખાત મુણાઈ, હુઆ નેહે ભરા
 ॥ મેં ॥ હું ॥ મું ॥ હું ॥ ૨૩ ॥ વિનય વદે તુમ
 પિયુસે, મેલાવામેં કડં ॥ મેં ॥ સતી બોલે દેગી સિ
 રપાવ, બધાઈંગી આબરૂ ॥ મેં ॥ બં ॥ મું ॥
 બં ॥ તવ મૂલરૂપ ધરી જઈ, માત પિતા મલે ॥ માં
 ॥ સાસુ સસરો વધાઈ સાથકે, આણું મોકલે ॥ મેં
 ॥ આં ॥ મું ॥ આં ॥ ૨૪ ॥ બેટી સહિત સથ
 વાહ, ઉજ્જેણી આવીયા ॥ ઊં ॥ બડે ઓચ્છવસેં ફેર
 દોનું, ઊહાં પરણાવિયાં ॥ મેં ॥ ઊં ॥ મું ॥
 ઊં ॥ દંપતી વાસ ભુવન મુખ, વિલસે નેહશું
 વિં ॥ વિનયંધરકો શિરપાવ, તે માગે તેહશું ॥
 મેં ॥ તેં ॥ મું ॥ માં ॥ ૨૫ ॥ સા કહે તુમ
 ક્યું માગે, વિનયકું પિછાણીએં ॥ વિં ॥ સમુદ્રદત્ત
 કહે સોય, અમે એક જાણીએં ॥ મેં ॥ અં ॥
 મું ॥ અં ॥ પ્રેમવતી પ્રિયા પ્રીત, બની ક્ષીર ની
 સેં ॥ બં ॥ ખંડ ત્રીજે દશમી ઢાલ, બની શુભવી
 રસેં ॥ મેં ॥ બં ॥ મું ॥ બં ॥ ૨૬ ॥

॥ દોહા ॥

॥ સર્વ વસા સરખી નહી, કહે ધન્નિમલ્લ કું
 માર ॥ સંસારેં સતીયો ઘણી, તિમ ઘણી કુલટા

ત્રાર ॥ ૧ ॥ વારણ વાજી લોહજડ, કાષ્ઠ ઊપલ
 નર નાર ॥ વચ્ચે નવમખાડું અંતરું, સરખાં નહી
 સંસાર ॥ ૨ ॥ મુજ ઇચ્છા નવિ ઊપશમી, નવિ
 પ્રામ્યો નિવેદ ॥ અધવચ મુખથી નીકલો, તે દીલ
 ભરિયો ખેદ ॥ ૩ ॥ તર છાયા ખેસણ દીયે, પત્ર
 દીએ ફલ ભક્ષ ॥ તુમ છાયા શીતલ લહી, વંછું મુ
 ખ પ્રત્યક્ષ ॥ ૪ ॥ કદમતરનો જયના, છંડી જુગ
 લિક લોક ॥ અવર તરવર પામીને, કેમ જાયે તે
 ફોક ॥ પગા તેણે સ્વામી તુમને કહ્યું, કરીએ મુજ
 ઊપગાર ॥ નહી નાલાં ધન જલ ભરે, તુંખ ભરણ
 કિસિ ધાર ॥ ૬ ॥

॥ ઢાલ અગ્યારમી ॥

॥ નવમી નિર્જર ભાવના ॥ ચિત્ત ચેતો રે ॥
 એ દેશી ॥ મુનિવર વલતું એમ કહે ॥ ચિત્ત ચેતો
 રે ॥ મુણ ધર્મિમલ્લ કુમાર ॥ ચતુર ચિત્ત ચેતો રે ॥
 ઊપદેશ આશ્રવ દ્વારનો ॥ ચિં ॥ નહિ મુનિનો આ
 ચાર ॥ ચં ॥ ૧ ॥ પણ આશ્રવ સંવર હુવે ॥ ચિં
 ॥ આચારંગ વખાણ ॥ ચં ॥ તેણે તુઝ વંછિત સિ
 ધ્ધિએ ॥ ચિં ॥ કહું સિદ્ધાંત પ્રમાણ ॥ ચં ॥ ૨ ॥

કર્મ વિધન ઊચ્છેદવા ॥ ચિં ॥ ભાંખ્યા તપ સવિ
 ધાન ॥ ચં ॥ ભાંવ નિરાશીયેં નિર્જરા ॥ ચિં ॥ ત
 પ આંખિલ વર્ધ્ધમાન ॥ ચં ॥ ૩ ॥ રયણેં જડિત ર
 તનાવલી ॥ ચિં ॥ કનકાવલીનેં ઠામ ॥ ચં ॥ રતના
 વસિ કનકાવસિ ॥ ચિં ॥ અદલ બદલ દોય નામ
 ॥ ચં ॥ ૪ ॥ ઊતરતાં દોય પાસથી ॥ ચિં ॥ એ
 ક દોય ત્રણ એક ॥ ચં ॥ નવકોઠા વચ્ચેં શૂન્ય છે ॥
 ચિં ॥ શેષ ધરે ત્રણ ટંક ॥ ચં ॥ ૫ ॥ એકાદિકા
 શોલ સરમા ॥ ચિં ॥ ડુગડુગીનો હવે ઠાઠ ॥ ચં ॥
 પાંતરીશ કોઠેં ઝુમખું ॥ ચિં ॥ ષટ રેખાયત આઠ
 ॥ ચં ॥ ૬ ॥ ચોત્રીશ ત્રિગડા થાપીએં ॥ ચિં ॥
 શૂન્યવચ્ચેં કરી એક ॥ ચં ॥ અથવા દુતિ ચત્રિ પણ
 ખટેં ॥ ચિં ॥ ૭ ॥ પણ ચત્રિ તિગડું વિવેક ॥ ચં ॥
 ૭ ॥ વાયક દો ચત્રિ ખટ એડેં ॥ ચિં ॥ ખટચત્રિ દો
 એક સાર ॥ ચં ॥ ગુરુગમ થાપનથી ઘણા ॥ ચિં ॥
 ડુગડુગીના અધિકાર ॥ ચં ॥ ૮ ॥ પારણાં અઠચાશી
 તપ સવી ॥ ચિં ॥ માસ સત્તરદિન ખાર ॥ ચં ॥
 ચાર વાર રતનાવલી ॥ ચિં ॥ તો હોયે ચોસરો હાર
 ॥ ચં ॥ ૯ ॥ કોઠા નવ નવ પણતિસેં ॥ ચિં ॥
 ત્રિક ઠામેં દોય દોય ॥ ચં ॥ એ વિધિયેં કનકાવલી ॥

ચિં ॥ એકે એકાવલી હોય ॥ ચં ॥ ૧૦ ॥ લઘુ
 ગુરુ પદ સંયોજના ॥ ચિં ॥ સિંહ નિકલિયા દોય
 ॥ ચં ॥ શક્તિધરા તપ એ કરે ॥ ચિં ॥ મુક્તા
 વલી દોય મોય ॥ ચં ॥ ૧૧ ॥ શક્તિ નથી તુ
 જ એવડી ॥ ચિં ॥ પણ તુજ યોગ્યતા જોય ॥ ચં ॥
 મંત્ર વિદ્યા તપસ્યા વિના ॥ ચિં ॥ લક્ષ્મી ન પા
 મે કોય ॥ ચં ॥ ૧૨ ॥ તેણે તુમ આરાધન કરો ॥
 ચિં ॥ પરમેષ્ટી મહામંત્ર ॥ ચં ॥ મહિમા ધણે
 શ્રુતમાં કહ્યો ॥ ચિં ॥ એ સમો મંત્ર ન જંત્ર ॥ ચં
 ॥ ૧૩ ॥ અષ્ટકમલ દલ ખાંખડી ॥ ચિં ॥ કર્ણિકા
 જે અરિહંત ॥ ચં ॥ સિદ્ધાદિક ચરિ ચિહ્ન દિશે ॥
 ચિં ॥ વિદેશે ચૂના થાપંત ॥ ચં ॥ ૧૪ ॥ એ
 ણી વિદે દદય કમલ ઠવી ॥ ચિં ॥ જપ જપો નવ
 લક્ષ ॥ ચં ॥ વિદ્યા પોડશ અક્ષરી ॥ ચિં ॥ દેવ
 હોવે પ્રત્યક્ષ ॥ ચં ॥ ૧૫ ॥ પ્રથમ બલિદાન દેવને
 ॥ ચિં ॥ દેઈ જપે શુભવાસ ॥ ચં ॥ અરિ કરી
 સાગર કેશરી ॥ ચિં ॥ ભૂત ભુજંગ ભય નાશ ॥ ચં
 ॥ ૧૬ ॥ પણ મુનિવેશે અમોઘ છે ॥ ચિં ॥ તપ
 અંબિલ ઉપવાસ ॥ ચં ॥ સુરદર્શન દિન વીજ
 લી ॥ ચિં ॥ ગાંજનિસિ ન નિરાશ ॥ ચં ॥ ૧૭ ॥

દ્રવ્યવેશ મુનિનો ધરી ॥ ચિં ॥ ઊપગરણાં અનુરૂ
 પ ॥ ચં ॥ સંકલ ક્રિયા શુદ્ધે કરો ॥ ચિં ॥ નેમ
 કરતા મુનિભૂપ ॥ ચં ॥ ૧૮ ॥ સામુદાણી ગોચ
 રી ॥ ચિં ॥ વિગય ત્યજી ઉપવાસ ॥ ચં ॥ પ્રથ
 મ પછે નિર્લેપતા ॥ ચિં ॥ કરે આંખિલ પટ માસ
 ॥ ચં ॥ ૧૯ ॥ વંછિત ફલ તસ સંપન્ને ॥ ચિં ॥
 રમણી ઋદ્ધિ વિલાસ ॥ ચં ॥ આ ભવમાં સુખ
 ભોગવે ॥ ચિં ॥ પરભવ પુણ્ય પ્રકાશ ॥ ચં ॥
 ૨૦ ॥ ત્રીજે ખંડે મુનિવરે ॥ ચિં ॥ કહી અગી
 ચારમી ઠાલ ॥ ચં ॥ વીર કહે ગુરૂવચણથી ॥ ચિં
 ॥ પામીયે મંગલ માલ ॥ ચં ॥ ૨૧ ॥

॥ દોહા ॥

॥ ધર્મિભલ ગુરૂવચણાં સુણી, હરખ્યો દૃઢ્ય મો
 ઝાર ॥ માતપિતા બંધવ થકી, અગ્રિકો ગુરૂ ઉપગાર
 ॥ ૧ ॥ ગુરૂ દીવો ગુરૂ દેવતા, ગુરૂથી લહીયે નાણુ ॥
 આ ભવ સુખ સંપદ દીયે, પરભવ કોડિ કલ્યાણુ ॥ ૨ ॥
 કર નેડી ગુરૂને કહે, મુજ આપો મુનિવેશ ॥ આચર
 શું સૂઝી ક્રિયા, સફલો તુમ આદેશ ॥ ૩ ॥ તવ ગુરૂ
 મુનિવેશજ દિયે, મંત્ર તથા આશીષ ॥ કરી ઉપવા
 સ ગુરૂ મુખે, મંત્ર જયે અહોનિથ ॥ ૪ ॥

॥ હાળ પ્યારમી ॥

॥ હાંરે હુંતો જલ ભરવાનેંગઘતી જમુનાતીરે
 ને ॥ એ દેશી ॥ હાંરે હવે ધમ્મલ મુનિવર વેશ ધ
 રી કરી તામ ને, ઉપગરણાં દશ ચાર મુનિકેરાં ધરે રે
 લો ॥ હાંરે પટ આવશ્યક પડિલેહણુ શુભપરિણામ
 ને, વિધિયેં મંત્ર જપંતા પોડશ અક્ષરેં રે લો ॥
 ૧ ॥ હાંરે મન શુદ્ધિ ત્રિકરણ ચોગેં તપ જપ પોષ
 ને, પ્રત્યાહારને ધારણુ દ્યેય દિશા વરી રે લો ॥
 હાંરે તલ્લ આધાકર્મદિક વલિ કેતા દોષ ને, સામુદ્ધ
 ણી કરતા કરતા ગોચરી રે લો ॥ ૨ ॥ હાંરે પટપદ
 વૃત્તિ કરિ નિર્લેપક લિયે આહારુ ને, ઉપવાસાંતર
 આંખિત કરતા નિત્ય પ્રત્યેં રે લો ॥ હાંરેત્યલ્લ ધૂમ્રદોષ
 તપ સધલો અઉવિહાર ને, એમ કરતાં પટમાસ ગ
 યા તપ વાંધતે રે લો ॥ ૩ ॥ હાંરે તપ ચરણેં શોષિત
 માંસ રૂધિર નિજ કાય ને, પુણ્યેં પોષિત હિતકર ગુરૂ
 પાસેં ગયો રે લો ॥ હાંરે તિહાં સાધુવેશ તલ્લ પ્રણ
 મી ગુરૂપાય ને, ગુરૂઆશીષેં આલ્યો વન હસ્તી
 થયો રે લો ॥ ૪ ॥ હાંરે પરિભ્રમણ કરંતાં ભૂતનું મં
 દીર દીક ને, તપ શ્રમ તાપ સમાવા, તાપન આથ
 મ્યોરે લો ॥ હાંરે રચણી સુખ હેતેં ભૂત ધરે સપ.

વિઠ્ઠાને, સુતો ભરનિદ્રા એ ચિંતાયેં વખ્યો રે લો ॥
 ૫ ॥ હાંરે તવ સુપનેં બોલે દેવ થઈ પરસન ને, સુ
 સુરવચન સુપસાયેં રહો સુખમાં સદા રે લો ॥ હાંરે
 સુણ ધમ્મિલ પરણીશ તું સુખમાંલી મગન ને, બ
 ત્રીશ કન્યા ખેચર ભૂપ તણી મુઠા રે લો ॥ ૬ ॥ હાં
 રે એમ અમીય સમાણી વાણી સુણિય કુમાર ને,
 જગ્યા રે મુહ માગ્યા મુઝ પાસા ઢલ્યા રે લો ॥ હાંરે
 ચિંતે સુર તૂઠા વૂઠા અભિજ્ઞાધાર ને, નાઠા રે દિન
 માઠા શુભ દાહાડા વડ્યા રે લો ॥ ૭ ॥ હાંરે ગતશેઠ
 કોક રવિઉદયેં તેમ હરખંત ને, ચિંતે તપ મહિમા
 ચિંતામણિથી સરે રે લો ॥ હાંરે વલ્લિ શાચેં નવધા સુપ
 નવિયુધ ભાખંત ને, અનુભવી સાંભણી દીઠી લહે
 સ્વપનાંતરેં રે લો ॥ ૮ ॥ હાંરે ત્રણ પગઈ વઢેદેળે સહ
 જ સભાવ ને, આરતિધ્યાનેં પડિયો ચિંતાસંભવે રે
 લો ॥ હાંરે વલ્લિ પાપને ઉદયેં ધર્મતણે પરભાવ ને, દેવ
 દિયે સુપનાં એ ત્રિગ સાચાં હુવે રે લો ॥ ૯ ॥ હાંરે
 અમ સુપનવિચારેં રાતિ ગઈ એક જામ ને, ઓણે
 અવસરેં તેણેં દ્વારેં રથ આવ્યો ચલી રે લો ॥ હાંરે
 રથ નેડ્યા ઉર્જિત ઘોડા ધરીય લગામ ને, હાંકંતી
 એક નારી તિહાં કણે ઉતરારે લો ॥ ૧૦ ॥ હાંરે રહિ

દ્વારે પૂછે કોણ છે ધમ્મિલ આંહિ ને, કુંવર કહે હું ધ
 મ્મિલ આ બેઠો ઇહાં રે લો ॥ હારે ધીમે સા બોલી
 ને છો ધમ્મિલ માંહિ ને, તો તુમ નારી બોલાવે રથ
 બેઠી તિહારે લો ॥ ૧૧ ॥ હારે તવ ધમ્મિલ ચિતે
 સંકેતિક સંભેગ ને, મુઝ નામે બોલાવે કાઠક સુંદરી
 રે લો ॥ હારે વનવ્યંતર દેવી અથવા બેઠવી ભેગ ને,
 પામી આવી વિષયાકુલ વિદ્યાધરી રે લો ॥ ૧૨ ॥ હાં
 રે તેણે મૌનપણું કરી જવું મુઝ નિરધાર ને, હુંહુકા
 ર કરતાં વાત ખરી જડે રે લો ॥ હારે જેમ ખુની
 પગલાં બગલાં સૌખ્યવિહાર ને, બોલતાં શુક સારી
 કા પંજર પડે રે લો ॥ ૧૩ ॥ હારે એમ ચિંતી ચૈત્ય
 થકી નિકલીયો તેહ ને, તનમુખ ઢાંકી રથતુડે બેઠો
 જઈ રે લો ॥ હારે રથ બેઠી દીઠી કન્યા અપછરદેહ ને, હ
 રખ્યો સાપણ સખીશું બહુ રાજી થઈ રે લો ॥ ૧૪ ॥
 હારે તે કન્યા વચ્ચને રથ હાંકત કુમાર ને, ચંપાપુરી
 ને મારગ ચોંપે સંચરે રે લો ॥ હારે મારગ ચલતાં જે
 જે પૂછે બેહુ નારી ને, પડિઉત્તર નવિ દેવે તે હું હું
 કરે રે લો ॥ ૧૫ ॥ હારે વાજીવિશ્રામણ લહિ જલહા
 મ વિશાલ ને, રાતી ગમાવણ થાક સમાવણ ઉત
 રે રે લો ॥ હારે કાંઈ ત્રીજે ખડે બોલી ખારમી ઢાલ

જે, શ્રીશુભવીર કુમાર વિનોદ દહય ધરેરે લો ॥૧૬॥

॥ દોહા ॥

॥ નૃપકુંવરી નિજ ધાવશું, ઉતરીયાં જલકા
મ ॥ સુંદરભૂમિ વિલોકિને, ત્રિયે તરતલ વિશ્રામ
॥ ૧ ॥ જલ પાવણ દાય અશ્વને, જવે જમ કુમાર
॥ કુંમરી દેખી તેહને, ચમકી ચિત્ત મઝાર ॥ ૨ ॥
નવિ જણે એ તપથકી, દુર્બલ શ્યામ સ્વરૂપ ॥ પરદુઃ
ખ ન લહે તસ્કરાં, વંધ્યા બાલક ભૂપ ॥ ૩ ॥ પંથ
પવનશીતે ઠરી, અગ્નિ પ્રજલ્યો જમ ॥ સર્વોગે દેખી
કરી, કહે નિજધાવને તામ ॥ ૪ ॥

॥ ઢાલ તેરમી ॥

॥ કપૂર હોવે અતિ ઊજલો રે ॥ એ દેશી ॥ કું
વરી કહે કોણ કારિમો રે, મા એ મૂઠ ગમાર ॥ ડાંગે
અંધાર કૂટીયું રે, લૂંટી હું ભર બાજર રે ॥ ૧ ॥ મા
ડી બડી રે બહા નર એહ, દીઠે દાઝે દેહ રે ॥ મા
ડી બં ॥ નબલાશું શ્યો નેહ રે ॥ માં ॥ એ આંકણી
॥ ભૂખે દાધી દેહડી રે, પ્રગટ નસાની જલ ॥ સૂકો જ
લેં કરોલિયો રે, શ્યામતનુ વિકરાલ રે ॥ માં ॥
રા ॥ વસ્ત્ર મલિન તનમલ ભર્યો રે, દીસે દારિદ્ર રૂપ ॥

મુકપરે હું હું કરે રે, દેખી પડે કોણ કૂપ રે ॥ માં
 ૩ ॥ સંકેતિક નર કિહાં રહ્યો રે, કામદેવ
 અવતાર ॥ મનવલ્લભ દૃઢ્યે ધર્યો રે, જેમ મુક્તાફલ
 હાર રે ॥ માં ૪ ॥ કિહાં સોવન પિત્તલ કિહાં રે,
 કિહાં મણિ ખંડિત કાચ ॥ રવિ ખજુઓ શશી રાહુ
 ઓ રે, કિહાં જૂઠ કિહાં સાચ રે ॥ માં ૫ ॥ તે નર
 કોણએ આણીયો રે, બોલી ન જાણે વાચ ॥ રણમાં
 રાક્ષસ સમ મર્યો રે, ભૂત પ્રેત પિશાચ રે ॥ માં ૬ ॥
 પીયરીયાં પાછલ તજ્યાં રે, બીજે મલિયો સં
 તાપ ॥ એકલાં રણમાં પ્રગટિયાં રે, પૂરવ ભવનાં પા
 પ રે ॥ માં ૭ ॥ વસ્ત્ર શસ્ત્ર રથ સજ્યો રે, યોદ્ધારવ
 નર જાણ ॥ રત્ને ભર્યો લિયો ડાબલો રે, કરવા ક
 રમડાણ રે ॥ માં ૮ ॥ નીતિધર્મ રસ કેલિનાં રે,
 પુસ્તક રાખ્યાં સાથ ॥ ગાડીવાન હાલી જશ્યો રે, ઝા
 લી ન જાણે હાથ રે ॥ માં ૯ ॥ ચતુરશુચિત્ત
 મિલાવડે રે, રંગ ભર રમે એક રાત ॥ કદીય સને
 હી ન વીસરે રે, જે હોય માથે જાત રે ॥ માં ૧૦ ॥
 મૂરખ સાથે ગોહડી રે, પગ પગ કલેશ વિ
 ઘાત ॥ તેથી મરણ રૂઢું કહ્યું રે, કરી ગિરિઝંપા પાત
 રે ॥ માં ૧૧ ॥ દશમન પણ દાનો ભલો રે, વિ

પ્ર ચોર કરે સાર ॥ વાંદરે રાયને મારિયો રે, મા મૂ
 રખ હિતકાર રે ॥ માળા ૧૨ ॥ નજરેં દીઠા નવિ ગમે
 રે, એ મૂરખ સંભોગ ॥ તો ધરવાસ વિલાસના રે,
 દૂરેં રહ્યા સંભોગ રે ॥ માં ॥ ૧૩ ॥ ગેહ ભણી પાદી,
 વલુ રે, નહી કોઈનું મુઝ કાજ ॥ પ્રહર્યરજ ધરશુ
 સદા રે, લોકમાં વધશે લાજ રે ॥ માં ॥ ૧૪ ॥ ક્ષ
 વ કહે વત્સ સાંભલો રે, મ ધરો મનમાં ખેદ ॥ જા
 નીનું દીઠું હોશે રે, તિહાં નહી કિશે વિભેદ રે ઘેટી ॥
 મ મ કર બાલક બુદ્ધિ, છે તુઝ પુણ્ય વિશુદ્ધ રે ॥ બે
 ટી મં ॥ ૧૫ ॥ એ આંકણી ॥ નૃપકન્યા વરી ભિલ્લને
 રે, તેજ આનંદ ભૂપાલ ॥ કુટ્ટી વરચો મયણા સતી
 રે, નીકલિયો શ્રીપાલ રે ॥ બે ॥ ૧૬ ॥ સંકેતિક
 નર નાવિયો રે, જૂઠ તણો બંડાર ॥ કુંવારી કન્યા
 તણાં રે, બોલ્યા શત ભરતાર રે ॥ બે ॥ ૧૭ ॥
 તૂમિ નહી ખારે જલે રે, તેમ જૂઠાની વાત ॥ જૂઠસ
 મો નહી પાપિયો રે, એકદિન કરે વિધાત રે ॥ બે
 ॥ ૧૮ ॥ વિદામંત્ર ફલે નહી રે, કૂડકપટનું ધામ ॥
 જૂઠથી સુર રહે વેગલા રે, અણુવિશ્વાસનું ઠામ રે ॥
 બે ॥ ૧૯ ॥ શ્યો ધરવાસજ તેહશું રે, બોલે જસ
 નહી બંધ ॥ શોલ શણગાર સતી તણા રે, નિઃ

ફલ લહી પતિ અંધ રે ॥ બે૦ ॥ ૨૦ ॥ રૂઠું
 થયું જે નાવિયો રે, દૈવે મેલ્યો અન્ય ॥ સોનું કશે
 માણસ વસે રે, જાણીયેં ધન્ય અધન્ય રે ॥ બે૦ ॥
 ૨૧ ॥ રૂપ દેખી રાચી રહે રે, ન કરે પરીક્ષા સાર ॥
 જય જન્મારો ઝૂરતાં રે, ભુચ્છ-મલે ભરતાર રે ॥ બે૦
 ॥ ૨૨ ॥ આચારેં કુલ જાણિયેં રે, સંભ્રમ સ્નેહ જ
 ણાય ॥ ભોજનવાત વપુ કહે રે, વાતથી સર્વ કલા
 ય રે ॥ બે૦ ॥ ૨૩ ॥ ગેહ ભણી જતાં થકાં રે, હોશે
 હાંસી હાણ ॥ માત પિતાદિ પરાભવે રે, જીવિત દુઃ
 ખની ખાણ રે ॥ બે૦ ॥ ૨૪ ॥ બોલાવે માલમ પડે
 રે, જુઓ બોલે શ્યા બોલ ॥ દેશ કલા કુલ જાણીને
 રે, આપણ કરશું તોલ રે ॥ બે૦ ॥ ૨૫ ॥ ત્રીજે
 ખડેં એ કહી રે, તેરમી ઢાલ રસાલ ॥ શ્રીશુભવી
 રૂ. કુંવર તણો રે, પુણ્ય ઉદય ઉજમાલ રે ॥
 બે૦ ॥ ૨૬ ॥

॥ દોહા ॥

॥ ધાવ વચન સુણિ શીખનાં, ખેદ ભરી અકલાય ॥
 મન ચિંતે સંકટ પડી, વાઘ નદીનેં ન્યાય ॥ ૧ ॥
 તર અંતર કુમરેં સુણી, વાત ઉભયની ત્યાંહિ ॥ ચિં
 તે ચિત્ત જોડે પારખ્યું, દેવવચનનું આંહી ॥ ૨

સખી સાથેં બોલાવતી, તસકુમરી તેણી વાર ॥ પૂ
છે તુમ કોણુ દેશ કુલ, કેમ અમ સાથ વિહાર ॥
૩ ॥ કોણુ દેશેં જવા તણો, છે તુમયો ઉદ્દેશ ॥ શા
સ્ત્રકલા શી શી ભણ્યા, કહો એ વાત અશેષ ॥ ૪ ॥

॥ ઢાલ યૌદ્ધી ॥

॥ રાગ પરજયો ॥ ધિગ ધિગ હુંઠક ધર્મનેં ॥
અથવા ફટરે પડ્યો તેરો પીસણો ॥ એ દેશી ॥
॥ કુંવર કપટસેં બોલીયો રે, મેરા કામરૂ દેશ ॥
ફરતે ફરે અમ એકિલે, કરી નવ નવ વેશ ॥ ૧ ॥
કરણી ફકીરી ક્યા દિલગિરી ॥ એ આંકણી ॥
હાલી મેં હરિપુર સેહરકા રે, નહી માયને બાપ ॥
જેરૂ જુલમ મેનેં ના કીયા, બડા હુવે સંતાપ ॥
૨ ॥ ક૦ ॥ સર્ગેં સણીજીં ઘર ક્યા કરે રે, હમ જુલ
મી લોક ॥ ખાનાં પીનાં કરૂં હાથસેં, ફેર દેવેખી
લોક ॥ ૩ ॥ ક૦ ॥ સ્નાન માસ ખટઅંતરેં રે, વ
રસેં દોય વાર ॥ કપડે ખીયા રીત ધોવણાં, નહિં
પુરસત લગાર ॥ ૪ ॥ ક૦ ॥ ભૂત સેતાનકે દેવલે
રે, હમ રેહતે રાત ॥ દિનમેં દિવાના હો રહે, કહું
ક્યા યુનિયાત ॥ ૫ ॥ ક૦ ॥ ઓર કલા ન પિછાનિયેં

રે, મતિ વિકલ ગમાર ॥ મોર કલા વનમેં ધરે, એક
 દેખીયેં સાર ॥ ૬ ॥ ક૦ ॥ શાસ્ત્ર પઢે બકવા કરે
 રે, જોસા લવરી ખોર ॥ ગોવાલ હમ ઉસેં કયા કરે,
 નિત્ય ચારંત ઢોર ॥ ૭ ॥ ક૦ ॥ ઊનમેંસી ઢોર કેતે
 બેચીકે રે, લિચે પેસે હજાર ॥ ઓખી જૂગટ ખેલમેં
 ગચે, નહી ખાયે લગાર ॥ ૮ ॥ ક૦ ॥ આવનને
 ફેર મુઝે ના દીયાં રે, પશુ ચારણ ધાસ ॥ કોઈ રખે
 નહી નોકરી, નહિ કવડી ખી પાસ ॥ ૯ ॥ ક૦ ॥
 ખ્યાલ તમાસા દેખતે રે, રહે ફિરતેહી ગામ ॥ ઠામ
 ઠેકાણાં નહી કિશ્યાં, મેરા કાબેલ નામ ॥ ૧૦ ॥ ક૦
 ॥ જંગમ જંગલ જોગટે રે, જોસેં ખાખીહી લોક ॥
 કરતે મોજ મસ્તાઈમેં, નાહી કિસીકા શોક ॥ ૧૧ ॥
 ક૦ ॥ તુમ સમ ચોરત જો મલે રે, ઉસેં કરતેં ખી
 હાથ ॥ વેચી વિદેશેં કરૂં દોકડા, રમું વેશ્યાકી સાથ
 ॥ ૧૨ ॥ ક૦ ॥ રોટી પકાના હાથેં પડે રે, અબ તું મ
 લી નાર ॥ ખાનાં પીનાં મુજે જો દીયે, રખું તુઝે ધ
 ર ખાર ॥ ૧૩ ॥ ક૦ ॥ બંટી બાવટા લાયગે રે, પી
 સોં નિત્ય ત્રીન શેર ॥ રોજ ચલેંગી જન ત્રીનકી,
 મત જનોગે ફેર ॥ ૧૪ ॥ ક૦ ॥ કુંવરી કહે દાધા
 પરી રે, તેરા બોલ હેલૂણ ॥ વેશ ફકીરી તેરી જલ

ગઘ, તુમ હોતા હે કૂણુ ॥ ૧૫ ॥ જલરે ગઘ
 ગઘતેરી જિંદગી ॥ એ આંકણી ॥ લાલ લાલજેસી તો
 રી અંખીયાં રે, જેસી જલની મશાલ ॥ મેં હું બ
 ડી કુલખેટીયાં, તુંહી હાલી હમાલ ॥ ૧૬ ॥ જલના ॥
 ભૂતદેવલ વસતો કરે રે, તુંહી આપેંહી ભૂત ॥ ભુલમી
 હુવા તો હમ કયા કરે, સુણ રંકેકે પૂત ॥ ૧૭ ॥ જ ૦ ॥
 શાસ્ત્રકલા વિકલા નહી રે, ઢોર ચારે સો ઢોર ॥ ગોવાલ
 હમધર બોહોત હે, નહી તુમ સમચોર ॥ ૧૮ ॥ જ ૦ ॥
 મૂરખરાજ કચેરીયેં રે, ભુચે હસ્તીવદન ॥ દોનું પુ
 ચ્છ મુખ ના મલે, સુણી સ્વામી પ્રચ્છન્ન ॥ ૧૯ ॥ જ ૦
 ॥ પરડી લાંચ દૂરેં ગચે રે, હુધ લોકમેં હાંસિ ॥ તુંખી
 બડે એસે મૂરખે, વિણ વિદ્યા વિલાસ ॥ ૨૦ ॥ જ ૦
 ॥ તેરી જિંદગાની ગઘ બૂચમેં રે, બડા બચસની હરામ
 ॥ સંગ તજે દૂર સજ્જનાં, રહે પાસેં ન હામ ॥ ૨૧
 ॥ જ ૦ ॥ જોગીપરેં કરે જંગલેં રે, તેરે કીસીકા શોક
 ॥ ચિંતાચતુર ઘટમેં વસે, નહી મૂરખ લોક ॥ ૨૨ ॥
 જ ૦ ॥ ચોરત વેચીવિદેશમેં રે, નહી ખત્રીકી જત ॥
 બહુત ઊંદર બિલ દેખીયેં, હોત અહી બિલ વાત ॥
 ગડાજ ૦ ॥ રાંક મુજેતું કયા કરે રે, બડો સતી હું ના
 ર ॥ રાજસુતા મેરા હાતકી, નહી દેખી તરવાર ॥

૨૪ ॥ જ૦ ॥ ખંટી ખાવટા તું ભણે રે, તોરી પીસે
 ગી માય ॥ ખાનાં પીનાં દેજીં નોકરી, જખ સેવે ગા
 પાય ॥ ૨૫ ॥ જ૦ ॥ લૂચે હરિકી કેસરા રે, લગે ખ
 ઝૂને ન ધાય ॥ જલણુ ખિયેં કોઝી ના જલે,
 મણિ કણીકા ગ્રહાય ॥ ૨૬ ॥ જ૦ ॥ તાલપુટે કોઈ
 ના મરે રે, પણ સતીઆંકે સાપ ॥ જીવે ન મંત્ર વિ
 ઘાંધરા, એસી મેરીમી છાપ ॥ ૨૭ ॥ જ૦ ॥ ખં
 ડ ત્રોજે સંવાદની રે, કહી ચઝિદમો ઢાલ ॥ વીર ક
 હે સતીના ખીલે, લહે લક્ષ્મી વિશાલ ॥ ૨૮ ॥ જ૦ ॥

॥ દોહા ॥ ॥

॥ કુંવર સુણી ચિત્ત ચિંતવે, દ્રવ્ય સહિત
 લી નાર ॥ પણ ચિત્તભીંજે એહનું, સફલ હુએ સ
 સાર ॥ ૧ ॥ જલગિરિ ભેદે અનુક્રમે, કપટે શત્રુ હણા
 ય ॥ કારજ સિંહે વિનયથી, અનુક્રમે સઘલું થાય ॥
 ૨ ॥ વચન વિવાદ ન કીજીએ, ચલીયેં તસ મન
 રીત ॥ અનુક્રમે વશ કીજીએ, ન હોય પરાણે પ્રીત
 ॥ ૩ ॥ વયણે મધુરતા રાખવી, કટુક વચન કરી દૂર
 ॥ જસ મન ગમતું બોલીયેં, તો હોય તેહ હજાર
 ॥ ૪ ॥ જીભા કર કછોટડી, એ ત્રણે વશ હુંત ॥ સ

જન ચાલે મલપતા, દુર્જન કાઢુ કરંત ॥ ૫ ॥ ઉ
 શુ શીતલ વરસાઝતુ, ઝગડો કરતા દેવ ॥ ભૂતલ
 પાવી એક ધરે, પ્રશ્ન કરે તતખેવ ॥ ૬ ॥ કટુક વ
 પન વંદૂનાં સુણી, દીયે શીક્ષા સુર તાસ ॥ સાસુ
 વખાણી તિગ ઝડતુ, લહે સુર સુણી ઊક્ષાસ ॥ ૭ ॥ વ
 ખાભૂષણ સાસુને, દીયે દેવો ધરી પ્રેમ ॥ હરખ્યા
 સુર સ્વર્ગે ગયા, અમે પણ કરશું તેમ ॥ ૮ ॥ ધા
 વ કહે બેટી સુણો, પંથે કરી થિર ચિત્ત ॥ એ નર
 સાથે ચાલવું, આપણ કાર્યનિમિત્ત ॥ ૯ ॥ રણ ઊ
 તરી ચંપા જઈ, કરશું સઘલો તોલ ॥ તુઝ ઇચ્છાયે
 સંપ્રતિ, કહુઆં વચન ન બોલ ॥ ૧૦ ॥ એમ સુણી
 મૌનપણે રથે, બેઠાં બેહુ સુખણ ॥ કુંવર હુકમ કું
 મરી તણે, જોતરીયાં કેકાણ ॥ ૧૧ ॥

॥ ઢાલ પત્તરમી ॥

॥ સુંદર પાપસ્થાનક તજે શોલમું ॥ એ દેશી ॥

॥ સુંદર કુંવરે રથ હલકારીયો, જતાં પંથ વિ
 ચાલ હો ॥ સુંદર એક વનમાં જઈ ઉતરયાં, દે
 ખી સરોવર પાલ હો ॥ સુંદર તપ મહિમા મન
 સદહે ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ સુંદર ભોજન વેલા

ત્યાંહાં થઈ, રસવતી ધાવ નીપાય હો ॥
 સું ॥ સ્નાન ભોજન કરી સહુ જણાં,
 રથ બેસી કરી જાય હો ॥ સું ॥ ૨ ॥ સું ॥ નિ
 ભય નદીયો નીહાલતાં, ગિરિવર વન આરામ
 હો ॥ સું ॥ પાછલે પોહારેં પામિયો, ચરમા નામેં
 ગામ હો ॥ સું ॥ ૩ ॥ સું ॥ કુંવર કહે દોય ના
 રીનેં, રહેજે તુમેં વનમાંહી હો ॥ સું ॥
 ઠામ ઊતારાનું કરી, વેગેં આવીશ આંહી હો
 ॥ સું ॥ ૪ ॥ સું ॥ એમ કહી રથ સાથેં ઠવી,
 ગામમાં ચાલિયો કુમાર હો ॥ સું ॥ ગામનો સ્વા
 મી દેખીયો, પરવરિયો પરિવાર હો ॥ સું ॥ ૫ ॥
 સું ॥ અશ્વ ગ્રહી ઊભા સહુ, કુમરેં દીઠા તામ હો
 ॥ સું ॥ ગામ ધણીનેં પૂજતો, કુંવર કરીય સલા
 મ હો ॥ સું ॥ ૬ ॥ સું ॥ દરદ કિશુ છે કીશોર
 નેં, શ્યો પ્રતિકારજ કીધ હો ॥ સું ॥ તે કહે ક્ષેત્રકૂ
 પેં ગયા, તિહાં લોહકટકવિક્ધ હો ॥ સું ॥ ૭ ॥
 સું ॥ નહી કોઈ ઇહાં પ્રતિકારીયો, શલ્યછે પેટ મઝા
 ર હો ॥ સું ॥ જો જણો તો સજ્જ કરો, માનશું તુ
 મ ઉપગાર હો ॥ સું ॥ ૮ ॥ સું ॥ ક્ષેત્રની માટો
 આણાવતો, જોઈ કુંવર તેણી વાર હો ॥ સું ॥ તન

લેયો ઘડી દો પછે, સૂકો અંગુલ ચાર હો ॥ સું ॥
 ૮ ॥ સું ॥ ફેરવ્યો ચમક સકલ તનુ, તે પણ ઠરી
 યો ત્યાંહી હો ॥ સું ॥ ફાડી પ્રદેશને કાઢીયો, શ
 દ્ય દીયો કરમાંહી હો ॥ સું ॥ ૧૦ ॥ સું ॥ પ્રણ
 સરોહિણી ચોપડી, સજ્જ કીયો તુરગેશ હો ॥ સું ॥
 ॥ આમેશ તૂઠો પૂછતો, ભાઈ જલુ કિયે દેશ હો ॥
 સું ॥ ૧૧ ॥ સું ॥ ધામ્મલ કહે પૂર્વદિશે, પણ
 છે માણસ ખાર હો ॥ સું ॥ આમેશ સુણી આગ્રહ
 કરી, તેડી લાવ્યા તેણિ વાર હો ॥ સું ॥ ૧૨ ॥
 સું ॥ વરવસતીયે ઉતારીયાં, રથ ઘોડા - પણ પા
 સ હો ॥ સું ॥ સેવાભક્તિ બહુ સાચવે, રાત્રિ વ
 શ્યા સુંખવાસ હો ॥ સું ॥ ૧૩ ॥ સું ॥ વંછિત
 નર અણ પામવે, ઉજગરો ભર ખેદ હો ॥ સું ॥
 સૂતી કુમરી નિદ્રા ભરે, પૂછે કુંવર તસ ભેદ હો
 ॥ સું ॥ ૧૪ ॥ સું ॥ ધાવ કહે માગંધપુરે, અરિ
 દમણ ભૂખાલ હો ॥ સું ॥ વિમનાનામે તસ સુતા,
 રૂપકલા ભંડાર હો ॥ સું ॥ ૧૫ ॥ સું ॥ ધાત્રી
 હું કમલાભિન્ના, મુજ સાથે બહુ નેક હો ॥ સું ॥
 નિર્દય નર દેખી કરી, થઈ નરકેષિણીતેક હો ॥
 સું ॥ ૧૬ ॥ સું ॥ જેમ તેમ નર દેખી લવે, પા

મી જોખન વેશ હો ॥ સું ० ॥ રાજમારગ કરી મેહેલ
 માં, રાખે પુત્રી નરેશ હો ॥ સું ० ॥ ૧૭ ॥ સું ० ॥ અ
 ન્યદિને પુર વાસિયો, સમુદ્રદત્ત સથવાહ હો ॥ સું ०
 ॥ તસ સુત ધમ્મિલનામ છે, ગુણકલા રૂપ અથાહ
 હો ॥ સું ० ॥ ૧૮ ॥ સું ० ॥ પથે જતો તેદેખીને, અં
 ગેં વ્યાપ્યો કામ હો ॥ સું ० ॥ રક્ત થઈ સખીયો પ્ર
 ત્યે, પૂછી તેહને ધામ હો ॥ સું ० ॥ ૧૯ ॥ સું ० ॥ મો
 કલી સખી તસ એમ કહે, પરણે સ્વામિની મુઝ હો
 ॥ સું ० ॥ ધમ્મિલ કહે હું વાણીયો, ન થટે વાત એ
 ગુઝ હો ॥ સું ० ॥ ૨૦ ॥ સું ० ॥ કેમ પરણું નૃપનંદિ
 ની, કહે સખી પરણો એકાંત હો ॥ સું ० ॥ પરદેશે
 જઈ બેહુ રહો, નહિતો કરે તનુવાત હો ॥ સું ० ॥
 ૨૧ ॥ સું ० ॥ વલતું દયાયેંતે કહે, જો છે વિમલા પ્રે
 મ હો ॥ સું ० ॥ ભૂતવરેં અમે આવશું, સંકેત કી
 ઘો એમ હો ॥ સું ० ॥ ૨૨ ॥ સું ० ॥ સખીવયણે વિ
 મલા તિહાં, પૂછે મુઝને વાત હો ॥ સું ० ॥ મે ધા
 ર્યો નર નવિગમે, એહ દિશ્યો ઉત્પાત હો ॥ સું ० ॥
 ૨૩ ॥ સું ० ॥ તસ મન ગમતું મેં કહ્યું, જુગતેં જો
 ડ એ હોય હો ॥ સું ० ॥ રથ બેસી નિશિ આવીયાં,
 ભૂતવરેં અમે દોય હો ॥ સું ० ॥ ૨૪ ॥ સું ० ॥ તેહ

સોભાગી ન આવીયો, દૈવ સંજોગે ત્યાંહિ હો ॥ સું ૦
 ॥ મેં બોલાવ્યો બોલીયો, તેણે નામેં તું માંહી હો ॥
 સું ૦ ॥ ૨૫ ॥ સું ૦ ॥ તેણે રાગેં તુઝ દેખીનેં, કદર
 પ પામી ત્રાસ હો ॥ સું ૦ ॥ મુઝ વયણેં આવી ઇહાં,
 સૂતી નાખી નિસાસ હો ॥ સું ૦ ॥ ૨૬ ॥ સું ૦ ॥ કમ
 લા વચન કુમરેં સુણી, નિજવીતક કહે તાસ હો ॥
 સું ૦ ॥ કુંવર કહે કરજોડીનેં, મુઝ એહશું ધરવાસ
 હો ॥ સું ૦ ॥ ૨૭ ॥ સું ૦ ॥ મુઝ વશ કરવી તુમ ધ
 ટે, ભૂલું ન તુમ ઊપગાર હો ॥ સું ૦ ॥ સુખ ભર સૂતાં
 બેહુનજાણાં, કરીનિજ કોલ કરાર હો ॥ સું ૦ ॥ ૨૮ ॥
 સું ૦ ॥ ત્રીજે ખંડ પૂરણ થયો, પન્નરમી તસ ઢાલ
 હો ॥ સું ૦ ॥ વીર કહે ઓતા ધરેં, હોજો મંગલ
 માલ હો ॥ સું ૦ ॥ ૨૯ ॥

॥ ચોપાઈ ॥

॥ ખંડ ખંડ જેમ ઇશુખંડ, મીઠી ધમ્મિલ
 હિંડ અખંડ ॥ શ્રીશુભવિજય સુગુરૂથી લહ્યો, પુણ્ય
 ઉદય હવે આગલ કહ્યો ॥ ૩૦ ॥ ઇત્યાચાર્ય શ્રી
 વિજયસિંહસૂરિસંતાનીયપંડિત શ્રીજશેાવિજય
 ગણિશિષ્ય પંડિત શ્રી શુભવિજય ગણિશિષ્ય
 પંડિત શ્રીવીરવિજય ગણિવિરચિતે શ્રી ધમ્મિલ

ગારેં પ્રીતિ ભરાવ રે ॥ વોલાવાં પાછો વહ્યા, વસ્ત્ર
 દિક દેધ સિરપાવ ॥ નાં ॥ ૪ ॥ પંથ ચત્રતાં અનુક
 મેં, ભવજલ નિધિસમ ભયકાર રે ॥ ચોર ચરડ વૃક
 ભય જિહાં, એહવી પામી કંતાર ॥ નાં ॥ ૫ ॥ ગુરુદ
 ત્ત મંત્ર દૃઢયેં જપે, પોશ અક્ષર મહા ભાગ રે ॥ રણ
 માં પંથ વચેં પડ્યો, એક દીઠો ફણિધર નાગ ॥ નાં
 ॥ ૬ ॥ વિપધર ફૂંફડે કરી, બહુ ઊડે ગગનેં ખેહ રે ॥
 મેઘવટા કાજલ જિસી, કાંઈ દીપે કાલી દેહ ॥ નાં ॥
 ૭ ॥ ગુંજર્વરાગ રત્તનયનાં, ડક ડક ગુંજ વાય રે ॥
 જીભ જુગલ લલકારતો, રથ દેખી સાહામો ધાય ॥ નાં
 ॥ ૮ ॥ તે દેખી માતા સુતા થઈ, ચિત્તમાંહી ભય
 ભ્રાંત રે ॥ રજજીપરેં પુચ્છેં ગ્રહી, નાખે ધમ્મિભલ એકાંત
 ॥ નાં ॥ ૯ ॥ નરમૃગ મંસ રૂધિર ભરયા, જીભાવ
 રણ મેદાન રે ॥ વિજલો જ્યું નયણાં ઝગે, તનુ પીલે
 ચિત્રક વાન ॥ નાં ॥ ૧૦ ॥ કેશર વરણી કેશરા, ઝલકંતી
 અગ્નિની ઝાલ રે ॥ કુંડલિયાલે લાંગુલેં, ઉચ્છલતો દેવે
 ફાલ ॥ નાં ॥ ૧૧ ॥ વદન ફાડ ગિરિ કંદરા, ધુધુઆટા
 ભીષણ જસ રે ॥ વિમલા વલગી ધાવ્યને, હરિ દેખી
 પામીત્રાસ ॥ નાં ॥ ૧૨ ॥ ધમ્મિભલ રથથી ઊતરી, ક
 રે મધરો ભય તિલમાત રે ॥ હું નરસિંહની આગલેં,

એસિંહપશુ કોણ માત ॥ નાં ॥ ૧૩ ॥ નપ પરમેષ્ઠિ
 પ્રભાવથી, થયો અષ્ટાપદ સમરૂપરે ॥ નાં ॥ ૧૪ ॥ વનહ
 સ્તી પર્વત છસો, રણમાં દીઠો વિકરાલ રે ॥ દુર્દિન
 સમ ગુલ ગુલાય શબ્દે, મદગર દંત વિશાલ ॥ નાં
 ॥ ૧૫ ॥ કુંવર કહે કમલા બુઓ, ગજ ખેલા
 લું ઘડી દોય રે ॥ રથ ઊતરી સન્મુખ ગયો,
 વિમલા ચિત્ત રંજન સોય ॥ નાં ॥ ૧૬ ॥
 વસ્ત્ર બિછાઈ હકારીયો, પૂંછે વલગીને ભમા
 ય રે ॥ ફૂંદડીયેં થાકે કરી, થઈ ગલીયો ભૂમિ પ
 ડાય ॥ નાં ॥ ૧૭ ॥ દંતોશલ પગ દેધનેં, ચઢી દીયે
 ઊપર ધન ધાય રે ॥ આરડતો ગજ ઉઠીને, ગિરિ વન
 માં ભાગો જાય ॥ નાં ॥ ૧૮ ॥ બેહુ નારી વિ
 સ્મય લહી, રથ હાંકી કુંવર તે જાય રે ॥ અરણ્ય મ
 હિષ મોહોટો ભયહરી, અશ્વ ઊપર તે ધાય ॥ નાં
 ॥ ૧૯ ॥ રથ લેઈ જાતાંતરે, જઈ કુંવર કરે સિંહ
 નાદ રે ॥ મહિષ જીવ લેઈ નાસિયો, જેમ મુનિ
 જાનેં પરમાદ ॥ નાં ॥ ૨૦ ॥ પાછલી રાત્રેં ચાલ
 તાં, અર્જુન સેનાપતિ દાડ રે ॥ મિશ્ર વૃંદ લેઈ લુંટ
 વા, આળ્યો કિકિઆટે ધીડ ॥ નાં ॥ ૨૧ ॥ ધીર

જ દેઈ બેહું નારીનેં, રથમાંથી લેઈ હથીયાર રે ॥
 પરમેષ્ટિ સમરણ કરી, રણ ચઢિયો તેહ કુમાર ॥
 નાં ॥ ૨૨ ॥ શક્તિ ફલક એક ભિલ્લનું, હણી કી
 ધું કુમરેં હાથ રે ॥ યુદ્ધ કરત ભાગા-સવે, તવ ઉ
 ઠયે અર્જુન નાથ ॥ નાના ૨૩ ॥ ગર્જતા બેહુ ઝુઝ
 તા, છલે શક્તિ ફલે હણ્યો તાસ રે ॥ ભાગા ભિલ્લ
 અનાથથી, જેમ પવનેં ઉડ્યું ધાંસ ॥ નાં ॥ ૨૪ ॥
 આવી રથ બેસી ચલે, તવ કમલા કહે સુણ વચ્છ
 રે ॥ રાંક નથી રાજ થશે, જેમ જલધિ રોહિત મ
 ચ્છ ॥ નાં ॥ ૨૫ ॥ હાલીને ગોવાલનીજે, કહિ વા
 તો તે જૂઝ રે ॥ શ્રેષ્ઠિસુત ક્ષત્રી જીસો, પ્રત્યક્ષ કલાએ
 દીક ॥ નાં ॥ ૨૬ ॥ તવ વલતું વિમલા વદે, તું
 બોલી પામી લાગ રોમ કરીશ વિરૂધ્ધ એ વાતડી, હું
 હંસ લીયે છે કાગ ॥ નાં ॥ ૨૭ ॥ એમ કરતાં પં
 થે જતાં, ગઈ વિઘ્ન રૂપ એ રાત રે ॥ સરોવર કાં
 ઠે ઉતરયા, રવિ ઉદય થયો પરભાત ॥ નાં ॥ ૨૮
 ॥ મુખ તન શુદ્ધિ સહુ કરે, ગંગોદક સમ લહી નીર
 રે ॥ ચોથે ખંડે પેહેલી એમ, ઢાલ કહે શુભવીર ॥
 નાં ॥ ૨૯ ॥

॥ દોહા ॥

॥ એણેં અવસર તિહાં સાંભડ્યા, વાજિત્ર ખાહુ
લા નાદ ॥ શંખ પડહ ભેરિ ઝલ્લરી, સરણાઈના સા
દ ॥ ૧ ॥ કલકલ શબ્દ સુભટ ધણા, દ્વજ લઘુ ગુ
રૂ શોભિત ॥ મૃત તસ્કર ખલ જાણીનેં, થઈ રમણી
ભયભીત ॥ ૨ ॥ કુંવર કહે નવિ ભય ધરો, મુજ
બેઠાં લવલેશ ॥ એમ કહેતાં તિહાં આવિયો, એક પુ
રૂષ શુભ વેશ ॥ ૩ ॥ પરિકર થોડે પારવરચો, વિનય
કુશલ તસ નામ ॥ કર જોડીનેં વીનવે, કુંવરને ક
રી પ્રણામ ॥ ૪ ॥

॥ ઢાલ ખીજી ॥ રાગ ખંભાયતી ॥

॥ હવે શ્રીપાલ કુમાર, વિધિપૂર્વક મજ્જન કરે

જી ॥ એ દેશી. ॥

॥ વિનય કુશલ કહે એમ, અચરિજ વાત તમેં
કરી જી ॥ રાત્રે એકણુ પિંડ, શખરસેના દૂરેં હરી જી
॥ ૧ ॥ અર્જુન તસ્કર નાથ, અમ તૂપશું શત્રુપણું
જી ॥ તે તુમેં હણીયો જાણુ, અમ રાજ હરખ્યો વ
ણું જી ॥ ૨ ॥ અસનપાલ છે આંહી, અંજનગિરિ તે
જેં હશે જી ॥ અનિતસેન ભૂપાલ, પદસોપતિ મોહો

ટો વસે ॥ ૩ ॥ તુમને મલવા હેત, આવે છે ભટ
 સંકુલે ॥ ૪ ॥ ખખર કરેવા તુમ, મુજ મોકલીયો આ
 ગલે ॥ ૫ ॥ એણે અવસર નૃપ ત્યાંહી, આઠ્યા સૈ
 ન્યેં પરવરી ॥ ૬ ॥ વિનયેં પ્રણમે પાય, કુંવર રથથી ઊ
 તરી ॥ ૭ ॥ આલિંગન કરી દોય, મલિયા બહુલ
 હર્ષ ભરે ॥ ૮ ॥ પદલીપતિ કહે વત્સ, ભલેં પધારયા
 અમ ધરે ॥ ૯ ॥ ચોર સેના પતિ દુષ્ટ, અર્જુન
 નો ઇહાં ભય ધણો ॥ ૧૦ ॥ જતાં સદેશી પંથ, ધન હ
 રે પરદેશી તણો ॥ ૧૧ ॥ પંથ તણ અન્યમાર્ગ, સ
 થલા લોક તે સંચરે ॥ ૧૨ ॥ તિહાં પણ સૂતા સાથ,
 તેહ તણા જીવિત હરે ॥ ૧૩ ॥ નિર્ભય સુવહતે પં
 થ, કરતાં યશ પસરચો ધણો ॥ ૧૪ ॥ અચરિજ કીધી
 વાત, એકલે તેં અર્જુન હણ્યો ॥ ૧૫ ॥ મુજ વૈ
 રી હણનાર, સાંભલી તૂઠો તુજ પરી ॥ ૧૬ ॥ તુજ દર્શ
 ન અભિનાય, આવીયો હું હપેં કરી ॥ ૧૭ ॥
 તુજ સાહસિક નહિ પાર, પુણ્ય ઉદય મોહોટો ધણો
 ॥ ૧૮ ॥ કુંવર કહે ગુરુદેવ, મહિમા એ નહી મુજ તણો
 ॥ ૧૯ ॥ રાય કહે વત્સ આંજ, પાઉં ધારો મુજ
 મંદિરે ॥ ૨૦ ॥ જોવા ઊભા લોક, એમ કહી અશ્વર
 તન ધરે ॥ ૨૧ ॥ તુરગ ચડી નૃપ સાથ, બહુ અ

સવારેં પરિવરયા ॥ કમલસેના રથમાંહી, વાજિ
 ત્ર નાદ અલંકરયા ॥ ૧૩ ॥ બેઠી પાલખી માં
 હે, વિમલા જાણે અપ્સરા ॥ આમર દાસે દોય,
 દાસી ખીજ સહચરા ॥ ૧૪ ॥ એમ મોહોટે મ
 ડાણ, તિહું જણુ પધરાવ્યાં ધરે ॥ ગીત ગાન
 બાહુ માન, ખાન પાન ભક્તિ કરે ॥ ૧૫ ॥ કમલ
 સેના કહે વત્સ, ભાગ્યશાલી નર એ મલ્યો ॥ ૧૬ ॥
 તું સમજેં કાંઈ, માનું જન્મ સયલ કલ્યો ॥ ૧૭ ॥
 વિમલસેના કહે માય, વારંવાર મુઝ ભોલવે ॥ ૧૮ ॥
 મ ધન શેઠને ધૂર્ત, જૂઝ કથા કહી રીઝવે ॥ ૧૯ ॥
 ઉજ્જેણીએ ધન શેઠ, નવ્ય કથા પ્રિય તિહાં વસે ॥
 આપે સોનઘઘો એક, સુણિય અપૂર્વ કથા રસેં ॥
 ૧૮ ॥ એક દિન ધૂરત વાત, ભાંખે ચહુટે હું ગયો ॥
 ૧૯ ॥ દશમણનું વિંતાક, પાચવતો નર દેખીયો ॥ ૨૦ ॥
 ૨૦ ॥ જોવા ગયો સુણી શેઠ, ધૂર્તનેં ધર બેસારીનેં ॥
 પૂછે કૂપોદક શીશ, કહે ઠગ મહના નારીને ॥ ૨૦ ॥
 રંભા સમી એક નાર, સાથેં તુમ પ્રિયુ ખેલતા ॥ ૨૧ ॥
 ઇ મુજ તંબોલ, ધર સોંપી ચહુટે જતા ॥ ૨૧ ॥ ૬
 ગમખની સુણો વાત, બેહું ફેાડી ભૂતળેં ॥ મહના
 ચહુટા માંહી, શેઠનેં જઈ વલગી ગણે ॥ ૨૨ ॥

છાંટી કચરો ધૂળ, બોલે મા તુજ કિહાં ગઇ જી ॥ કર
 તા વલગા ઝુંમ, દંપતી બહુ રાંટી થઈ જી ॥ ૨૩ ॥
 અડક્યો માતંગ ત્યાંહી, અભડાણું નદીએં ગયાં જી
 ॥ શેઠ તણી લઘુ બેહેન, આવી ઘેર ઠગ પૂછીયા જી
 ॥ ૨૪ ॥ પુત્ર મુઓ કહે ધૂર્ત, દંપતી સમશાને વ
 દ્યાં જી ॥ સા સુણી રોતી જય, ભીનેં વચ્ચેં બેહુ મ
 દ્યાં જી ॥ ૨૫ ॥ નણદી રોતી દેખી, ભોજઈ પણ
 રોઈ પડી જી ॥ શેઠેં મેહેલી પોક, સજ્જન વર્ગ આબ્યાં
 ચડી જી ॥ ૨૬ ॥ રોઈ ફૂટી ગેહ, બેઠા બિછાણું પાથ
 રી જી ॥ કહે ઠગ દીઓ દીનાર, કેસી કથા મેં ઓચ
 રી જી ॥ ૨૭ ॥ લોક સુણી કહે હાસ્ય, શેઠ મૂરખ
 ઉઠ્યો હસી જી ॥ ધૂર્તને દેઈ દીનાર, જઈ ધરમાં બેઠો
 ખુશી જી ॥ ૨૮ ॥ હું નહીં તેહવી નાર, તુજ વય
 લેં રીઝું ખરી જી ॥ એ ભિક્ષુકશું પ્રીતિ, મેં મનથી
 દૂરેં કરી જી ॥ ૨૯ ॥ કમલા કહે તું મૂર્ખ, જેમ નવ ત
 પશી વિદેશિયા જી ॥ એક પુર નદીએં નાહી, ગણતી
 કરવા બેસીઆ જી ॥ ૩૦ ॥ ગણતાં હોવે આઠ,
 ગિંડવિના ભૂલે સહુ જી ॥ જણી મરણ ગયો એક,
 ભેલા મલી રોતા બહુ જી ॥ ૩૧ ॥ દેખેં નજરેં સર્વ,
 તોહે મૂર્ખ સમજે નહીં જી ॥ તું અણસમજુ તેમ, દ

ક્ષપણું માનો સહી જી ॥ ૩૨ ॥ વિંમલા કહે મા તુઝ,
 લાંચ મલી દીસે ખરી જી ॥ કમલા સાંભલી એમ, બે
 ઠી મૈનપણું કરી જી ॥ ૩૩ ॥ ચોથે ખડે એહ, બીજી
 દાસ સોહાવતી જી ॥ શ્રી શુભવીર કુમાર, પુણ્ય ઉદય
 પસરી રતી જી ॥ ૩૪ ॥

॥ દોહા ॥

॥ સુખભર દિન કેતા રહ્યા, ભૂપની ભક્તિ વિશે
 ૧ ॥ કુંવર કહે આપો રજ, જલુ અંમ પરદેશ ॥ ૧
 ॥ અજિતસેન કહે કુંવરને, તુમ વિરહો ન ખમાય ॥
 પણ વૈદેશિક પ્રીતડી, અંતે છે દુઃખદાય ॥ ૨ ॥ પર
 દેશીશું પ્રીતડી, મેં કરી તું ન કરેશ ॥ જશે તુરીય
 કુદાવતો, ઊભી હાથ ધરેશ ॥ ૩ ॥ સજ્જનશું જે
 પ્રીતડી, છાની તે ન રહાય ॥ પરિમલ કસ્તૂરી તણો,
 મહીમાંહે મહકાય ॥ ૪ ॥ સજ્જન સજ્જન એક જાપે,
 એક સજ્જન ચિત્ત ઓર ॥ માનત હે તસ જીવકું, એ
 ક ચિત્ત દોઉ ઠોર ॥ ૫ ॥ સજ્જન તો છોડી ચલે, પણ
 ગુણ મૂકી જાય ॥ અંતર ધૂઆ નીકલે, બાહર ઝાલ ન
 થાય ॥ ૬ ॥ ભૂતલ સિંખાદિક ઘણા, પણ અંદન કિહાં
 કાય ॥ પાપાણે પૃથિવી ભરી, પણ મણિ કિહાંએક હો
 ય ॥ ૭ ॥ પ્રતિદિન કિરટા રવ કરે, પણ ચૈત્રે ૧૫

મીઠા ॥ ખલ સંકુલ આ જગતમાં, વિરલા સજ્જનદી
 ઠા ॥ ૮ ॥ પંથશરે જતાં થકાં, કેમ કરી રાખું ગેહ
 ॥ તેણે મુઝનેં સંભારજ્યો, રાખી અવિહડ નેહ ॥
 ૯ ॥ એમ કહી વસ્ત્રાભૂષણે, ખહુલ કરી સત્કાર ॥ બે
 હુ નારી રથશું સજી, નિકલીયા તેણિ વાર ॥ ૧૦ ॥
 રાજ વોલાવી વલ્યા, કુંવર ચલંતા તામ ॥ ઠામ ઠા
 મ રેહતા થકા, પોહોતા ચંપા ગામ ॥ ૧૧ ॥

॥ ઢાલ ત્રીજી ॥

॥ મારી અંખાના વડ હેઠ ભરયાં, સરોવર
 લેહેરચો લેછે રે ॥ એ દેશી ॥

॥ ચંપા નગરી ઉપ કંઠ, વહે મંગા નદી વે
 ગલી રે ॥ શિવશંકર મોહોદું નામ, જણી છાંની રાગેં
 હલી રે ॥ ભયભ્રાંત ભવાની ભીત, પ્રીતેં જટામાંહે
 સાંકલી રે ॥ હર સંગ જટામેં ગંગ, રંગ અનંગ રસ
 શું મલી રે ॥ ૧ ॥ ચંપા ચંપક વન જોય, નંદનહારી
 મેરૂ વસે રે ॥ એ આંકણી ॥ પણુંભંડશી ચાલ પ્રચંડ,
 ઉદંડ રેહતો તોફાનમેં રે ॥ નિત્ય ભસ્મ લગાવે દેહ,
 ગેહ કરે સમશાનમેં રે ॥ રંગભોગમેં હોત વજ્રેગ,
 શોક ભરે દિન કાઢતી રે ॥ ભામા નિખલે ભરતાર, પે

ટ બલે પિંડ પાડતી રે ॥ ૨ ॥ ચં ॥ એક ભિલ્લડી
 પૂઠે ધાય, નિલ્લજ રૂઢ વલગો જઘ રે ॥ તે દેખી ગં
 મા નાર, શોક ભરે વિલખી થઈ રે ॥ સુરસઘ પદ્મ
 દ્રહમાંહે, ઝંપા કરી ફરી અવતરી રે ॥ ધરી દેવ નદી
 નિજ નામ, કામેં હિયાચલ ઉતરી રે ॥ ૩ ॥ ચં ॥ ક
 રી સિંધુ સંખીને શાન, બાહુલ સાહેલીયેં પરિવરી રે ॥
 જલધિવર વરવા હેત, ચંપા મારગ સંચરી રે ॥ નિજ
 જોખન મદ ઉન્માદ, જલકલ્લોલેં કરી ખેલતી રે ॥ ૪
 સન્નુગલ કરે જલકેલિ, પોપટ મેના જલ ઝિલતી રે ॥
 ૪ ॥ ચં ॥ પરદેશી ઘણા નર નાર, તીર્થ લહી જલ
 ન્હાવતાં રે ॥ મલી મેલે સહીયર સાથ, પ્રેમ ભરેં ગુણ ગા
 વતાં રે ॥ પાસેં ચંપક વન એક, વૃક્ષ અનેક ચંદ
 ન તણાં રે ॥ ફલ દાડિમ દ્રાખ રસાલ, લિંબ કદંબ ફળ
 સાં ઘણાં રે ॥ ૫ ॥ ચં ॥ જંબુ રાયણ અંજર,
 નારંગીને સીતાફલી રે ॥ રામ જમ તિલક હીંતાલ,
 સાલ રસાલ લિંબુ વલી રે ॥ બાહુ ચંપક વૃક્ષ, અ
 શોક, શીતલ જેહની છાંયડી રે ॥ મધુરાં વરનિ
 ભંજ નીર, ફૂપ સરોવર વાવડી રે ॥ ૬ ॥ ચં ॥
 સહકાર તરને ડાલ, કોયલ ખેડી ટહુકા કરે રે ॥ કમ
 લા વિમલાને કુમાર, હર્ષ ભરે તિહાં ઊતરે રે ॥

મુખશુદ્ધ કરી લેઈ વાર, ચાર ઘડી દિન આવતો
 રે ॥ જિનરાજનું મંદિર ત્યાંહિ, દેખી ધમ્મિલ જવ
 તો રે ॥ ૭ ॥ ચં ॥ વિમલાપણુ આવી માંહે, જિ
 નમુખ દેખી આણુંદતી રે ॥ સોચવિયાં દશ તિગ તે
 ણુ, વિમલમતિ વિમલા સતી રે ॥ વંદી ઉભી કર જો
 ડ, બોલે પ્રભુની આગલ રહી રે ॥ ભવ અટવીમાં મ
 હારાજ, કર્મકલ્પન મેં સહી રે ॥ ૮ ॥ ચં ॥ હામ હામ કુદે
 વને સંગ, મારગ ભૂલી તૃષ્ણા સજી રે ॥ નવિમલીયો
 આ સંસાર, તુમ સરીખો રે શ્રી નાયજી રે ॥ આજ
 પુણ્ય ઉદયને જોગ, મરધર દેશે આંખો ફલ્યો રે ॥ થ
 ઇ મેહેર નજર તુમ આજ, મેં વિશ્વાસે ચિત્ત સાંક
 લ્યો રે ॥ ૯ ॥ ચં ॥ કરી સેવકનાં દુઃખ દૂર, વંછિ
 ત મેલા મેલાવજો રે ॥ તુમ ચરણ શરણ મુઝ નાથ,
 સાથ મેલાવો ભવોભવ હજો રે ॥ જિન વંદી ઊતારી
 બાર, કુંવર કહે કમલા ભણી રે ॥ જઈ આવું ચંપા
 માંહે, હામ ઉતારાને કારણું રે ॥ ૧૦ ॥ ચં ॥ કહે
 કમલા દેશ વિદેશ, ધૂતે ભરી રે ચંપા પુરી રે ॥ તું ઠ
 ગાય રખે વત્સ ત્યાંહી, જેમ રથ શું હરી સુંદરી રે ॥
 કહે કુંવરકહો તે વાત, કમલા કહે સુણો દિલ ધરી રે
 ॥ ૧૧ ॥ અકપુર દક્ષિણ દેશ, નંદા સુનંદા કોટશરી રે ॥ ૧૧

॥ ચં ॥ શેઠ પુત્રી રૂપાલી નામ, ભીમકુટંબિકશુંહલી
 રે ॥ રથ બેસી લેઈ ધન લાખ, કરી સંકેતને નીકલી રે
 ॥ આવી ચંપાવન ઉપકંઠ, ચંદ્રા નદીતટે ઉતરી રે ॥
 સિંહ ક્ષત્રી પૂછે તાસ, ધૂર્તકલા ચિત્તમાં ધરી રે
 ॥ ૧૨ ॥ ચં ॥ મુણિ કન્યા મુખે પિતુનામ,
 કહે સિંહ હું ભલે આવિયો રે ॥ મુઝ માતુલ સુત
 તુઝ માત, વાત સજી ઘેર લાવીયો રે ॥ ઘરમાલે ઊ
 તારો દીધ, તાલું દિયે નિશિ દાદરે રે ॥ જીવ્યો
 ધૂત્તે ઠગ્યા નર નાર, તેમ તુઝને કોઈ આચરે રે ॥
 ૧૩ ॥ ચં ॥ કમલાને બોલે કુમાર, વાત અધૂરો
 તમે સાંભલી રે ॥ રાત્રે રૂપાલી નારી, ચિંતે ઠગે ઠ
 ગી સાંકલી રે ॥ નિશિ પાછલીયે ઘરપુઠ, બારી
 થકી બેહુ ઊતરયાં રે ॥ લેઈ સિંહતણો મણિહાર, ૨
 થશું મારગ સંચરયાં રે ॥ ૧૪ ॥ ચં ॥ સિંહ જ

રથ લેઈ ભીમ, રૂપાલી વચનેં અડી રે ॥ સિંહ દે
 ખી તુરગ વડ હેઠ, ઠવિ અસિ જુએ ઉપર જ
 ઇ રે ॥ રૂપાલી ઊતરી અન્ય ડાલ, અશ્વ ચઢી,
 ખડ્ગ લેઈ ગઈ રે ॥ ૧૬ ॥ ચં ॥ ફેગટ કરાવે વેઠ,
 વાજ વેશ્યાને વાણીયાં રે ॥ તેવારેં તેહનેં હેઠ,
 જ્યારેં જે અધિકારીયા રે ॥ દેખી ઊતરીયો સિંહ,
 રોતો ધૂર્ત ધરે ગયો રે ॥ રૂપાલી મલી રથ સાથ,
 ભીમ પ્રિયાશું સુખીયો થયો રે ॥ ૧૭ ॥ ચં ॥ વ
 દે ધન્નિમલ એહવા ધૂર્ત, જે મુજનેં બહુલા
 મલે રે ॥ પણ પરમેષ્ટી સુપસાય, સદ્ગુરુ હાથે
 કોઈ નહુ છલે રે ॥ ચોથે ખડેં એ ઢાલ, ત્રીજી હુ
 ઇ સોહામણી રે ॥ શુભવીર કુમારની વાત, સુ
 ણી કમલા હરખી ઘણી રે ॥ ૧૮ ॥ ચં ॥

॥ દોહા ॥

॥ કુંવરનેં કહે કમલા હસી, તુઝ અતિ
 બુધ્ધિ પ્રકાશ ॥ કામ કરીને ઉતાવલા, આવો
 ઇહાં અમ પાસ ॥ ૧ ॥ ભૂપ ભુજંગમ વાણી
 યા, ઠગ ઠકર સોનાર ॥ વિશ્વાસેં રેહવું નહીં,
 મંકડ બહુઅ ખીલાડ ॥ ૨ ॥ વેશ્યા દ્વિજ કોટ
 વાલ ભટ્ટ, નાપિતનેં ઘૂતકાર ॥ રાક્ષી સંગ ન

કીર્તિએ, આઠમો મૂર્ખ ગમાર ॥ ૩ ॥ મોકલું
ભાડું પરજ્યો, સુંદર લેજો મેહેલ ॥ જેમ વિમ
લા સુ પ્રસન્ન હુવે, રહે વલી ઘોડા વેહેલ ॥ ૪ ॥ ક
મલસેના ઉપદેશથી; ઊઠે ધન્નિલ જમ ॥ શબ્દ
શકુન હોવે ભલાં, સિંજે વંછિત કામ ॥ ૫ ॥
ઉક્તંચ ॥ અષ્ટૌ પાદા બુધે સ્યુ નૈવધરણીસુતે સપ્ત
જીવે પદાનિ ॥ જ્ઞેયાન્યે કાદશાદે શશિશાનિ ભૃગુજે
સાર્દ્ધચત્વારિ પાદાઃ ॥ તસ્મિન્ કાલે મુહૂર્તઃ સકલ
બુધજનઃ સર્વ કાર્યાર્થસિદ્ધિઃ, નાસ્મિન્ પંચાંગશુદ્ધિ
ર્ન ચ ખચરખલં ભાપિતંગર્ગમુખ્યૈઃ ॥ ૬ ॥

॥ હાલ ચોથી ॥

॥ સ્વામી સીમંધરવિનતિ ॥ એ દેશી ॥

॥ ચતુર ચિત્તચાહક ચંદ્રમા, ચાલિયો ધન્નિલ
કુંભાર રે ॥ ચંપાની પાસે ચંદ્રાવતી, નદીજલચંચલ
સાર રે ॥ ૧ ॥ ચ૦ ॥ તાસ પરવાહ જલ જઈ પડે,
પાસે ગંગા એ ઊત્કંઠ રે ॥ રમઝમ કરતી લંબુ
બાલિકા, ધાયમલે માયને કંઠ રે ॥ ૨ ॥ ચ૦ ॥ દો
ય ઘડી ત્યાંહિ નઈતટ રહી, દેખતો જલકમલ તા
મ રે ॥ કરત કીડાકલા કૃશલ તે, નલિનીદત્ત છેદ

ચિત્રામ રે ॥ ૩ ॥ ચં ॥ શુષ્કતરત્વક પરિવેષ્ટાને,
 બીડાં તંબોલ પરે કીધ રે ॥ ગંગા પ્રવાહમાં જઈ
 પડે, ચંદ્રા નઈજલ સહસિદ્ધ રે ॥ ૪ ॥ ચં ॥ પત્ર
 ચિત્રામ એમ બહુકરો, મેહલતો જામ કુમાર રે ॥
 નરજીગલ તામ ચંદ્રાતટે, આવી દેખે તેણિ વાર રે
 ॥ ૫ ॥ ચં ॥ પૂછતા દોય તે કુંવરને, પત્રછેદ
 ક કોણ દક્ષ રે ॥ કુંવર કહે મેંકરી મેલિહયાં, પૂછવું
 કહો કેણે લક્ષ રે ॥ ૬ ॥ ચં ॥ તે કહે ચતુરશિરો
 મણિ, સાંભલો વાત ગુણધામ રે ॥ કપિલ ભૂપાલ ચં
 પા તણો, પુત્ર રવિશેખર નામ રે ॥ ૭ ॥ ચં ॥
 મિત્ર વર્ગ કરી પરવરચો, સુરનદી ખેલતો આજ
 રે ॥ વિવિધ કુળપત્ર ચિત્રામણા, દેખી વિસ્મિત
 જીવરાજ રે ॥ ૮ ॥ ચં ॥ ગુણપરીક્ષક નૃપનંદને,
 જોવા કારણ અમ દોય રે ॥ પ્રેષિયા તેણે ઘડાં આવી
 યા, હરખિયા તુમ મુખ જોય રે ॥ ૯ ॥ ચં ॥ તુમ
 મેં બોલાવે જીવરાજ તે, ચાલિએ ધરિય ઊઘાસ
 રે ॥ ચતુરશું ચતુર મેલો મલે, તો ફલે ઊભયની
 આશ રે ॥ ૧૦ ॥ ચં ॥ યદુક્ત ॥ ગંગાશ્રયાત્ સતત
 હૈમવતીપ્રસંગાત્, શીતાંશુના ચ શિવશૈલ્યનિષીડ
 તે સિ ॥ તાપત્રયાગ્નિપરિષીડિત ચાનમે મે સંગત્ય

તિલ્લસિ તદોભયકાર્યસિદ્ધિઃ ॥ ૧૦ ॥ મંત્રી નૃપવૈદ્ય
 દાનેસરી, ધાર્મિક ગણક કવિરાજ રે ॥ પંડિત સઘન
 નવ મિત્રથી, સાધિયે વંછિતકાળ રે ॥ ૧૧ ॥ ચં
 ॥ એમ સુણી તેહશું આવિયો, ધમ્મિલનૃપ સુત
 પાસ રે ॥ કરત પ્રણામ નૃપનંદને, બહુત આદર
 દિયો તાસ રે ॥ ૧૨ ॥ ચં ॥ ચતુર ચંપા પુરી
 કિહાં થકી, આવીયા પૂછે ધરી નેહ રે ॥ કુસંગપાટ
 થુથી કુંવર કહે, દેશ દેખણ ગુણગેહ રે ॥ ૧૩ ॥
 ચં ॥ કહે જીવરાજ ધરમાણસાં, તુમ તણા કિહાં વિ
 શ્રામ રે ॥ ધમ્મિલ બોલે નદીને તટે, ચૈત્ય ચંપક વન
 ઠામ રે ॥ ૧૪ ॥ ચં ॥ એમ સુણી નૃપસુત હરપિ
 ચો, હસ્તિખંધે ચઢી તામ રે ॥ ધમ્મિલ પાસે બેસા
 રીને, આવિયા તેહ વનઠામ રે ॥ ૧૫ ॥ ચં ॥
 મિત્ર એક નગરમાં મોકલી, સુંદર મંદિરમાલ રે ॥
 ધમ્મિલ વસતીને કારણે, કરત જીવરાજ ઊજમા
 લ રે ॥ ૧૬ ॥ ચં ॥ કરીય બહુમાન વિમલા પ્રમુ
 ખ, રથ સજ્જ લાવ્યા પુરમાંહિ રે ॥ મેહેલમેં સર્વ
 ઊતારીયા, દાસ દાસી દિયાં ત્યાંહિ રે ॥ ૧૭ ॥ ચં
 ॥ આસન અશન વસેનાદિકે, પૂરી ધરી અંતર નેહ
 રે ॥ વલી લલામણ કરી મિત્રને, બૂપસુત ગયો નિજ
 ૧૨

ગેહ રે ॥ ૧૮ ॥ ચ૦ ॥ બીજે દિન કમલો કહે કુંવ
 રને, નઠતિટે ગયે પરભાત રે ॥ ગજશિર ચઢી તમે
 આવીયા, તેણે સમે થઈ સુણો વાત રે ॥ ૧૯ ॥ ચ૦
 ॥ વિમલસેના કહે મુઝ પ્રતે, એ કાણુ ગજ ચઢી આ
 ય રે ॥ મેં કહ્યું ધર્મિલ તોડવા, આવે તુઝને જેમ
 રાય રે ॥ ૨૦ ॥ ચ૦ ॥ ભાગ્યનો ઉદય કાણુમાં થયો,
 જુઓ નિજ ચિત્ત વિચાર રે ॥ તુજ પરરામ બહુ
 સો ધરે, જેમ જગ પરિણીત નાર રે ॥ ૨૧ ॥ ચ૦ ॥
 સા કહે વાત એ મત કરો, માહરી આગલ માય રે ॥
 કાગરૂપ કુમક મુઝ દાસ છે, તેણે કરી માંન પોસાય
 રે ॥ ૨૨ ॥ ચ૦ ॥ તુમ ઠકુરાઈ દેખી કરી, રીઝી
 નહી એ લવલેશ રે ॥ બહુલકર્માને નવિ ગુણ દીસે,
 સદ્ગુરનો ઉપદેશ રે ॥ ૨૩ ॥ ચ૦ ॥ ધર્મિલસુખી
 મનચિંતવે, દેવવચને મલી નાર રે ॥ તે પણ મુઝ
 વશ નવિ થઈ, કીજીયે કવણુ પ્રકાર રે ॥ ૨૪ ॥ ચ૦
 ॥ મન ધરી જાપ પરમેષ્ટીનો, કરત નિશિ વસિય એ
 કાંત રે ॥ દિવસે ભોજન કરી મિત્રશું, નૃપ સુત
 સાથે કીડાંત રે ॥ ૨૫ ॥ ચ૦ ॥ સ્નાનતૈલાદિક મદ
 ને, સરસ મનોવંછિત આહાર રે ॥ તેણે કરી રૂપકાંતિ
 વધી, હુઓ કામદેવ એવતાર રે ॥ ॥ ૨૬ ॥

ચ૦ ॥ દિવસ બેહેંતાલી વહી ગયા, સ્વપ્નામાં દેવ
કહે એમ રે ॥ વિમલસેના તુઝ વશ હોશે, જગતાં
પ્રગટીયો પ્રેમ રે ॥ ૨૭ ॥ ચ૦ ॥ ખંડ ચોથે સુખ
રસ ભરી, ઢાલ ચોથી કહિ સાર રે ॥ વીરકહે ધર્મથી
પામીએ, જગતમાં જય જય કાર રે ॥ ૨૮ ॥ ચ૦ ॥

॥ દોહા ॥

॥ એક દિન રાજ કુંવર મલા, ગોષ્ઠિકથું કરે
વાત ॥ વિમલા ધમ્મિલની નથી, નારી અવરશું જત
॥ ૧ ॥ બોલ ચાલ નવિ દેખીયે, નહીં એહને વશ
નાર ॥ કાલ્યે ભેલા વન જઈ, લીજે એહનો પાર ॥
૨ ॥ સમ સંપી સહુને કહે, જલકીડાને હેત ॥ જમ
લું રમણું વાડીએ, આવજો નારી સમેત ॥ ૩ ॥ ધ
મ્મિલ કમલાને કહે, ગઈ ચંપામાં લાજ ॥ ગોષ્ઠિલ
હમશે વન જશે, દેખતાં જીવરાજ ॥ ૪ ॥ સુણી
કમલા વિમલા પ્રત્યે, જંપે તું ઊપરાંઠ ॥ અતિતાં
ણ્યું તૂટી જશે, સાંધતાં પડશે ગાંઠ ॥ ૫ ॥ સુંદર
રૂપે ન રાચીયે, માચીયે ગુણીને સંગ ॥ પંડિત પ્રીતિ
નિરવહે, મૂરખ રંગ પતંગ ॥ ૬ ॥

॥ ઢાળ પાંચમો ॥

॥ મધુ બિંદુ સમે સંસાર ॥ મુઝાણા માલ્હતા ॥

॥ એ દેશી ॥

॥ સુણ વિમલ વિમલમતિ, ગતિ તાહારી કિહાં મધ,
સમઝાવી ન સમઝે કાંઈ, રોઝ પરે થઈ ॥ પીયરમે
તજ રાજધાની, જવાની જગતે ॥ દેઈ જન્મ ઊછેરી
જેણ, રહ્યાં દિલ દાઝતે ॥ ૧ ॥ શીખ દેવી ચતુરને
સાર, ન દેવી મૂરખાં ॥ સુગૃહી નિગૃહી કપી કીધ,
નહી ગુણ પારખાં ॥ ટેક ॥ તિહાં પણ અપજસને
તાગ, રહ્યો નહી પાછલે ॥ સુખ લેવા નીકલીયાં
વિદેશ, રહ્યો કલેશ આગલે ॥ ખલવાટ શિરે ર
વિતાપ, તપંતો નર ધણે ॥ આવી બેઠો શીતલ
તરે છાંહ, કાઠકલે હણ્યો ॥ ૨ ॥ શીં ॥ દાન માન
ઓપધ અપમાન, સુરતીકું છુપાડીએ ॥ આયુ
ધન મંત્ર ધરનું છિદ્ર, કહિન દેખાડીએ ॥ દેવ
રૂઠે દીએ દુઃખ પોઠ, તે સેહવી સોહલી ॥ અણ
સમજુ હઠીલી નાર, શીખવવી દોહલી ॥ ૩ ॥
શીં ॥ વાર વાર વણું શું કહીએ, કલા ચોસ
ઠ ભણી ॥ પણ દીર્ઘનજર નહી કાંઈ, થઈ નૃપ
નંદિની ॥ મતિ થોડી ઉઘેરી છોરી, ચકોરી સાંભ

લો ॥ ધમ્મિસનું વચન પ્રમાણ, કરો તજ આમ
 લો ॥ ૪ ॥ શીં ॥ નમલે નર એહવો વર, સં
 સારેં જોવતાં ॥ તજ એ વર અવર કરેશ, જશે
 દિનરોવતાં ॥ રગરસિયા બાહેરરંગ, અણોડી સમ
 થણા ॥ નર ઊત્તમ ચૂના સમાન, ખીએ રંગ નહી
 મણા ॥ ૫ ॥ શીં ॥ નરદક્ષ કલા વિજ્ઞાન, રતી
 ગુણેં અટકલ્યો ॥ તુજ ભાગ્ય ઉદયથી એહ, મુરસાનિ
 ક્ય મલ્યો ॥ કાંઈ તૂટાતૂટું સૂત્ર, સુજાણે સાંધીએ
 ॥ વલી પાણી પેહેલી પાલ, પનોતી બાંધીયેં ॥ ૬
 ॥ શીં ॥ નિઃસ્નેહી દુર્જન સાથેં, નેહ નિવારીયેં ॥
 મુસનેહી સજ્જન સાથ, પ્રીતિ વધારીયેં ॥ જગ
 નારી નરને પાય, પડંતી દેખીયેં ॥ તુજ વિરચ્યા
 સહે એ બોલ, તસ ન ઊવેખીયેં ॥ ૭ ॥ શીં ॥ ર
 તી કાક કરંકડે સંજ કે, હંસા સરવરેં ॥ હવજલ્ય
 ર જલશું પ્રાત, પંખી તરવરેં ॥ પંડિતને પંડિત
 બેલકે, મૂરખેં મૂરખાં ॥ તેહને તેહવાશું પ્રેમ, જે
 જેહ સારિખાં ॥ ૮ ॥ શીં ॥ શી આહના કલપતરૂના,
 જે મેરૂ રહ્યા ॥ મણિમાણક નાવે કાજ, સાયર સંઘ
 હ્યાં ॥ રાયરાણાની શી આહ, જે સ્વારથ પૂરીયા ॥ ૯
 ॥ રાયણને સહકાર, જે ઉપગારાયા ॥ ૯ ॥ શીં ॥

કેમ ધમ્મિલને ભરતાર, પણે નવિ માનતી ॥ દાન ધ
 મીવડે જગવીર, થાશે શ્રીપતિ ॥ તેથી અધિક હો
 એ જો આહ તો, વન કીડારસે ॥ પરભાતે નૃપસુત
 સાથ, નર બોહોલા જશે ॥ ૧૦ ॥ શીં ॥ તુમે પણ
 તિહાં જઈને રૂપ, નિહાલો નર તણાં ॥ ઇચ્છાએ વ
 રો વર અન્ય, કુંઆરીને વર ઘણા ॥ મનમાન્યા નર
 શું ગોઠ, કરો સરજી જિહાં ॥ અમે જઈશું અમારે
 દેશ, તમે રહેજો તિહાં ॥ ૧૧ ॥ શીં ॥ જોઈને ધ
 રનારી કુનારી, કુલક્ષણ બેટીયાં ॥ નર નિર્વન પુત્ર
 કુપુત્ર, કુંસંગે ભેટીયા ॥ એ સર્વને સુતાં છોડી, ન
 રહિએ કૂકડે ॥ દૂર જઈ વસિએ દશ કોશ, લવંતે
 કૂકડે ॥ ૧૨ ॥ શીં ॥ રૂપજેવન વણિકનું દેખી,
 તું રીઝી ઘણી ॥ પણ ન કરી પરીક્ષા કાંહિ, ગુણ અ
 વગુણ તણી ॥ આ ધમ્મિલ રાગી રૂપ, ધીરજ મુર
 સારિસો ॥ દેવરત્ન દિયે કંઠહાર, ઉડાવે વાયસો ॥
 ૧૩ ॥ શીં ॥ આવલને ફૂલ વિચાલે, પડી ચંપા ક
 લી ॥ તિમ ચતુરાં કેરી ગોઠ, મૂરખશું મલી ॥ લા
 ત પંડિતનીવર મૂરખ, હિત નહુ જણિયા ॥ કંઈ રહી
 ભલા ભૂપાલ, તૂઠા નહી વાણિયા ॥ ૧૪ ॥ શીં ॥
 જો પેંહલી પરણીશ તો તું, હોએ પદ્ધારિકા ॥ દેવ

વયણે વરશે એહ, રાજકુમારિકા ॥ એહથી આધ
 કે ગુણવંત, પુરૂષ જગમાં નહી ॥ આપછંદાપણું
 તજ વત્સ, એહને વરો સહી ॥ ૧૫ ॥ શીં ॥ આપ
 છંદે વિધુધ નર પણ, વિણસંત દેખીએ ॥ તુઝ સ
 રિખી સુકોમલ નાર, શીગતિ લેખીએ ॥ વસુદત્તા
 નારી ઈચ્છા, વિહારી દુઃખ વરી ॥ વલિ શત્રુદમન નર
 રાય, આપ મતિ કરી ॥ ૧૬ ॥ શીં ॥ મુઝ શીખ સુ
 ધા રસ ખીને, મગન હો સદા ॥ સુખનેવિલસો એહ
 ની, સાથ કરી મુદા ॥ ખંડયોથે પંચમી ઢાલએ, ધ્ર
 મ્મિલ રાસની ॥ શુભવીર વિવેકની વાત, પૂરણ
 આશની ॥ ૧૭ ॥ શીં ॥

॥ દોહા ॥

॥ વિમલસેના વિનયે વહે, મા તુઝ વચન પ્રમાણ
 ॥ તું હિતકર મુઝ જનમની, તુઝ સાથે મુઝ પ્રાણ
 ॥ ૧ ॥ મુઝ મેહલી તુઝને જણું, બોલણું ન ઘટે
 તુઝ ॥ હું ન રહું ખિણ વેગલી, જાણે તું દદ
 યતું ગુઝ ॥ ૨ ॥ જે જે વચન તુમે કહ્યાં, તે
 સર્વિ સાચાં માય ॥ ઔષધ વૈદ કટક દિયે
 રોગીને સુખ થાય ॥ ૩ ॥ પણ મુઝને કહો તે
 કથા, કોણ વસુદત્તા નાર ॥ આપ મતે કેમ

હાખ લહ્યું, કહે કમલા અધિકાર ॥ ૪ ॥

॥ હાળ છઠી ॥

॥ રામ ભણે હરી ઊઠીએ ॥ અથવા ॥
ખીજ અશરણ ભાવના ॥ અથવા દેશી ॥ ઊજ્જેથી
નગરી વસે, ગાથાપતિશિરદાર રે ॥ નામે વ
સુમિત્ર સુંદર, ધનસિરીનો ભરતાર રે, ધનવ
સુતાસકુમાર રે, બેઠીવસુદત્તા સાર રે, દે
ખી રંભાવતાર રે, નાગની કન્યા ઊદાર રે, નાઠી
પેઠી પાતલ રે, હજીય ન આવ્યો નિકાલ રે ॥ ૧
॥ આપમતી અવલો ચલે, ન વલે વાલ્યો લંબાર
રે, અવલો રાહુનો ચાર રે, મૂકી માથાનો ભાર રે,
અંદ્રને કરે અપકાર રે, તેણે તનુ કૃષ્ણઅપાર રે ॥
૨ ॥ આપં ॥ કોસંખી નગરી થકી, ધનદેવ સાર
થ વાહ રે ॥ વેપારેં તિહાં આવીયો, લાગો પ્રેમ અથા
હ રે, વસુદત્તાનો વિવાહ રે, તેશું કીધો ઉત્સાહ
રે, લેધ નિજધર જહ રે, માતપિતા વધૂઆહ રે,
॥ ૩ ॥ આં ॥ સુખસંભોગ વિલાસમાં, કેતો કાલ
ગમાય રે ॥ સુરસમ નંદન દો થયા, ત્રીજો અલે
ગવાય રે ॥ નવમો માસ સહાય રે, પિયુપરદેશ સધા
ય રે, વસુદત્તા વિલખાય રે, માત પિતા ચિત્ત લાય

રે, મલવાનું મન થાય રે ॥ ૪ ॥ આં ॥ તેણું સમે
 પુરવન ઊતર્યો, સાથ ઊજ્જેણીયેં જાય રે ॥ વસુદ
 ત્તા મુણી સજ થઈ, સાસુ સસરો રોકાય રે, કહો
 પુત્રી કિહાં જાય રે, એકલી પંથેં બીહાય રે, તુ
 અપતિ જખ ઘર આય રે, તવચિત્ત કરજે સોહાય
 રે ॥ ૫ ॥ આં ॥ સસરાનેં વસતું કહે, મુજપતિ
 શું કરનાર રે ॥ આપ મતેં અલી એકલી, ન ગણી
 શીખ લગાર રે, દો સુત સાથે વિહાર રે, સાથ ગ
 થો કોશ આર રે, ભુલી પંથ ગમાર રે, આલી પં
 થ ઉઝર રે ॥ ૬ ॥ આં ॥ તે દિન ધનદેવ આવી
 યો, પૂછે માયને વાત રે ॥ સર્વ કહે વહૂ નવિ રહી,
 રાખી પણ પરભાત રે ॥ પીડે હડીની કુખત રે,
 પીયરીયા ભણા જત રે ॥ સાથ ગયો લેઈ રાત રે,
 જણીયેં ભેલી ન થાત રે ॥ ૭ ॥ આં ॥ સાંભ
 લા ધનદેવ આલીયો, તસ પમલ અનુસાર રે ॥ અ
 રંધી રાત્રેં તે જઈ મટ્યો, દેખી અટવો મોઝાર રે ॥
 રોતા આલે કુમાર રે, વાલી નવલી તે નાર રે ॥ સું
 દર વૃક્ષ નહાલ રે, રાત વસ્યાં તેણાવાર રે ॥ ૮
 ॥ આં ॥ વસુદત્તા પેટ વેદની, બ્યાપી ખમીયન જાય
 રે ॥ તિંબાદિક તરપણવેં, ભારી પણ ન સમાય રે

॥ પુત્રજન્મ તિહાં થાય રે, રાત્રિ તિમિર ભરાય
 રે ॥ દો સુત નિંદ ધેરાય રે, ન લહે જલ તણું ઠાય
 રે, તેણે નવિ શૌચ કરાય રે ॥ ૯ ॥ આં ॥ રૂધિ
 ર ગંધ મૃગમંસ જ્યું, પામી વાઘ આવંત રે ॥ લેછ
 ગયો ધનદેવને, સા તસ દુઃખે રોવંત રે ॥ લહી
 મૂચ્છા વિલપંત રે, તપ્ત રીદ્ય ભય બ્રાંત રે, તેણે થણ
 દૂધ બલંત રે ॥ જન્મ્યો બાલ મરંત રે, ઊભયવિન્ને
 ગે જલંત રે ॥ ૧૦ ॥ આં ॥ રોતી પ્રભાતે દોસુત
 ગ્રહી, રણમાં ચાલી તે જાય રે ॥ વૃષ્ટિ અકાલે
 તિહાં થઈ, નદીએ નીર ભરાય રે, દેખી વિબ્હલ થાય
 રે, એક સુત ઉતરી આય રે, તે પંચુ તીરે ઠવાય રે ॥
 બીજે લેવાને જાય રે, લેછ જલ ઊતરાય રે ॥ ૧૧
 ॥ આં ॥ વિચમા શીલા તલ ખસી પડી,
 હાથ વધુટો તે બાલ રે ॥ જલ વેગે દોય વહી
 ગયાં, પામ્યો નંદન કાલ રે, જલ પડી માત નિ
 હાલ રે, કાંઠે જે ઠંચો બાલ રે, નેહું નદીય વિ
 ચાલ રે, પડીયો દેઈ તે ફાલ રે ॥ મરણ લહ્યો
 તતકાલ રે ॥ ૧૨ ॥ આં ॥ જલ વેહેતો તર એક લ
 હી, વલગી જીવિત આશરે ॥ દો ધડીએ તટ ઊતરી,
 બેઠી થઈય નિરાશરે, ઊઠી ગર્જનવાસરે, આલી તસ્ક

તાસ રે, સિંહગુહપાલ છે પાસ રે, લેધ ગયા ભર
 આસ રે ॥ ૧૩ ॥ આં ॥ કાલદંડ સેનાપતિ, ભેટ
 કરી સજ્જ વેશ રે ॥ પટ્ટરાણી કરી થાપતો, દેખી રૂપ
 વિશેષ રે ॥ બીજી રાણી અશેષ રે, મુખ નવિ જોતે ન
 રેશ રે ॥ કરતી તેહ કલેશ રે ॥ ચિંતે છિદ્ર લહેશ રે,
 તો સવિ કાજ કરેશ રે ॥ ૧૪ ॥ આં ॥ વરસાં
 તરચેક સુત થયો, વશુદત્તા સમ રૂપ રે ॥ તવ નૃપને
 કહે રાણીયો, તુમેં પડીયા રૂપ કૂપ રે ॥ તેણેં અમેં ક
 હીએં શું ભૂપ રે ॥ દેખો પુત્ર સરૂપ રે, ભોગવે પર
 નર ઝૂપ રે, નરસમ હોએ સુતરૂપ રે, પૂજે પ્રિ
 ય કરી ધૂપ રે ॥ ૧૫ ॥ આં ॥ કાહાડી ખર્જ ધરી
 આમલે, સુત આતિમ પરખાય રે ॥ નિજ સુત મુખ
 રચામ ઉજલું, બાલ તેજ ન ખમાય રે ॥ નયન અધ
 ર કર પાય રે, તપનોદય જ્યું ઝગાય રે, ॥ નિજ તનુ
 દેખે વિચ્છાય રે ॥ કોપ્યો દુષ્ટ તે રાય રે, પુત્ર હણ્યો
 દેધ ધાય રે ॥ ૧૬ ॥ આં ॥ વસુદત્તા શિર મૂંડીનેં,
 મારી નેત્ર પ્રહાર રે ॥ ભિલ્લ સુભટનેં આપી કહે,
 બાંધે તરૂ પુર બાર રે ॥ દેખે લોક હજાર રે ॥ તેણે
 જ બાંધી તે નાર રે, પંથે તરૂમૂલ શાલ રે, પાસે ક
 ધાર રે, પાપને ઉદય વિચાર રે ॥ ૧૭ ॥ આં ॥

અશરણુ દીણુ અનાથ સા, તરથી ભુખી કંગાલ રે ॥
 એહવે ભાગ્ય ઉદયથકી, આવી ઉતરીયો ॥ વશાલ
 રે, સાથ સરોવર પાલ રે, જાયે ઊજ્જેણાયે હાલ રે,
 જોતા તૃણ કઠ હાર રે ॥ સા તરૂ બાધી નિહાલ રે, છો
 ડી લાંબ્યા દયાલ રે ॥ ૧૮ ॥ આં ॥ સારથ વાહ
 ને સોંપતાં, સ્વસ્થ થઈ તેણી વાર રે, પુછી વાત
 ધારજ દીએ ॥ કહે નવિ બીહે લગાર રે ॥ તુઝ બા
 ધવ ધરબાર રે, તેહવું મુઝ ધરધાર રે, રહે સુણી
 વસુદત્તા નાર રે, સાર્થવાહ કરે સાર રે ॥ ૧૯ ॥ નામે
 સુમતી સાધવી, બહુચેલી પરિવાર રે, જીવિત સ્વા
 મીને વાંદવા, સાથમેં કરત વિહાર રે ॥ થઈ તસ
 સંગતિ સાર રે ॥ સુણી નવતત્વ વિચાર રે, લહી
 સંસાર અસાર રે, સાર્થેશઆણા આધાર રે, લીધે
 સંજમ ભાર રે ॥ ૨૦ ॥ આં ॥ ગુરૂણી સાથે ઊજ્જે
 ણીએ, મલીયાં મા તાત ભાય રે ॥ વીતક વીત્યા
 તે સવિ કહ્યાં, સયણાં સમકિત પાય રે ॥ દુગુણો સ
 વેગ થાય રે, તપકરતી નિર્માય રે, અંત્યે સ્વર્ગે
 સંધાય રે, શ્રી જિન ધર્મ પસાય રે ॥ ૨૧ ॥ આં ॥
 ચોથે ખડેરે એ કહી, છઠી ઢલકતી ઢલ રે ॥ શ્રી
 શુભવીરની વાણીએ, અમૃતની પરનાલ રે ॥ ધરજો

શીખ રસાલ રે, આપમતિપણું ટાલ રે, છંડી કર્મજ
જાલ રે ॥ લહો શિવસુખ ઊજમાલ રે ॥૨૨ ॥ આં ॥

॥ દોહા ૦ા ॥

॥ વાત સુણી વિમલા કહે, વાત ભણી ધણી
સાર ॥ વલી નૃપશત્રુ દમણ તણો, કહે બીજે
અધિકાર ॥ ૧ ॥ તવ જ'પે કમલા ઇશ્યું, મુજ
કેહેવાની હેવ ॥ શું નિરર્થકતા બોલવું, તુજ સુ
ણવાની ટેવ ॥ ૨ ॥ રવિઉદયે વન કેલીએ, જો
ધન્નિમલ સહ જય ॥ તો એ વાત સુણાવીએ,
કાજ સકલ સિદ્ધ થાય ॥ ૩ ॥ વસુદેવ હીડંએ
કહ્યાં, સુંદર દો દૃષ્ટાંત ॥ સમજુને સમજાવવાં, એ છે
મંત્ર મહંત ॥ વલતું તવ વિમલા વદે, કરશું સર્વ
પ્રકાર ॥ તવ કમલા અરિદમણનો, કહે હવે અધિકાર
૨ ॥ ૫ ॥

॥ હાલ સાતમી ॥

॥ જૂઓ જૂઓ અચરિજ અતિ ભલું ॥

॥ એ દેશી ॥

॥ આપ છદે છબીલા છલવરે, તો
રાંક તણી શી વાત હો ॥ તંબાવતી નગરી

નો ધણી, અરિદમન નામ વિખ્યાત હો ॥ ૧ ॥
 આપ૦ ॥ તસ રાણી સતી પ્રીતિમતી, પ્રીયા સા
 થે પ્રેમ અથાહ હો ॥ સહ પશુન્દિલિય તસ
 મિત્ત છે, ધણુવધ નામા સથવાહ હો ॥ ૨ ॥ આ૦
 ॥ એક બાલક ધનપતિને ઘરે, મૃતમાત પિતાદિ
 ક તાસ હો ॥ ખાધ કૂકશ કંડનશાલમાં, વંચે
 નામ ઠંચું કોકાસ હો ॥ ૩ ॥ આ૦ ॥ સજી ઝા
 ઝ જવનદ્વીપ વાણીજે, ધણુવધ સથવાહનો પુત્ત
 હો ॥ ધનવસુનામા જલધિ ચઢ્યો, કોકાસ સ
 ખા સંજુત્ત હો ॥ ૪ ॥ આ૦ ॥ જઈ જવનદ્વી
 પ તટ નાંગરયાં ॥ દિન થોડે સુંદર વાય હો
 ॥ ભરી વસ્તુ તંબૂ તાણીયા, કય વિક્રય બહુલ
 થાય હો ॥ ૫ ॥ આ૦ ॥ રથકાર કલાનિધિ તે
 પુરે, ભણે છાત્ર ધણા તસ પાસ હો ॥ કઠ
 કર્મવિનય કરી શીખતો, તસ પાસ જઈ કોકાસ
 હો ॥ ૬ ॥ આ૦ ॥ શીખી સર્વકલા કઠ કર્મ
 ની, કલ સંચે ચલે આકાશ હો ॥ ગુરમેહેર ન
 જર મતિ ઊઘમે, નહિ દૂર કલાવિધિ તાસ હો
 ॥ ૭ ॥ આ૦ ॥ શેઠ સાથે ગુર આણા લહી, ત્ર
 બાવતી પાછા આય હો ॥ કોકાસ રહ્યો ઘર લે

ઇને, ચિતેં આજીવિકા ઉપાય હો ॥ ૮ ॥ આં
 ॥ નૃપ જાણપણું કરવા ભણી, કરે કાષ્ટકપોત
 તે દાય હો ॥ રાય શાલ સુકાવે અગાશિએ, લે
 ઇ જાય ન જાણે કોય હો ॥ ૯ ॥ આં ॥ ખ
 લા ખેત્ર તણા ધન સંહરે, કરે પુખ્તારવ રખ
 વાલ હો ॥ રાય પૂછે મંત્રીનેં એ કિશ્યું, ક
 હે મંત્રી સુણો ભૂપાલ હો ॥ ૧૦ ॥ આં ॥ કે
 કાસ કલાયત્રે હરે ॥ તવ તેડી કહે કરો ચંત હો
 ॥ તેણે નાવ કર્યું કલ સંચનું, દાય બેસી ગ
 ગન ભમંત હો ॥ ૧૧ ॥ આં ॥ દિન કેતે રા
 ણી વીનવે, નૃપને મુજ ઇચ્છાનાથ હો ॥ પૂછે કેકાસ
 ને રાયતે, આજરાણી આવશે સાથ હો ॥ ૧૨ ॥
 આં ॥ કહે તે ન સમાયે જહાજમા, દોયે નરવિણુ
 ત્રીજો કોય હો ॥ આપછદે હઠે કહે દંપતી,
 વાત જૂડી કરે શું હોય હો ॥ ૧૩ ॥ આં
 ॥ એમ કહિ દંપતી નાવેં ચઢ્યાં, તવ બો
 લે તિહાં કેકાસ હો ॥ આગલ પછાવો પામશે,
 એટલી છે કલામુઝ પાસ હો ॥ ૧૪ ॥ આં ॥ હિત
 શિખ ન માની રાયે તે, આદ્યા, ગગનેં કલસંચાર
 હો ॥ કેશ સહસગયે અતિભારથી, કીલિકાં ભંમ

ત્રુટા તાર હો ॥ ૧૫ ॥ આં ॥ નાવ પાડ્યુ સરાવર
 માં જઈ, ત્રણ જણુ નિકલિયા ખાર હો ॥ પશ્ચાત્તાપે
 કરી સંતપ્યો, તિહાં શત્રુદમન નૃપ નાર હો ॥ ૧૬
 ॥ આં ॥ કોકાસ ભણે તવ ભૂપને, દોય બેસો એ
 તરછાય હો ॥ ઊપગરણુ યંત્ર સજવા તણાં, લેઈ
 આવું હું એણે ઠાય હો ॥ ૧૭ ॥ આં ॥ પાસેં તો
 સલીપુર સેહેરમાં, અયો બેસારી કોકાસ હો ॥ સુ
 ત્રધારની શાલેં માગતો, ઊપગરણુ લધુ ગુરખાસ હો
 ॥ ૧૮ ॥ આં ॥ કહે તે રથ રાયનો સજ્જ કરે, તેણે
 હવણા નવિ દેવાય હો ॥ કોકાસ કહે હું સજ્જ કરે,
 કહિ સજ્જ કરી ચક્ર ચઢાય હો ॥ ૧૯ ॥ આં
 કલા દેખી સુતારેં ઓલખ્યો, ત્રંખાવતીનો કોકાસ
 હો ॥ કહે બેસો સુંદર ધર જઈ, અધિકરણુ લઈ આવું
 ખાસ હો ॥ ૨૦ ॥ આં ॥ બેસારી અયો દરબાર
 મેં, કાકજંઘ નરેશર પાસ હો ॥ તસ વચણેં તેડાવી
 આદરેં, પૂછતાં જણુવે કોકાસ હો ॥ ૨૧ ॥ આં
 રાય રાણી તેડાવી તે નૃપેં, નૃપખાંધખાણેં કીધ હો ॥
 રાણી અંતેરિમાં ધરી, કહે કોકાસને ગુણુ લીધ
 હો ॥ ૨૨ ॥ આં ॥ અમ સુતનેં સીખાવો તુમ ક
 લા, વિણરહસ્ય શિખાવેં તેહ હો ॥ ઘોડા દોય યંત્રે

સજ્જ કરી, સુતને જણવે ધરિ નેહ હો ॥ ૨૩ ॥ આં
 ॥ કોકાસ સૂતો નિદ્રા ભરે, નૃપનંદન ઊઠી દોય હો ॥
 ચઢી અશ્વે ગગન આઢ્યા તિસે, કોકાસ પૂછે કિહાં
 સોય હો ॥ ૨૪ ॥ આં ॥ સુત અવર કહે દોય ઊ
 ડીયા, કોકાસ કહે થયું શૂન હો ॥ મરશે દો ખાંધવ
 તુમ તણા, નવિ જાણે કલનું મૂલ હો ॥ ૨૫ ॥ આં ॥
 સૂણી નૃપ રૂઠો દિએ કુમરને, વધ કરવાને કોકાસ હો
 ॥ એક કુંવર વચનથી સાંભલી, કોકાસેં રચિયો પા
 સ હો ॥ ૨૬ ॥ આં ॥ ચક્રચંદ્ર ઊપર શૂન્ના કરી,
 બેસાડ્યા કુંઅર વચગાલ હો ॥ કહે શંખનાદ ક
 રું હું યદા, તવ ઠોકળ્યો ખીલી વિચાલ હો ॥
 ૨૭ ॥ આં ॥ કહી શંખ પૂર્યો સૂણી કું
 વર તે, ખીલી ઠોકી વચમેં જમ હો ॥ તવ
 ગગનેં સવે શૂન્ના પ્રતેં, ભેદાણા મરણ લહે તા
 મ હો ॥ ૨૮ ॥ આં ॥ સુભટેં કોકાસનેં મા
 રિયો, રાયેં જણી સવિ તે વાત હો ॥ હા હા
 કરતો ધરણી ઢલ્યો, કાકળંધ મુઓ આપવાત હો
 ॥ ૨૯ ॥ આં ॥ કારાગારેં અરિદમણ તે, આપ છંદે
 મરણ લહે તામ હો ॥ કમલા કહે બેટી સાંભલો, હિ
 તશીખ ન માની જમ હો ॥ ૩૦ ॥ આં ॥ ખંડ ચો

થે આપ મતિ તણ, સુણતાં એ સાતમી ઢાલ હો ॥
 શુભવીર કહે ઓતા ધરે, નિત્ય હોજે મંગલમાલ હો
 ॥ ૩૧ ॥ આ૦ ॥

૥ દોહા ॥

૥ એમ કમલા વચણાં સુણી, હરખી વિમલા
 નાર ॥ ધમ્મિલને વરવા ભણી, આપેં થઈ હુશિયાર
 ॥ ૧ ॥ ધમ્મિલને કમલા કહે, સફલ થઈ તુજ આશા
 વિમલા વરશે પ્રેમથી, નિર્વહેજ્યો ધર વાસ ॥ ૨ ॥ સુ
 ણી ધમ્મિલ હરખ્યો ધણું, ચિંતવતો ધરિ નેહ ॥ મુ
 રદર્શિત મતમંત્રનો, મહિમા અતુલ અચ્છેહ ॥ ૩ ॥ સા
 મથી સવિમેલવી, તેહિજ રચણીમાંહી ॥ ગાંધર્વે કરી
 પરણીયાં, બેહુજણુ ધરિ ઊચ્છાહિ ॥ ૪ ॥ રચણીવીતી
 સુખ ભરે, રવિઉદયે પરભાત ॥ કમલા વિમલા કુંવ
 રશું, જિનધરવદન જાત ॥ ૫ ॥ પ્રભુસાખે કમલા
 ગ્રહી, વિમલા દક્ષિણ હાથ ॥ દેઈ કુંવર દાહિણુ કરે,
 કહે ધરી મેં તુમ સાથ ॥ ૬ ॥ જીવતાં મુઝ પુત્રીને,
 નવિ દેશો ક્ષણુછેહ ॥ જોયણુ પરણો નવ નવી, તો પ
 ણુ ધરજો નેહ ॥ ૭ ॥ અચ્છંકારી એહ છે, શિવશિરકુ
 ઠિલા ગંગ ॥ પણ નિર્વહેવું નાથને, રાખે મોહોટા રંગ
 ॥ ૮ ॥ સસરો ખારો જલનિધિ, બાંધવ ચંદ્રકલક ॥

ચપલા કમલા કેશવે, લચ્છીકરી ધરિ અંક ॥ ૯ ॥ પ્ર
ભુનજરે પ્રેયસી તણે, ગ્રહિ કર કુંવર સનેહ ॥ સાસુ
વયણાં શિરધરી, આવંતા નિજ ગેહ ॥ ૧૦ ॥ કમ
લા વિમલાને સજી, શોભ ભક્ષાશણુગાર ॥ માત સુ
તા રથ બેસિને, પોહોતાં વનહમઝાર ॥ ૧૧ ॥

॥ હાસ આઠમી ॥

॥ સુતારીનાં બેટા-તુને વિનવું રે લો, મારે ગરબે મા
ડવડી લાવ જો ॥ રમતાં અંગૂઠી વિસરી રે લો ॥

॥ એ દેશી ॥

॥ રથબેસીને રાણીયો નીકલી રે લો, જીવરા
જનો ધરી શણુગાર જો ॥ મેવા મીઠાઈ ફલ શિર થા
લશું રે લો, દાસ દાસી તણે પરિવાર જો ॥ ૧ ॥ રસ
કીડા રસેં રસિયા ઘણા રે લો ॥ તેણે વસિયા વિખમ
સંસાર જો, જે કસિયા કસોટી જ્ઞાની ગિરા રે લો, તે
વસિયા મુકિત દરબાર જો ॥ ૨ ॥ રસ ૦ ॥ મિત્ર વર્ગ
તણીરમણીઘણી રે લો, વનકેલિએ ભેલી થાય જો ॥
જાણું ખેચરી વ્યંતરી ઉતરી રે લો, રમેભૂચરીરૂપ બ
નાય જો ॥ ૩ ॥ ૨૦ ॥ પછે ધમ્મલ ગોષ્ટિક સાથશું રે
લો, આઠ્યા બાગેં તિહાં જીવરાજ જો ॥ હામ હામ તર

તલ સંઘવી રે લો, હયં હાથી સુભટ રથ સાજ ને ॥ ૪
 ॥ ૨૦ ॥ રચ્યા મંડપ શીતલ છાયમાં રે લો, જલ
 છાંટી ભૂતલ શુચિ કીધ ને ॥ પંચવર્ણીખિછાણાં પાથ
 રયાં રે લો, ચંદ્રચ્ચ ગગન તલ દીધ ને ॥ ૫ ॥ ૨૦
 ॥ રસરંગભરેં સહુ ઉતરયાં રે લો, આવી બેઠાં તે મં
 ડપ હેઠ ને ॥ ગીતગાનતાન રસરીઝમાં રે લો,
 કરે ધમ્મિભલેશું સહુ ગોઠ ને ॥ ૬ ॥ ૨૦ ॥
 એણે અવસર ભોજન મંડપેં રે લો ॥
 બની રસવતી બાલે સુઆર ને ॥ તવ બેઠા આસન
 ધરી મંડપેં રે રે લો, નિજગેહવિભવ અનુસાર ને ॥ ૭
 ॥ ૨૦ ॥ ચૂઆચંદન ધૂપ ઘટા ચલે રે લો, જીવરાજ
 ધમ્મિભલ દોય પાસ ને ॥ મણિરતનકનકભાજન દિયે
 રે લો, જલ કલશકુસુમ ધરી વાસ ને ॥ ૮ ॥ ૨૦ ॥
 રાણી સાથેં વિમંલસેના મલી રે લો, દોય પીરસંતાં
 ધરી પ્રેમ ને ॥ પ્રિયા મિત્ર તણી પંખા કરે રે લો, કમલ
 સેના હુકમ ભર સીમ ને ॥ ૯ ॥ ૨૦ ॥ કરી ભોજન
 તંબોલ ખીડિયો રે લો, ખાયે બેઠા તે મંડપે જાય ને

॥મનગમતે જમતે રમતે થકે રે લો, સહુંવરતી પરમ્પ
 ૨ પ્રેમ જો ॥ ૧૧ ॥ ૨૦ ॥ મુખ તંબોલ મંડપ જવતી
 રે લો, ઘડિ ચાર કરી વિશ્વામ જો ॥ સવિ દંપતી
 દિલ ભર દીપતાં રે લો, જલકીડા કરે સર ઠામ જો ॥
 ૧૨ ॥ ૨૦ ॥ તિહાં ધમ્મિલ વિમલા ખેલતાં રે લો, જે
 મ રેવા કરેણુનાથ જો ॥ જોઈ દંપતી સહુ શંસા કરે
 લો, કલાવંત વિચક્ષણ સાથ જો ॥ ૧૩ ॥ ૨૦ ॥ કરી
 ધર્મ ધમ્મિલ નર ઉપનો રે લો, જેણે પામી એ વિમ
 લા નાર જો ॥ શ્રમ સફલ થયો ધાતા તણો રે લો, કરી
 જોડ જુગતિ કિરતાર જો ॥ ૧૪ ॥ ૨૦ ॥ હર
 જોરી શયી મધવા નિસીરે લો, નિશિ ચંદ્ર રતિપ
 તિ કામ જો ॥ હરિ કમલા હસી મલી રેવતી રે
 લો, જેસી જોડ સીતાને રામ જો ॥ ૧૫ ॥
 ૨૦ ॥ સરોવરથી નીકલીયાં તે સવિ રે
 લો, માંડવામેં હિંડોલા ખાટ જો ॥ જઈ બેઠાં
 જુગલ જુવતી સહી રે લો, જૂએ રસભર વેશ્યા
 નાટ જો ॥ ૧૬ ॥ ૨૦ ॥ એક નજર ધમ્મિલ વિમલા
 ભણી રે લો, બીજી નજરેં તે નાટકશાસ જો ॥ પણ
 જોતાં તૃપ્તિ નવિ કો લહે રે લો, મુનિ દોય ગુણે બ
 હુ કાલ જો ॥ ૧૭ ॥ ૨૦ ॥ કરી શંકાને કંખા વેગલી રે

લો, હોય સમકેતિ ઉન્નવલવાસ જો ॥ તેમ ગોષ્ઠિલ
 દિલશંક ટલી રે લો, દેખી ધમ્મિલ વિમલા પાસ જો ॥
 ૧૮ ॥ ૨૦ ॥ હવે નાટક પૂર્ણતા થયે રે લો, કરે વિમ
 લા તે લાખ પસાય જો ॥ જગદાતાના હોય વધામ
 ેણાં રે લો, પાત્ર લોક ધમ્મિલ ગુણગાય જો ॥ ૧૯ ॥
 રંગાસજી અસવારી સંવિનગરી ભણી રે લો, ચઢયા હ
 સ્તી ધમ્મિલ નૃપનંદ જો ॥ રવિરાતો થયો ગયો વાઝ
 ેણી રે લો, ધર આઠ્યા સહુ આણંદ જો ॥ ૨૦ ॥ ૨૦
 ॥ ખંડ ચોથે ચતુર મેલા તણી રે લો, કહી આઠમી ઢા
 લ રસાલ જો ॥ શુભવીર કુંવર વિમલા મલી રે
 લો, રમે સુંદર ભોગ વિશાલ જો ॥ ૨૧ ॥ ૨૦ ॥

॥ દોહા ॥

॥ સુખ ભોગવતાં સ્વર્ગનાં, વિમલા ધમ્મિલ સ
 ગ ॥ રતિસુખ નૃપ તેલહીધણાં, વિકર્યાં અંગઊપાં
 ગ ॥ ૧ ॥ પ્રેમ ભરે પ્રીતમ પ્રિયા, રચણી ક્ષણભર
 જાય ॥ દેવદુગં દુકની પરે, સુખમાં કાલ ગમાય ॥
 ૨ ॥ એકદિન રતિસુખ સંધીએ, રિશાણીપિયુ સાથ
 ॥ ન દિએ બોલ મનાવતાં, તરછોડે વલી હાથ ॥ ૩ ॥
 તવ હસતાં ધમ્મિલ કહે, ન ઘટે તુઝને એહ ॥ ૬ તક

ટુક વયણા કહે, જાણે પ્રમદા નેહ ॥ ૪ ॥ રમણની સા
થેં રૂપણું, ન કરે નિપુણા નાર ॥ નમણી ખમણી બહુ
ગુણી, સુખ દેવે ભરતાર ॥ ૫ ॥ વસંતતિલકા એક
જગ, નારી ગુણભંડાર ॥ કદીય ન દીઠી રૂશણે, મુઝ
રૂઠે ધરે પ્યાર ॥ ૬ ॥ વયણ અપૂરવ સાંભલી, લાગુ
બલતાં બાણ ॥ સર્વ સહે પણ નારીયો, ન સહે શોક્ય
વખાણ ॥ ૭ ॥ અમર ડસંતી ક્રોધભર, કેશથી કુ
સુમ ઉછાલ ॥ નાખે દૂરે મેખલા, મુદ્રા નેઝરં હાર ॥
૮ ॥ રક્ત અશોક કમલ દલેં, તુલ્યચરણ સુકુમાલ ॥
પાયતલે ધન્નિમલ હણી, વચન વદેં ધરખ્યાલ ॥ ૯ ॥
વસંતતિલકા દિલ વસી, જાઓ વસો તસ ગેહ ॥ ક
હે વિમલા તે વલ્લભા, સાચો જસ સનેહ ॥ ૧૦ ॥ નારી
વચન ધરખ્યા તણાં, સાંભલી હસત વદન્ન ॥ કુંવર
ધરથી નીકલ્યો, રવિગિદ્યેં પ્રચન્ન ॥ ૧૧ ॥

॥ હાલ નવમી ॥

॥ અનિહારે વાંદહોજી વાચે છે વાંસડી રે ॥

॥ એ દેશી ॥

॥ અનિહારે સ્વારથ મીઠો સંસારમાં રે, સ
વિ સ્વારથિયો સંસાર ॥ માતા વલ્લભ બાલને રે,

જોવન વદ્ધલ નર નાર ॥ ૧ ॥ સ્વારથ મીઠા ॥
 અનિહારે ધમ્મિલ ચાલ્યો ખેદે ભર્યો રે, પોહોતો
 જીવરાજને ગેહ ॥ ભોજન વેલા ભેલા જમી રે, ચિત્ત
 ચિતે વિમલા નેહ ॥ ૨ ॥ સ્વાં ॥ અં ॥ ચિત્ત વિશ્રા
 મેં વનમેં ગયો રે ॥ તિહાં દીઠા મુનિ અભિરામ ॥
 ભવ અટવીમાં કરમેં તપ્યા રે, તે પ્રાણીને વિશરામ
 ॥ ૩ ॥ સ્વાં ॥ અં ॥ શ્રુતસાગર સૂરી વંદીને રે,
 બેઠો ધમ્મિલ કુમાર ॥ તવ દીઠા તિહાં દીપતા
 રે ॥ નવ દીક્ષિત દો અણુગાર ॥ ૪ ॥ સ્વાં ॥ અં ॥
 ધમ્મિલ પૂછે શે કારણે રે, જોવનવય દીક્ષા જોગ ॥
 અધસ્યનાણી કહે સાંભલો રે, એણે ભોજને જાણ્યો
 રોગ ॥ ૫ ॥ સ્વાં ॥ અં ॥ નયર કુશસ્થલમાં વ
 સે રે, એક નૈગમ મદન છે નામ ॥ અંડા પ્રચંડા ત
 સ નારીયો રે, જિસ્થું નામ તિર્યો પરિણામ ॥ ૬
 ॥ સ્વાં ॥ અં ॥ જોગી જોગણી સેવતાં રે, લહી
 વિદ્યાને બહુમંત ॥ કલેશ કરે દો કોથે ભરી રે, તેણે
 દુખીયો તે અત્યંત ॥ ૭ ॥ સ્વાં ॥ અં ॥ પરદે
 શાંતર કારાધરે રે, વલી રૂઠો નરકાવાસ ॥ પણ દો
 ય નારીનો નાહલો રે, નવિ પામે મુખ ધરવાસ ॥ ૮
 ॥ સ્વાં ॥ અં ॥ અવડા ઝાટાથી ઊભગા રે, પ્ર

પાસ દો નદીય કિનાર ॥ ગામેં દો ધરે રાખીને રે,
 એકાંતર વિશ્વસે વાર ॥ ૯ ॥ સ્વાં ॥ અં ॥ એક
 દિન કોઈક કારણે રે, દિન દોય પ્રચંડા ધામ ॥ વા
 સો વસીને ત્રીજે દિને રે, ચંડા ધર જવે જમ ॥
 ૧૦ ॥ સ્વાં ॥ અં ॥ ચંડા ચોખા છડતી થકી રે,
 દેખી કોઈયેં થઈ શ્યામ ॥ મૂશલ મંત્રીને નાખતી રે,
 નાઠો મદન તે પાછો તામ ॥ ૧૧ ॥ સ્વાં ॥ અં ॥
 મૂશલ નાગ રૂપેં ધસ્યું રે, ભયભીત નદી ઉતરાય ॥
 પેઠો પ્રચંડા ધર ખાપડો રે, તિહાં પૂઠેં પન્નગ આ
 ય ॥ ૧૨ ॥ સ્વાં ॥ અં ॥ વચ્ચેં વ્યાસને
 છેતરી રે, શેઠ આંચો પ્રચંડા પાસ ॥ સા તનુ સ્ના
 ન પીઠી ધરે રે, તિહાં શેઠ ભણે ભરસાસ ॥ ૧૩ ॥
 સ્વાં ॥ અં ॥ વાત કરતાં અહિ પેખીયો રે, તવ
 સા તનુમેલ ઊતાર ॥ નાખી વર્તિ કરી મંત્રશું રે,
 થયા નકુલ કૃણીનેં વિદાર ॥ ૧૪ ॥ સ્વાં ॥ અં ॥
 મદન તે સ્વસ્થ થઈ તસ ધરે રે, રહ્યો રાત્રિ ઉઠી પ્ર
 ભાત ॥ ચિંતે દોય કુલક્ષણ નારીયો રે, એક દિન રે
 હેતાં હોય ઘાત ॥ ૧૫ ॥ સ્વાં ॥ અં ॥ એક ભયેં
 એકે રાખીયેં રે, પણ દૈવગતિ જો દોયા ॥ કોપી તો શ
 રણુ મરણુ તણું રે, નવિ રાખણુહારો કોય ॥ ૧૬ ॥

સ્વાના ॥ અં ॥ ઋદ્ધિ ધણી મુજ મંદિરે રે, પણ રાક્ષ
 સી દો પરવેશ ॥ છંડી જણુ મુજને ધટે રે, આભે
 વ રહીશું પરદેશ ॥ ૧૭ ॥ સ્વાં ॥ અં ॥ ચિંતવી
 મદન અદ્યો દેશાંતરે રે, ધનસાર સાર સહ લીધા ॥
 દિનકેતે પુરસંકાશને રે, વનમાં ઉતારો કીધ ॥
 ૧૮ ॥ સ્વાં ॥ અં ॥ તે પુરવાસી આન્યો તિહાં
 રે, શેઠ ભાનુદત્ત ઉછરંગ ॥ પૂછે મદન ભલે તમે
 આવીયા રે, હો ખેમ કુશલ તુમ અંગ ॥ ૧૯ ॥
 સ્વાં ॥ અં ॥ મુજ મંદિર પાવન કરો રે, તખ
 ચિંતે મદન મનમાંહી ॥ નામશું જણુ એ માહરં રે,
 ગયો વિસ્મિત તસ ધર જ્યાંહી ॥ ૨૦ ॥ સ્વાં ॥
 અં ॥ સ્નાનને ભોજન કીધાં, પછી રે, ક
 હે શેઠ મદન સુણો કાજ ॥ વિદુદેલતા મુજ
 અંગજ રે, તમે પરણી વધારો લાજ ॥ ૨૧ ॥ સ્વાં
 ॥ અં ॥ શી ઓલખાણે કન્યા દિયો રે, કહે મ
 યણ લીયો મુજ નામ ॥ અગિમુત ઊપર ઇચ્છતાં રે
 ભણે શેઠ હુધ ગુણ ધામ ॥ ૨૨ ॥ સ્વાં ॥ અં ॥
 વરચિંતાયે મુજને કહે રે, આવી કુલદેવી રાત ॥
 મદન અશોકતર તલે રે, બેસશે આવી પ્રભાત ॥
 ૨૩ ॥ સ્વાં ॥ અં ॥ તેડી સુતા પરણાવજો રે,

જાણું તેણે નામ કુલ જાત ॥ કહી પરણાવી શુભ
 વાસરેં રે, વાસ ભુવનેં વસે સુખશાત ॥ ૨૪ ॥ સ્વાં
 ॥ અં ॥ પૂરવદુઃખ વીસારીનેં રે, ધરે વિદુલતા
 શું પ્રેમ ॥ પઠમ સુઆવડ ઉગરી રે, રાતીસંગ ન છો
 ડે જોમ ॥ ૨૫ ॥ સ્વાં ॥ અં ॥ વર્ષાકાલેં ધન ગા
 જતે રે, વરસંતે મૂશલધાર ॥ ધર ધર પેસી જીએ વીજ
 લી રે, રોતીયો વીરહિણી નાર ॥ ૨૬ ॥ સ્વાં ॥ અં ॥
 વિદુલતાશું શય્યાગતેં રે, નિશિ દીપ અરીસા જ્યોત
 ॥ નારિવિજોગી પાસેં રહેં રે, તસ બાલક ભૂખે રો
 ત ॥ ૨૭ ॥ સ્વાં ॥ અં ॥ નાથ ગયો તું દેશાવ
 રેં રે, નાંચો આંચો વર્ષાકાલ ॥ નયણાંનેવ ધરમાં
 ઝરે રે, ધનનીકું રોવે બાલ ॥ ૨૮ ॥ સ્વાં ॥ અં
 ॥ રોતી વિજોગી વયણાં સુણીરે, દુઃખ ંયાપે મદન
 ને ચેત ॥ ચંડા પ્રચંડા ધણું સાંભરી રે, આંસુએં
 ભરાણાં નેત ॥ ૨૯ ॥ સ્વાં ॥ અં ॥ વિદુલ
 તા નિર્બંધથી રે, પૂછતાં બોલે તેહ ॥ શું કરતી
 હશે બાપડી રે, મુઝ વિણ દોય એકલી ગેહ ॥ ૩૦
 ॥ સ્વાં ॥ અં ॥ જો તું રજ મુઝને દીયે રે, તો જ
 ઇ આવું એક વાર ॥ સાંભલી સા ચિત્ત ચિંતવે રે,
 મુઝથી અધિકી દોય નાર ॥ ૩૧ ॥ સ્વાં

અં ॥ પ્રેમ લગ્યો તિહાં એહનો રે, મુઝ સાથેં બા-
 હ્ય સનેહ ॥ વર્ષા વીત્યેં જળ્યો તુમેં રે, મનમેલેં બો
 લી તેહ ॥ ૩૨ ॥ સ્વાં ॥ અં ॥ વર્ષાકાલ વીતી
 ગયો રે, જવા મદન થયો હુશિયાર ॥ વિદ્યુલ્લતા ક
 હે નાથજી રે, કેમ રહિશું અમેં સંસાર ॥ ૩૩ ॥ સ્વાં
 ॥ અં ॥ મદન વદે અમેં આવશું રે, દિન થો
 ડે નહીં તુઝ હોડ ॥ ફૂલ અનેકેં ભરો ભમે રે,
 યજ્ઞ બેસે માલતિ છોડ ॥ ૩૪ ॥ સ્વાં ॥ અં ॥
 સા કહે વેહેલા પિયુ આવજો રે, કહી મંત્રી કર
 બો દીધ ॥ લેધ ગયો એક ગામડે રે, જલ ઠામ વિ
 શામો કીધ ॥ ૩૫ ॥ સ્વાં ॥ અં ॥ ભોજન વે
 લા સંભારતો રે, કોઈ આવે અતિથિ આંહી ॥ દેધ
 દાન ભોજન કરૂં રે, એમ ધ્યાયે મદન મન માંહી ॥
 ૩૬ ॥ સ્વાં ॥ અં ॥ તપસી તાપસ દેખીને રે, ભ
 ક્તિભર દીધ કરંભ ॥ સરોવર તીરેં તાપસ જઈ રે,
 જખ ખાવે સ્વાદ અચંભ ॥ ૩૭ ॥ સ્વાં ॥ અં ॥
 મદન સરોવર નાહીને રે, બેઠો ખાવાને જમ ॥
 કવલ લીએ એક હાથમાં રે, તિહાં છીંક્યો હાલી
 નામ ॥ ૩૮ ॥ સ્વાં ॥ અં ॥ છંદી ભોજન ઉઠીયો
 રે, તવ તપસી થયો અજરૂપ ॥ ઉપગરણાં પડ્યાં

ભૂતલેં રે, મન ચિતે મદન ધરી ચૂપ ॥ ૩૯ ॥ સ્વાં
 ॥ અં ॥ જોઉં એ કિહાં જાય છે રે, થયો છાગની
 પૂંઠે મદન ॥ આલ્યો ગયો વિધુલતા ધરેં રે, શેઠ
 જોવે રહીય-પ્રચ્છન્ન ॥ ૪૦ ॥ સ્વાં ॥ અં ॥ દેઈ ક
 પાટને કુટીયો રે, કહે તે તુઝ માતા દોય ॥
 સંભારીને મુઝને તણ રે, કોણ શરણ ઇહાં-તુઝ હો
 ય ॥ ૪૧ ॥ સ્વાં ॥ અં ॥ લોકેં મલીનેં મેલાવી
 યો રે, સખી વયણેં મંત્રી નીર ॥ છાંટે તાપસ થઈ ક
 હે રે, કરંભથી છાગ શરીર ॥ ૪૨ ॥ સ્વાં ॥ અં
 ॥ મદન તે નાઠો દેખી કરી રે, રાત્રેં દશ જોજન જાય ॥
 પોહોતો હસંતી પુરપરિસરે રે, જોઈ જિન ધર આ
 ણુંદ થાય ॥ ૪૩ ॥ સ્વાં ॥ અં ॥ ચોથે ખંડેં પૂર
 ણુ થઈ રે, ઢાલ નવમી ચઢતે રંગ ॥ વીર કહે ધ
 ન્યં તે નરા રે, જોણેં મેદ્યો મહિલા સંગ ॥ ૪૪ ॥
 સ્વાં ॥

॥ દોહા ॥

॥ જઈ મદને જિન વંદીયા, શ્રી મરૂ દેવાનંદ
 ॥ ભવંદવ તાપ શમ્યો તિહાં, દેખી પ્રભુ મુખ ચંદ ॥
 ૧ ॥ નઈગમ એક એણેં અવસરેં, ધનદ સમેા ધનવં
 ત ॥ તે જિન મંદિર આ વીયો, વંદનનમન કરંત ॥

૨ ॥ રંગ મંડપમે આવીયો, બેઠો કરીય પ્રણામ ॥
 પૂછે શું દુઃખ મદનને, દેખી વદન વિરામ ॥૩॥ મદન
 શેઠ મુખ સાંભલી, મૂલ્યકી સવિ વાત ॥ તે કહે
 મુજ દુઃખ આગલે, તુમ દુઃખ તે કોણ માત ॥ ૪ ॥
 મદન વદે મુઝને કહો, કેમ તુમ દુઃખ અપાર ॥ સ
 જન જાણી તે કહે, નિજ વીત્યો અધિકાર ॥૫ ॥

॥ઢાલ દશમી ॥

॥કામણુગારો એ કૂકડો રો ॥ એ દેશી ॥

॥કામણુગારી એ કામની રો ॥ કામણુની કરના

૨ ॥ સૂરજકંતા સ્વારથ સરયો રે, વિષ દેતી ભર
 તાર ॥૧॥ કાળા રાજ ચંદને કૂકડો રે, વીરમતી ધ
 રનાર ॥ ચુલ્લણી ચઢી સુત મારવા રે, કરતી જંતુ ક
 રખાર ॥ ૨ ॥ કાળ ॥ દુઃખની વાત ન કીજ્યે રે, પ
 ણુ સાધર્મિક પાસ ॥ કહેતાં હાંસી ન પામીએ રે,
 વલી હોવે દુઃખ નાશ ॥ ૩ ॥ કાલ શેઠ હસતી પુરમા
 વસે રે, ધનપતિ ધન દસમોયા ॥ લક્ષ્મીવતી તેહની પ્રિ
 યા રે, નંદન છે તસ દોય ॥ ૪ ॥ કાળ ॥ ધનસારને ધ
 નદેવ છે રે, પરણ્યા દોય કુમાર ॥ માત પિતા મર
 જો ગયાં રે, કલેશ કરે દોય નાર ॥ ૫ ॥ કાળ ॥ ધ
 ન વેહે ચીને જૂદા થયા રે, પણ લેધુ બંધવ નાર ॥

દૂડ કલંકી નેહું તજી રે, ન દીયે સુખ ભરતાર ॥
 ૬ ॥ કાં ॥ બાંધવ મેહોટો પરણાવતો રે, ધનદેવને
 લધુનાર ॥ તે પણ સંગતે તેહવી રે, નહીં તસ સુખ
 લગાર ॥ ૭ ॥ કાં ॥ નારી ચરિત્ર જુએ એકદા રે,
 શીત જવર મત્સ્યગેહ ॥ સૂતો નાત્રે દાય નારીયે રે,
 હાંકયો વસ્ત્રે તેહ ॥ ૮ ॥ કાં ॥ સજજ થઈ દાય નીક
 લી રે, ચઢી ધર વન સહકાર ॥ મંત્ર વિધિયે
 સ્મરણ કરે રે, ઊઠી તદા ભરતાર ॥ ૯ ॥ કાં ॥ ચૂચ
 તરૂં મૂલે વસ્ત્રે કરી રે, નિજતનુ બાંધીયું જમ ॥ ગગ
 ને ચલી તરૂં ઉતરયો રે, રચણદીવ વન ઠામ ॥ ૧૦ ॥
 ॥ કાં ॥ ધનદેવ ગુપ્તપૂઠે વહ્યો રે, રતનપુરે ચલી
 નાર ॥ શ્રીપુંજશેઠ ધરકન્યકા રે, શ્રીમતી બાંધવ આ
 ર ॥ ૧૧ ॥ કાં ॥ વસુદત્ત શ્રેષ્ઠાસુત પરણતો રે, ત
 નવ આનંદ થાય ॥ વરવોડો જુએ બેહુ જણી રે, ધ
 નદેવ ચોરીયે ઠાય ॥ ૧૨ ॥ કાં ॥ તોરણ આવી વ
 ર ઉતરયો રે, પણ કોઈ દૈવવશેણ ॥ ખર્જનું તોર
 ણ ત્રુટી પડ્યું રે, મરણ ગયો વર તેણ ॥ ૧૩ ॥ કાં ॥
 વસુદત્ત રોતો નિજ ધર ગયો રે, શ્રીપુંજચિંતા ન મા
 ય ॥ કુલદેવી વચને કરી રે, ધનદેવ તિલક ધરાય ॥
 ૧૪ ॥ કાં ॥ વર વહ્ન બેહુ શણગારીને રે, ચો

રીએં ફેરા ફરાય ॥ નાટકશાલ સમહોચ્છવેં રે, મંગ
 લ ધવલ ગવાય ॥ ૧૫ ॥ કાં ॥ ઊભી બેવે દો ના
 રીયો રે, છોટી કહે મુણ ભેણ ॥ એ વર આપણ વ
 ર સમો રે, દીસે છે મુઝ નેણ ॥ ૧૬ ॥ કાં ॥ મોહો
 ટી કહે જગ એ સમા રે, જે નર ને તુઝ કંત ॥ તુલ્ય
 રૂપેં નર નારીયો રે, સસારેં બહુહુંત ॥ ૧૭ ॥ કાં
 ॥ તે શીતજ્વરેં પીડિયો રે, કેણીરીતેં આવે આંહી
 ॥ વાતકરંતી વેગેં વલી રે, જુએ કૌતુક પુરમાંહી ॥
 ૧૮ ॥ કાં ॥ ધનદેવ વાસભુવન જઈ રે, ચિતચપ
 લ અતિરેખ ॥ શ્રીમતી ચીરેં કેસર રસેં રે, લખીયો
 શલોક તે એક ॥ ૧૯ ॥ કાં ॥ તથા હિ ॥ ॥ કહ
 સંતીકરનપુરં ॥ કનભોમંડલયુતશ્રુતઃ ॥ ધનપતિ સુ
 ત ધનદેવો ॥ ભાવિ વશાત્સુખ કૃતે ભૂત ॥ ૧ ॥
 નિકલીયો મસલું કરી રે, આંચો બિહોં સહકાર ॥
 તામ ચઢી દોય નારીયો રે, ધનદેવ પૂર્વ પ્રકાર ॥
 ૨૦ ॥ કાં ॥ ચૂતતર ગગને ચલ્યો રે, જઈ મૂ
 ક્યો મૂળદામ ॥ ધનદેવ આવી સૂતો ધરે રે, તે પ
 ણુ આવી ધામ ॥ ૨૧ ॥ કાં ॥ સૂતી દોય નિદ્રા
 ભરેં રે, જગી વૈભાતેં સાથ ॥ ચિંતા ઊજગરેં
 ઝંઘતાં રે, કંકણ દોરા હાથ ॥ ૨૨ ॥ કાં ॥ દેખી

નાહાની કહે બેહેનડી રે, મુઝ નવિ માન્યું વચન ॥
 તુમ પતિ રાત્રેં તિહાં પરણીયો રે, કંકણ હાથ પ્રચ્છન્ન
 ॥ ૨૩ ॥ કાં ॥ જોષજોષ કહે તાહરેં રે, વચણ જે
 માનત ત્યાંહી ॥ તો જલધિમાં નાખી પરો રે, દોય ર
 હત સુખમાંહિ ॥ ૨૪ ॥ કાં ॥ મ ધરીશ બીક એ
 રાંકની રે, એમ કહી બાંધે પાય ॥ દોરો મંત્રી નિ
 જ હાથશું રે, ધનદેવ પોપટ થાય ॥ ૨૫ ॥ કાં ॥
 પંજર ધાલી તાલું દીયું રે, જબ છમકારે શાક ॥ ખ
 ઝ લેધ શુકનેં કહે રે, તુઝનેં હણી કરેં પાક ॥
 ॥ ૨૬ ॥ કાં ॥ એમ વચણું સુણી ધ્રૂજતો રે,
 રોતાં નિગમે કાલ ॥ હવે શ્રીયું જ ગવેષતો રે, ન જડી
 જમાઈ ભાલ ॥ ૨૭ ॥ કાં ॥ શ્રીમતી આંસું ચીરેં
 લુહે રે, વાંચી અક્ષર તામ ॥ ચિંતા તજો કહે તાતને
 રે, ગયો હસંતી ગામ ॥ ૨૮ ॥ કાં ॥ વાંચી
 શ્લોકનેં શેઠને રે, ભાંગ્યો ચિત્તકલેશ ॥ સાગરદ
 ત્ત વાણિજ તદ્દા રે, જય હસંતી નિવેશ ॥ ૨૯ ॥ કાં
 ॥ હાર દેધ એક રત્નનો રે, વાત સુણાવી તાસ ॥
 જઘ જમાઈનેં આપીને રે, તેડી લાવો અમ પાસ
 ॥ ૩૦ ॥ કાં ॥ શેઠ સાગરદત્ત નાવેં ચઢ્યો રે,
 ગયો હસંતી ગામ ॥ હાર દિયો દોય નારીને રે, શે

ન હીઠા તામ ॥ ૩૧ ॥ કાં ॥ પૂછે થકે બેહુ નારી
 કહે રે, શેઠ ગયા પરદેશ ॥ ખારોખાર તિહાં આવશે
 રે, ધરશે ન ચિત્ત કલેશ ॥ ૩૨ ॥ કાં ॥ પણ અ
 મને એમ કહી ગયા રે, રત્નપુરીથી કોય ॥ આવે
 તો શુક આપજે રે, શ્રીમતી ખેલન જોય ॥ ૩૩ ॥
 કાં ॥ સાંભલી પંજર લેધ ચલ રે, દેવે શ્રીમતીહાથ
 ॥ વાત સુણી શુક હુલરાવતી રે, જાણે મલીયો નાથ
 ॥ ૩૪ ॥ કાં ॥ એકદિન દોરો દેખી કરી રે, બંધન
 છોડે તામ ॥ વિસ્મય પામ્યા સાજન સહુ રે, ધનદેવ
 પ્રગટ્યો જામ ॥ ૩૫ ॥ કાં ॥ સસરા રાખે અન્યમ
 દિરે રે, દંપતીસુખ વિલસંત ॥ દિનકેતે તાત મરણ
 ગયો રે, શ્રીમતી તામ વદંત ॥ ૩૬ ॥ કાં ॥ સસરા
 નામે ઓલખાવતાં રે, તુમ ગુણવંતને લોક ॥
 અમ સસરા ધર જઈ રહું રે, તો મુઝ થાય અશોક
 ॥ ૩૭ ॥ કાં ॥ કહે ધનદેવ સુણજે પ્રિયા રે,
 ભાજના છમકાર ॥ હજીય લગે નવિ વિસરે રે, સા
 કહે કેમ છમકાર ॥ ૩૮ ॥ કાં ॥ કંતમુખે સંવિ
 સાંભલી રે, હસીય કહે સા નાર ॥ પૂર્વપ્રિયા મુજ
 આગલે રે, રાંક તણો અવતાર ॥ ૩૯ ॥ કાં ॥
 શ્રીમતી આગ્રહે ઝાહાજે ચઢી રે, ઉતરીયા નિજ

ગામ ॥ સન્મુખ સજ્જન ઓછવેં રે, આવી વસ્યા
 નિજ ધામ ॥ ૪૦ ॥ કાં ॥ દોય જણી મનચિંત
 વે રે, વિસરિયો છમકાર ॥ વલી આળ્યો રસ આ
 ખવા રે, નવલ વહૂભરતાર ॥ ૪૧ ॥ કાં ॥ આ
 સન મંત્રી બેસારીને રે, પગ ધોવે લધુ નાર ॥
 જ્યેષ્ઠામંત્રી જલ છાંટતી રે, આગણે ફરતે ખાર
 ॥ ૪૨ ॥ કાં ॥ તે જલપૂર નાસાલગેં રે, જખ ડુ
 બ્યો ધનદેવ ॥ શ્રીમતીતામ મંત્રેં કરી રે, શોપી
 લીએ તતખેવ ॥ ૪૩ ॥ કાં ॥ શ્રીમતિ પાયેં પ
 ડી બેહુ જણી રે, શેઠ જીવે થઈ થીર ॥ ચોથે ખં
 ડેં દશમી ભલી રે, ઢાલ કહે શુભવીર ॥ ૪૪ ॥
 ॥ દોહા ॥

॥ તે દેખી વિસ્મય લહી, શ્રેષ્ઠીચિંતે ચિત્તા
 ॥ ભયરણમાંથી ડિગર્યો, તો વલી આગલ ભીત
 ॥ ૧ ॥ દૈવદત્તાથી શ્રીમતી, જો કોપો કોઈ વાર ॥
 ત્રિહું નારી વિણ ત્રિભુવનેં, નહી કોઈ રાખણહાર
 ॥ ૨ ॥ નવિરહેવું મુઝનેં ઘટે, એકદિન જીવિત હા
 ણ ॥ ભયસ્થાનકે તે વરજવું, બોલે ચતુર સુજણ ॥
 ૩ ॥ એમ ચિંતીપુર ખારણેં, નાહો તે તતખેવ ॥ જિ
 ન વંદી તુમનેં મલી, આ બેઠો ધનદેવ ॥ ૪ ॥ મુનિ

કહે એણે અવસર અમે, તેણે વન વસિયા રાત ॥
 ભયવૈરાગે પૂરિયા, આવી નમી કહે વાત ॥ ૫ ॥
 ॥ અમ ઊપદેશ સુણી કરી, બેહુ જણે દીક્ષા લી
 ધ ॥ વિચરતાં ઇહાં આવિયા, દૂરે ભય સવિ કીધ
 ॥ ૬ ॥ તે નિસુણી ધમ્મિલ કહે, દિયોદિક્ષા મુજ
 આજ ॥ ભોગ કરમ ફલ તુઝ ધણું, નહીં મત કહેમુનિ
 રાજ ॥ ૭ ॥ તવ મુનિ વંદી ઉઠીયો, જખ થયો પચ્છિ
 મજમ ॥ પુરમાં રાજપથે ગયો, તિહાં દીઠું સુરધા
 મ ॥ ૮ ॥

॥ ઢાલ અગ્યારમી ॥

॥ ઢાઇલો પર્વત ધૂંધલો રે લો ॥ એ દેશી ॥
 ॥ રાજમારગ પાસે ભલો રે લો, દીઠો નાગવિ
 હાર રે ॥ ચતુરનર ॥ ધૂપધટા ગગને ચલી રે લો, દી
 પકમાલ હજાર રે ॥ ચ૦ ॥ ૧ ॥ પુણ્ય કરો જગ પ્રા
 ણિયા રે લો, કારણ પંચમાં સિદ્ધ રે ॥ ચ૦ ॥ મ
 નગમતા મેલા મલે રે લો, ધિમ્મલ જેમ ફલલીધ
 રે ॥ ચ૦ ॥ ૨ ॥ પુ૦ ॥ વિસ્મિત નયને વિલોકિને
 રે લો, પિહિત અર્ધ કપાટ રે ॥ ચ૦ ॥ દ્વાર ઉઘાડી
 મંદિરે રે લો, પેઠો તણય ઉચ્ચાટ રે ॥ ચ૦ ॥ ૩ ॥
 પુ૦ ॥ નાગદેવ બેઠો નમી રે લો, કરતો બહુલ વિ

ચાર રે ॥ ચં ॥ તેણે સમે પૂજ્યો ગ્રહી રે લો,
 સુંદર સખી પરિવાર રે ॥ ચં ॥ ૪ ॥ પું ॥ જ્વન
 વય જસ જગતી રે લો, લાગતે અંગે કામ રે ॥
 ચં ॥ દોયપ્રિયાથી ઊભગ્યે રે લો, વસિયો લહી
 વરઠામ રે ॥ ચં ॥ ૫ ॥ પું ॥ રૂપે જ્યંતા ત'વિ
 ખી રે લો, આવી કુમારી એક રે ॥ ચં ॥ ધૌત ચ
 રણ કર મુખ જલે રે લો, પેડી ચૈત્ય વિવેક રે ॥
 ચં ॥ ૬ ॥ પું ॥ નાગદેવ પૂજ કરી રે લો, કહે થા
 ઓ નાથ પ્રસન્ન રે ॥ ચં ॥ નાગ ભણે વત્સ તુઝ
 હજો રે લો, વંછિત વર કયપુત્ર રે ॥ ચં ॥ ૭ ॥
 પું ॥ સાંભલી ઊઠી સસંભમે રે લો, દીઠા તામ
 કુમાર રે ॥ ચં ॥ રૂપે રંગાણી ચેતના રે લો, કા
 મદેવ અવતાર રે ॥ ચં ॥ ૮ ॥ પું ॥ તેણે પણ
 દીઠી દિલભરે રે લો, નવજેખન વનશાલ રે ॥ ચં ॥
 નૌતન તુંગ પયોધરા રે લો, અવર અરણ પરવાલ
 રે ॥ ચં ॥ ૯ ॥ પું ॥ નીલ કમલદલ લોચના
 રે લો, શશિમુખ સુરભિ વાસ રે ॥ ચં ॥ જસ ક
 લા ચોસઠ લહી રે લો; વિયતિ વિધુ અભ્યાસ રે
 ॥ ચં ॥ ૧૦ ॥ પું ॥ રૂલ ખરે મુખ બોલતાં રે લો,
 પૂછતી કુંવરને તેહ રે ॥ ચં ॥ કુશાગ્રપુરથી આ

વિયા રે લો, ધમ્મિલ કહે તુમ નેહ રે ॥ ચ૦ ॥ ૧૧ ॥
 ॥ પુ૦ ॥ સાંભલી સા વિસ્મય લહી રે લો, અધોમુ
 ખ જોતી જય રે ॥ ચ૦ ॥ લજવાણી વામ પગતણે રે
 લો, અંગૂઠે ભૂમિ ખણાય રે ॥ ચ૦ ॥ ૧૨ ॥
 પુ૦ ॥ ધમ્મિલ કહે મુણ મુંદરી રે લો, તું કો
 ણ કિમ ઇહાં આય રે ॥ ચ૦ ॥ મધુરવચણનેહે ભ
 રી રે લો, થાય નિપુણ ઊચ્ચરાય રે ॥ ચ૦ ॥
 ૧૩ ॥ પુ૦ ॥ સાર્યેશ નાગવસુ ઇહાં રે લો, નાગસે
 નાનો કંત રે ॥ ચ૦ ॥ નાગદેવ ભક્તિ થયો રે લો,
 નાગદત્ત સુત સંત રે ॥ ચ૦ ॥ ૧૪ ॥ પુ૦ ॥ પણ
 ઇચ્છા તે ઉપરે રે લો, નંદની ચંદની રાતરે ॥ ચ૦
 ॥ ઇંદ્રમહોચ્છવ પૂર્ણમા રે લો, વંછે જેમ મણુ જ
 ત રે ॥ ચ૦ ॥ ૧૫ ॥ પુ૦ ॥ નાગદેવ સેવાયકી રે
 લો, પુત્રી હુધ ગુણધામ રે ॥ ચ૦ ॥ થાપે હર્ષ મહોચ્છ
 વં રે લો, નાગદત્તા મુઝ નામ રે ॥ ચ૦ ॥ ૧૬ ॥ પુ૦
 ॥ જોખન વય જનકાદિકે રે લો, વરનો ચિંતા થાય રે
 ॥ ચ૦ ॥ સાચી સોવનમુદ્રિકા રે લો, કાચ તિહાં ન
 જડાય રે ॥ ચ૦ ॥ ૧૭ ॥ પુ૦ ॥ ગુણલક્ષણ જોયા
 વિના રે લો, ભુચ્છ મલે ભરતાર રે ॥ ચ૦ ॥ જ
 એ જન્મારો ઝરતાં રે લો, અખલાનો અવતાર રે ॥

ચૃં ॥ ૧૮ ॥ પું ॥ તેણેં કારણું સેવા કરું રે લો,
 નાગદેવની નિત રે ॥ ચૃં ॥ કર જોડી કરું વિનતિ રે
 લો, ઇચ્છા વર ધરી ચિત્ત રે ॥ ચૃં ॥ ૧૯ ॥ પું ॥
 વંછા આજ પૂરણ કરી રે લો, દેવેં થઇય હજૂર રે
 ॥ ચૃં ॥ મુઝ ભાગ્યેં તુમેં આવિયા રે લો, દીઠા
 ગુણ ભરપૂર રે ॥ ચૃં ॥ ૨૦ ॥ પું ॥ સુખ ભર
 બેસો ઇહા કને રે લો, એમ કહી ચાલી તેહ રે ॥
 ચૃં ॥ પૂર્ણ મનોરથ વારતા રે લો, માયને કહે જ
 ઇગેહ રે ॥ ચૃં ॥ ૨૧ ॥ પું ॥ સજ્જન વર્ગ સવિહ
 રખિયો રે લો, નાગદેવ ધર જાત રે ॥ ચૃં ॥ ધર
 તેડી સમહોચ્છવેં રે લો, લીધું લગન તે રાત રે ॥ ચૃં
 ॥ ૨૨ ॥ પું ॥ ચોરીએં ફેરા ફેરવી રે લો, દીધું કન્યાદાન
 રે ॥ ચૃં ॥ વાસભુવન સુખમેં વસે રે લો, શેઠમાન
 સન્માન રે ॥ ચૃં ॥ ૨૩ ॥ પું ॥ ચોથેં ખડેં પૂરણ થ
 ઇ રે લો, એ અગીયારમી ઢાલ રે ॥ ચૃં ॥ શ્રીશુ
 વીર કુંવર ઇહાં રે લો, ભોગવે ભોગ વિશાલ રે ॥
 ચૃં ॥ ૨૪ ॥ પું ॥

॥ દોહા ॥

॥ એણેં અવસર તે નગરનો, નામ કપિલ ભૂ
 પાલ ॥ તસકુમરી કપિલા સતી, જોવન રૂપ રસાલ

॥ ૧ ॥ નાગદત્તાશું તેહને, વરતે છે સખિલાવ ॥
 ધમ્મિલ વરીયો સાંભલી, કરતી ચિત્ત બનાવ ॥ ૨ ॥
 સખીયેં વરયો વરમાહરે, વરવો એ નિરધાર ॥ સ
 હિયર પ્રેમ સદા રહે, ભારંડ પંખીસમાર ॥ ૩ ॥ એ
 મચિંતી કહે રાયને, મુઝ ઇચ્છાવર હેત ॥ મંડપ ર
 ચિએં સ્વયંવરા, રાજકુંવર સકેત ॥ ૪ ॥ એમ નિસુ
 ણી તતક્ષણ કિયો, મંડપ સોવન થંભ ॥ થંભ થંભ
 મણિ પૂતલી, કરતી નાટારંભ ॥ ૫ ॥ મંચક અતિ
 મંચક તણી, ખાંધીત્રેણિ વિશાલ ॥ જોમબેસી બહુલા
 જુએ, નવરસ નાટક શાલ ॥ ૬ ॥

॥ હાળ બારમી ॥

॥ ભરતને પાટું ભૂપતિ રે, સિદ્ધિ વરયાં એણે હાયા ॥
 સલૂણા ॥ એ દેશી ॥

॥ દૂત ઠવી નૃપ તેડિયા રે, આઠ્યા ક્ષત્રિ
 કુમારા ॥ સલૂણા ॥ ઊતરીયા ચંપાવને રે, સૈન્ય સુ
 ભટ વિસ્તાર ॥ સં ॥ ૧ ॥ પુણ્ય ઉદય પ્રાણી લહે
 રે, વંછિત સકલ સમૃદ્ધ ॥ સં ॥ પુણ્યવિહ્વળા જૂર
 તા રે, દેખી પરની ઋદ્ધિ ॥ સં ॥ ૨ ॥ પું ॥ મંત્રી
 શેઠ સાર્થવાહના રે, મલીયા પુત્ર અનેક ॥ સં ॥ અ

શન વસન નૃપ તૃણજલે' રે, સાચવે સકલ વિવેક ॥
 સં ॥ ૩ ॥ પું ॥ નયરે' પડહ વજ્રવતા રે, ઇન્દ્ર
 શેઠ સાર્થેશ ॥ સં ॥ નંદનસાચ સ્વયંવરે' રે, આવળે
 ધરી શુભ વેશ ॥ સં ॥ ૪ ॥ પું ॥ મંડપે' મલીયા તે
 સવે રે, બેઠા બેસણ ઠાય ॥ સં ॥ નંદનવનમે' દેવ
 તા' રે, મલીયા મોજ સવાય ॥ સં ॥ ૫ ॥ પું ॥
 ધમ્મિલ પણુ આવી તિહાં રે, રાજકુંવરની પાસ ॥
 સં ॥ માન લહી જીવરાજનું રે, બેઠા મન ઉદ્દાસ
 ॥ સં ॥ ૬ ॥ પું ॥ રાય કપિલની આગલે' રે, ગા
 યન ગાવે ગીત ॥ સં ॥ વારવધૂને' નાટકે' રે, રાગ
 રંગ રસ રીત ॥ સં ॥ ૭ ॥ પું ॥ એણે અવસર
 નૃપનંદની રે, ચંદન સહિ પરિવાર ॥ સં ॥ બેસી
 સુખાસન પાલખી રે, શોભ ધરી શણુગાર ॥ સં ॥
 ૮ ॥ પું ॥ ઊતરી અભ્રથી ઊગલી રે, વિજલીજ્યું ઝલ
 કાર ॥ સં ॥ વરમાલા કરમાં ધરી રે, પંખા સખી
 કર ધાર ॥ સં ॥ ૯ ॥ પું ॥ સમકાલે' કુમરી મુ
 ખે' રે, નયણે' જીએ નરદક્ષ ॥ સં ॥ ધનુર્વેદ
 બ્રાણાવલી રે, સાંધે જેમ દૃગલક્ષ ॥ સં ॥
 ૧૦ ॥ પું ॥ પણ કુમરી ચિત્ત વેધીયું રે,
 નાગદત્તા ભરતાર ॥ સં ॥ વસ્તુ જગત મધુરી

ઘણી રે, પણ ચિત્ત રૂચિએં ધ્યાર ॥ સં ॥ ૧૧ ॥
 પું ॥ નયન કટાક્ષેં બેહુ જણાં રે, વેધાણાં તેણે ઠા
 ય ॥ સં ॥ વેધકતા લહે વેધકી રે, ધાયલ જ
 ણે ધાય ॥ સં ॥ ૧૨ ॥ પું ॥ હવે પ્રતિહારી વ
 ણેવે રે, સાંભલ રાજકુમાર ॥ સં ॥ પૂરવદેશ
 નો રાજિયો રે, નયરી વાણારસિસાર ॥ સાં ॥ ૧૩ ॥
 પું ॥ નામે મૃગધ્વજ એહ છે રે, સૈન્ય ઋદ્ધિ બ
 હુ ગેહ ॥ સં ॥ પરણી પ્રિયા છે પાંચશેં રે, સુ
 દર લેક્ષણ દેહ ॥ સં ॥ ૧૪ ॥ પું ॥ કુમરી કહે
 કાંતા ઘણી રે, નહી મુખીયો ચલી અગ્ર ॥ સં
 ॥ વંગ કલિંગ તેણે ઘણી રે, જસ ઘર ઋદ્ધિ સમ
 ગ્ર ॥ સં ॥ ૧૫ ॥ પું ॥ જયસિંહ નૃપ દેવાલ
 નો રે, કસ્તૂરી જસ દેશ ॥ સં ॥ એમ મંત્રીસર
 શેઠને રે, વરણવિયા સવિશેષ ॥ સં ॥ ૧૬ ॥
 પું ॥ તે સવિ હેલવિયા તેણે રે, વગરૂપ દેશના
 દોષ ॥ સં ॥ વર્ણવતાં દિલ હીંસતું રે, હેલવતા
 મન રોષ ॥ સં ॥ ૧૭ ॥ પું ॥ વલી પ્રતિહારી
 બોલતી રે, એ નર ગુણ ભંડાર ॥ સં ॥ ભાગ્યક
 લા રૂપે વડો રે, મુઝ સખીનો ભરતાર ॥ સં ॥
 ૧૮ ॥ પું ॥ મન ગમતું વેદેં કહ્યું રે, જાણી હવે

વરમાલ ॥ સં ॥ વ્યંતર દેવી દેવતા રે, વૃષ્ટિ કુસુ
મ ઊજમાલ ॥ સં ॥ ૧૯ ॥ પું ॥ તે દેખી નૃપ
કોપિયા રે, ઊઠ્યા ખડ્ગ ધરી હાથ ॥ સં ॥ એક
શૃંગ ખડ્ગી પરે રે, થંભે દેવ સહુ સાથ ॥ સં ॥
૨૦ ॥ પું ॥ કપિલરાય વચને કરી રે, છોડે ધ
મ્મિલ ત્યાંહિ ॥ સં ॥ મંગલવાળાં વાળતાં રે,
સજન વર્ગ ઊચ્છાહી ॥ સં ॥ ૨૧ ॥ પું ॥ ધર તે
હી સમહોચ્છવેં રે, પરણાવે ધરી હેત ॥ સં ॥
હય ગય રથ ભટ ભૂષણાં રે, ગામ ઘણા વર દેત ॥
સં ॥ ૨૨ ॥ પું ॥ એથે ખડેં એણીપરેં રે, બો
લી ખારમી ઢાલ ॥ સં ॥ શ્રી શુભવીર કુંવર ત
ણુ રે, પસરચું પુણ્ય વિશાલ ॥ સં ॥ ૨૩ ॥ પું ॥
॥ દોહા ॥

નાગદત્તાને નિજ ધરે, તેડે નૃપ સસનેહ ॥
ધમ્મિલ હર્ષ જમણુ જમે, નરપતિ સસરા ગેહ ॥
૧ ॥ નવ પરણીત બેહુ નારીશું, વિલસે પ્રેમ અ
પાર ॥ પણ વિમલા રાગેં જડી, વિસરતી ન લગા
૨ ॥ ૨ ॥ સાતમી એ બ્રહ્મદત્ત ગયો, કુરૂમતિ કુરૂ
મતી કાર ॥ છઠીયેં કુરૂમતી રાગશું, બ્રહ્મદત્ત
વચન ઊચ્ચાર ॥ ૩ ॥ પૂર્વ પ્રિયા કનકાવતી, વસુ

દેવને પરણાય ॥ નર દુર્ગંધને અવગણી, ધનદ ધ
હાં ઊતરાય ॥ ૪ ॥ બાવીસ કોડા કોડીને, પંચા
શી લખ કોડ ॥ કોડી સહસ ધગસત્તરી, ચઊસય અ
ડવિસકોડ ॥ ૫ ॥ સગ વન લખ ચઊદશ સહસ,
દોસય અસીધ નાર ॥ એક ભવે પટ્ટરાણીયો, હો
યે હરી અવતાર ॥ ૬ ॥ એક રીસાવે તેહમાં, શ
ક મનાવા જય ॥ તેહ મનાયે સુખ ગણે, દુર્જય રા
ગ કહાય ॥ ૭ ॥ વિમલા પણ રાગે નડી, પડી વિ
રહાનલ કુંડ ॥ ફંત વિઝોહી નારીને, જગતમે દુખ
ભ્રમંડ ॥ ૮ ॥

॥ હાલ તેરમી ॥

ગજરા માણ્ય ચાલ્યા ચાકરી રે, અમને શી

શી ભલામણ દેશ ॥ એ દેશી ॥

॥ ચતુર ચલ્યો ચિંતા ભરે રે, રહી વિમલા
મલા પાસ ॥ મહીલામતિ પગપાનીએ રે, જો ચોશ
ક કલાની વાસ રે ॥ જો ચોસઠ કલાની વાસ ॥
॥ પ્રથમ વિચારણા ના કરે રે, કરે સહસા કર્મ કઠો
॥ પતિ સુત સહસા મારીને રે, પછે રોતી કરતી
કોર રે ॥ પછે રોતી ॥ ૨ ॥ દોય દિવસ વીતી

યા રે, પણ નાથ ન આવ્યો જામ ॥ વિમલ સેના કહે
 માયને રે, માડી મેં કર્યુ વીરજિં કામ રે ॥ માડીં ॥
 ૩ ॥ રસ ભર રમણને રીસવ્યો રે, ગયો કોણ જાણે
 કોણ ઠામ ॥ માય કહે ધણી માનિતી રે, કરે ઉઝડ
 ખારે ગામ રે ॥ કં ॥ ૪ ॥ ઊછાંછલપ તાહરે રે,
 સહે સાયર એ ગંભીર ॥ વાયુવેલ વધે વારિધિ રે, પણ
 પાછાં વલે છે નીર રે ॥ ૫૦ ॥ ૫ ॥ તેમ તુજ વિયુ
 ધર આવશે રે, મત કર તું કલેશ લગાર ॥ એમ દિ
 ન કેતા વહી ગયા રે, પણ નાવ્યો ધમ્મિલ ધરખાર રે
 ॥ ૫૦ ॥ ૬ ॥ ખેદ ભરેં દિન કાઢતી રે, સતી વિ
 મલસેના ગઈ ગેહ ॥ સરસ આહારનેં છંડતી રે, તે
 જે શોષા નિજદેહ રે ॥ તિં ॥ ૭ ॥ નવિ વિક
 સે વન વેલડી રે, જલ સિંચા વિના શૂકાય ॥ ધા
 રાધર વિના જેમ ધરા રે, તપતિ વલી વિશ્વ તપા
 ય રે ॥ તં ॥ ૮ ॥ તેમ નિજ સેવક પરિજના રે,
 નિજ સ્વામિનીનું દુઃખ દેખ ॥ થઈ ઓશીયાલા
 આકરી રે, કરે તન મન વચન વિશેષ રે ॥ કં ॥ ૯
 ॥ માત પિતા મુત બાધવા રે, હોઈ સાસુ સસરો
 નણુંદ ॥ પણ પ્રમદા પ્રીતમ વિના રે, નવિ અંતર
 ચિત્ત આણુંદ રે ॥ નં ॥ ૧૦ ॥ દંત વિના દંતી જિ

રથો રે, જેવી ચંદ વિહ્ણી રાત ॥ શસ્ત્ર વિના શૂર
 રાંકડો રે, જલ વિણ સરોવર નવિ ભાત રે ॥ જ૦
 ॥ ૧૧ ॥ જીવ વિના કાયા કશી રે, મૃત વિણ મુ
 કુલો ધનવંત ॥ મુખશોભા ચશ્ત્રુ વિના રે, મુનિ
 દ્વિજ વિણ વિદ્યાવંત રે ॥ મુ૦ ॥ ૧૨ ॥ નર વિ
 ણ નારી એકલી રે, તેમ શોભે નહી જગ કોય ॥ કં
 ત વિછોહો કામની રે, ચિંતાનલ બલતી જોય
 રે ॥ ચિં૦ ॥ ૧૩ ॥ ચંદ્ર કિરણ અમૃત ઝરે રે,
 પાણુ વિરહિણી તપન પ્રમાણુ ॥ મંદ શીતલ વાયુ
 વહે રે, તેતોં લાગે વજ્ર સમાન રે ॥ તે૦ ॥ ૧૪
 ॥ ફલ શય્યા કંઠક સમી રે, ફુલમાલા વ્યાલ નિ
 ખેય ॥ રાત્રિ કલ્પ શત શી ગમે રે, અગ્નિ કણ ચં
 દન લેય રે ॥ અ૦ ॥ ૧૫ ॥ ભારભૂત કાયા વહે
 રે, જેમ રાયેં ઝાલી વેઠ ॥ દુઃખ અનેક પ્રકારનાં રે,
 પાણુ વિરહિણી નારી હેઠ રે ॥ પ૦ ॥ ૧૬ ॥ વિમ
 લસેના થઈ દુર્બત્રી રે, નિજ વાલ્કલમ કરે વિજેગ ॥
 વધદિ ન જાણે નાડીમાં રે, થયો મોહ મહા ક્ષયરોગ
 રે ॥ થ૦ ॥ ૧૭ ॥ તેણે સમે વરઘોડે ચઢ્યો રે,
 પગે માંડયા ઓચ્છવ થાય ॥ દોય વહૂ દોય બાજૂયે
 રે, પગે હિંડતો ધમ્મિલ જાય રે ॥ પ૦ ॥ ૧૮ ॥ બ

હું ઠકુરાઈએ પરવર્યો રે, ગીત ગાનને નૃત્ય વિ
લાસ ॥ લાખ લોક જોવા મળ્યા રે, આઘ્યા વિમલ
સેના ધર પાસ રે ॥ આઠ ॥ ૧૯ ॥ રાય બેટી ઢાળ
પરણીયો રે, જોવા વિમલાના સેવક આય ॥ ધર્મિ
લ દેખી હરખીયા રે, કહે ઠકુરાણીને જાય રે ॥ કં
॥ ૨૦ ॥ સ્વામિની અમ સ્વામા ધયો રે, નૃપ જ
માતા આ જાય ॥ સાંભલી વિમલા તતક્ષણે રે, ઇ
વશ રોપ ભરાય રે ॥ ઇં ॥ ૨૧ ॥ માતાયે,
સમઝાવી થકી રે, કરી સ્નાન ધરી શણગાર ॥
સોવન : લશ તે જલ ભરી રે, લેઈ પૂજા પો નિકલી બા
ર રે ॥ લેં ॥ ૨૨ ॥ કુંતી ત્ર અલેં રથ આગલે રે
પહેં ઠીક પગ માંડા થાય ॥ વિમલા દીયે પ્રદક્ષિણા
રે, કુસુમે કરી કંત વધાય રે ॥ કું ॥ ૨૩ ॥ પૂજા
પો પગ આગલે રે, ધરી કમલા કહે સુણ વચ્છ ॥
સ્ત્રી સતીને પતિ દેવ છે રે, તેણે પૂજા કરે એ અચ્છ
રે ॥ તેં ॥ ૨૪ ॥ તવ કુંવરે વિમલા તણો રે, હર
ખેં ગ્રહી જમણો હાથ ॥ કહે તુમ ચેટા અમ ફલી રે,
સુણ દોય વધૂની નાથ રે ॥ સું ॥ ૨૫ ॥ નાગદ
ત્તા કપિલા તદા રે, વિમલાને પડતી પાય ॥ કુંવર
કુંતીલ રથમાં ઠવે રે, નિજ હાથે દેત વડાય રે ॥

નિં ॥ ૨૬ ॥ પગ હિંડણ કરી શેહેરમાં રે, પછે
 પોહોતા રાયનેં ગેહ ॥ વિમલા રથ થકી ઉતરી રે,
 જઈ પ્રણમે ભૂપને તેહ રે ॥ જં ॥ ૨૭ ॥ સા દેખો
 નૃપ હરખીયો રે, કરી બેઠી દીયે શિરપાવ ॥ ચાર
 ગામ લખ ચારનાં રે, કપિલાથી અધિક બનાવ રે
 ॥ કં ॥ ૨૮ ॥ વિમલા સુખાસન બેસીનેં રે, ગઈ
 નિજવર કમલાની પાસ ॥ વાસ ભુવન શણગારતી
 રે, અતિ પામી ચિત્ત ઉદ્ધાસ રે ॥ અં ॥ ૨૯ ॥
 કુંવર વિસર્જે ભૂપતિ રે, દિન દોય પછે નિજગેહ ॥
 પોંખી લીએ વિમલા ધરે રે, તિહુ જણને ધરી સ
 નેહ રે ॥ તીં ॥ ૩૦ ॥ વિમલા સાથેં પ્રેમશુ
 રે, સુખ વિલસે સ્વર્ગ સમાન ॥ કોઈ દિન જલકીડા
 કરે રે, વલી સુખમાં રમે ઊઘાન રે ॥ વં ॥ ૩૧ ॥
 ઢાલ કહોએ તેરમી રે, રમી દ્વય જિકે ગુણવંત ॥
 ખંડ ચતુર્થ પૂરણ હુઓ રે, શુભવીર કહે સુણો સંત
 રે ॥ શું ॥ ૩૨ ॥

॥ ચોપાઈ ॥

ખડે ખડે મધુરતા ઘણી, ધમ્મિલ
 રાય ચરિત્રેં ભણી, એ વાણીથી લઘુતા ભઈ,
 સુધા મધુરતા સ્વર્ગે ગઈ ॥ સું ॥ ૩૩ ॥ ઈ

૧૧મત્તપોગચ્છાધિરાજભદ્રારક શ્રીવિજયસિંહ સુ
 દ્રર સંતાનીયસંવિજ્ઞપત્ની પંડિતશ્રીક્ષમાવિજયગ
 શિષ્યપંડિતશ્રીયશોવિજયગણિશિષ્યપંડિતશ્રીશુ
 વેજયગણિશિષ્ય પંડિતશ્રીવીરવીજયગણિવિર
 તે શ્રીધમ્મિલચરિત્રે પ્રાકૃતપ્રબંધે ઉભયસ્ત્રીપા
 ગ્રહણકૃતે પુણ્યોદયવર્ધનોનામ શ્રીતુર્થખંડઃ સમા
 ॥ ૪ ॥ સર્વગાથા ॥ ૪૬૪ ॥

॥ દોહા ॥

॥ ચોથો ખંડ અખંડ રસ, પૂર્ણ હુઓ સુખ
 ૧ ॥ પંચમ ખંડ કહું હવે, સુણજો રસીક સુ
 ૨ ॥ ૧ ॥ આગે આગે રસ ઘણો, કથા સુણંતા
 ૩ ॥ ધમ્મિલ ચરિત ઉત્તરકથા, હવે વિસ્તાર
 ૪ ॥ ૨ ॥ એક દિન રાજ ક્યેરીયેં, ધમ્મિલ બેઠો
 ૫ ॥ કોઈક વૈરી નૃપતિયેં, અશ્વ ભેટ કરી તામ
 ૬ ॥ તેજ ઝગંતો જસ તનુ, સુંદર ઊજ્જલવાન
 ૭ ॥ કણુ ઉદર કંટિ લઘુવરા, પગ નલો વજ્ર સમાન
 ૮ ॥ રોમ અદ્ય લંબુ દેહડી, પાંસાં પીઠ સુઘાટ
 ૯ ॥ રાત દિવસ ઊભો રહે, સાર્થ ચરણ જેમ નાટ ॥
 ૧૦ ॥ કેસરવરણી કેસરા, પવનવેગ જિતમન ॥ લ
 ૧૧ ॥ લક્ષિત અંગ છે ॥ શોભિત અશ્વરતન ॥ ૬ ॥

શિર વલગી વલગા ધરી, આમર ચાર પ્રયાન ॥ ધ
મ્મિલ નૃપ જાણે ચઢ્યો, તુરંગ દમન વિજ્ઞાન ॥ ૭-૧

॥ ઢાલ પેહેલી ॥

॥ કુંવર ગભારો નજરે દેખતાં છ ॥ એ દેશી ॥

॥ ચતુર કુંવર તુરંગે ચઢ્યો છ, સાથે ધણા
અસ્વાર રે ॥ નીકલીઓ નગરી થકી છ, બાહેર
વેગ વિચાર રે ॥ ચતુર ॥ ૧ ॥ વક્રતુરંગ વેગે વહ્યો
છ, ન રહ્યો હાથ લગાર રે ॥ સૈન્ય સુભટ રહ્યા વે
ગલા છ, અઘ કંત પંચમ ધાર રે ॥ ૨ ॥ ચં ॥
વિખમ સમી પણ ભૂમિકા છ, ચોલંધી કણવાર
રે ॥ ખેંચી લગામને થાકીયો છ, પોહોતો અટ
વી મઝાર રે ॥ ૩ ॥ ચં ॥ કનકવાલુકા નદી તટે
છ, ધમ્મિલે છંડી લગામરે ॥ ચાર પગેં તિહાં
થિર થઈ છ, ઊભો તુરંગ તેણી વાર રે ॥ ૪ ॥ ચં
॥ અશ્વતર તલે મૂકીયો છ, છોડી તંગ તેઠાણુ રે
॥ વસ્ત્રને શસ્ત્ર ગ્રહી કરી છ, પરમેષ્ટી સુહાણુ રે
॥ ૫ ॥ ચં ॥ નઈ ઉપકંઠે દાહિણુ દીશેં છ, દે
ખતો કૌતક રંગ રે ॥ વૃક્ષ ઘટા વન વેલડી છ, બે
દે ન કિરણુ પતંગ રે ॥ ૬ ॥ ચં ॥ એક તરડા

લેં જૂલતી જી, લાંબી વર તરવાર રે ॥ હેમ મૂઠ ૨
 ત્નેં જડી જી, મણિધર મેનાકાર રે ॥ ૭ ॥ ચં
 ॥ ખેચર ખર્જી વિસારીને જી, નિજ ઘેર ચલીયો હો
 ચ રે ॥ ચિંતી કુંવર વન જોવતો જી, દીઠો નહીં ન
 ર કોય રે ॥ ૮ ॥ ચં ॥ આવી ખર્જી લેધ દેખતો
 જી, ચક્રિ ખર્જી અનુહાર રે ॥ મેન રહિત કરી ઝ
 ગમગે જી, ઉજ્જલ તલ તેલ ધાર રે ॥ ૯ ॥ ચં ॥
 અલસિ કુસુમ સમ જસ પ્રભા જી, વિજલી જ્યું દૂર
 ઘેખ રે ॥ દેખી અચંભો પામીયો જી, લહિ અસિર
 ત્નેં વિશેષ રે ॥ ૧૦ ॥ ચં ॥ જોવા પરીક્ષા તહાં
 ગયો જી, ખંદુ કુટિલ વંશ થૂલ રે ॥ ગુલમવિટાં
 ણા પરસ્પરે જી, સાઠી વંશ ઘણુ મૂલ રે ॥ ૧૧
 ॥ ચં ॥ વૈશાખ ઠાણુ કુંવર રહી જી, તેછેવા સ
 મકાલ રે ॥ વિસ્મય પામી ખર્જી જુએ જી, દીઠું રૂધિર
 તસ ધાર રે ॥ ૧૨ ॥ ચં ॥ વંશજલ ફરી જોવ
 તો જી, ધૂપકુંડ ધુમપુર રે ॥ નર કર જપમાલા રહી
 જી, કુંડલ શિર પડ્યું દૂર રે ॥ ૧૩ ॥ ચં ॥ રૂધિર
 ઝરતું દેખીને જી, પશ્ચાત્તાપ કરંત રે ॥ વિણ અ
 પરાધી મેં હણ્યો જી, સાવક વિદ્યા મંતરે ॥ ૧૪ ॥
 ચં ॥ નિંદન નિજ કરતો ગયો જી, નંદન વન સમ

શાલ રે ॥ શીતલ જલ વાળે ખંડી જી, કુંભર વલ
 ગી તરકાલ રે ॥ ૧૫ ॥ ચં ॥ દેખી કુંવર મન
 ચિંતવે-જી, સુંદર વન રખવાલ રે ॥ કિન્નર દેવી
 વ્યંતરી જી, અવર ન નરનો ખાલ રે ॥ ૧૬ ॥
 ચં ॥ અથવા જોવા ઉતરી જી, વિધાધરી સુકમા
 લરે ॥ કાંતીવદન વીધુ સારસી જી, અધર અરુણ પર
 વાલ રે ॥ ૧૭ ॥ ચં ॥ કિંવા કનકવાલુકા ન
 દી જી, જલદેવી આધિષ્ઠાય રે ॥ વાવડી નાહીનેં ની
 કલી જી, કનકસમી જસ કાય રે ॥ ૧૮ ॥ ચં ॥
 ચિંતવતો ધૈરજ ધરી જી, આવીયો તેહની પાસ રે
 ॥ દેખી કુંવરી મુખ મોહી રહી જી, અંતર પ્રેમવિલા
 સરે ॥ ૧૯ ॥ ચં ॥ ચિંતે કુમરી ચિત્ત ચોરીનેં જી,
 પરનર સતિ મન ભંડ રે ॥ રાજકુંવર ભૂલો પડ્યો જી,
 આંચો એણે વન ખંડ રે ॥ ૨૦ ॥ ચં ॥ ન ઘટે
 મુઝ મુખ પૂછવુ જી, પૂછ્યાનો ઊત્તર દેશ રે ॥ ગુ
 ણિજન પૂછ્યેં બોલતાં જી, નહી સંતી દુખણ લેશ રે
 ॥ ૨૧ ॥ ચં ॥ મૌનપણું ધરી સા રહી જી, ભૂતલ
 નયણ ઠરાય રે ॥ તવ કુંવર મુખ ઓચ્ચરે જી, મ
 ધુરવયણ સુખદાય રે ॥ ૨૨ ॥ ચં ॥ ધન્નિમલ કું
 વરના રાસનો જી, પંચમ ખંડ રસાલ રે ॥ શ્રીમુલ

વીરેં શીકહી જી, તેહની પેહેલી ઢાલ રે ॥ ૨૩ ॥ ચ૦ ॥

॥ દોહા ॥

॥ ધમ્મિલ કહે સુણ સુંદરી, તું ઊત્તમ કોણ
જાત ॥ કિહાં રહેવું સુકસા નિધિ, કોણ તુંમ માતને
તાત ॥ ૧ ॥ શેં કારણ આ નઈતરેં, વનતરે કુંજ
નિવેસ ॥ નિર્ભય વિચરેં એકલી, જોખન બાલેવેશ ॥
૨ ॥ મેં તુઝનેં વનદેવતા, જાણી આગ્યે! પાસ ॥ પગ
ભૂમિ જલ લોચનેં, મણુચ જાતિવિશ્વાસ ॥ ૩ ॥ તવ
વલતું કુંમરી કહે, સુણ ઊત્તમ ગુણવંત ॥ મૂલથકી
માંડી કહું, સઘલો મુઝ વિરતંત ॥ ૪ ॥

॥ ઢાલ બીજી ॥

॥ સાહિબા મોતિડો હમારો ॥ એ દેશી ॥

॥ બોલે મીઠા બોલી એણીનયણી, વૈતાલ્યે
છે દક્ષિણએણી ॥ શંખપુરી નૃપપુરી સાનંદો ॥ તા
પશીતલતાએ રવિચંદો ॥ ૧ ॥ સાહિબા સુણ વાત
રસાલી ॥ મંદિરેં મલિયો લટકાલી, સાહેલીની ટો
લી ॥ એ આંકણી ॥ રાણી જાણી કામપતાકા, કાંમ
દેવ મંદિરની પતાકા ॥ કામોન્મત્ત તદંગજ નામેં, કા
મોન્મત્ત સદાપરિણામેં ॥ ૨ ॥ સા૦ ॥ નામેં વિદુ

ન્મેતી વિદ્યુલતા છે, દોય સુતા ગુણ ગુણની લતા છે,
 વયણ વદંતા ફુલ ખરંતાં ॥ લોચન જોહનાં અમીય
 ઝરંતાં ॥ ૩ ॥ સાં ॥ નિકટ કનક ગિરિશિખર
 વિહાર, આઠ્યા ધર્મધોષણ અણુગાર ॥ વિધાયા
 રણ અતિશય જ્ઞાની, જાણે જગતની વાત છે
 છાની ॥ ૪ ॥ સાં ॥ વિધાધર સહુ વંદન જ
 વે, કામપતાકા પણ તિહાં આવે ॥ દેઈ પ્રદક્ષિ
 ણા વંદી બેસે, તવ મુનિ ધર્મવચન ઉપદેશે ॥ ૫ ॥
 સાં ॥ સુણી દેશન પૂછે નૃપ નાર, કોણ અમપુત્રી ત
 ણેા વરનાર ॥ જ્ઞાની કહે તુઝ સુત હણુનાર, તે દો
 યપુત્રી તણેા ભરતાર ॥ ૬ ॥ સાં ॥ ખેદ હરખ
 ભરી નિજ ધર આવી, રાણીએ રાયને વાત જણાવી
 ॥ જનકઆણા એ કાંમોન્મત્તે, વિધાસાધન કેરે નિ
 મિત્તે ॥ ૭ ॥ સાં ॥ પૂજ્યો ધન ન્યાયાપબુદ્ધે, ત્રી
 કુરણ જોગે વસ્ત્ર વિશુદ્ધે ॥ સ્થાનક શુદ્ધ એ સાત સુ
 હાવે, તો વિધાસાધક ફલ પાવે ॥ ૮ ॥ સાં ॥ ભગ
 નીસહિત આવી સુપ્રકારે ॥ કનકવાલુકા નદીય કિ
 નારે ॥ મેહલ કરી દોય બેહેનને રાખે, ગામ દેશ ફ
 રે સ્ત્રી અભિલાષે ॥ ૯ ॥ સાં ॥ ધૃત્યશેઠ સાર્યેસન
 અન્યા, રાય પ્રધાન તણી વર કન્યા ॥ રૂપે સતી

લક્ષણવતી જાણી ॥ અપહરીયાણી સોલ સંભાણી
 ॥ ૧૦ ॥ સાં ॥ મંદિર બેઠેનની પાસે રાખે, વિ
 શ્વાસી સહુને એમ ભાખે ॥ વિદ્યા સિદ્ધ કરી જઈ
 ગેહ, સોલને સાથે પરણિશ નેહ ॥ ૧૧ ॥ સાં ॥
 ખેટ જઈ વંશજલ અલાધે ॥ વર ખટમાસની વિદ્યા સા
 ધે ॥ તજીય પીહરોયાં સખી મલીયાં, અંતે તજત તે
 વેહલા વલીયાં ॥ ૧૨ ॥ સાં ॥ એમ ધારી ધર દુઃખ
 વિસારી, શોલે સખી ખેટક પ્રિય ધારી ॥ જોવનવય
 વર વરવા રંગે, રમીયે દા નણુદિને સંગે ॥ ૧૩ ॥ સાં ॥
 ॥ ગુરુનણુદી કહે એકદિન આમ ॥ શોલજણીના ક
 હો મુજ નામ ॥ તવ મેં એણીપરે નામ પ્રકા
 ર્યાં, જાતિ કલા કુલ લક્ષણ વાસાં ॥ ૧૪ ॥
 સાં ॥ પ્રથમ શ્રીચંદ્રારાયની બેટી, કલા સુલ
 ક્ષણે લક્ષ્મી ભેટી ॥ બીજી શ્રીસેનારાજ કુલાઈ, કુ
 શલગીત ગંધર્વ કલાએ ॥ ૧૫ ॥ સાં ॥ શેના
 નામ પશુરવ ધારી, વિજયસેના યુદ્ધે જયકારી ॥
 શ્રીસોમાદેવ સેવા પ્યારી, એતિન મંત્રી સુતા દુઃ
 ખ હારી ॥ ૧૬ ॥ સાં ॥ શ્રીદેવી સામુદ્રિક વા
 લી, સુમંગલા ખટદર્શન ભાલી ॥ સોમમિત્રા ક
 થા નટવી નાણુ, મીત્રવતી કાલજ્ઞાનની જાણ ॥

૧૭ ॥ સાં ॥ ચિત્રકલાયેં જસોમતી સારી, પ
 ત્ર હેદન દક્ષા ગંધારી ॥ અષ્ટાંગ જોગ નિમિત્ત જ
 યસેના, શેઠ સુતા સાતે ગુણુલીના ॥ ૧૮ ॥ સાં
 ॥ વિદ્યા મંત્ર વિધાન સુનંદા, સોમદત્તા સુકલા
 વિવિચંદા ॥ સાર્યેશજ દોય શ્રીમતી પેટી, જ્યોતિ
 પવૈદ રાયની બેટી ॥ ૧૯ ॥ સાં ॥ મિત્રસેના
 શશી નૃપકુલ સૂધિ, શોલમી હું ઉત્પાતકી બુદ્ધિ
 ॥ સુરમંદીર રહીએં સુખ ભરશેં, વિદ્યા સાધી અ
 મોને વરશેં ॥ ૨૦ ॥ સાં ॥ સાંભલી ખેટ સહોદરી
 ખોલી, તુમ આગલ હવે વાત મેં ખોલી ॥ તુમ પ
 તિ મલીયો અમનેં ન મલીયો, જ્ઞાની ગુરુમુખ જે
 સાંભલીયો ॥ ૨૧ ॥ સાં ॥ ઊદ્ભિન્ન નવજોવન
 અમવેલા, જય નિઃફલ ન થયા પીઉ મેલા ॥ બાંધ
 વં વિદ્યા સીદ્ધિ વરીજેં, તો અમે કંતની ખોલ કરી
 જેં ॥ ૨૨ ॥ સાં ॥ મોકલી મુઝનેં ખબરજ લેવા,
 'તુમશું' ઊભી વાત કરેવા ॥ સાંભલી ધમ્મિલ ચિં
 તેં મનમાં, તેહીજ નર મેં મારયો વનમાં ॥ ૨૩ ॥
 સાં ॥ ધરી ઘેરજ નિજ ચિત્ત વિમાસી, તે આગ
 લ સવિ વાત પ્રકાશી ॥ મિત્રસેના સુણી દુઃખ ધરે
 મોહોટું, ચિત્તચિતે મુનિવચન ન ખોટું ॥ ૨૪ ॥

સાં ॥ ધન્નિમલ રાસે પુણ્ય અખંડે, ખીજી ઢાલ એ
પાંચમે ખંડે ॥ શ્રી શુભવીર વચન રસ ભરીયાં,
ઓતા લોડે હૃદયે ધરીયાં ॥ ૨૫ ॥ સાં ॥

॥ દોહા ॥

॥ દોય ઘડી આંશુ ભરી, પામી ખેદ લગાર
॥ મિત્રસેના કહે કર્મગતિ, ભોગવવી નિરંધાર ॥ ૧ ॥
॥ તવ ધન્નિમલ કહે સુંદરી, મ કરો મનમાં ખેદ ॥
જ્ઞાનીનું દીકું હુએ, નહીં તિહાં કીશ્યો વિભેદ ॥ ૨ ॥
સા કહે આર્ય પુત્ર તુમેં, રેહેજે ઇલાં ખીણમંત
॥ ખેટ સહોદરીનેં જઈ, સંભક્ષાણું વિરતંત ॥ ૩ ॥
જે તુમ ઊપર રાગિણી, હોશે તો ધજરક્ત ॥ માંદર
ઉર્ધ્વ હલાવણું, શ્વેત ધજ એ વિરક્ત ॥ ૪ ॥ રક્તે
રેહેજે થીર થઈ, સ્વેતેં જજે દૂર ॥ એમ કહી આ
લી વેગણું, વિદુન્મતીનેં હજૂર ॥ ૫ ॥ તસ સંકે
તેં દો ઘડી, તદ્ગતચિતકુમાર ॥ ઊપશમ ગુણ હા
ણે અહીં, થોવ હરે આણુગાર ॥ ૬ ॥ તામ પતાકા
ઊજલી, હાલતી દેખી કુંમાર ॥ જણી વિરક્તા તે
મઈ ॥ નાહો નદીય કિનાર ॥ ૭ ॥ અટવી મયે
આલતાં, તરતજ જોગી ચાર ॥ ઝગડો કરતા દેખી
નેં, પૂછેં તાસ કુમાર ॥ ૮ ॥ જોગી થઈ જંગ

૧૭ ॥ સાં ॥ ચિત્રકલાયેં જસોમતી સારી, પ
 ત્ર છેદન દક્ષા ગંધારી ॥ અષ્ટાંગ જોગ નિમિત્ત જ
 ચસેના, શેઠ સુતા સાતે ગુણલીના ॥ ૧૮ ॥ સાં
 ॥ વિદ્યા મંત્ર વિધાન સુનંદા, સોમદત્તા સુકલા
 વિવિચંદા ॥ સાર્યેશજ દોય શ્રીમતી પેટી, જ્યોતિ
 પવૈદ રાયની પેટી ॥ ૧૯ ॥ સાં ॥ મિત્રસેના
 શશી નૃપકુલ સૂધિ, શોભતી હું ઉત્પાતકી બુદ્ધિ
 ॥ સુરમંદીર રહીએં સુખ ભરશેં, વિદ્યા સાધી અ
 મોને વરશેં ॥ ૨૦ ॥ સાં ॥ સાંભલી ખેટ સહોદરી
 ખોલી, તુમ આગલ હવે વાત મેં ખોલી ॥ તુમ પ
 તિ મલીયો અમનેં ન મલીયો, જ્ઞાની ગુરુમુખ જે
 સાંભલીયો ॥ ૨૧ ॥ સાં ॥ ઊદ્ભિન્ન નવજોવન
 અમવેલા, જય નિઃકલ ન થયા પીઠ મેલા ॥ બાંધ
 વ વિદ્યા સીદ્ધિ વરીજેં, તો અમે કંતની ખોલ કરી
 જે ॥ ૨૨ ॥ સાં ॥ મોડલી મુઝનેં ખખરજ લેવા,
 'તુમશું' ઊભી વાત કરેવા ॥ સાંભલી ધન્નિભલ ચિં
 તેં મનમાં, તેહીજ નર મેં મારયો વનમાં ॥ ૨૩ ॥
 સાં ॥ ધરી ધૈરજ નિજ ચિત્ત વિમાસી, તે આગ
 લ સવિ વાત પ્રકાશી ॥ મિત્રસેના સુણી દુઃખ ધરે
 મોહોટું, ચિત્તચિતે મુનિવચન ન ખોટું ॥ ૨૪ ॥

સાં ॥ ધમ્મિલ રાસે પુણ્ય અખંડે, ખીજી ઢાલ એ
પાંચમે ખંડે ॥ શ્રી શુભવીર વચન રસ ભરીયાં,
ઓતા લોકે હઠડે ધરીયાં ॥ ૨૫ ॥ સાં ॥

॥ દોહા ॥

॥ દોય ઘડી આંશુ ભરી, પામી ખેદ લગાર
॥ મિત્રસેના કહે કર્મગતિ, ભોગવવી નિરધાર ॥ ૧ ॥
॥ તવ ધમ્મિલ કહે સુંદરી, મ કરો મનમાં ખેદ ॥
જ્ઞાનીનું દીઠું હુએ, નહીં તિહાં કીશ્યો વિભેદ ॥ ૨ ॥
સા કહે આર્ય પુત્ર તુમે, રેહેજો ઇલાં ખીણમંત
॥ ખેટ સહોદરીને જઈ, સંભલાવું વિરતંત ॥ ૩ ॥
ને તુમ ઊપર રાગિણી, હોશે તો ધનરક્ત ॥ માંદર
ઉર્ધ્વ હલાવશું, શ્વેત ધન એ વિરક્ત ॥ ૪ ॥ રક્તે
રેહેજો થીર થઈ, સ્વેતે જાને દૂર ॥ એમ કહી આ
લી વેગશું, વિઘ્નમતીને હજૂર ॥ ૫ ॥ તસ સંકે
તેં દો ઘડી, તદ્ગતચિતકુમાર ॥ ઊપશમ ગુણ ઠા
ણે ચઢી, થોવ ઠરે અણુગાર ॥ ૬ ॥ તામ પતાકા
ઊજલી, હાલતી દેખી કુમાર ॥ જણી વિરક્તા તે
મઈ ॥ નાઠો નદીય કિનાર ॥ ૭ ॥ અટવી મધે
આલતાં, તરતલ જોગી ચાર ॥ ઝગડો કરતા દેખી
નેં, પૂછે તાસ કુમાર ॥ ૮ ॥ જોગી થઈ જંગ

ત્ર રહો, સહો શીત વર્ષાતાપ ॥ ભીક્ષા એ ભોજન કરા,
તેહમાં શો સંતાપ ॥ ૯ ॥ કહે જોગી સુણ ભો
ગિયા, ભલે પધારયા આંહી ॥ અતિથિ કરી તુમ
પૂજશું, રચણી રહો ઉચ્છાંહિ ॥ ૧૦ ॥ વાત સુણી
અમ મુખ તણી, ભાગો અમચો કલેશ ॥ સુખીયા
થઈશું તુમ થકી, તુમને લાભ વિશેષ ॥ ૧૧ ॥ એ
મનિસુણી કુંવર તિહાં, ગિરિદરી વસિયા રાત ॥
દાક્ષિણતા ગુણ દેખીને, યોગી કરતા વાત ॥ ૧૨ ॥

॥ હાલ ત્રીજી ॥

॥ રાગ બંગાલ ॥ કીસકે બે ચેલે કિસ
કે બે પૂત ॥ એ દેશી ॥

॥ જોગી કહે સુનો રાજકુમાર, ગનતે સુખ
દુઃખીયા સંસાર ॥ ચિતે ચેતલો, રૂડી જ્ઞાનકી
ખાત ॥ ચિં ॥ તન ધન ધરપર રાગ અથાહ, લાખમે
અશે ધમ ન ચાહ ॥ ચિં ॥ ૧ ॥ ઇતના રંગ જો ધ
ર્મકા હોત, ઝગમગદીપક જ્ઞાન ઊઘોત ॥ ચિં ॥ જ્ઞાન
વિના મિથ્યા અધાર, મારગ ભૂલા મૂઠ ગમાર ॥ ચિં
॥ ૨ ॥ કંત હમેરા મેરિહે નાર, રૂડી માયાહે સંસાર ॥
ચિં ॥ કંત ચલંગા યમ દરબાર, રોતી રહેંગી

એકલી નાર ॥ ચિં ॥ ૩ ॥ ધુંઆં ઘટામેં ડારત હાથ
 દમરા એકહિ નાવેંગા સાથ ॥ ચિં ॥ સ્વારથ સંગી
 એ પરિવાર, કનક સગાઈ ઓર ન ખ્યાર ॥ ચિં ॥ ૪
 ॥ મેહેલ સેહેલ કરેં દંપતી પૂત, હોત દિવાને વલગે ભૂ
 ત ॥ ચિં ॥ તૃષ્ણા નઈજલ પૂરણુ આથ, નાથ ચલે
 ગા ખાલી હાથ ॥ ચિં ॥ ૫ ॥ સંસાર દેખ વિટંબન
 ભૂત, હમગુરુ જોગી હુઆ અબધૂત ॥ ચિં ॥ જંગલ
 રેહેતેં અલક ધ્યાન, ગુરુસેવામેં રહેં એકતાન ॥
 ચિં ॥ ૬ ॥ ગુરુ તસ દેઘ વસ્તુ ચાર, આપ સધાએ સ
 રગમઝાર ॥ ચિં ॥ ૭ ॥ કંથા તિગ શત દેવેં દિનાર ॥
 પાવડી એ ચલે કોશ હજર ॥ ચિં ॥ ૮ ॥ પાત્ર અ
 ખૂટને ડંડજ એક, દુશમનટોલે રેહેવે ટેક ॥ ચિં ॥
 પાવડિ પેહેરી ફિરતે ગામ, હમ ધર છોડી તીરથઠામ
 ॥ ચિં ॥ ૯ ॥ ફિરતે મલીએં જૈનનીગ્રંથ, તેને બ
 તાયા જૈનકા પંથ ॥ ચિં ॥ મિથ્યાનશલ્ય નિકાલા દર

॥ પંચતિરથ હમું જાત્રા કીધ, ગુરૂકે પસાએ હે સવિ
 સિદ્ધ ॥ ચિં ॥ ૧૧ ॥ પણ ગુરૂ સાહેબ સર્ગ સધાય
 ॥ પિછે રહે હમ ગુરૂ ગુણ ગાય ॥ ચિં ॥ વેહેયણ
 કર ગુરૂ દીધી નાહી, ચાર ચીજ રહી ગુરૂ ધરમાં
 હિ ॥ ૧૨ ॥ ઝગડામેં હમકી નહી શોભ, જણત પ
 ણ નહિ લોભકા થોભ ॥ ચિં ॥ જોગી જંગમ સેવ
 નહાર, મિથ્યાતિ આવેં નર નાર ॥ ચિં ॥ ૧૩ ॥
 અવ્રતિ પેટમેં પારકા માસ, એહિ લોકકા કયા વિ
 શ્વાસ ॥ ચિં ॥ તુમકું હમોએ દીનો ભર્મ, તુમચો
 કોણ ગુરૂદેવને ધર્મ ॥ ચિં ॥ ૧૪ ॥ ધન્નિમલ કહે
 હું જૈન સવાય, ચોર દેવ ગુરૂ લાગુ ન પાય ॥
 ચિં ॥ જોગી કહે સાધર્મીક ભાઈ, મલી એ
 હમધર હોત વધાઈ ॥ ચિં ॥ ૧૫ ॥ ચાર
 સંપ કરી-ચારે ચીજ, દેઈ ભણે હમજીવિત બી
 જ ॥ ચિં ॥ કુંવર વદેં કરી ચીઠ્ઠી ચાર, લટકંતી
 બાંધી તરડાલ ॥ ચિં ॥ ૧૬ ॥ દૂરથી આવીલિ
 ચો એક એક, કલેશ મટાવી ધરજ્યો વિવેક ॥
 ચિં ॥ જોગી ચારે કીધું એમ, ભાગ લેઈ બ
 હુ ધરતા પ્રેમ ॥ ચિં ॥ ૧૭ ॥ કુંવરને દીધી
 ઔષધી ચાર, રોગહરણ રાજ વશિકાર ॥ ચિં

॥ શત હસ્તીખલ શસ્ત્ર પ્રહાર ॥ અંગ ન લા
 ગેં કોઈ પ્રકાર ॥ ચિં ॥ ૧૮ ॥ જોગી કહે સુણ
 ધર્મકે મિત્ર, 'તોસે' લગા હમકેરા ચિત્ત ॥ ચિં
 ॥ તુમ જાવે હમ હોવેગા શોક, જોગી ગૃહી
 કા મિલનાં શોક ॥ ચિં ॥ ૧૯ ॥ તુમહી કીધો હ
 મ ઊપકાર, કલેશ હરી દિયો ઊપશમ સાર ॥
 ચિં ॥ કોઈ દિન હમ પર બહુલે પ્યાર, ધરિ
 યાદ કરના તુમ એકવાર ॥ ચિં ॥ ૨૦ ॥ વા
 ત કરતાં રચણી જાય, ઊદયની વેલા કુંવર સંધા
 ય ॥ ચિં ॥ અટવી ઓલંધીનેં જાય, શબ્દશુદ્ધ
 ન તવ રૂડા થાય ॥ ચિં ॥ ૨૧ ॥ સંબાહનાં
 મેં કર્બટ ગામ, દેખે દૂરથા લહેં વિશરામ ॥ ચિં
 ॥ સરોવર પેખી ઊભો તીર, સજનચિત જ્યુ
 નિર્મલનીર ॥ ચિં ॥ ૨૨ ॥ પાંચમેં ખડેં ત્રીજી
 ઢાલ, ભાખી પૂરણ રાગ બંગાલ ॥ ચિં ॥
 વીર પુણ્યોદય પગ એ મહંત, ખેત્ર વિપાકી ખેત્ર
 ફલંત ॥ ચિં ॥ ૨૩ ॥

॥ દોહા ॥

॥ શીતલ જલ પાનેં કરી, વિકસિત ચિત્ત
 વિશેષ ॥ સુંદર શુદ્ધ નિહાલીનેં, કીધો ગામ પ્ર

ગું ॥ તેહ ચિંતાએ નૃપ પીડિયો ॥ રાણી મન
 દુઃખ અપાર ॥ વાત સંવિ કુંવરની સાંભલી ॥ કું
 તદ્વિજ પુત્રી ઉપગાર ॥ ૧૨ ॥ ગું ॥ રાય પરધા
 નને તેડવા ॥ મોકલ્યા માલણ ગેહ ॥ બેસી સુ
 ખાસન પાલખી ॥ આવી નૃપને મલ્યો તેહ ॥
 ૧૩ ॥ ગું ॥ આદર દેધ બહુ માનશું ॥ રાયે
 બેસારીયો પાસ ॥ ભાઈ અમ ભાગ્યે તુમે આવીયા
 ॥ મરધરે સુરતર વાસ ॥ ૧૪ ॥ ગું ॥ એમ કહિ
 કુમરી દેખાડતાં ॥ રોગે વિરધ થઈ દેહ ॥ સજ્જ
 કરવી નજરે પડી ॥ સજ્જન લક્ષણ એહ ॥ ૧૫ ॥
 ગું ॥ કુંવર કહે ચિંતા દૂરે ગઈ ॥ શ્રીજિન ધ
 મ સુપસાય ॥ પુરોહિત તેડી મુહૂરત લિયો ॥
 તિથિ કરણ શુદ્ધ મેલાય ॥ ૧૬ ॥ ગું ॥ તે દીને બ
 હુલ આડંબરે ॥ ધૂપ ધૂત દીપની માલ ॥ મંડલ
 મધ્ય પંખો ધરી ॥ હવન કરતો કરમાલ ॥ ૧૭ ॥
 ગું ॥ જપ પરમેષ્ટી મનમેં જપી ॥ તીર્થ જલ
 વીંજણે પાય ॥ શિર ઠવી પંખો ન્હવરાવતાં ॥ રો
 ગ પોકારતાં જય ॥ ૧૮ ॥ ગું ॥ અંબર વાણી
 વ્યંતર કરે ॥ મુણજે ધરી કાન ગુણવંત ॥
 સાતમે ભવ મુનિ હેલિયા ॥ તેણે અમેં કુમરી વલ

ગંત ॥ ૧૬ ॥ ગું ॥ ધન્નિલ કુંવર પુણ્યશાસ્ત્રીએ
 જી, છોડ્યા તર્જ વીઆજ ॥ કનક ઘડી પૂતલી સા
 રસી જી, કુંવરી થઈ બેઠી ધરી લાજ ॥ ૨૦ ॥ ગું
 ॥ રાજવર્ગી પુરજન સહુ જી, અચરિજ દેખી હરખા
 ય ॥ કરીય વિવાહ બહુ આચ્છવેં જી, કુંવરને પુત્રી
 દોએ રાય ॥ ૨૧ ॥ ગું ॥ પંચ વિષય સુખ લીલ
 માં જી ॥ રહત નૃપદત્ત આવાસ ॥ એક દિને રાય વા
 ત્તા કરે જી, બેસી જમાતને પાસ ॥ ૨૨ ॥ ગું ॥ પાં
 ચમેં ખડે પૂરણ થઈ જી, ચોથી ચિત્તરંજની ઢાલ ॥
 વીર કહે ધર્મથી સુખ હુએ જી, દુઃખ ઘાયે વિસ
 રાલ ॥ ૨૩ ॥ ગું ॥

॥ દોહા ॥

॥ રાય કહે ચંપાપતિ, વૃદ્ધ સહોદર મુજ્જ ॥ પ
 જી બેહુને વંરતે સદા, માંહે માંહી ઝુજ્જ ॥ ૧ ॥ કરલું
 અનુચિત કર્મનું, પ્રમદાજન વિશ્વાસ ॥ સજન વિરો
 ધ સખલ રિપુ, કદિયક હોય વિનાશ ॥ ૨ ॥ જંબુક
 શિવરાત્રિ રહું, કાપિ ન નાડી તાર ॥ બાંધવથી બે
 કું થયું, ખર્ચે પડીય કુઠાર ॥ ૩ ॥ મિત્ર જગત્ર ઘણા
 મલે, પણ નહીં બાંધવ જોડ ॥ બાંધવ બાંહિ સમાગ
 જે, સાધે વંછિત કોડ ॥ ૪ ॥ તેણે જગ એહવો કો

નહી, જે મુઝ બાંધવ સાથ ॥ મેલ કરાવે તો સહિ,
 થાઝિં જગત સનાથ ॥ ૫ ॥ કુવર કહે કરશું અંમે,
 કામ તુમારું એહ ॥ જેમ બેહુ બાંધવને હુવે, સાચો
 અવિહડ નેહ ॥ ૬ ॥ નૃપ નિમુણી ખીડું દીએ, કુવ
 ર વિસજ્યો તામ ॥ ગામ ગામ વાસો વસી, પોહોતો
 અંપા ઠામ ॥ ૭ ॥ દરવાજે આન્યા કુવર, સાથે મુલ
 ટ વિતાન ॥ નયર કોલાહલ દેખીને, પૂછત કહે દ
 રવાન ॥ ૮ ॥

॥ ઢોલ પાંચમી ॥

॥ ઘોડી તો આઘ ચારા દેશમાં ॥ મારૂં ૭ ॥
 ખરણી દે પાછી વાલ હો નણુદીરા ભમર થાશું બોલું
 નહી ॥ મારૂં ૭ ॥ એ દેશી ॥ ॥ દરવાંન બોલે સાંભ
 લો ॥ સાહેબ ૭ ॥ ભલે પધારયા આજ હો ॥ અલ
 બેલા બુએ સહુ વાટડી ॥ સાં ॥ ખળવદને રજ ખેર
 વી ॥ સાં ॥ લાખ લોક વધી લાજ હો ॥ અં ॥
 ૧ ॥ કપિલ રાય કરી મદ અઢયો ॥ સાં ॥ ભાંખી
 આસાંનનો થાંભ હો ॥ અં ॥ હાટને ધર પાડે હેતમાં
 ॥ સાં ॥ ચાલત વેગ અચાંભ હો ॥ અં ॥ ૨ ॥
 નવિ વશ થાએ કાયથી ॥ સાં ॥ કરત કોલાહલ
 લોક હો ॥ અં ॥ નુકશાન બહુ નગરે કરે ॥ સાં ॥

॥ રાય સચિવ ધરે શોક હો ॥ અં ॥ ૩ ॥ જાણુ
 સાહિબ તુમેં જાલસ્યો ॥ સાં ॥ કહિનેં ગયો દરવાં
 ન હો ॥ અં ॥ વિમલ સેનાનેં વધામણિ ॥ સાં
 ॥ દેત વચન બહુમાન હો ॥ અં ॥ ૪ ॥ હેમનું
 કંકણ હર્ષશું ॥ સાં ॥ દેઈ વિસર્જે તાસ હો ॥ અં
 ॥ શબ્દ શુકન ગ્રહી આવીયા ॥ સાં ॥ ધમ્મિલ ચ
 હુટા પાસ હો ॥ અં ॥ ૫ ॥ ઇન્દ્રકુમર એક તેણે સમે
 ॥ સાં ॥ મેલવી કન્યા આઠ હો ॥ અં ॥ નહવણ
 મહોચ્છવ કારણે ॥ સાં ॥ જય તિહાં બહુ ઠાઠ હો
 ॥ અં ॥ ૬ ॥ ધમ્મિલ દેખી પૂછતો ॥ સાં ॥ તવ
 એક બોલ્યો ત્યાંહિ હો ॥ સાં ॥ આરિદ્રદત્ત સથવા
 હનો ॥ સાં ॥ પુત્ર સાગરદત્ત આંહી હો ॥ અં ॥
 ૭ ॥ પિતરેં મનોરથેં મેલવી ॥ સાં ॥ સુંદર કન્યા
 આઠ હો ॥ અં ॥ તે પણ મોહોટાશેઠની ॥ સાં ॥
 સાંભલો નામને પાઠ હો ॥ અં ॥ ૮ ॥ દેવકી આદે
 ધનસિરી ॥ સાં ॥ કુમુદાનંદા નામ હો ॥ અં ॥ ૫
 ધસિરીનેં કમલસિરી ॥ સાં ॥ ચંદ્રસિરી ગુણધામ
 હો ॥ અં ॥ ૯ ॥ વિમલા વસુમતી આઠમી ॥ સાં ॥
 બેઠી રથ વર સાથ હો ॥ અં ॥ કન્યા રત્ન લક્ષણ
 ભરી ॥ સાં ॥ આવો રાંકને હાથ હો ॥ અં ॥ ૧૦ ॥

ચંદ્રકલંકી વેતરચો ॥ સાં ॥ દુર્ભગ રૂપે નિહાલ હો
 ॥ અં ॥ દંપતી રાગે વિભેગડા ॥ સાં ॥ કંટક કમ
 લની નાલ હો ॥ અં ॥ ૧૧ ॥ જલનિધિ જલખારાં
 ક્રિયાં ॥ સાં ॥ પંડિત નિર્ધન કીધ હો ॥ અં ॥ ધ
 નપતિ કૃપણતા ચઉમુખે ॥ સાં ॥ રતનને દૂષણ દી
 ધ હો ॥ અં ॥ ૧૨ ॥ વાત કરતાં આવીયો ॥ સાં
 ॥ હસ્તિ જિએ જમરાય હો ॥ અં ॥ કોલાહલ થયો
 કારિમે ॥ સાં ॥ કૌસિક મૌકુલી ન્યાય હો ॥ અં
 ॥ ૧૩ ॥ વણીક તે નાઠા વેગજા ॥ સાં ॥ નાઠો સુ
 ભટનો સાથ હો ॥ અં ॥ સાગર તરછોડી નાસીયો
 ॥ સાં ॥ વલગી ચીવરકની હાથ હો ॥ અં ॥ ૧૪
 ॥ થઇય નિરાશા જીવિતે ॥ સાં ॥ હરણીપરે ભય
 ભીત હો ॥ અં ॥ દહદિશિ જેતી રોવતી ॥ સાં ॥ ધ્રુ
 જતી મુંઝતી ચિત્ત હો ॥ અં ॥ ૧૫ ॥ સુંઠ ઉછાલ
 તો આવીઓ ॥ સાં ॥ હસ્તી તેહેની પાસ હો ॥
 અં ॥ દુવર દુઆલું જઈ કહે ॥ સાં ॥ મધરો મ
 હિલા ત્રાસ હો ॥ અં ॥ ૧૬ ॥ રથ ખેસારી આઠને ॥
 સાં ॥ લેઈ ગયો ઊપકંઠ હો ॥ તસ જનકાદિક રોવતાં
 ॥ સાં ॥ વલગાડી તસ કંઠ હો ॥ અં ॥ ૧૭ ॥ પા
 દો વલીયો વેગશુ ॥ સાં ॥ ગજ શત બલજડી લીધ

હો ॥ અં ॥ બાધી ભુજ ગજસંભુખે ॥ સાં ॥ કુવરે
 હોકાટો કીધ હો ॥ અં ॥ ૧૮ ॥ સાહામે સામજ ધા
 વતો ॥ સાં ॥ આવતો રોષ રસેણું હો ॥ અં ॥
 કુવર અહી દતોરાલા ॥ સાં ॥ શિર ચઢ્યો પ્રખલ
 લહેણું હો ॥ અં ॥ ૧૯ ॥ શૂંઢા જમામ કરે અહી ॥
 સાં ॥ બેસી ખંધપ્રદેશ હો ॥ અં ॥ ગજશિક્ષા કુ
 શલે કરી ॥ સાં ॥ ભમરીદિએ સવિશેષ હો ॥ અં
 ॥ ૨૦ ॥ નિર્મદ હસ્તિ થઈ રહ્યો ॥ સાં ॥ ઊભો ર
 હી ધૂણે શીસ હો ॥ અં ॥ રજજીવજે ધરિ અંકુશે
 ॥ સાં ॥ હણિયો પાડે ચીશ હો ॥ અં ॥ ૨૧ ॥ મ
 હાવત ચઢિયો શિરપરે ॥ સાં ॥ કુવર ઊતરીયો હે
 ઠ હો ॥ અં ॥ અજપરે ગજ રજજોઠતે ॥ સાં ॥
 આલાને બાંધ્યો ઠેઠ હો ॥ અં ॥ ૨૨ ॥ નિરખે અછે
 રૂં નાગરા ॥ સાં ॥ વિસ્મય પામ્યો રાય હો ॥ અં ॥
 તેડે કુવર નૃપમંદિરે ॥ સાં ॥ સાસુને હરખ ન મા
 ય હો ॥ અં ॥ ૨૩ ॥ ધર ધર હરખ વધામણા ॥
 સાં ॥ કુવરતણા ગુણ ગાય હો ॥ અં ॥ વાત કુ
 શલ સંખેપથી ॥ સાં ॥ કરીય વિસજે રાય હો ॥
 અં ॥ ૨૪ ॥ મલપતો કેશરી સિંહ જ્યું ॥ સાં ॥
 નિજવર હર્ષભરેણું હો ॥ અં ॥ આંચા સેવક પય ન

મે ॥ સાં ॥ કમલા ઊતારે લૂંણ હો ॥ અં ॥ ૨૫
 ॥ વિમલસેના મલી પ્રેમશું ॥ સાં ॥ કંચુક તંગશ
 રીર હો ॥ અં ॥ પાંચમે ખડે પાંચમી ॥ સાં ॥
 હાલ કહે શુભવીર હો ॥ ॥ અં ॥ ૨૬ ॥

॥ દોહા ॥

॥ સાગરદત્ત તે કન્યકા ॥ પરણેવા ઊજમાલ ॥
 તેડું કરતાં તે કહે, વાનર ચૂક્યો ફાલ ॥ ૧ ॥ જંબુ
 કપરે નાસિ ગયો ॥ સોંપી અમ જમરાય ॥ ફરી જન
 મી ધરજનકને, ધમ્મલ કુવર પસાય ॥ ૨ ॥ વર ક
 ન્યા ફરી ઢીંગલાં, રમિયાં ગેહ મઝાર ॥ રમત ખની
 તે નગરમાં, ફેગટ બાલ વિચાર ॥ ૩ ॥ અમે નરગિત
 મ બાલિકા, તું પશુ જંબુક જાત ॥ ચિત્રક પીછી ર
 ગની, શંખ ન ફરશે ભાત ॥ ૪ ॥ ગજભયને સુંદરગ
 ણું ॥ રાંકથી છૂટાં જોણું ॥ શુલીનું શુચિએ ગયું ॥
 જનમની ભીત ખિણેણું ॥ ૫ ॥ આશા અમચી પરિ
 હરી, રહો નિજ ઘેર મોઝાર ॥ ભય કંપન ઔપધ કરો,
 પછે નિકળજો બાર ॥ ૬ ॥ ॥ સવૈયો ॥ હુનરી
 કા હુનર અજબ હેં પ્યારે ॥ લોહ કારણ ધન સહસ
 દિયા ॥ તવ છાદિનિકી શમસેર બનાધ ॥ ગુનિજ
 ન જાને કેર કિયા ॥ ઊસકા ઔપાંન દરસ કરનેંક ॥

અહિરનકા દો દુકકિયા ॥ તવ ચુંપ લગી કહે દિરકર
 દેખે ॥ વેંહ પાની મુલતાન ગયા ॥ ૭ ॥ ॥ દોહા ॥
 ॥ સાગર દત્ત સુણી કોપીયો, ચિંતે ચિત્ત મઝા
 ૨ ॥ જોડિં બળીયો જગતમાં, કોણ પરણે મુઝ નાર ॥
 ૮ ॥ તાસ જનક સાથે થયો ॥ તેહને કલેશ અપાર
 ॥ પણ કન્યા માને નહી, ચઢિયાં રાજદુઆર ॥ ૯ ॥
 ॥ ઢાલ છઠ્ઠી ॥

॥ તમે વસુદેવદેવકીના જયા ॥ લાલ ॥
 લાડકડા ॥ એ દેશી ॥

॥ બાલિકાને બોલાવી રાયે ॥ ચતુરા કેમ
 ચૂકે ॥ કહે આડકની સમુદાયે ॥ ॥ અવસર નવિ
 મૂકે ॥ સુણો તાત ॥ દીનદયાળ ॥ ॥ ચં ॥ દે
 વલોકે ચંડીલોકપાલે ॥ ॥ ચં ॥ ૧ ॥ નવિ
 કરતાં નર રખવાલ ॥ ॥ ચં ॥ તેણે રૂડા પં
 ચમ લોકપાલ ॥ ॥ ચં ॥ મરૂંધરમાં એક સહકા
 ૨ ॥ ॥ ચં ॥ પુરપંથીજન ડીપગાર ॥ ॥ ચં ॥
 ૨ ॥ રૂણદાયક રૂડાં જાણુ ॥ ॥ ચં ॥ આર નિર્ગુણ
 હું ન વખાણુ ॥ ॥ ચં ॥ સુરગિરિશિર સુરતરૂ ઠા
 વે ॥ ॥ ચં ॥ રૂણછાયા કામ ન આવે ॥ ॥ ચં ॥
 ૩ ॥ નરદુર્બલ નાથવિહિના ॥ ॥ ચં ॥ બાલ કૃદ્ધ

તપસ્વી દીના જી ॥ અં ॥ અન્યાય પરાભવ પામ
 જી ॥ અં ॥ તે જીવે નૃપવિશરામે જી ॥ અં ॥ ૪ ॥
 અમે નાગર સાગર ભીતે જી ॥ અં ॥ તુમ શરણુ લિ
 થો એક ચિત્તે જી ॥ અં ॥ અમને જમરાયને દેઈ જી
 ॥ અં ॥ જે નાઠો જીવિત લેઈ જી ॥ અં ॥ ૫ ॥
 દવ લાગે નારી રિસાવે જી ॥ અં ॥ પંખી પણ દૂર
 ન જવે જી ॥ અં ॥ પાણીશું કણુક ન ખાંપી જી ॥
 અં ॥ ચર જેથો દાણો આંપી જી ॥ અં ॥ ૬ ॥
 ના કેહેતા નિર્લજ નાઠો જી ॥ અં ॥ સીયાળ
 જ્યું બોટમાં પેઠો જી ॥ અં ॥ તજ શૂરવીર
 ભરતાર જી ॥ અં ॥ એ રાંકને નહિ વરનાર
 જી ॥ અં ॥ ૭ ॥ ભરલોકે રોતો ભાગો જી ॥ અં
 ॥ એહનો અંગ ફરસ નહી લાગો જી ॥ અં ॥ અ
 મે આઠ સતી અણિઆખી જી ॥ અં ॥ માત તાત
 ને જ્ઞાની સાખી જી ॥ અં ॥ ૮ ॥ ચોરીમાં મંગલ
 ત્રીજે જી ॥ અં ॥ મૃતપતિ સતી પરણે બીજે જી ॥
 અં ॥ એમ કન્યાને શું વાંકું જી ॥ અં ॥ શો અમ
 લ કુરે એ રાંકું જી ॥ અં ॥ ૯ ॥ બુઓ કૃષ્ણે કરિ
 અપહાર જી ॥ અં ॥ રૂકમિણી સતિમાં શિરદાર જી
 ॥ અં ॥ શિશુપાલશું વિવાહ મેલ્યો જી ॥ અં ॥

નારાયણે રણમાં રોલયો જી ॥ અં ॥ ૧૦ ॥ ભીરુ
 કુવરનું વિવાહટાણું જી ॥ અં ॥ કન્યામેલી નવા
 ણું જી ॥ જુઓ પરણીગયો નિજધામ જી ॥ અં ॥
 જંબુવતિનો સુતશામ જી ॥ અં ॥ ૧૧ ॥ જદવ
 માંહે થયું એમ જી ॥ અં ॥ તો ખીજે કુલશોનેમ
 જી ॥ અં ॥ અમે તો એહવું નવિ કરીએ જી ॥ અં
 ॥ મન ઇચ્છાએ વર વરીએ જી ॥ અં ॥ ૧૨ ॥ ૨
 હિ રાજુલ ધર ઠકરાણી જી ॥ અં ॥ તેતો ત્રિભોવન
 નાથની રાણી જી ॥ અં ॥ વાલિ નવભવ ભેગી ગ
 વાણી જી ॥ અં ॥ એની જોડે કો ન ઠરાણી જી ॥
 અં ॥ ૧૩ ॥ જેણે જીવિત અમને દીધો જી ॥ અં
 ॥ અમે મનમાં નિશ્ચય કીધો જી ॥ અં ॥ બહુ ધ
 મ્મિલનો ઊપગાર જી ॥ અં ॥ આ ભવમાં એ ભ
 રતાર જી ॥ અં ॥ ૧૪ ॥ રાંકશું રમણું રંગ રોલી
 જી ॥ અં ॥ જીવિત લગે હૈયડે હોલી જી ॥ અં ॥
 વીરા શાલવિને ધર દીધી જી ॥ અં ॥ તેણે અંતે દિ
 ક્ષા લીધી જી ॥ અં ॥ ૧૫ ॥ જે ધારી ન થાય વા
 ત જી ॥ અં ॥ તો કરશું સહુ આપધાત જી ॥ અં
 ॥ એ સાગર આગર ખારો જી ॥ અં ॥ અમ તાત
 જી પાર ઊતારો જી ॥ અં ॥ ૧૬ ॥ એમ બોલી ૨

હો કુમારી જી ॥ ચં ॥ સાગરદત્ત બોલ્યો ધારી જી ॥
 ચં ॥ કુંભુ આવી શ્વિઅણિરાય જી ॥ ચં ॥ મુઝ
 નારી પર લેધ જાય જી ॥ ચં ॥ ૧૭ ॥ મુણી
 બોલ્યા કપીલ નરેશ જી ॥ ચં ॥ નહિ સાગરતુઝ મ
 તી લેશ જી ॥ જણુવે છે તાહરી બોલી જી ॥ ચં ॥
 તુઝ મિત્ર મૂર્ખની ટોલી જી ॥ ચં ॥ ૧૮ ॥ નહિ તું
 નિતિશાસ્ત્ર ભણેલો જી ॥ ચં ॥ ફરે ગર્દભ થઈ
 જેમ ઘેલો જી ॥ ચં ॥ નીતિશાસ્ત્ર વિના વ્યવહારજી
 ॥ ચં ॥ નવિ જણે ગતિ સંસાર જી ॥ ચં ॥ ૧૯ ॥
 જે માત પિતા ધન ખાવે જી, ॥ ચં ॥ જઈ ચઉટે વા
 ત બનાવે જી ॥ ચં ॥ નહિ વિદ્યા વિનય વિચાર
 જી ॥ ચં ॥ તે નરનો પશુ અવતાર જી ॥ ચં ॥
 ૨૦ ॥ મલયાચલ ભિલ નિહાલે જી ॥ ચં ॥
 ચંદન ધંધન કરો બાલે જી ॥ ચં ॥ કન્યા કદ
 લી સુકુમાલ જી ॥ ચં ॥ મૂરખ સંગત દવ ઝાલે
 જી ॥ ચં ॥ ૨૧ ॥ કન્યાદાને અધિકાર જી ॥ ચં
 ॥ તસ માત પિતા હુસિયાર જી ॥ ચં ॥ તે કરતાં
 અમ ધર આવી જી ॥ ચં ॥ અમે પુત્રી પાણે કરી
 ભાવી જી ॥ ચં ॥ ૨૨ ॥ સાગર બોલ્યો લંબ કર
 જો જી ॥ ચં ॥ એના બાપ રાય સહુ પરણો જી ॥

અં ॥ કહી નાહો થઈ ભયભીત છ ॥ અં ॥ થયે
 નગરેં મૂર્ખ વિદિત છ ॥ અં ॥ ૨૩ ॥ તોરણખાંધી
 દરબાર છ ॥ અં ॥ ઘર તેડી રાયે કુમાર છ ॥ અં
 ॥ કરી ઊત્સવ મહોત્સવ ઠાઠ છ ॥ અં ॥ પરણા
 વી કન્યા આઠ છ ॥ અં ॥ ૨૪ ॥ તસ જનકાદિક
 તેણી વાર છ ॥ અં ॥ દીએ કુમરનેં ઋદ્ધિ અપાર
 છ ॥ અં ॥ ભરતાંમાં સર્વ ભરાય છ ॥ અં ॥ જલ
 ધિમાં નદીયો સમાય છ ॥ ૨૫ ॥ વરકન્યાને વોલા
 વે છ ॥ અં ॥ ધમ્મિલ વિમલા ઘર આવે છ ॥
 અં ॥ સુખ વિલસે સર્ગ. સમાણા છ ॥ અં ॥ નિત
 નિત ઘર ઊત્સવ ટાણા છ ॥ અં ॥ ૨૬ ॥ ખંડ પાં
 ચમે છઠ્ઠી ઢાલ છ ॥ અં ॥ શુભવીર વચન મુરસાલ
 છ ॥ અં ॥ જે આહો લક્ષ્મી કમાણી છ ॥ અં ॥
 કરે પુણ્ય જગતના પ્રાણી છ ॥ અં ॥ ૨૭ ॥

॥ દોહા ॥

॥ અશ્વહરણ પુનરાગમન, પંથે પ્રગટી વાત ॥
 નૃપ રવિશેખર મિત્રને, ભાંખે સવિ અવદાત ॥ ૧ ॥
 ચંપા સંખાહણ પતી ॥ વલી જીવરાજનેં મિત્ત ॥ દેશ
 નગર નર નારીયો, ગાયે કુવરનાં ગીત ॥ ૨ ॥ ચંપા
 પતિ સમઝાવીને, સંખાહપતિશું મેલ ॥ કુંવર કરાવે

ખીરનીર, પેરે રસ ખાંધવ કેળ ॥ ૩ ॥ પદમાવતિને
 મોકલે, સંખાહણનો રાય ॥ ઋદ્ધિસહિત સા આવીને,
 પ્રણમે વિમલા પાય ॥ ૪ ॥ ચંપાપતિ બહુમાનથી,
 સુખભર રહતાં તેહ ॥ દિનદિન અધિકેરો વરે, વિમલા
 સાથે નેહ ॥ ૫ ॥ એકદિન ચંપાપરિસરે, વિજયસેનસૂ
 રિરાય ॥ સમવસરચા મુનિવૃંદશું, વનપતિદેત વધા
 ય ॥ ૬ ॥ કપિત્તરાય યુવરાજશું, વંદન નમન કરંત
 ॥ ધમ્મિલ વિમલાદિક સહિત, આવી ગુરુને નમંત
 ॥ ૭ ॥ કહે મુનિ તેહને દેશના, પર્વાદિક ઊદ્દેશ ॥
 પચ્ચખખાણ મણુઅલવે, પામે ફળ સવિશેષ ॥ ૮ ॥
 વ્રત પચ્ચખખાણું સુખ લહું, જેમ ધમ્મિલ કુમાર ॥
 રત્નશેખર વલી રાજવી, ઇહપરભવ સુખસાર ॥ ૯ ॥
 મૂછે કપિત્ત તે કાણ હુઆ, મુનિકહે ધમ્મિલ એહ ॥ ૧૦ ॥
 રત્નશેખર વંછિત ફલ્યાં, કહિએ વિવરી તેહ ॥ ૧૦ ॥
 ॥ હાલ સાતમી ॥

॥ સાંભલજ્યો હવે કર્મવિપાક મુનિકહે રે ॥ એ
 દેશીના ॥ ॥ પુણ્યતણા થાનક ગ્રહિવેશે મુનિ કહે રે,
 પુણ્યબંધ શુભપરિણામે સુણો સંતરે ॥ ખીજે અંગે
 અશનાદિક નવવિધ કહ્યાં રે, બહુશ્રુત ચરણે તપ કીધો
 ફલવંત રે ॥ ૧ ॥ પુણ્યનં ॥ ખટ અઘાઘ ત્યાગ સચિત્ત

નો કીંછ્યે રે ॥ ગુરૂ પધરાવી ધર કરો ભકિત મહં
 ત રે ॥ પંચ પઠ્વીસામાયિક પોસહ વ્રત ધરો રે, ભાં
 ખે ગણુધર મહાનિશીથસિદ્ધાંત રે ॥ ૨ ॥ પુઠ્ઠ ॥ ખંડ
 ણુ પીંશણુ પીંલણુ ચીંવર ધોવણે રે, મસ્તક ગુંથણુ
 સ્નાન અખંભનો ત્યાગ રે ॥ કરતાં દાનદિયંતાં જિન
 પૂજ થકી રે, વૈમાનિક આયુ ખાંધેં મહાભાગ રે ॥ ૩ ॥
 ॥ પુઠ્ઠ ॥ ભરતેં રતનપુરી નગરીનો રાજ્યો રે ॥ રત
 નશેખર નામેં ધરમી ગુણવંત રે ॥ તસ લોચન
 મીઝું ચક્રિયુદ્ધિ તણે નિધિ રે, નામે સુમતિ મંત્રિમાં
 હેં મહંત રે ॥ ૪ ॥ પુઠ્ઠ ॥ માસ વસંતેં નૃપમંત્રી સહ
 વન ગયા રે, બેઠાતરૂતલ દેખી શીતલ છાય રે ॥ કિન્ન
 ર મિથુન સનેહરસે વાતો કરે રે ॥ તરૂ ઊપર સાંભળ
 તો રસ ભર રાય રે ॥ ૫ ॥ પુઠ્ઠ ॥ રતનવતી કન્યા શ
 ચિ રંભા રૂપ હરે રે ॥ નજરેં દીઠી મીઠી અભિય સમા
 ણુ રે ॥ જોવન વેલા નરના મેલા નવિ રૂચે રે, રતન
 શેખર દેખંતો વરે સાજણુ રે ॥ ૬ ॥ પુઠ્ઠ ॥ અદૃશ્યમ
 ણુ સુણિ વાણી નૃપચિત્ત ચિંતવે રે, કુણુ મુનામેં સ
 રખી નારી એહ રે ॥ જનમસદ્ગત તો માનુ જો મુઝ એ
 મલે રે, નહિ તો ભાર ભૂત સીધરવી દેહ રે ॥ ૭ ॥
 પુઠ્ઠ ॥ ચિંતાર્યે ધર જઈને નદ્રાશન તણુ રે, રાગેં જ

હિયો પડિયો તૂટી ખાટ રે ॥ મંત્રી નિખંધે પૂછતા તે
 એ સવિ કહ્યો રે, મંત્રીકહે વિણુ દીઠે કેમ હોય ઘાટ રે
 ॥ ૮ ॥ પુ૦ ॥ રાય કહે મરણું સહી રતનવતી વિના
 રે, ચિંતે મંત્રી દુર્જય કામવિકાર રે ॥ સમરણે મરણુ
 વિષયથી વિષ ખાધે મરે રે, તેણે ઇંહા કરવો કાલ વિલં
 બવિચાર રે ॥ ૯ ॥ પુ૦ ॥ સાત માસમાં શુદ્ધિ કરી અ
 મેં લાવસું રે, ચિંતા તજી કરો રાજ્ય તમે મહારાય રે
 ॥ મંત્રી વયણુ સુણી હરખ્યો નૃપ તસ મોકલે રે; મ
 ત્રી ચાલ્યા શુભ શુક્રને નમિ પાય રે ॥ ૧૦ ॥ પુ૦
 ॥ અઉ દિશિ જોતાં શુકન હુઆ દક્ષિણ દિશે રે ॥ તે
 દિસી ચલિયા મંત્રી ગણી નવકાર રે ॥ ગામ દેશ વ
 ન ગિરી સરીતાને ઓલંઘતાં રે ॥ પ્રામ્યું એક વન
 નંદનવન અનુકાર રે ॥ ૧૧ ॥ પુ૦ ॥ ગિરીકૈલાસ
 સમાન રતન મય ભૂતલા રે, સોવનથંભા ભીતિરત
 ન શિખરેણુ રે ॥ દેખેં ચૈત્યપવન ચલદ્વજ બોલાવ
 તો રે, ફરતી ફલ ભર તરવર સુંદર એણુ રે ॥ ૧૨ ॥
 પુ૦ ॥ સ્નાનનદીજલ ફલ ઉજલ કુશુમાંજલી રે, વિ
 પ્રિયવિવેકે જિન ધર મંત્રી જાત રે ॥ મણિમય મુરતિ
 મુનિસુવ્રતજિન પૂજીને રે ॥ નિકલીયો ભાવસ્તવ
 કરી પ્રણીપાત રે ॥ ૧૩ ॥ પુ૦ ॥ દિ૦યરૂપ તવ કન્યા

એક જિન પૂજવા રે, આવી પુજયો લેઈ ધરી શણગાર
 રે ॥ ચંદ્ર વદની દેખી મંત્રી ચિત ચિંતવે રે, એણે વન
 ખેંચરી અમરી વા કુણુ નાર રે ॥ ૧૪ ॥ પુઁ ॥ જઈ જિન
 પૂજી મધુર સ્વરે સ્તવના કરી રે, બાહર પૂછે કોણુ તું
 કેણે નિમિત્ત રે ॥ ભીષણુ વને એકાકી ચૈત્ય કેણે ક
 રયું રે, સા કહે આવન પતિ સુરપુત્રી વહિત રે ॥
 ૧૫ ॥ પુઁ ॥ તે જક્ષેં કિયો ચૈત્ય પુજ્યે મુઝ ઠવી
 રે, રતન દેવ સુર નામ ગયો નિજ ઠામ રે ॥ મંત્રી
 કહે કોઈ મારગ તિહાં જવા તણો રે, હોવે તો મુ
 ઝ મલવાનું છે કામ રે ॥ ૧૬ ॥ પુઁ ॥ સા કહે ચૈ
 ત્યાગ્રે ધૂપાનવ કુંડમાં રે ॥ ઝંપાવે પાવે નર જક્ષ દુ
 વાર રે ॥ સાહસિક કાંને કુંડલ રચણનાં ઝગમગે રે,
 કાયર નયણે કાજલ સારે નાર રે ॥ ૧૭ ॥ પુઁ ॥ મં
 ત્રી સુણી સેવકને નિજ પુર પાઠવી રે, શરણુ કરી જિ
 નજક્ષ અગ્નિ ઝંપાપાત રે ॥ રતન દેવ પ્રણમિ પા
 સે ઉભો જઈ રે, જક્ષ પ્રભાવે ન થયો દેહેં ઘાત રે ॥
 ૧૮ ॥ પુઁ ॥ રચણુ દેવ નિજ દેવી શું બેઠા તિહાં
 રે ॥ તતક્ષણુ કન્યા પણ આવી તે પાસ રે ॥ રતન
 જ્યોતિ દેખી મંત્રી મૌનજ ધરે રે, તવ તે દેવ કહે
 તજ્ય મંત્રિ ઉદાસ રે ॥ ૧૯ ॥ પુઁ ॥ વાટ જોવાં તાં

તુમે આઠ્યા ચિંતા ટલી રે, આ અમ પુત્રી પરણી વ
 ધારો લાજ રે ॥ મંત્રી ભણે તુમ દેવને સુત સંત
 તિ કીસિ રે, જક્ષ કહે મુજ ચરિત્ર સુણો મહા
 રાજ રે ॥ ૨૦ ॥ પુ૦ ॥ તિત્તક પુરે ધનસેક
 વસે વ્યવહારિયો રે, શ્રીમતિ નારી પ્યારી સતિય
 વિશેષ રે ॥ જ્ઞાન અમૃત સૂરિ ગ્યાની જઘ વંદી
 વને રે ॥ બેઠા તવ મુનિ દેવે શ્રુત ઉપદેશ રે ॥ ૨૧ ॥
 પુ૦ ॥ નરભવ પામી જૈનધર્મચિંતામાણિ રે, સરખો
 જાણી પ્રાણી સેવા નિત્ય રે ॥ નિત્યે ન કરી શકે તો
 પંચ પરવ ભજે રે, જેથી જાએ નરપતિરિની ભી
 ત રે ॥ ૨૨ ॥ પુ૦ ॥ બંધ શુભાયુ પ્રાયે બાંધે એ તિ
 થિ રે ॥ ભાંખે નિરયાવલિસુત્રે ભગવંત રે ॥ લોકિક
 શાસ્ત્રે ચઊદ્દશ અષ્ટમિ પૂર્ણિમારે, દર્શારવિસંકાંતિપર્વ
 મહંત રે ॥ ૨૩ ॥ પુ૦ ॥ માંસ સુરા તૈલ સ્ત્રી પર્વે ભો
 ગવે રે ॥ તે નર નરકે કાલ ઘણો રોલાય રે ॥ તેણે જ
 હસતી તવે સામાયિક પોસહે રે, ધ્યાન ધરંતાં શ્રી
 વક સરગે જાય રે ॥ ૨૪ ॥ પુ૦ ॥ ગુરુમુખ પંચ પ
 રવી વ્રત ઉચરી જર ગયા રે, એક દિન અષ્ટમી પો
 સહે કરી કાઉસ્સગ રે ॥ ઇંદ્ર પ્રશંસા અણુમદ્દહિ સુર
 આવીયો રે, અનુકુલ પ્રતિકુલ કીધા નિશિ ઊવસ

૩૩ રે ॥ ૨૫ ॥ પુ૦ ॥ મેરપેરે નિશ્ચિત દેખી આણું
 દિશે રે, સુર કહે ઇંદ્રે પ્રશંસ્યા તેહવા દૌઠ રે ॥ ૩૪ ॥ ગગ
 ન ગામિની વિદ્યા દેઘ કહી ગયો રે, બીજો સુણતાં
 વિદ્યા જશે નહ રે ॥ ૨૬ ॥ પુ૦ ॥ વિદ્યા બલધી તી
 શ્રેયણે જિનવંદતાં રે, એકદિન શ્રીમતિ પૂછત કહી સ
 વી વાત રે ॥ વારી પણ સખી આગત કંત કથાંતરે
 રે, વાત કહિ સ્ત્રીગિદર છે તુચ્છ અત્યંત રે ॥ ૨૭ ॥
 પુ૦ ॥ ગગન ભ્રમંતાં યડીયા શેઠ સરોવરે રે, આંઠે
 માસે અષ્ટમિદિન ધર જત રે ॥ નિવિડસનેહે શ્રીમ
 તિ સેવા બાહુ કરે રે, ભોજન તાંબૂત્ર ચિસારી તિથિ
 વાત રે ॥ ૨૮ ॥ પુ૦ ॥ નિશિ સંભોગ સંનેહે શેઠે
 આચર્યો રે, તે નિશિગર્ભોપજ્યો કોઈક જંત રે ॥
 વિદ્યા વાત પ્રિયાને પૂછી સા કહે રે, મેં સખી આ
 ગત વાત કહી એકંત રે ॥ ૨૯ ॥ પુ૦ ॥ અનુક્રમે
 યુત્રી જનમી વરસ થઈ આઠની રે, એકદિન કેવલી
 ને પૂછે ગતી આપ રે ॥ કેવલી કહે જખજખણી દં
 પત્રે બેહુ થશે રે, શેઠ કહે વિરતિને એ શી છાપ રે
 ॥ ૩૦ ॥ પુ૦ ॥ કહે જ્ઞાની વ્રતભંગે આયુ બાંધીયું
 રે, ભૂતાટવી વનસ્વામી થાશે દોઅ રે ॥ રચણસિહર
 નવ મંત્રી તે વન આવશે રે, તુમપુત્રી લક્ષ્મી ભર

તારજ હોય રે ॥ ૩૧ ॥ પુ૦ ॥ એમ સુણી ધર જઈ
આયુક્ષયેં ઇહાં ઊપનાં રે, ચૈત્ય કરાવી પુત્રી રાખી
ત્યાંહિ રે ॥ જ્ઞાની વચન સહિત તુમચું મહવું
થયું રે, કન્યા પરણો અંગ ધરી ઊત્સાહ રે ॥
૩૨ ॥ પુ૦ ॥ પાંચમે ખડે ઢાલ કહિ એ સાતમી
રે, એહમાં ગાયો વ્રત મહિમા મનોહાર રે ॥ શ્રીશુ
ભવીર સલૂણા વ્રત ને વિરાધરયો રે, આરાધક તા
એ સદ્ગતિ અવતાર રે ॥ ૩૩ ॥ પુ૦ ॥

॥ દોહા ॥

॥ યક્ષ વચન મંત્રી સુણી, કહે સાચી કહી
વાત ॥ પણ નૃપ કામે નિકલ્યો, તે હુએ વિશ્વાસ ધા
ત ॥ ૧ ॥ જક્ષ કહે પરણો પ્રથમ, પછે કરેજ્યો કામ
॥ સાહાય્ય કરશું તુમ તણી, મન રાખો આરામ ॥
૨ ॥ તવ મંત્રી પરણ્યા તિહાં, કૃત સુરમહિમ અચ્છે
હ ॥ જક્ષ કહે તુમ સ્વામીનું, કાર્ય કિશું કહો તેહ ॥
૩ ॥ વાત સકલ સચિવેં કહિ, સુણી કહે અવધિ બ
લેણુ ॥ સગસગ બેયણુ જલધિમાં, સિંહલદ્વીપ વરે
ણુ ॥ ૪ ॥ જયપુર જયસિંહ ભૂપતિ, ભૂપતિ માંહે
સિંહ ॥ રતનવતી બેટી સતી, તરૂંચંતર કહિ જેહ
॥ ૫ ॥ એમ સુણી મંત્રી ચિંતવે, અહો બલી કામ

કહાય ॥ દૂર દેશ ખાણે કરી, વનિતા વિંધ્યો રાય ॥
 ૬ ॥ રૂપ પરાવર્તન તણી, કહે મંત્રી દિયો વિજ્ઞ ॥
 વિજયપુરેં મુઝને ઠવો, સ્વમુરપણું સમરિજ્ઞ ॥ ૭ ॥
 તે પુર ઠવો વિધા દિયે, વસી કામે સમરેહ ॥ અવસ
 રેં લક્ષ્મીને તેડજ્યો ॥ કહિનેં ગયો મુર ગેહ ॥ ૮ ॥

॥ હાલ આઠમી ॥

॥ સહિયરં પાણી સંચરયાં રે, જમુનાને તીરેં
 ॥ હાંહારે જમુનાને તીરેં ॥ એ દેશી ॥

॥ વનતરૂલીલા જોવતાં રે, મન અચરિજ
 પાવે ॥ હાંહાં રે મન અચરિજ પાવે ॥ મંત્રો
 વિધાયે કરી રે, એક રૂપ બનાવે ॥ હાંહારે એ
 કં ॥ હેમ દંડમંડિત કરે રે, બનિ જોગણ રૂડી ॥
 હાંં ॥ બં ॥ મસ્તકવિણા વાંકડી રે ॥ એક હાથેં
 ચૂડી ॥ હાંં ॥ એં ॥ ૧ ॥ જલ છટકાવ કરત ચત્રે
 રે, પૂછત કહે સોઘ ॥ હાંં ॥ જૂઝા નરપગ ભૂમિકા રે
 ॥ શુચિ કરત ચલેધ ॥ હાંં ॥ જડી ધુટી ઝોલી ભ
 રી રે, ચલી ભગુએ વેશેં ॥ હાંં ॥ જપ માલા જપ
 તી થકી રે ॥ ગઘ કુમરી નિવેશેં ॥ ૨ ॥ હાંં ॥ રત
 નવતી પાચે પડી રે, પૂછે કુશલાધ ॥ હાંં ॥ સા કહેયોગ
 લિયા પછે રે, છે કુશલ સદાધ ॥ હાંં ॥ કુંવરિ કહેતું

મેં કિહાં રહો રે, હમું રમતે રામ ॥ હાં ॥ પાંખપ
 રે ફરતા ફરે રે ॥ નહિ ગામને ઠામ ॥ ૩ ॥ હાં ॥
 નિરસંગી જોગણ લહી રે, કુંવરી ધર રાખે ॥ હાં ॥
 ॥ ભોજન મન ગમતાં દીએ રે, નવિ અંતર રાખે ॥
 હાં ॥ કન્યા કહે જોવન સમે રે, કેમ જોગ સધાઈ
 ॥ હાં ॥ સા કહે અમવીતક સુણો રે, ચેતન રંગા
 ઈ ॥ હાં ॥ ૪ ॥ ગજપુર સુર નૃપકન્યકા રે, હું સુ
 મતિ નામે ॥ હાં ॥ ભાઈ પિતર માતુલેં કીયો રે,
 વિવાહ ચઉ ગામે ॥ હાં ॥ લગન દીને ચઉ તે મ
 લી રે, સુભટે ઝૂઝંતા ॥ હાં ॥ હું કાષ્ઠે બલી કલે
 શથી રે, તવ તે ઊવસંતા ॥ હાં ॥ ૫ ॥ એક વર
 મુઝ ભેગો બઢ્યો રે ॥ અતિનેહું નડીયો ॥ હાં ॥
 બીજે દેશાંતર ગયો રે, મોહજલે પડીયો ॥ હાં ॥
 હાડકુસુમ એક લેઈ ગયો રે, ગંગા વહેવરાવે ॥ હાં ॥
 ॥ ચોથો તિહાં અશનાદિકે રે, પિંડ મેહલી ખાવે ॥
 હાં ॥ ૬ ॥ દેશાંતરી એક ગામમાં રે, રાંધણી ધર પે
 ઠો ॥ હાં ॥ અશન કરાવી તે કને રે, જમવાને બે
 ઠો ॥ હાં ॥ તસ ખાલક લધુ રોવતો રે, નવિ રેહવે
 વારયો ॥ હાં ॥ રાંધણી રૂઠી તેહને રે, ચુહલામાં
 બાઢ્યો ॥ હાં ॥ ૭ ॥ દેખી અશન ઠવિ તિહાં રે.

તે ઊઠવા લાગો ॥ હાં ॥ તવ સા કહે બાલક વિ
 ના રે, આલવછે નાગો ॥ હાં ॥ પ્રાણથી અધિકો
 પુત્ર છે રે, પાણુ શીખદેવાઉં ॥ હાં ॥ ભોજન તમે
 સુખમાં કરો રે, પછે પુત્ર દેખાઉં ॥ ૮ ॥ હાં ॥ શી
 ઘ અશન કરી ઉઠીયો રે, સા ધરથી લાવે ॥ હાં ॥
 અમૃત કૂપો છાંટીને રે, તે બાલક દેખાવે ॥ હાં ॥
 હસતો રમતો બાલકો રે, લીયો માતેં ઉછંગે ॥ હાં ॥
 ॥ અચરિજ લહી રાત્રિ રહી રે, હરચો સીસો રંગે
 ॥ હાં ॥ ૯ ॥ અમૃતરસ કૂપો ગ્રહિ રે, વરગજ પુર
 આવે ॥ હાં ॥ કન્યા જનકાદિક સવિ રે, સ
 મશાન બોલાવે ॥ હાં ॥ રક્ષાએ રસ સિંચતાં
 રે, વરકન્યા ઊઠે ॥ હાં ॥ જીવંતી તે દેખીને રે, ચઉ
 લાગા પૂઠે ॥ હાં ॥ ૧૦ ॥ પૂર્વપરે વદતાં થકાં રે,
 પંચાતિ મલીયા ॥ હાં ॥ સહિ ચારેની લેઇને રે,
 પછે ન્યાયે ભલીયા ॥ હાં ॥ જીવાડી તે જનક થ
 યો રે, સહ જન્મા ભાઈ ॥ હાં ॥ અસ્થિ ગંગાએ ધ
 ર્યાં રે, તે પુત્ર કહાઈ ॥ હાં ॥ ૧૧ ॥ પિંડ દેઈ ર
 ક્ષા કરી રે, તે પતિ આણુદે ॥ હાં ॥ ન્યાય સુણી
 તિગ ધર ગયા રે, પરણી કુકુચદે ॥ હાં ॥ નિજ દે
 શે રાજ થયો રે, સુમતિ પટ્ટરાણી ॥ હાં ॥ માતંગી

મીઠે સ્વરે રે, ગીત ગાતી જાણી ॥ હાંં ॥ ૧૨ ॥ દે
 ખી મુઝપતિ મોહિયો રે, વરકંઠ નિહાલી ॥ હાંં ॥
 જન્મઠાણુનિર્મલ નહી રે, વલી વરણે કાલી ॥ હાંં
 ॥ પંકાશંકા તન ધરી રે, કહેલોક હજૂરી ॥ હાંં ॥
 સુરભિગંધાધિક ગુણે રે, લીએ નર કસ્તુરી ॥ હાંં
 ॥ ૧૩ ॥ નિશિ માતંગી ભોખવી રે, નૃપ નીચ
 તે જાણી ॥ હાંં ॥ વૈરાગે જોગણુ થઇ રે, સુમતિ
 પટ્ટરાણી ॥ હાંં ॥ તે હું જોગણુ જતરા રે ॥ કરતી
 ઇલાં આવી ॥ હાંં ॥ તું કેમ થઇ નરદ્વેષિણી રે, સુ
 ખી કર સંભાળાવી ॥ હાંં ॥ ૧૪ ॥ હસિય ભણે ક
 ન્યા ઇશ્યું રે, નહિ હું નર દ્વેષી ॥ હાંં ॥ ખેચર ભુચ
 ર નર-ધણા રે, મુઝ આહન લેસી ॥ હાંં ॥ પૂરવભ
 વ ભરતામલે રે ॥ તવ વાત કરેસી ॥ હાંં ॥ જો
 ગણુ કહે પૂરવ ભવે રે, તુઝવાતખની સી ॥ હાંં ॥
 ૧૫ ॥ કન્યા કહે દુનિયાં તણાં રે, દિલ દિસેં કૂડાં
 ॥ હાંં ॥ દુઃખ ભજન જનરંજણા રે, તુમે જોગણુ ર
 ડાં ॥ હાંં ॥ તેણે તુમને કહું વારતા રે, પૂરવ ભવ કે
 રી ॥ હાંં ॥ ભરતે અજોડ્યા પુરવને રે, તરૂંએણુભ
 લેરી ॥ હાંં ॥ ૧૬ ॥ હરણો હરણી તિહાં રહે રે, લા
 ગી અતિ માયા ॥ હાંં ॥ ખાએ પીએ ઊઠે ફરે રે, જો

મ દેહને છાયા ॥ હાં ॥ ધન્યજ્યે મુખત્રીલમાં રે,
 જેમ જુમતા કાલે ॥ હાં ॥ તેણે સમેતિહાં સીતાપ
 તિ રે, મુનિરામ નિહાલે ॥ હાં ॥ ૧૭ ॥ વૈર ભા
 વ છંડી કરી રે, પશુ પંખી મિત્રાવે ॥ હાં ॥ દશ
 રથસુત મુનિતેહને રે, જિનવાણી મુણાવે ॥ હાં ॥
 એકદિન કઠીયારો કહે રે, મુનિધર્મ મુણાવો ॥ હાં ॥
 ॥ રામ કહે જિનધર્મને, સેવ્યે મુખ પાવો ॥ હાં ॥
 ૧૮ ॥ નિત્ય ન કરો તો દસતિથિ રે, વિરતિપ્રતિપદ્ધે
 ॥ હાં ॥ એમ નિમુણી સદ્ગતિ ભણી રે, તેણે તે વ્રત
 લીધો ॥ હાં ॥ મુનિવયણા અમૃત સમા રે, મુ
 ણી લીઓ મૃમજુગલે ॥ હાં ॥ ચઝિવિહાર ઉપવાસ
 નો રે, નીમ પર્વણો સવલે ॥ હાં ॥ ૧૯ ॥ મુનિમુખ
 પરમેષ્ઠીમુણી રે, નિત જપ જપતાં ॥ હાં ॥ રાજ
 કુલે હું અવતરી રે, દોષ મરણ કરતાં ॥ હાં ॥ સ
 રખે ધરમે સમગતિ રે, તેણે તે નૃપ હોધ ॥ હાં ॥
 પૂર્વ પતિવિણ આ ભવે રે ॥ નવિ કરવો કોઈ ॥ હાં ॥
 ॥ ૨૦ ॥ પૂર્ણ શશિ મંડલ વચ્ચે રે, જોઈ હરણ વ
 ખાણ્યો ॥ હાં ॥ જતિસ્મરણ ઉપનો રે, તેણે પરભ
 વ જણ્યો ॥ હાં ॥ વાત સવિ ચિત ગોપવી રે, નવી
 નર મુખ જોતી ॥ હાં ॥ લોક કહે નર દ્વેષિણી રે,

સુણુ પુણ્ય પનોતી ॥ હાં ॥ ૨૧ ॥ કામદેવ સેવા
કરે રે, મન ધરી વિશ્વાસો ॥ હાં ॥ જો તુમે જાણે
જ્ઞાનથી રે, તે વાત પ્રકાશે ॥ હાં ॥ પાંચમે ખંડે
આહમી રે, એ દાલ કહીજે ॥ હાં ॥ શ્રીશુભવીર
વચન સુણી રે, વ્રતભાવ ધરીજે ॥ હાં ॥ ૨૨ ॥

॥ દોહા ॥

॥ જોગણ કહે તુમ કારણે, ધ્યાન ધરે એકાંત
॥ ધારણુ ધ્યેય સમાધિયે, પ્રગટ કરે સુઝ કંત ॥ ૧ ॥
એમ કહી ધ્યાનદિસા વરી ॥ સોસઉચ્છવાસનો સેધ
॥ પાંચે ઇંદ્રી સંવરો, જગંયો કૃત પ્રતિબોધ ॥ ૨ ॥
ભણે જોગણુમત ખેદ કર, શબ્દ હુએ સુખકર ॥
ઇચ્છાશ્રુત થોડેદિને, મલશે તે ભરતાર ॥ ૩ ॥ કામા
દેવને દેહ રે, જીવદું રમતો જેહ ॥ પેસંતાં તુઝ વારશે,
પુરવભાવ વર તેહ ॥ ૪ ॥ રતનવતી હરખી સુણી, જો
ગણુ વચણુરસેણુ ॥ મુગતા ફલનોહાર તસ ॥ દેતી પ્રે
મવશેણુ ॥ ૫ ॥ સાત માસ વીત્યા તિહાં, ઓછો છે
દિન એક ॥ પ્રેમ ભરે જોગણુ કહે, તુરાગી અતિરેક
॥ ૬ ॥ તીર્થભ્રમણ ફલ જોગીને, નવિ રહેવું એક ઠા
ણુ ॥ તે કારણુ અમે બધશું, તુઝને કોડ કહયાણુ ॥ ૭
॥ કુમરી કહે પાંચે પડી, જેમ વર મેલો થાય ॥ દેજો

આશીષ નિત્ય પ્રતે, એમ કહી કરત વિદાય ॥ ૮ ॥
જક્ષતણુ સમરણ કરી, તતક્ષણું સુમતિ પ્રધાન ॥ જો
ગણુ વેશે જઈ રહ્યો, રતનપુરી ઉદ્યાન ॥ ૯ ॥

॥ હાલ નવમી ॥

॥ નામે એકાચીરે જણીયે ॥ ધનદત્ત શે

હનો પુત્ર ॥ એ દેશી ॥

॥ તે દિનવન અગ્નિ તણી, ચય બસતી તિહાં

એક ॥ ધૂમવટા મગને ચત્રી, મત્રીયા લોક અનેક ॥

૧ ॥ મહીયલ મોહમહા બસી, તેડે પંડિત ટેક ॥ રા

ગે રંગિતરોલબ્યા, બોલે વિશ્વવિવેક ॥ મહીં ॥ એ

આંકણી ॥ સાતે માસ પૂરણ થયા, પણ નાંચે પ

રધાન ॥ રતનવતી પણ ના મત્રી ॥ તેણે મુઝ મરણું

નિદાન ॥ ૨ ॥ મં ॥ એમ નિશ્ચય કરો નિકલ્યે, રા

જશ્રીફલ હાથ ॥ વારયું કોઈનું નવિ કરે, હિમા પુર

જન સાથ ॥ ૩ ॥ મં ॥ જોગણુ દેખી તે તતક્ષણું,

વેગે સન્મુખ જાય ॥ મંત્રીપ્રમુખ કહે રાયને, ગ્યાની

જોગણુ આય ॥ ૪ ॥ મં ॥ ધીરજ દેતાં તે જોગણી,

આવા રાયને પાસ ॥ આશિપદેઈ ઊભી રહી, પ્રણમે

ભૂપ ઊજ્જાશ ॥ ૫ ॥ મં ॥ મંત્રી કહે સુણો જો

જણી, કહાએ એક નિમિત ॥ રાજ તુમને નિવાજસે,

ભાંખો થિર કરી ચિત્ત ॥ ૬ ॥ મં ॥ અમ સ્વામી
 મહામંત્રવી, અવધિકરી સાત માસ ॥ રતનવતી ને
 ગવેષવા, આદ્યા ચિત્તજિજ્ઞાસ ॥ ૭ ॥ મં ॥ પૂર્ણાવ
 ધિ પણ નાવિયા, ક્યારે આવશે તેહ ॥ એણે સમે
 ભૂપતિ બોલીયા, નાવે અગ્નિબદ્ધો જોહ ॥ ૮ ॥ મં
 ॥ પણ તમે નૈમિત્ત જણુ છો, ભાંખો રતનવતી વા
 ત ॥ સા કહે તુમે સુપરિક રે, બેસો કહીએ એકાંત
 ॥ ૯ ॥ મં ॥ તંબૂ તાણી ને બેસીયા, કેહે જોગણુ
 સુણુ રાય ॥ તુઝ મંત્રો વનદેવીએ, પાવકકુડે જસા
 ય ॥ ૧૦ ॥ મં ॥ જોયણુસાતશે સાધિકા, સિંહલ
 દ્વીપે ઠરાય ॥ જયપુરરાજની નંદિની, રતનવતી કે
 હેવાય ॥ ૧૧ ॥ મં ॥ હરણો હરણી પૂરવભવે, વન
 મેં મુનિરામચંદ ॥ પાસેં વ્રત ધરી પાલતાં, પ્રીતિ
 રોહિણી ચંદ ॥ ૧૨ ॥ મં ॥ મરણુ કરી તિહાં અવ
 તરી, લહિયો વનરસકંદ ॥ જતિસ્મરણ પામીયું, દે
 ખી પૂનમ ચંદ ॥ ૧૩ ॥ મં ॥ નિયમ લિયો ભર
 જોવને ॥ પુરવ ભવભરતાર ॥ મત્રશે તો વરવો સ
 હિ, નહિ તો મહાવ્રત ધાર ॥ ૧૪ ॥ મં ॥ સાંભલી
 મૂર્ચ્છિત નૃપ લહે, જતિસમરણ નાણુ ॥ રોતો રાય તે
 એમ કહે, ધિગધિગ ધાતા અજણુ ॥ ૧૫ ॥ મં ॥

દૂર કરી પ્રાણવલ્લભા, મંત્રીપણ પરસોક ॥ કાર્ય અ
 સાધ્યને જે કરે, તેવિણ જીવિત ફોક ॥ ૧૬ ॥ મં ॥
 જોગણ કહે સુણ સાહિબા, મેલવું સુમતિપ્રધાન ॥
 રાય કહે માય સાંભડો, દીધું જીવિત દાન ॥ ૧૭
 ॥ મં ॥ જોગણ જઈ વન મંત્રાનું, વિદ્યાએ કરી રૂપ ॥
 આવત મંત્રી તે દેખોને, આલિંગન દિએ ભૂપ ॥
 ૧૮ ॥ મં ॥ મંત્રી પ્રણમીને આપતો, રત્નવતી દો
 યો હાર ॥ મૂલ્યવતિકર સહુ કહ્યો, રીજ્યો રાય અપા
 ર ॥ ૧૯ ॥ મં ॥ રાજ્ય ભક્ષામણ દેઢને, સાન્નિધ
 દેવની થાય ॥ થોડો પરિકર લેઢને, ભૂપવિજય પુર
 જાય ॥ ૨૦ ॥ મં ॥ કામદેવ તણે મંદિરે, કરતા
 જૂવટ કેલ ॥ રત્નવતિ સખી પરવરી, આવી મોહન
 વેલ ॥ ૨૧ ॥ મં ॥ કંબા કનકની હાથમાં, બોલી
 દાસી તે વાર ॥ નીકલજે નર બારણે, આવી રાજકુ
 માર ॥ ૨૨ ॥ મં ॥ મંત્રી કહે દૂરદેશથી, રત્નશેખર
 માહારાય ॥ આવી રમતા તે જૂવટે, નારી
 મુખ ન દેખાય ॥ ૨૩ ॥ મં ॥ રાજકુમારીને
 જઈ કહ્યો, નહીં અમે પેંસણ દેશ ॥ પુજપાશું પાછાં
 વડો, નહીં તો થાશે કલેશ ॥ ૨૪ ॥ મં ॥
 તે સખી મંત્રીને એમ કહે, કોણ એહવો છે

રાજન ॥ કાંતિરૂપછે કેહેવું, જોઉં તાસવદન ॥ ૨૫ ॥
 મં ॥ વારી મંત્રીએ નવિ રહી, પેઠી ચૈત્ય મોઝર ॥
 દેખી રાયને ચિંતવે, કામદેવ અવતાર ॥ ૨૬ ॥ મં
 ॥ દાસીકુમરીને જઈ કહે, દિઠું અચરિજ એહ ॥ તુ
 મ ભાગ્યે કરી ભૂપતિ, છે મકરધ્વજ દેહ ॥ ૨૭ ॥
 મં ॥ ઘુતકલા રમે મંત્રીશુ, પણ નવિપેસણુ દેશ ॥
 સુણી કુમરી સમરણુ કરે, જોગસુનો ઊપદેશ ॥ ૨૮ ॥
 મં ॥ વામ નયન તવ ફરકીયું, મંગલશબ્દ ઉદાર ॥
 કુમરી હુકમે હટલાં કરી, પેઠા ચૈત્ય મઝાર ॥ ૨૯ ॥
 મં ॥ આવી નારીયો નારીયો, મંત્રીબુખ કરેહ ॥ દાં
 કા અંગ પછેડીએ, જેમ નવિ નૃપ નિરખેહ ॥ ૩૦ ॥
 મં ॥ કુમરો ચકોરી જયું ચાહતી, કહે મંત્રીને આણુ
 દ ॥ કેમ દાંકા અમ આવતે, તુમ સ્વામી મુખચંદ ॥
 મં ॥ ૩૧ ॥ કૂડ કપટ ધરકામિની ॥ મુખ નવિ જેવે એ
 રાય ॥ મંત્રી ભણે પરભવ પ્રિયા ॥ મલશે તવ મુખ
 થાય ॥ ૩૨ ॥ મં ॥ પૂછે કુમરી પુરવ ભવે, શો
 બનીયો અધિકાર ॥ નૃપ પૂછી ભણે મંત્રવી, નયરી
 અયોધ્યાને બાર ॥ ૩૩ ॥ મં ॥ હરણો હરણી નેહ
 ભરયા, રહે વન તણ્ય કલેશ ॥ રામચંદ મુનિ બૂઝ
 વે, કઠહર દેઈ ઉપદેશ ॥ ૩૪ ॥ મં ॥ હરણ હર

સુણીએ તે સુણી, પવેલીઓ ઉપવાસ ॥ રતનશેખર
 હું રાજ થયો, હરણી ગઈ કોણ વાસ ॥ ૩૫ ॥ મં
 ॥ શશિ મંડલ હરણો લહી, દીઠો પરભવ એહ ॥ ભ
 વ પલટે પણ નવિ ખસે, નરને પરભવ નેહ ॥ ૩૬
 ॥ સુણી કુમરી ચિત્ત વિકસતી, છોડી લાજ વિ
 ચાર ॥ વસ્ત્ર દૂર કરી એમ કહે, હું હરણી તુમ નાર
 ॥ ૩૭ ॥ મં ॥ સમર્થમે ગતિ સમ થઈ, વલી સર
 ખાં દોય નામ ॥ જઈ સરણ શશિ મંડલે, નેહનિ
 વિડસમ ઠામ ॥ મં ॥ ૩૮ ॥ નેહેં ભરયાં ઘડી
 દો તિહાં, નયણેં નયણ મિલાય ॥ બહુવરસાંતર સા
 જ્યાં, નયણેં નીર ભરાય ॥ ૩૯ ॥ મં ॥ દાસી એ
 ક જઈ રાયને, દેત વધામણી એમ ॥ પરભવનો વર
 પ્રામીને, લાગો કુમરીને પ્રેમ ॥ ૪૦ ॥ મં ॥ સુણી
 નૃપજયસિંહ આવીયો ॥ કામદેવ દરબાર ॥ બહુમા
 ને ઘર લાવીયો, રતનશેખર પરિવાર ॥ ૪૧ ॥ મં ॥
 વરઘોડા સમહોઝ્છવેં, દીધું કન્યાનું દાન ॥ હય હાથી
 રથ બહુ દીયા, કરી વસ્ત્રે સન્માન ॥ ૪૨ ॥ મં ॥ વ
 રકન્યાને વોલાવિયાં, ચાહ્યાં એક મુકામ ॥ સુરસા
 નિધ્ય ઘડી એકમાં, ભૂતાટવિવિશરામ ॥ ૪૩ ॥ મં
 ॥ જક્ષદેવ પણ લક્ષ્મીને, શણગારિ દિવ્ય વેશ ॥ લા

વી મંત્રીને સોંપતાં, વ્યંતર દાસ વિશેષ ॥ ૪૪ ॥ મં ॥
 વ્યંતર વ્યંતરી મલી કરે, ખટરસ ભોજન પાક
 ॥ જમતાં રાયને પરિકરા, દીએ રસભર સુરી
 શાક ॥ ૪૫ ॥ મં ॥ તંબોલ દેઘ વિસર્જતા,
 એક દિન કરી વિશરામ ॥ મુનિસુવ્રત જિનપૂજના,
 કરતા જિનગુણગ્રામ ॥ ૪૬ ॥ મં ॥ ખીજે દિન ક
 હે મંત્રીને, અમ પુત્રી ગુણ ગેહ ॥ સર્જ થકી તુમ ક
 રઠવી, ક્ષીણ નવિ દેશે વિચ્છેહ ॥ ૪૭ ॥ મં ॥
 સુણ બેટો અમે આવશું, સ્નેહ જડયા તુઝ પાસ ॥
 સર્જે આજ સંધાવશું ॥ સૂના થઈય નિરાશ ॥ ૪૮
 ॥ મં ॥ માય ભણી વલગી ગલે, રોતી લક્ષ્મી તે ઠા
 મ ॥ મા કહે વચ્છ સંભારજે, કામ પડે મુઝ નામ ॥
 ૪૯ ॥ મં ॥ રતનપુરી વન પરિસરે, ઠવી મંત્રી મ
 હિરાણુ ॥ દેવ અદૃશ્ય થઈ ગયાં, પેખો પુણ્ય પ્રમાણુ
 ॥ ૫૦ ॥ મં ॥ રાય કહે સુણો મંત્રવી, તેં મંતિ પુ
 ણ્ય બલેણુ ॥ રતન ઠવીયું મુઝ મંદિરે, લચ્છી ઠવી
 ઘર જોણુ ॥ ૫૧ ॥ મં ॥ નવમી ઢાલ એ રસભરી
 પૂરી પાંચમે ખંડ ॥ વીર કહે ભવિ પ્રાણીયા ॥ કર
 જ્યો પુણ્ય અખંડ ॥ ૫૨ ॥ મં ॥

॥ લોક બહુલ જોવા મળ્યો, રતનવતીને ત્યાંહિ ॥
 દ્વીપાંતરી વર વસ્તુને, કોણ નવિ જુએ ઊચ્છાદિ ॥
 ૧ ॥ પરભવનો મેલો મળ્યો, તે પણ જુમતી જોડ ॥
 ધર્મપ્રભાવે પર્વદિને, સુંણી તપ કરે જન કોડ ॥ ૨ ॥
 નમરપ્રવેશ મહોચ્છવે, પોહોતા નિજ નિજ જોડ ॥
 સર્મ તણા મુખ ભોમવે, પરવેં પોસક લેક ॥ ૩ ॥
 એક દિન બેઠા ગોખમે, નૃપ પટરાણી સાથ ॥ કીરજી
 મલ આવી તિહાં, બેઠાં બેહુજાય હાથ ॥ ૪ ॥ રાજ
 પૂછે તેહને, કેમ આબ્યાં કિહાં વાસ ॥ કીર કહે આ
 વનમાં વશું, આબ્યા ધર્મીપાસ ॥ ૫ ॥ એમ કહેતાં
 મૃચ્છિત થઈ, ભૂંધ પડ્યાં નરનાર ॥ નૃપરાણી વિલખાં
 થઈ, દેતાં તસ નવકાર ॥ ૬ ॥ મરણ ગયાં તવ ભૂપ
 તિ, કરે અગ્નિસંસ્કાર ॥ સંશયભરીયાં તે નિશિ, સૂ
 તાં સૌંધ મઝાર ॥ ૭ ॥

॥ હાલ દશમી ॥

॥ માતા જ્યોત્ષ્ણ વાટ જુએ છે, માંખણ સાકર ગોલ
 રે ॥ હરિને ઘેર લાવો ॥ એ દેશી ॥

॥ જ્ઞાની મુનિ વનમાં સમોસરીયા, રૂઢા તત્ત્વ
 રૂચિ અણુગાર રે ॥ જ્ઞાની જગતનો દીવો ॥ રવિ ઊ
 દ્યે તે વાતશુણીને ॥ આવે નૃપતિ પટનાર રે ॥

જ્ઞા૦ ॥ ૧ ॥ દેઘ પ્રદક્ષિણા વંદીને બેસી, જિનવાણી
 શુણે એકચિત્ત રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ કીરબુગલ સંશયપૂછતાં,
 એક સુભદ્ર આંબે ભયભીત રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ ૨ ॥ એક
 હાથે એક ખડ્ગ ગ્રહી છે, લેઘ સાથે રૂપાલી નાર રે ॥
 જ્ઞા૦ ॥ કહે સુણ રાજ તું મત ધારી ॥ શરણામત રા
 ખણ હાર રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ ૩ ॥ ખેટ અરિએક મગને ઊ
 ભો, હું આવું હઠાવી તાસ રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ તિહાં લગે
 એ મુઝ નારી સતીને, રાખજે રાજ તુમ પાસ રે ॥
 જ્ઞા૦ ॥ ૪ ॥ રાય તુમે પરનારી સહોદર, તેણે સોંપું
 છું વરનાર રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ રાય કહે નિર્ભય અરિ સાધે
 ॥ ચિંતા કરવી ન લગાર રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ ૫ ॥ એ
 મ સુણી સુભટ મયે આકાશે, તસ તાર થઈ
 ઘડી ચાર રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ મૂંઝછેદ એક હાથ તે
 પડિયો, બુચે ભાનુમતિ તે નાર રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ ૬ ॥
 મુઝ પતિ હાથ એ રોતી બોલે, નૃપભાષે કિશું
 અહિનાણુ રે ॥ જ્ઞા ૦ ॥ સા કહે મુઝનયનાં જન રેખા
 આ, લાગી સાચ નિશાન રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ ૭ ॥ બીજી ભુ
 જાએ હિંગુલ રેખા, તેપણુ પડિયો તેણિવાર રે ॥ જ્ઞા૦
 ॥ મસ્તક ધડ મગને થી પડિયું, કરે દેખો તે હાહાકાર
 રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ ૮ ॥ કરીય વિલાપ સભા રોવરાવી, ક

હે મરણું ઇહાં નિર્ધાર રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ રાજ્યેં રાખી પણ ન
 રહી, બસી કંતશું અગનીમઝાર રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ ૯ ॥
 રાય રાણી ચિંતાતુર બેઠા ॥ નમેં આવી સુભટ તત
 કાલ રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ કહે શત્રુ જીંતી કરી આવિયો, મુ
 ઝ નારી દીયો ભૂપાલ રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ ૧૦ ॥ સકલ સર
 પ કહ્યું તસ રાચેં, તવ તે કહે માન્યુ ન જાય રે ॥
 જ્ઞા૦ ॥ જય રસાતલ ભૂપાલ સંપ્રતિ ॥ વ્રતધર થઈ
 બોલો રાય રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ ૧૧ ॥ જીવિતનિઃક્રમ નારી
 વિના એ, કરેં અગ્નિ પ્રવેશજ છોક રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ પોસ
 હ પર્વ તણાં ફલ આપે, તો જાઓ રહે મુઝ રોક રે ॥
 જ્ઞા૦ ॥ ૧૨ ॥ ભૂપ કહે એ વાત ન થાએ, પણ વા
 ત સુણો સુ વિવેક રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ આ સઘણું મેં રાજ્ય
 દીયું તુઝ ॥ વસી કન્યા દિયું શતએક રે ॥ જ્ઞા૦ ॥
 ૧૩ ॥ ગુનહ કરો બકસિસ હમારો, સુભટેં નવી મા
 ન્યુ કાંઈ રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ ચય કરી કાષ્ટેં તે પણ જલિ
 થો, દેખી દુઃખ ધરતો રાય રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ ૧૪ ॥ ગુરૂપા
 સેં જઈનેં જખ બેઠા ॥ કહે પઞ્ચમાવઠ ધરણિંદ રે
 ॥ જ્ઞા૦ ॥ ચિરંજીવો હે પૂત્ર હમારો, વ્રતધર તું પરમા
 નંદ રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ ૧૫ ॥ નૃપ પડે કોણુ દેવ એ મો
 હોટાં, ભણે મુનિતુઝ પેઝો મા આપર ॥ જ્ઞા૦ ॥ એ

છી નયરિએ પૂરંદર રાજ, પ્રિયાસુંદરી છે સાત છા
 પ રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ ૧૬ ॥ સદગુરૂ પાસે દંપતિ સમકિત,
 સાથે ઊચ્ચરીયાં વ્રત બાર રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ પુત્ર નહી
 તેણે પુરોહિતભાંખે, મિથ્યાશ્રુતનો આચાર રે ॥ જ્ઞા૦
 ॥ ૧૭ ॥ અષ્ટમો કૃષ્ણઅમાસની રાતે ॥ લલિતચંદ્રોદ
 ય ખટ માસ રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ તલકૂટ કૃષ્ણભખે એક
 ભાજને, એકશયાએ નિંદ વિજ્ઞાસ રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ ૧૮
 ॥ તો નિયમાસુત સંતતિ પામે, એમ સાંભલી કર
 તા તેહ રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ માસે ગયા ખટ પુત્ર ન પ્રગટયો,
 એક દિન મુનિ આળ્યા ગેહ રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ ૧૯ ॥
 દંપતી પૂછતાં મુનિ બોલે, થશે પુત્ર અનોપમ એક
 રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ પણ મિથ્યાત ગલી નવ લેશો, ધરખે
 જિનધર્મની ઢેક રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ ૨૦ ॥ જૈન ધર્મસેવે
 સુત પ્રગટયો, તે તુમચો તાત કહાય રે ॥ જ્ઞા૦ ॥
 આલોયા બિણ દંપતિ મરણે, બોકડોને બોકડી થાય
 રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ ૨૧ ॥ શ્વાન શુકર હંસવૃખભને હરણાં,
 ॥ બહુ જોનિ જુગલ પણે જાયરે ॥ જ્ઞા૦ ॥ કીર જુગ
 ૩ નંદન વન રમતાં, લેછ ખેટ તે પંજર ડાય રે ॥
 જ્ઞા૦ ॥ ૨૨ ॥ મુનિ વચણે તે ખેટ સુલોચન, શુક
 જુગલ ઠવે વન એક રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ ફરતાં ઇલાં જિન

મંદિર દેખી, જાતિ સમરણે જાગ્યો વિવેક રે ॥ જ્ઞા૦
 ॥ ૨૩ ॥ તુમ કર બેસી મરણની વેલા, સુણિ સદ
 હતાં નવકાર રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ નૃપ ધરણેંદ્ર પ્રિયા પદમા
 વતી, પામી ઉત્તમ અવતાર રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ ૨૪ ॥ તુઝ
 દ્રઢધર્મ જોવા કારણ, રચિયો એ સવિ કુંદરે ॥ જ્ઞા૦ ॥
 કહે ધરણેંદ્ર સુણો વચ્છ સવલુ, સાચું ભાષે મુણિ
 દ રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ ૨૫ ॥ નૃપમંદિર કરી રત્નની વૃટ્ટી,
 ધરણેંદ્ર ગયા નિજ ઠામ રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ બારે વ્રત ઉ
 ચ્ચરી નૃપ રાણી, મુનિ વંદી ગયાં નિજ ધામરે ॥
 જ્ઞા૦ ૨૬ ॥ દીન દુખી ઉદ્ધાર કરતાં ॥ મંત્રીશું નૃ
 પ મંભીર રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ દશમી ઢાલ એ પાંચમે ખં
 ડે, પૂર્ણ કહે શુભવીર રે ॥ જ્ઞા૦ ॥ ૨૭ ॥

॥ દોહા ॥

॥ મંત્રીશ્વર સમકિત લહી, પાલતાં વ્રત બાર
 ॥ ભક્તિ કરે નવનવ પરે, તેહી ધરઅણુગાર ॥ ૧ ॥
 સક્ષ્મીવતીની સાન્નિધે, સાસય બિંબ અનેક ॥ જ
 ત્રા કરતા તીર્થની, ધરતા ધર્મની ટેક ॥ ૨ ॥ નીરતિ
 ચાર વ્રત પાલિને, પૂર્ણ કરી નિજ આય ॥ દેવ મહ
 દ્વિંક પાંચમે, સરગેં સુખ ભર જાય ॥ ૩ ॥ શોક ધ
 રે બહુ ભૂપતિ, કેતે દિવસેં તેહ ॥ તસ સુત સેહસ્સમ

તી કરયો, મંત્રિપદે ગુણુગેહ ॥ ૪ ॥

॥ હાલ અગીઆરમી ॥

॥ વીરજિજ્ઞંદ જગત ઉપગારી ॥ એદેશી ॥
 ॥ એકદિન પોસહ કરીને બેઠાં, રત્નશેખર ઘરમાંહિજી
 ॥ સામંત સર્વ પટાવત બેઠા, પોસહ લેધ ઉચ્છાહિજી
 ॥ ૧ ॥ ધન્યનરા જે દૃઢ વ્રત પાલે ॥ એઆંકણી ॥
 ॥ એણે અવસર અરિસૈન્ય મલીને, લૂટંતા પુર ગામ
 જી ॥ બુબ પડી વલી નગરને બાહેર, હુઆ કોલાહ
 લ તામ જી ॥ ૨ ॥ ધ૦ ॥ સામંતાદિક પોસહ છંડી,
 પોહતા લેધ હથિયાર જી ॥ રાયને સર્વ કહે હઠી રા
 જા, હયગય અરિઅપહાર જી ॥ ૩ ॥ ધ૦ ॥ પણ રાજ
 નવિ ધ્યાનથી ચલિયો, તવ અરિ સૈન્ય પલાય જી ॥
 પારણા વેલા સામંત ભેલા ॥ સઘલી વાત મુણાય જી
 ॥ ૪ ॥ ધ૦ ॥ એક દિન અરિજીતણે નૃપ ચલીયો,
 રત્નવતી રહો ગેહ જી ॥ પોસહ અહોરત્તો લેધબે
 ઠી, નિશિ કાઉસગ્ગ ધરેહ જી ॥ ૫ ॥ ધ૦ ॥ એણે અ
 વસર તસ દેવ પરીક્ષા, રાયતણુ કરી રૂપ જી ॥ આ
 વી રાત્રે કહે સુણો રાણી, તજી પોસહ ધરિઅપ જી ॥
 ૬ ॥ ધ૦ ॥ તુઝ રાગે હુ આબ્યો પાછો, અંતર ધરી
 ય સનેહ જી ॥ કામજ્વર તાપેથી સમાવો, દેધ આ

લિંગન દેહ જી ॥ ૭ ॥ ધ૦ ॥ સામંતાદિક વાટતે
 જોશે ॥ જઘશું પાછલિ રાત જી ॥ રાણી કહે સુણ
 નૃપ વ્રતધારી, કોણ તમારી જાત જી ॥ ૮ ॥ ધ૦ ॥
 એક ગુરુમુખ વ્રત ઉચ્ચરીને, નાવેં કેહતાં લાજ જી ॥
 નરયતિરીગતિ દુઃખ બહુલહિએં, કરતાં એહ અકાજ
 જી ॥ ૯ ॥ ધ૦ ॥ આજ તુમારે અમકોણ સગપણ,
 ધર્મનું સગપણ એક જી ॥ ચઉદસ પોસહ હું ન વિરા
 ધું, જો મલે દેવ અનેક જી ॥ ૧૦ ॥ ધ૦ ॥ એણી પ
 રં ધૈરજ મન વચ દેખી, રીસ કરી ગયો રાયજી ॥ રતન
 વતી રહી ક્યાનવ્રટામેં, આતમ રામ રમાય જી ॥ ૧૧
 ॥ ધ૦ ॥ રવિઉદયેં પોસહ પારોનેં, પૂજે જિન અ
 રિહંત જી ॥ આવી નૃપ સુણી વ્રત તે સવસી, કૈાતુ
 ક ચિત્તાલહંત જી ॥ ૧૨ ॥ ધ૦ ॥ રાજ અષ્ટમી વા
 સર નિગમી, રાત્રિ પોસહ કીધજી ॥ નિશીથવેક્ષા
 રતનવતીએં, આવી આલિંગન દીધ જી ॥ ૧૩ ॥
 ધ૦ ॥ રાય કહે ન ધટે તું સતીનેં, હું પરનર છું આ
 જ જી ॥ રાણી કહે આલોયણ લેશું ॥ દેખી વલા
 મુનિરાજ જી ॥ ૧૪ ॥ ધ૦ ॥ માહરં વચન કદા ન
 વિ લોખું, આભવ માંહી નરેશ જી ॥ પોસહ તજી ર
 મીએં આજ રાત્રિ, નહો તો મરણ કરેશ જી ॥ ૧૫ ॥

ધ૦ ॥ મૌનપણુ કરી ધ્યાન ધરંતા, રાએ દીધી પૂં
 ઠ ॥ તવ પરનરશું રતનવતીનો, સંગમ રાએ
 દીઠ ॥ ૧૬ ॥ ધ૦ ॥ ધ્યાન થકી જળ ન ચડ્યો
 રાજ, તવ હુઓ મંત્રી સરૂપ ॥ દેવ પ્રત્યક્ષ થઈ
 કહે મુઝને, ઓલખો છો કાંઈ ભૂપ ॥ ૧૭ ॥ ધ૦
 ॥ રાય કહે તુમે મંત્રી અમારા, કયાંથી આવ્યા આ
 જ ॥ દેવ કહે પંચમ દેવલોકે, ભોગવીએ સા
 આજ્ય ॥ ૧૮ ॥ ધ૦ ॥ જેહવાં પ્રભુએ વખાણ્યાં
 તેહવાં, દંપતી દીઠાં હોય ॥ પ્રથમ પરીક્ષા રતન
 વતીની, બીજી તુમારી હોય ॥ ૧૯ ॥ ધ૦ ॥ એ
 મ કહિ રતનવતીને તેડી, બેહુનેં નગી સુરરાય ॥
 ॥ વૃષ્ટિ વચ્ચ રતન વરફૂલની, કરી નિજ સર્ગ સધાય ॥
 ॥ ૨૦ ॥ ધ૦ ॥ રત્નશેખર એમ ધર્મ આરાધી, ઇંદ્ર
 સામાનિક થાય ॥ બારમેં સુરલોકે સુખ વિલસે,
 લાહિ ઉત્કૃષ્ટ આય ॥ ૨૧ ॥ ધ૦ ॥ દેવી મહર્ધિ
 ક રતનવતી થઈ, ત્રિવિષ્ટ પદશાન ॥ તિહાં પણ
 દંપતી જેલાં વિલસે, તે સુખનું નહી માન ॥ ૨૨
 ॥ ધ૦ ॥ અનુક્રમેં ત્રણ જણા એણે ભરતે ॥ પામી
 દેવસ નાણુ ॥ ભવ્યજીવ પ્રતિબોધિ લેશે, અક્ષય
 સુખ નિર્વાણુ ॥ ૨૩ ॥ ધ૦ ॥ એણિપરેં વ્રતપચ્ચ

ખખાણુ આરાધો, સાધો વંછિત કામ જી ॥ વિરતિ
 ધરી ગુરુભક્ત કરતાં, તાવીખ શિવ વિશરામ જી ॥
 ૨૪ ॥ ધ૦ ॥ એમ મુનિમુખ પદમદ્રહ પસરી, સુર
 સરિતાના તરંગ જી ॥ શૌચસભા તરૂપલ્લવ વિકસ્યાં,
 શીતલ નિર્મલ અંગ જી ॥ ૨૫ ॥ ધ૦ ॥ ધમ્મિલ
 કુવરને વિમલા કમલા, સમકિતશું વ્રત ખાર જી ॥
 ઉચ્ચરીને સહુ નિજ ધર આવે ॥ મુનિવર કરત વિ
 હાર જી ॥ ૨૬ ॥ ધ૦ ॥ પૂરણ પંચમ ખંડ એ રાસેં,
 એ અગીયારમી ઢાલ જી ॥ શ્રીશુભવીર વચન રસ
 પીશે, તસ ધર મંગલ માલ જી ॥ ૨૭ ॥ ધ૦ ॥

॥ ચોખાઈ ॥

॥ ખંડ અખંડ પૂરણ રસ ઠરયો, ચારવેદ
 ઉપનિષદેં ધરયો ॥ શ્રીશુભવીર વચન રસ ઝરયો,
 પંચમ ખંડ એ પૂરણ ભરયો ॥ ૨૮ ॥

જિજ્ઞાસુ ॥ ઇતિશ્રી તપોગચ્છીય સંવિજ્ઞ પંડિત શ્રી
 શુભવિજયગણી શિષ્ય પંડિત શ્રી વીરવિજય
 ગણિભિર્વિરચિતે શ્રીધમ્મિલચરિત્રે પ્રાકૃત પ્રખ
 ઘે પંચમખંડઃ પરિસમાપ્તઃ ॥ સર્વગાથા ઉદ્ધરો ॥

॥ અથ પષ્ટખંડ પ્રારંભઃ ॥

॥ દોહો ॥

॥ નયનં જુગલ કન્નજલકંઠા, ભાલસ્થલ કા
શ્મીર ॥ મુખતંબોલે વાસિયું ॥ વીણારવ ગંભી
ર ॥ ૧ ॥ પૃથુકટિતટ હાટકમયિ ॥ કાંચી કાંતી સફાર
॥ સરસતી ભારંતિ પ્રણંભીએ, ઉરમુક્તાફલ હાર ॥
૨ ॥ પૂરણ પંચમ ખંડ એ, સાધે ચક્રિ નરેશ ॥ પણ
છઠ્ઠો સાધ્યા વિના, ચક્ર નશાલ પ્રવેશ ॥ ૩ ॥ તેણે હ
વે છઠો વર્ણવું, સુણને ઓતા લોક ॥ દક્ષસભા વિક
સિત હુએ, જેમ પ્રહસમયે કોક ॥ ૪ ॥ એકદિન મં
દિર માલીએ, ચિહ્નદિશિ પવન અગાશ ॥ તિહાં બે
હાં ધમ્મિલ કુમર ॥ સુખભર નિજ આવાસ ॥ ૫ ॥
એણે અવસર આકાશથી, ઉતરી કન્યા એક ॥ જાણે
ચમકતિ વીજલી, ન. હરે નજરની ટેક ॥ ૬ ॥ તે વિદ્યા
ધર કન્યકા, તેજસ્વ અતિરેક ॥ આવી સન્મુખ કુવ
રને, ઊભી કહે સુવિવેક ॥ ૭ ॥

॥ હાલ પેહેલી ॥

॥ છેલ્લ છખીલા નંદના કુંવર છેલ્લ જો ॥ એ દેશી ॥

॥ છેલ છબીલા સુંદર સુણ એક વાત ને ॥
 કનકવાલુકા નદિજગમાં વિખ્યાત ને ॥ નેહને કાંઠે
 તુમ જલુકેમ થયું ને ॥ ૧ ॥ કુવર કહે સુણ છેલ
 છબીલી નાર ને, એકદિન કીધો અશ્વેં મુઝ અપ
 હાર ને, તેણીને વેલારે જલકારણે ગયા ને ॥ ૨ ॥
 ભલે ગયા તો દીઠું વનગંભીર ને, મુકતાફલ સમ
 નિર્મલપીધાં નીર ને ॥ પણ વનમાં વિધા સાધકને
 કેમ હણ્યો ને ॥ ૩ ॥ સાધક હણીયો પૂછે છે શેં કા
 જ ને ॥ પરની વાત કરતાં નાવે લાજ ને ॥ પરધર
 ની વાતો એ શ્વેં નંદકી ને ॥ ૪ ॥ નહિ હમ નંદકિ
 નહિ નંદકિ મા બાપ ને, અમ કુલમાંહેં નંદકીની ન
 હી છાપ ને ॥ ચટકો કેમ લાગો રે સાચું પૂછતાં ને
 ॥ ૫ ॥ સાચું પૂછો તોશું સગપણ લાગે ને, મરમની
 વાતે મોટા ઊત્તર માગે ને ॥ નહીંતો વિણ કામે પૂ
 છેવું નવી ઘટે ને ॥ ૬ ॥ વિણ કામે નવિ જલુ કો
 ધને ઘેર ને ॥ સેહજેં મરમનિવાતે પ્રગટે ઝેર ને ॥
 સગપણ વિણનવી બોલી સકીએ એવડું ને ॥ ૭ ॥
 સગપણ શું લાગે છે બોલો અમને ને, એવડું ને
 દુઃખલાગે દિલમાં તમને ને ॥ અંતરનો ધા લાગો
 માલમ કેમ પડે ને ॥ ૮ ॥ સાધકએ મુઝ વૃદ્ધ સહોદ

૨ થાય જો, નિરપરાધો હણીયો દેઈધાય જો, એવાત
 ક્ષત્રીની લાજ વધે નહી જો ॥ ૯ ॥ સાચું કહું પણ
 કરતાં નહિય કનાર જો, તરલટકંતી લીધી એક તર
 વાર જો, વંશ જલ કાપંતાં સાધકને હણ્યો જો ॥ ૧૦
 ॥ સહસા ઘાત ન કરવો શસ્ત્ર મહાર જો, લહિ તરવા
 ર ન કીધો કાંઈ વિચાર જો ॥ ખર્જરતન તણને નર
 ન રહે વેગલો જો ॥ ૧૧ ॥ ભૂલ પડી અમને એ સ
 ઘલી વાતે જો ॥ ભિલ તણી પરે કામ કરયું અસિ
 ઘાતે જો ॥ પશ્ચાત્તાપ થયો તે જાણે કેવલી જો ॥ ૧૨
 ॥ કેવલી તો જાણે છે સર્વવિચાર જો, પણ બાંધવ
 નાવે પાછો નિરધાર જો ॥ વાત સુણી બેહુ બેહુની
 સ્નાન કરી રહ્યાં જો ॥ ૧૩ ॥ વિણ અપરાધી હણ
 તાં હું થયો રાંક જો, પણ એ વાતે નથી અમારો વાં
 ક જો, ગુનહો કરો બકસિસ વેરાલું ટાલવું જો ॥
 ૧૪ ॥ વેર નથી તુમ સાથે કાંય કલેશ જો ॥ અમ
 દિલમાંહે વસીયો ગુરૂ ઊપદેશ જો ॥ બાંધવથી પ્રી
 તમ અધિકો હોયે નારીને જો ॥ ૧૫ ॥ પ્રીતમ કોણ
 તુમારે કન્યાવેશ જો, સુણીયો સદ્ગુરૂ પારો શો ઊપ
 દેશ જો, તુમે બેહુ બેહુની નામ ઠામ અમને કહો જો
 ॥ ૧૬ ॥ મઝ બાંધવ વિવાધર કરો રાણો જો, મિત્ર

સેનાને વચને તમે સહુ જાણો જો ॥ કામ અનુગ
 તું કરિને કપટે પૂછવું જો ॥ ૧૭ ॥ કપટધણાં તો ના
 રીમાંહે પેઠાં જો, વક્ષી કોઈદિન તુમને નજરે નવિદી
 ઠાં જો ॥ નારી અગોચર દેખી કેમ વિસવાસીએ જો
 ॥ ૧૮ ॥ વિશ્વાસી નિઃકપટી છે જગનાર જો, નારી
 વિના નર હાલીનો અવતાર જો, બીકણુ ભડકણુ નર
 તે અણુ વિસવાસીયા જો ॥ ૧૯ ॥ ભડકણુ બીકણુ
 અમને જાણ્યા કેમ જો, નવનવિ વાત વદતાં વિગટે
 પ્રેમ જો ॥ સાચાં બોલાં માણસને પરતીજીએ જો ॥
 ૨૦ ॥ જુઠા બોલ્યાનો અમને છે નેમ જો, મિત્રસે
 નાશું વચને દાખી પ્રેમ જો ॥ પુઠેથી ભડકીને નાઠા
 કેમ ગયા જો ॥ ૨૧ ॥ મિત્રસેના ગઈ અમને ક
 રી સંકેત જો, નાઠા અમે દેખી વિપરીત વહેઠ જો,
 નારીશું ઝગડો નર ઊત્તમ નવી કરે જો ॥ ૨૨ ॥ પ્રે
 મ બન્યો તિહાં ઝગડાનું શું હેત જો, મિત્રસેનાએ
 ડીધો શો સંકેત જો ॥ સાચ કહો તો આગલ વાત
 પ્રકાશીએ જો ॥ ૨૩ ॥ ખેટસુતા આશકેતે રાતી કેત
 જો, હલવિ સહુ રેહેજો નહી તો ધજરવેતજો, ઊજ્જ
 લ ધજ દેખીને દેશાવર ગયા જો ॥ ૨૪ ॥ મિત્રસેના
 મુખ સાંભલી બાંધવ વાંતજો, અમે બેહુ બેહેને ન

વિચિંત્યો ઊપધાત જો, જ્ઞાનીને વયણે રે ચિત્ત
 ઊપશામીયું જો ॥ ૨૫ ॥ અમે જાણું જે નહીં અ
 મ તુમ મેલાપ જો, બાંધવધાતે બેહુને થયો સં
 તાપ જો, મિત્રસેનાએ ઉજ્જવલ ધજા હલવ્યો
 સહી જો ॥ ૨૬ ॥ ભાઈ મુઓ પણ વંછિત
 મેલો મેલી જો, સંપે હરખી સોલ જણીની ટોલી જો,
 હર્ષમદે મિત્રાએ ધજપતિ હાલવ્યો જો ॥ ૨૭ ॥ એ
 ક એક વચને સાચી વાત રસાલ જો, છડે ખડે ભા
 ખી પેહેલી ઢાલ જો, શ્રીશુભવીર વખટો મેલો સહુ
 મલ્યો જો ॥ ૨૮ ॥

॥ દોહા ॥

॥ વિદ્યુલ્લ ॥ ને કુવર કહે, અમે વિદેશે જાત ॥
 ગછે અઢાર મલો તમે, કેમ જાણી તે વાત ॥ ૧ ॥ દા
 ણા પાણી જોર છે, ચતુર ન ચિંત્યો જાય ॥ પૂર્વ દિ
 શિ વાંછા કરે, પશ્ચિમદ્વિશિએ સધાય ॥ ૨ ॥ ઇષ્ટ મે
 લાપા સંપજે, કાલે કાલે જાય ॥ તે પણ વસ્તુ સ
 ભાવથી, નિયતપણું જો હોય ॥ ૩ ॥ ઉદમ પણ ક
 રવો સહી, પણ એક પુણ્ય સહાય ॥ દૂર દેશાવર સ
 જજતાં, વંછિત મેલા થાય ॥ ૪ ॥

॥ ઢાલ ખીજી ॥

॥ ઝુંબખડાની દેશી ॥

॥ વિદ્યુલ્લતા કહે વીતી વાતો, સાંભલો આર્ય
 કુમાર ॥ મોહન રાય મેહર કરો, મેહર કરો મનમોજ
 ધરો, જુએ વાટ તે નારો અઢાર ॥ મોહન૦ ॥ એઆં
 કણી ॥ વિદ્યુન્મતિ આદે સવિ સહીયરો, બેઠી હુ
 તી હુશીયાર ॥ મો૦ ॥ ૧ ॥ મિત્રસેનાએ વાત કરિ
 તવ, અમે બેહુ કીધ વિચાર ॥ મો૦ ॥ જ્ઞાની વચન
 સાચું થયું સહીયરો, કંતે સફલ અવતાર ॥ મો૦ ॥
 ૨ ॥ એકમના થઈ મિત્રસેનાને, અમે મોકલી તુમ
 આણે ॥ મો૦ ॥ હર્ષ દિવાની થઈ તે મંદિર, સ્વેત
 પતાકા તાણે ॥ મો૦ ॥ ૩ ॥ ઘડિય વિલંબી ગઈ ન
 દીતીરે, વનતર ઠામે જોતી ॥ મો૦ ॥ પણ નવિ દી
 ઠો મીઠો મોહન, મંદિર આવી રોતી ॥ મો૦ ॥ ૪ ॥
 પુછ્યા પછે તેણે વાત પ્રકાશી, ભૂત્ર પડી મુઝ મોહોટી
 ॥ મો૦ ॥ સંકેત વાત તદા સુણી બોલ્યાં, હાથે બ
 ગાડી ખૂટી ॥ મો૦ ॥ ૫ ॥ મુઝ ભગિની હુકમે તુમ
 જોવા, હું ચલી દેશ વિદેશ ॥ મો૦ ॥ મલિયો એક
 નિમિત્તોયો મારગ, તેણે કહી વાત વિશેષ ॥ મો૦ ॥
 ૬ ॥ જોગી મલી મારગમાં ચારે, તુઝ પ્રતિ શું ધરે

પ્યાર ॥ મોં ॥ હું પણ ગઈ તેણે વન જિહાં જોગી,
 દીઠો નહી ભરતાર ॥ મોં ॥ ૭ ॥ મેં જાણ્યું જે જો
 ગી સંગે, જોગી હુઓ અખધૂત ॥ મોં ॥ હું પુર
 ગામ ગીરિવન અલગું, વલગું જાણે ભૂત ॥ મોં ॥
 ૮ ॥ ગગન ચલત ગિરિશિખર નિહાલત, સિદ્ધ મહ્યો
 નર એક ॥ મોં ॥ જોગાષ્ટાંગ સમાધિ વેલા ॥ પુછ્યે
 જાગ્યો વિવેક ॥ મોં ॥ ૯ ॥ તે કહે કર્બટરાયની બે
 ટી, ધરણી રમેં તે સાથ ॥ મોં ॥ તે પુર જતાં પંથ
 વિચાલે, જ્ઞાની મહ્યા મુનિ નાથ ॥ મોં ॥ ૧૦ ॥
 મેં પૂછ્યું તસ ચરણ નમીનેં, જ્ઞાની કહે સુણ વાત ॥
 મોં ॥ ધમ્મિલ કુવર જઈ ચંપાએ, ટાલ્યો ગજ
 ઊતપાત ॥ મોં ॥ ૧૧ ॥ આઠ કુમારી ભયથી ઊ
 ગારી, આપેં વરી રહ્યો ત્યાંહિ ॥ મોં ॥ જ્ઞાની વચ
 ન સુણી ગગન ચલંતી, હું પણ આવી આંહી ॥
 મોં ॥ ૧૨ ॥ આજ મનોરથ સઘસા ફલીયા, મલિ
 યા પ્રાણુ આધાર ॥ મોં ॥ મુહમાગ્યા આજ મેઘ તે
 વરસ્યાં, તરસ્યાં અમૃત ધાર ॥ મોં ॥ ૧૩ ॥ સુખીયા
 આગલ દુઃખની વાતો, કરવી તે સવિ ફેક ॥ મોં
 ॥ પરદુઃખ વાતે દુઃખ ધરે જે, વિરલા સજ્જન લોક
 ॥ મોં ॥ ૧૪ ॥ ચકવા ચકવી પ્રેમ વિજોગેં, ન ક

રે નિશીએ નિંદ ॥ મોં ॥ જગનર નારી પ્રેમ વિ
 બુદ્ધાં, નિર્જમેં રાત્રી આણુંદ ॥ મોં ॥ ૧૫ ॥ સોલ
 સખી સાથે મુઝ ભગિની, દુઃખ ધરતી હશે ગેહ ॥
 મોં ॥ તુમ આણુ લહિ દેશું વધામણિ, હર્ષિત થા
 શે તેહ ॥ મોં ॥ ૧૬ ॥ કુવર કહે તમે તેડી લાવો,
 સઘલી આવન માંહી ॥ મોં ॥ વિબુલ્લતા તતક્ષણ તિ
 હાં પોહોતી, દેતી વધાઈ ઉછાંહિ ॥ મોં ॥ ૧૭ ॥
 તે સહુને કહી વાત તે સઘલી, તે સુણી કરત સમઘ
 ॥ મોં ॥ માતપિતાદિક ખેટ સુતાનાં, આંબ્યાં પરિ
 જન ધાઈ ॥ મોં ॥ ૧૮ ॥ સુંદર રતન વિમાન રચિ
 નેં, ચંપાપુરી ઉદ્યાન ॥ મોં ॥ કનકમયી એક મેહલખ
 નાવી, ઊતરીયાં એક તાન ॥ મોં ॥ ૧૯ ॥ રાજ
 રહીયત દર્શન આવે, જાણી સુર સાક્ષાત ॥ મોં ॥
 દેવ નંદજલ સ્નાને આંબ્યા, કરવા પાતિક ઘાત ॥ મોં
 ॥ ૨૦ ॥ ધમ્મિભક્ત કુવર ચઢો વરઘોડે, ચેરી ખાંધી
 વિશાલ ॥ મોં ॥ ઊતરીયા સવિ સજ્જન સાખેં, પ
 રણી કન્યા અઢાર ॥ મોં ॥ ૨૧ ॥ ખેયરે કન્યા સર્વ
 વોલાવી, વરને કરે સત્કાર ॥ મોં ॥ કનકરતન આદે
 બહુ દેઈ ॥ રાત્રિવશ્યા પુર ખાહાર ॥ મોં ॥ ૨૨ ॥ રવિઉ
 દયેં વૈતાલય સંધાંબ્યા, આંબ્યા કુવર નિજગેહ ॥ મોં

॥ રમણી તીસ રમેં રસ ભેલી, ધરતી પરસ્પર નેહ
 ॥ મોં ॥ ૨૩ ॥ ભાગ્યદિશા ભરપૂર વહે જસ, નહિ
 તસ ધરમાં કલેશ ॥ મોં ॥ જસ ધર પુણ્ય દિશા
 પરવારે, તસ ધર કલેશ પ્રવેશ ॥ મોં ॥ ૨૪
 ॥ રસભર રમણી રહે આણુંદે, પાત્રકર્ધચ્છા પૂર ॥
 મોં ॥ લઘુગુરુ વિનય વહે તસ ધરમાં, લક્ષ્મી વસે
 ભરપૂર ॥ મોં ॥ ૨૫ ॥ એક એકથી ધરનજરોચોરે ॥ બ્ય
 ભિયારી નર નાર ॥ મોં ॥ તે દેખી લક્ષ્મી લજવા
 ણી, જય રૂઠી ધર ખાર ॥ મોં ॥ ૨૬ ॥ રાત દિવસ
 નરરોષ ભરાણો, રમણો ઉપર જોહ ॥ મોં ॥ તસ મુ
 ખ સુખ લક્ષ્મી નવિ જોવે, સોવે દાધીદેહ ॥ મોં ॥
 ૨૭ ॥ વિકસિત નયન વદન હરખંતી, દેખી પતિ ઉજ
 માલા ॥ મોં ॥ લચ્છીપ્રિયા ધર ભેલાં મલાને, રમ
 તી કરતી ચાત્રા ॥ મોં ॥ ૨૮ ॥ ધમ્મિત્ત મંદિર
 સ્ત્રી સવિ રમતી, એક એકને દેઠ તાત્રી ॥ મોં
 ॥ તીસ અકર્મભૂમિને નિહાલી, લત્તના હરી લટકાલી
 ॥ મોં ॥ ૨૯ ॥ છૂંકે ખડે પુણ્યઅખડે, ધમ્મિત્તરા
 સ રસાલેં ॥ મોં ॥ શ્રીશુભવીરેં વિવેકની વાતો,
 ઘોલી ખીજ ઢાલેં ॥ મોં ॥ ૩૦ ॥

॥ દોહા ॥

॥ ઉજ્જલ સુખવિત્તસે તિહાં, શ્રીધર્મિમત્ત કુમા
૨ ॥ લોક કહે એ કુમરના, પુણ્યતણે નહિં પા
૨ ॥ ૧ ॥ પુણ્યે પરણતિ હોએ ભત્રી, પુણ્યેરૂદ્ધિ
સમૃદ્ધિ ॥ મનત્રાંછિતમેત્રા મલે, પુણ્યે હુએ ન
વનિદ્ધિ ॥ ૨ ॥ પુણ્યનીવૃદ્ધિ કારણે, દિનદુઃખી
ઝિદ્દાર ॥ ૩ ॥ દાન સુપાત્રે આપતા, ચૈત્ય મહોત્સ
વ સાર ॥ ૩ ॥

॥ દાલ ત્રીજી ॥

॥ મારા ત્રાલા જી હો ॥ હું રે મધ મહિ વેચવા રે
લો ॥ ૧ ॥ એ દેશી ॥

॥ અન્યદિવસ રસ રીઝમાં રે લો, વિદ્યુન્મતિ
રતિ ખેલ ॥ મેરે માલક હો ॥ વિમત્તસેના પ્રતે એમ
કહે રે લો, ચતુર છો મોહન વેલ ॥ મેરે માલક ॥ ૧
॥ મેલો મલ્યો રે મળ્યુતશું રે લો ॥ એ આંકણી ॥
એક અબ્જુગતું તમે કર્યું રે લો, પોયુ પગપૂજન ધા
૨ ॥ મેં ॥ નારી સતીને પતિદેવતા રે લો, સ્વામી
થી સવિશયુગાર ॥ મેં ॥ ૨ ॥ મેલો મલ્યો રે
॥ તેણે તુમે ઝિચિત કર્યું ભલું રે લો, ન કરે જે ગ
રોબની નાર ॥ મેં ॥ તેહ પતિને રોષેદિયો રે લો,
૨૦

નિજપગ પાટુ પ્રહાર ॥ મેં ॥ ૩ ॥ વિમલા કહે હ
 સી હે હલે રે લો, એ શું મેં કીધ અકાળ ॥ મેં ॥
 પરનારી શોક્ય કરી વર્ણવે રે લો, નાવી પતિથઈ લા
 જ ॥ મેં ॥ ૪ ॥ વિદ્યુન્મતિ વલતું કહે રે લો, નરને
 દ્વદય વસી જેહ ॥ મેં ॥ નામેં વખાણે ગુણે કરી રે
 લો, નારીશું જસ સનેહ ॥ મેં ॥ ૫ ॥ પણ તુમે પ
 ગે પિયુ તાડીયો રે લો, રોષકરી પરચંડ ॥ મેં ॥
 તે તુમ પગનો અમેં મલી રે લો ॥ કરીએ કહો શોદંડ
 ॥ મેં ॥ ૬ ॥ વિમલા હસી કહે તેહને રે લો, મુણ
 જ્યો સવે હુશીયાર ॥ મેં ॥ જો મેં પ્રીતમને પગે ક
 રીરે લો ॥ કીધો ન હોત પ્રહાર ॥ મેં ॥ ૭ ॥ તો
 તુમેં સંવલીકુમારિકારે લો ॥ પરણત કયો ભરતાર ॥
 મેં ॥ ચરણ અમારા પસાયથી રે લો ॥ મુઝપતિ તુ
 મ પ્રિય સાર ॥ મેં ॥ ૮ ॥ તેણે કારણ તુમે સહુ
 મલી રે લો ॥ લેઈ કુસુમ ધનસાર ॥ મેં ॥ પૂજે ચર
 ણ મુઝ ચંદને રે લો, ભાવેં લેઈ ઊપગાર ॥ મેં ॥
 ૯ ॥ સાંભલી સર્વ ખુશી થઈ રે લો, મૌનપણે રહી
 જમ ॥ મેં ॥ હાસ્યવિનોદની ગોઠડી રે લો, વાતે
 પૂરણ થઈ તામ ॥ મેં ॥ ૧૦ ॥ વિદ્યુન્મતિ પિયુને ક
 હે રે લો, કહો મુઝને પ્રિયકાર ॥ મેં ॥ કાણ છે વ

સંતતિલકા ધસી રે લો, નામે ચતુર વર નાર ॥ મેં
 ॥ ૧૧ ॥ કુવર ભણે ભય પામીએ રે લો, કંઈ
 ને ચઢે વલી રીશ ॥ મેં ॥ એકથી બીહિના આવિ
 પા રે લો, હવે વલી મલી ત્રીશ ॥ મેં ॥ ૧૨ ॥
 વિમલા હસિ કહે સાહિબા રે લો, દીસો ભીરૂક વિશે
 ૫ ॥ મેં ॥ નિર્ભય હો તુમને સદા રે લો, બાહસો
 નહિ લવલેશ ॥ મેં ॥ ૧૩ ॥ સ્વસ્થ થઈને કહો ક
 થા રે લો, હાઈડાથી કાઢો ખાર ॥ મેં ॥ વાહલેસ
 રીને ન રાખીએ રે લો ॥ બહુ દિન કારાગાર ॥
 મેં ॥ ૧૪ ॥ કુવર કહે પ્રિયા સાંભલો રે લો, નય
 રિ કુશાગ્રહ છેક ॥ મેં ॥ જિતશત્રુ તેહનો રાજ
 થો રે લો, તેહની વેશ્યા એક ॥ મેં ॥ ૧૫ ॥
 નામે વસંતસેના અછે રે લો, તાસ સુતા ગુણવાન
 ॥ મેં ॥ નામે વસંતતિલકા ભલી રે લો, રૂપ કલા
 નિધાન ॥ મેં ॥ ૧૬ ॥ મુઝને અતી પ્રિય તેહવી
 રે લો, હું છું અતિ પ્રિય તાસ ॥ મેં ॥ કામ ભોગ
 રતિની કલા રે લો, જાણે વિશેષ વિલાસ ॥ મેં ॥
 ૧૭ ॥ વિદ્યુન્મતિ કહે વાલ્હમા રે લો, હોવે હુકમ
 જો હજૂર ॥ મેં ॥ તો હું તિહાં જઈ જોઈને રે લો,
 આવું તે આણંદપૂર ॥ મેં ॥ ૧૮ ॥ વેગે આવોજઈ

સાંભલી રે લો, ચાલી ગગન તતકાલ ॥ મેં ॥ ખંઠ
છંદે ત્રીજી કહી રે લો, શ્રીશુભ વીરેં ઢાલ ॥ મેના ૧૬ ॥
॥ દોહા ॥

॥ વિયત ઝગતિ વીજલી, વિદ્યુન્મતિ મિત
સાસ ॥ કુસંગ પુરે જઈ જોવતાં, દીકું મંદિર તાસ ॥
૧ ॥ વેશ જીવાન પુરૂષ તણો, ગણિકાયોગ્ય કરંત ॥
દ્રવ્યસહિત ધરમાં ગઈ ॥ અદૃશ્યરૂપ મહંત ॥ ૨ ॥ દી
ઠી વસંતતિલકા પતિ, વિરહે કૃત કૃશ કાય ॥ તજી
શણગાર જીરણ અતિ, ચોવર મલિન ધરાય ॥ ૩
॥ ખાંધી વેણી ક્યાવતિ ॥ ધમ્મિલને એક ધ્યાન ॥
નરદ્વેષી નારી પરેં, ન જીએ તેહ જીવાન ॥ ૪ ॥ ત
વ નરવેશ તજી કરી, થઈ નિજરૂપે ત્યાંહી ॥ કહે તુ
ઝ પાસેં મોકલી ॥ ધમ્મિલ-કુવરે આંહી ॥ ૫ ॥ હું
છું દાસી તેહની, ખખર કરેવા તુઝ ॥ પ્રેમે પાઠવી
તેણે તુમેં, કે શું કહો છો મુઝ ॥ ૬ ॥ એમ સુણી સ
હસા ઉઠીનેં ॥ ગાઢ આલિંગન દેત ॥ રોમ રોમ હર
ખિત થઈ, સાદર સ્નેહ વહેત ॥ ૭ ॥

॥ ઢાલ ચોથી ॥

॥ સાખરમતિએં આવ્યાંછે ભરપૂર જો ॥ ચારે
ને કાંઠે માતા રમી વલ્યાં ॥ એ દેશી ॥

॥ આસન ઢાલી વિદ્યુન્મતિને બેસારી રે, પૂછે
 રે પ્રાણવલ્લભ માહરો કિહાં વસે ॥ મુઝને વિછોડી
 પિયુ પરદેશની વેશે રે, ભોજન કેમ ભાવે રે તે કરતાં
 હસે ॥ સંદેસો પામી રે દિલ દુઃખ ઉઠિસે ॥ ૧ ॥ મ
 હિલા મનમેસારે મનના મન રમે ॥ કૂંપની છાયા રે
 કૂંપે ઉપસમે ॥ એ આંકણી ॥ ૥ વિદ્યુન્મતિ કહે
 દુઃખની વેલા વીતી રે ॥ વાલ્હન વિશરામો રે અ
 પાર્યે વસે ॥ થોડા દિનમાં કરશું તુમ પીયુ મેસા
 રે, પણ આવી વેલા રે કેમ તુમ થઈ હશે ॥ વાતો મ
 લ પ્રકાશો રે તો ચિત્ત ઉઠિસે ॥ ૨ ॥ મ ॥ વસંત
 તિલકા બોલે નગરે વડેરો રે, સુરે દ્રવ્ય કોટિધ્વજ
 વ્યવહારીયો ॥ માત સુમદ્રા જાએ પ્રાણ પિયારો રે,
 મુઝ ધર ઘટ માંહી રે ધમ્મિલ ધારીયો ॥ મોહે મુઝ
 મારી રે ચિત્ત ધન હારીયો ॥ ૩ ॥ મ ॥ માત પિ
 તા તસ જળ સુરલોક સધાવ્યાં રે, નાવ્યાં રે ધન
 નાં ભરણું તે પછે ॥ તવ મુઝ માતા કહે એકાંતે તે
 હી રે ॥ છોડી કંત કાઢો રે એ નિરધન અડે ॥ પંખી
 પણ તજે રે તર સુક્યા પછે ॥ ૪ ॥ મ ॥ સુકા
 નઈ સર છંડે હંસને ચકવા રે ॥ રાજ્યથો ઉતરીયો
 રાજ સેવકે ॥ નિર્ગંધ કુસુમે ભમરો પણ નવિ બે

સે રે, હરણાં પણ ન ભજે વન દાઘે થકો ॥ આપણુ જાત
 ભજ્યે નર ધન આવડે ॥ ૫ ॥ મં ॥ તવ મેં ક
 હું ધન કોડ ગમેં એણે દીધું રે, વારધિ વન્હિ વેશ્યા
 સંતોષી નહી ॥ પણ ધનવંતે મૂરખ શું હું નવિરાયું
 રે, સાચું ચિત્ત લાગું રે મુઝ એહસું સહી ॥ લક્ષણુગુણ
 દેખી રે પ્રીત લાગી રહી ॥ ૬ ॥ મં ॥ મચૂરવિષે ર
 ત પીછ કહે સુણ કેકી રે ॥ ચિરંતન વલગાં અલગાં
 મતં કરે ॥ જોછંડીશ તો કૃષ્ણ મુગટ સિર ચઢશુ
 રે ॥ પણ તું કલા કરીને રે વનમાં નહી ફરે ॥ જ
 ગજનતા તું ને રે ખાંડો ઊચરે ॥ ૭ ॥ મં ॥ તેમ
 માતા એ મુઝ તનનો શણગાર રે, જીવંતાં ન છોડું રે
 હું એહને કદા ॥ સાંભલી મૌન રહી પણ છિદ્ર અ
 વેખે રે, એક દિન સ્નાન કરી અલતો માગ્યો મુદા
 ॥ જીરણને નીરસ મા દેતી તદા ॥ ૮ ॥ મં ॥ હું
 બોલી અલતો નીરસ કેમ દીધો રે, મા કહે એ ધ
 મ્મિલ સરખો લેખીએ ॥ ઇશુખંડ નિરસ પીલ્યા
 મોકલીયા રે, પૂછંતાં કહે રે પતિશું પરખીએ ॥ હું
 બોલી એ સમ જગતે ન દેખીએ ॥ ૯ ॥ મં ॥
 ઇચ્છાએ તલવટના તલમંગાવ્યા રે, તલપુલી તલવિ
 ણ માએ મોકલી ॥ પૂછંતાં કહે ધનતલવિણ પતિ પૂ

લી રે ॥ હું બોલી પૂલી તો બાલણ વલી, ધમ્મિત્ત
 ની મતિ રે કામે આગલી ॥ ૧૦ ॥ મં ॥ માય
 કહે દેવલ ધર લીપણ કરશે રે, મેં કહું રે કૃતમ્મ તું
 હિ વાયસ પરે ॥ મા પૂછતાં મેં કહિ લોકિકશાસ્ત્રે
 રે, વરસી બાર દુકાલે રે ધિક ભેગા મલે ॥ વાત
 તે વિચારે રે જગભુખે મરે ॥ ૧૧ ॥ મં ॥ આપ
 ભુને કોણુગિંડ દિએ એણી વેલા રે ॥ એહું પણ મીહું
 રે નર માગી જમે ॥ ધરને ધરાંણાં બાલક નારી વે
 ચે રે, સીચે રે પેટવેઠ દિન નીગમે ॥ ધર છોડી લખ
 લુ રે પરદેશે ભમે ॥ ૧૨ ॥ મં ॥ વિમ્ર વણિક પ
 ણ અસુર તણે ધર દાસો રે, દાસો ઝેર ખાઈરે નર
 નારી મરે ॥ તિરી નર મંસભખંતાં જલ નવિ પા
 વે રે, જવે રે નેહી વિચ્છોહી દુઃખ શરે ॥ કોટિધ
 જ મૂછાલારે દીનપણું ધરે ॥ ૧૩ ॥ મં ॥ આપણ
 કાકા કેણી પરે પેટ તે ભરશું રે, તવ વૃદ્ધ કાગ બો
 દ્યો રે દુઃખ ધરશે નહી ॥ જલધિતટે કાંચજલ દ્વિક
 ભાણેજ રે, તેહનીરે પાસે સવિ જઘશું સહી ॥ અશ
 નાદિક દેશેરે જલધિ મત્સ્ય વહી ॥ ૧૪ ॥ મં ॥
 મૌકુલી કુલ જલધિતટ પોહોતા ખેમે રે, પ્રેમે કાંચજ
 લ બોલાવતા ॥ બહુ સન્માનેનિત્ય જલધિ મત્સ્ય

દેવે રે ॥ પીવારે મીઠાં જલ દેખાવતાં ॥ ખાર દુકા
 તી કાકા સુખમાં કાઢતાં ॥ ૧૫ ॥ મં ॥ થયો સુ
 ગાલ મુદિતજન મુદીર ઝરંતારે ॥ મોકલી દાય દિકા
 રે ખખર કઢાવતાં ॥ ભાણેજને કહે અમને લોક તે
 ડાવે રે, ભાવે રે ભોજન ભક્તિ કરાવતાં, પૂર્વજને
 પોષણ શ્રાધસરાવતાં ॥ ૧૬ ॥ મં ॥ કહે ભાણેજ સા
 ર સજલધિ વાયસરે ॥ કહે માતુલ સે દુઃખે જવું પ
 ડે ॥ કાક કહે નિત્ય ઉઠી તુમ પગ સાંમું રે, ખાધા
 ને સારે નીચ નજર અડે ॥ અમને કણે ઘાલ્યારે
 એહવા સાંકડે ॥ ૧૭ ॥ મં ॥ કટુક વચન એમ
 બોલી પાછલી રાતે રે, બલીભુમ પિંડભાગીરે નિ
 જદેસે ગયા ॥ તું પણ માતા તેહવી ગુણ દણના
 રી રે, હુતો ગુણ પ્યારી રે જ્યો સુખી થયા ॥
 સાંભલી માય કપટે ગઈ આણીદયા ॥ ૧૮ ॥ મં ॥
 અતિરાગે રંગાણો મુઝને જણી રે, માતાએ મોહો
 ઠો ઓચ્છવ માંડીયો ॥ નાતવર્ગ સંતોષી મદિરા પો
 ખી રે, મુઝપીઝિને રણવગડામાં છોડીયો ॥ છંડી હેમ
 સિદ્ધિ લીધી કોડીયો ॥ ૧૯ ॥ મં ॥ તજીત બોલને સર
 સ આહાર નિવારી રે, વેણી બંધ જીરણ ભુજંગમૃતિ
 લતિ ॥ તાપસિણી જ્યુંકાયાશોક કરંતિ રે, હું ઘરમાં

હે રોતી પીયર જશોમતિ ॥ ખેમ કુશલ પૂછતાં
 મેં કહી છતી ॥ ૨૦ ॥ મં ॥ પણ માહારો સંદે
 શો જઠને કેહેજે રે, ધરણીને પરણી છંડી વેગલી
 ॥ તેમ વલી નવનવી પરણી હશે કોઈ નારી રે, તેહને રખે
 વીસારી રે મુકતાં વલી ॥ જે જાએ લાખારે સાખા
 ન હું ચલી ॥ ૨૧ ॥ મં ॥ ધરને ધરાણા વેચી
 માલ ખવારીરે ॥ પીયર દેહ ધારીરે અન માગી
 જમે ॥ સખી સહેલી પીતરીયા ભોજાધરે, તેહ
 નારે મેહેણાં પરણી નિત્ય ખમે, પ્રીતમને સાખાસી
 પરદેશે રમે ॥ ૨૨ ॥ મં ॥ એમ વચણું સુણી ખે
 ચરી કહે રહો છાનાં રે, જઘશું અમે રેહેજે તુમે
 દુઃખપરિહરી ॥ એમ કહિ ગગન ચલી શુભવીરની પા
 સેં રે ॥ ચોથીઢાલ છઠ્ઠેખડે રસ ભરી ॥ ચતુરા ચિત્ત
 ચૂપેં ગઘ ચંપા પુરી ॥ ૨૩ ॥ મં ॥

॥ દોહા ॥

॥ વિદુન્મતિ વેગે જઘ, ધન્નિમલ કુવરને પ
 સ ॥ મૂલ ચૂલમાંડી કરી, સઘલી વાત પ્રકાશ ॥ ૧ ॥
 તે સુણતાં દુઃખગિહરયું ॥ નયણે નીર ભરાય ॥ ૫
 ૭ વિમલાના ભયથકી, વચને નવિગિચ્ચરાય ॥ ૨
 ॥ વિદુન્મતિ કહે નાથજી, મ કરો શોચ લગાર ॥ ૬

શગપુરેં જવા તણો, જો હોયે દિલમેં પ્યાર ॥ ૩ ॥
 તો ઘોલો નિર્ભય પણે, કુવર કહે છે પ્યાર ॥ પણુ ધ
 અછા હોયે સર્વની ॥ તો જવું જયકાર ॥ ૪ ॥ એમ
 નિસુણી ખેચર સુતા, મેલવી સઘડી નાર ॥ નિજન
 ચરેં જવા તણો, કીધો એક વિચાર ॥ ૫ ॥ કુવર જ
 ધનુપનેં કહે, જઘશું અમે નિજદેશ ॥ રાય કહે કેમ
 રાખીએ, પરણાગત સવિશેષ ॥ ૬ ॥

॥ ઢાલ પાંચમી ॥

॥ ત્રીજેં ભવ વરથાનક તપ કરી ॥ એ દેશી ॥

॥ કુવર સજ્જાઈ કરી પુરબાહર ॥ દેહેરા તંબૂ
 દેવે ॥ હય ગય રથ પાયક દલ શાયેં, વસ્તુ અવર
 વર લેવે રે ॥ ૧ ॥ પ્રાણી પુણ્ય તણી ગતિ દેખો ॥
 પુણ્ય જગતમાં વિશેષો રે ॥ પ્રાં ॥ એ આંકણી ॥
 કપિલરાય ખેટી વોલાવે, મેલણું સજ્જન સહુ લાવે
 ॥ દાસી દાસ દીએ બહુ સાથેં, હય ગય સુભટ ચલા
 વે રે ॥ પ્રાં ॥ ૨ ॥ રવિ શેખર જીવરાજ મિલાપેં,
 દીએ ધનકંચન કોડી ॥ નવ શ્રેષ્ઠી સસરાધન દેધ,
 વલીયા નમી કર જોડી રે ॥ પ્રાં ॥ ૩ ॥ ખેટસુતા
 એં વિદ્યાબલેં રચીયો, રત્નવિમાન વિશાલ ॥ સર્વ
 પરિકર વાહન સૂઝાં, ખેડાં થઈ ઊજમાલ રે ॥ પ્રાં

॥ ૪ ॥ દેવ વિમાન ઝરખે બેડી, વિમળાદિક સવિ ના
 રી ॥ વન ગિરિ સર નદી ગામ વિલોડી, વાત કરે બ
 હુધ્યારી રે ॥ પ્રાં ॥ ૫ ॥ ક્ષણમે કુશાચ પુરી વન
 ખડે, ઊતરયાં હર્ષવિશેષ ॥ વિયતચરી વિદ્યાધર લો
 કને, દૂર કિસ્થે પરદેશ રે ॥ પ્રાં ॥ ૬ ॥ દેરા તંબૂ
 દીયાવનમાંહી, રત્નવિમાન આકાશે ॥ નગર લોક
 મલી કૌતુક જોતા, પામ્યા ચિત્ત ઊદ્ધારો રે ॥ પ્રાં
 ॥ ૭ ॥ સુરેન્દ્રદત્ત તણે સુતધમ્મિલ, બહુ વરશે ધર
 આંચા ॥ રાજસુતા વિદ્યાધરકુમરી, પરણી બહુ ઋ
 દ્વિલાંચા રે ॥ પ્રાં ॥ ૮ ॥ એમ નિસુણી અરિદમ
 થુ તે રાજ, સન્મુખ આવી તામ ॥ પુરશણગારો નિ
 જ ધર તેડી, આપું રહેવા ધામ રે ॥ પ્રાં ॥ ૯ ॥
 રત્નવિમાનની રચના દેખી ॥ રાય હર્ષ બહુ પાવે ॥
 ધમ્મિલ મંદિર હુકમે તતક્ષણ, નૌતન રાય કરાવે
 રે ॥ પ્રાં ॥ ૧૦ ॥ વેશ્યા વસંતશેના ધર જાવે, તે
 પણ સન્મુખ આવે, નિજ બેટીને વાત જણાવે ॥ કુ
 વરને ભેલાં મિલાવે રે ॥ પ્રાં ॥ ૧૧ ॥ મેઘમચૂરી
 અંદ્રચકોરી, તેણીપરે હર્ષભરાણી ॥ સ્નાન કરી શ
 ણગાર ધરીને, અંગોઅંગે ઠરાણી રે ॥ પ્રાં ॥ ૧૨
 ॥ વસંતતિલકા પુત્રી સમી ગણે, શત્રુદમણ ભૂપાલ

૧ તેણે નિજરાજ્યનો ભાગ તે ત્રીજો ॥ કુવરને દી
 યેં ઊજમાલ રે ॥ પ્રાં ॥ ૧૩ ॥ પ્રથમસતી પરણી
 જે જશોભતિ, ધનવશુ સેકની બેટી ॥ બેહુ કુલજી
 જગલતા દેખાવી, જૈનધર્મ ગુણુ પેટી રે ॥ પ્રાં ॥
 ૧૪ ॥ તેહને તેડવા કારણ પોતે, માન વધારણુ સા
 રું ॥ જહ કહે સર્વ ગયાં પશુતુમવડે, ઇહાં કને નામ અ
 મારું રે ॥ પ્રાં ॥ ૧૫ ॥ સસરા સાસુએ આદર દે
 ઇ, નિજપુત્રીને વોલાવે ॥ બેસી સુખાસને નિજધર
 આવે, વિમલા ભક્તિ કરાવે રે ॥ પ્રાં ॥ ૧૬ ॥ ત્રી
 જે હીંસે રાજ્યની લીલા ॥ નૃપ અભિષેક કરાવે ॥
 જોગીદત્તવિદ્યાએ સાધ્યા, દેશ અવર વશ થાવે રે ॥
 પ્રાં ॥ ૧૭ ॥ પ્રથમ જશોભતિ કરી પટરાણી, બીજી
 વિમલા રાણી ॥ વિદુન્મતિને વિદુલતા દોય ॥ અ
 ઊ અભિષેક ઠરાણી રે ॥ પ્રાં ॥ ૧૮ ॥ વિમલશેનાના
 માત પિતાદિક, આત્રી તિહાં સવિમલિયાં, બેટી ભે
 ટી દીએ બહુ સંપદ, કુંવર રાજ્યે વલીયાં રે ॥ પ્રાં
 ॥ ૧૯ ॥ આ ભવઅર્થે કીરો ખટ માસી ॥ આંબિ
 લ તપ ફલ વાંચો ॥ સુરરમણી સમરમણી પામી,
 વંછિત સુખ સવિસાધ્યો રે ॥ પ્રાં ॥ ૨૦ ॥ છઠ્ઠે ખંડે
 પાંચમી ઢાલે, કુવર વેશ્યા નિજધામ ॥ શ્રીશુભવોર

રસિક લોકોત્તરા, ધર પામે વિશરામ રો ॥ પ્રા ૦ ॥ ૨૧ ॥

॥ દોહા ॥

॥ એક દિન ધમ્મિત્ત રાયને, વસંતતિલકા એ
 મ ॥ કહે ગતનિશી વેષાંતરે, રતિ સુખવિલશ્યા કેમ ॥
 ૧ ॥ પણ મેં તુમને આલખ્યા ॥ રતિ સંભોગને કા
 લ ॥ સાંભલી ધમ્મિલને મને, પ્રગટી અંતર આલ
 ॥ ૨ ॥ ચિંતિ કહે નારી અતે, તુમને વિસ્મય હે
 ત ॥ હું આખો વેષાંતરે, ખીજો નહી સંકેત
 ૩ ॥ એમ કહી ચિંતે મુઝ સરપ ॥ કરે કોઈ ધૂરત
 ફંદ ॥ મુઝ નારી અભિલાખીઓ, વિદ્યાધર મતિ
 મંદ ॥ ૪ ॥ પણ એ દુષ્ટને મારવા, કરવો કોઈ ઉપા
 ય ॥ ચિંતિ ધર કરતો ભુવિ, સિંદૂરપૂજવ રાય ॥ ૫
 ॥ ધમ્મિલ કર કરવાલશું, પૂઠે ભ્રમણ કરંત ॥ દેખી
 તસ પદ પધ્ધતી, તે અનુસારે ચલાંત ॥ ૬ ॥ ધર પેસ
 તાં ધમ્મિલે, દીવો ખર્ચે મહાર ॥ દોય ભાગ કરી
 નાખીયો, ગરતા કૂંપ મળર ॥ ૭ ॥ ભુવિજલ શૌ
 ચ કરી ગયો, વિદ્યુન્મતિને પાસ ॥ પુરૂષ વધા શંકિત
 મને, નિશિદિન રહેત ઉદાસ ॥ ૮ ॥ એકદિન મંદિ
 ર ઉપવને, વૃક્ષ અશોકને પાસ ॥ પુઠવિ શિલા પ
 ૯ ઉપરે એઠા કરતવિખાસ ॥ ૯ ॥ પ્રસ્થાતાપ દવાન

લે ॥ તાપિત ઋદ્યકુમાર ॥ ચિંતે કરવું નવિધે, હુ
શ્રાવક વ્રત ધાર ॥ ૧૦ ॥

॥ ઢાલ છઠ્ઠી ॥

॥ એક સમે વૃંદાવને સામલીયાજી ॥ એ દેશી ॥

॥ તેહ સમે નવજૈવના ॥ અતિરંગીલી ॥ કુચ ફલ
ભર નમીતન ડાલ ॥ અપચ્છર રૂપેરે અતિ રંગીલી ॥
ધીમે ધીમે ચરણુઠવે ॥ અં ॥ ચમકંતી ચતુરા ચાલ
॥ અં ॥ ૧ ॥ રક્તવરણુ સાડી ધરી ॥ અં ॥ મ
ણિતિલક કપાલે હેજ ॥ અં ॥ ચરણે ઝગત પીત કિં
કણી ॥ અં ॥ કંચુકમણિહીરા તેજ ॥ અં ॥ ૨ ॥
લોચનકજ્જલતા ઝગે ॥ અં ॥ ઓષિધિપતિ સ્મેર
વદન્ન ॥ અં ॥ બિંબાધર રદ ઊજલા ॥ અં ॥ ૬
શંનથી દેવ પ્રસન્ન ॥ અં ॥ ૩ ॥ થોવમહર્ષી ભૂષણે ॥
અં ॥ ભૂવન રાજિત તંબોલ ॥ અં ॥ આવી ઉ
ભી કુવર છબી ॥ અં ॥ જોતાં રંગ લાગ્યો ચોલ
॥ અં ॥ ૪ ॥ વિનય કરી એમ બોલતી ॥ મનમોહ
નજી ॥ મુઝ વાત સુણો ગુણુ ધામ ॥ મનડું મોહું રે
મનમોહનજી ॥ વૈતાલ્યે દક્ષિણુદિશે ॥ મં ॥ છેં ન
ગર અશોકતે નામ ॥ મં ॥ ૫ ॥ વિવાધર નરરાજી
ચો ॥ મં ॥ તે નામે છે મહસેન ॥ મં ॥ ચંદ્રપ્રભા

રાણી સતિ ॥ મં ॥ બેહુ સુખીયાં પ્રેમ રસેણ ॥
 મં ॥ ૬ ॥ મેઘરથાભિધ તેહને ॥ મં ॥
 છે પુત્ર ઘણે અવિનીત ॥ મં ॥ - મેઘ માલા
 નામે સુતા ॥ મં ॥ હું નૃપની કુલવટ રીત ॥ મં ॥
 ૭ ॥ અન્યદિને માતા પિતા ॥ મં ॥ કરે બેઠાં અંતર
 વાત ॥ મં ॥ પુત્ર કુલક્ષણ ઉઠીયો ॥ મં ॥ કરે
 કોપ્યો એકદિન ધાત ॥ મં ॥ ૮ ॥ છે પરદારા લંપ
 ટી ॥ મં ॥ નાવે એહનો વિશ્વાસ ॥ મં ॥ અંતે
 જો રાજ થશે ॥ મં ॥ તો કરશે સર્વવિનાસ ॥ મં ॥
 ૯ ॥ ધૂમઅગ્નિથી ઉઠીયો ॥ મં ॥ વાદલધન પદવી
 પાય ॥ મં ॥ જલનજનકને નાસવે ॥ મં ॥ ગા
 જંતો જલ વરસાય ॥ મં ॥ ૧૦ ॥ તેમ દુર્જનખલ
 દૈવથી ॥ મં ॥ લહે લક્ષ્મી રાજ્યવિશેષ ॥ મં ॥
 પ્રાણેપિતા બાંધવ પ્રતે ॥ મં ॥ કરે તર્જન ધાત
 ક્લેશ ॥ મં ॥ ૧૧ ॥ રહીયતપણ રાજ નહી
 ॥ મં ॥ હું નહી દીયું એહને રાજ્ય ॥ મં ॥ કે
 ઇક નરરતિ આગલો ॥ મં ॥ ભોગવસે આ સામ્રા
 જ્ય ॥ ૧૨ ॥ મં ॥ રાણી કહે સુણો નાથજી ॥ મં
 ॥ કરો ધારી કાંઈ ઉપાય ॥ મં ॥ અહિ ડરી અંગુ
 લી છેદિએ ॥ મં ॥ રહે જીવિતતો સુખ થાય ॥

મં ॥ ૧૩ ॥ કહે નૃપરાણી સાંભળો ॥ મં ॥ સુ
 ત દીઠે દાઝે દેહ ॥ મં ॥ વિવાપત્તી પૂછીએ ॥
 મં ॥ સો ઉત્તર આપે તેહ ॥ મં ॥ ૧૪ ॥ રાએ
 વિધા પ્રગટ કરી ॥ મં ॥ પૂછતાં બોલી એમ ॥
 મં ॥ સુત સાતે વ્યસની થયો ॥ મં ॥ શો એ ઊ
 પર તુઝ પ્રેમ ॥ મં ॥ ૧૫ ॥ પુત્રી જે મેઘમાલિકા
 ॥ મં ॥ થાશે તસ જે ભરતાર ॥ મં ॥ મેઘરથને
 જમને ઘરે ॥ મં ॥ તે નાકલશે નિરધાર ॥ મં ॥
 ૧૬ ॥ તુઝ પદે અન્ય રાજ થશે ॥ મં ॥ તેહથી વ
 ધશે તુઝ લાજ ॥ મં ॥ સુત ન દીએ સુખ જીવતાં
 ॥ મં ॥ તે પુત્ર નહી અહિરાજ ॥ મં ॥ ૧૭ ॥ એમ
 કહી દેવી અદૃશ થઈ ॥ મં ॥ કહી રાએ રાણીને
 વાત ॥ મં ॥ મુઝ માતા સુણી દુઃખ સ્વરે ॥ મં ॥
 ॥ ગયું રાજ્યને પુત્રવિધાત ॥ મં ॥ ૧૮ ॥ મુઝ ઉ
 પર રાજે કરી ॥ મં ॥ વન ગિરિ પુર રમણિક હાય
 ॥ મં ॥ તિહાં જઈ એલે નિશિદિને ॥ મં ॥ પણ
 મુઝને નિત્ય કહી જાય ॥ મં ॥ ૧૯ ॥ મુઝથી રહે ન
 હો વેગલો ॥ મં ॥ એહથી હું પણ વડો એક ॥
 મં ॥ ભાઈ બેહુન ને એહવો ॥ મં ॥ વરતે તે
 રાજ વિવેક ॥ મં ॥ ૨૦ ॥ આજ થકી ત્રીજે દને ॥

મં ॥ નીકલિયો પૂછી એમ ॥ મં ॥ કુશાગ્ર
 પુરેં અમેં જઈશું ॥ મં ॥ તિહાં છે એક જણુ
 પ્રેમં ॥ મં ॥ ૨૧ ॥ હજિય લગેં ઘર નાવીયો
 ॥ મં ॥ હું આવી નેહ ભરાય ॥ મં ॥ તવ
 મેં ઇહાં એમ સાંભલ્યું ॥ મં ॥ નૃપ ધમ્મિલેખ
 ્રેં હણાય ॥ મં ॥ ૨૨ ॥ રોષ ભરી આ વન ફરું ॥ મં
 ॥ તુમ દર્શન દીઠું આજ ॥ મં ॥ રોષ ગયો રાગી થઈ
 ॥ મં ॥ ઊભો સન્મુખ ધરી લાજ ॥ મં ॥ ૨૩ ॥ અશ
 રણ શરણ હવે તુમેં ॥ મં ॥ સુરિ વચને ઝાલ્યો હાથ ॥
 મં ॥ એમ કહીને ચરણે નમી ॥ મં ॥ મન ગમતો
 પામી નાથ ॥ મં ॥ ૨૪ ॥ ગાંધર્વ વિવાહેં પરણી
 યા ॥ મં ॥ ઘર લાવે કુંવર ભલી ભાંત ॥ મં ॥
 ખત્રીશ પ્રેમદા પ્રેમશું ॥ મં ॥ સુખ વિલસંતા દિન
 રાત ॥ મં ॥ ૨૫ ॥ છઠું ખડેં એ થઈ ॥ મં ॥ સંપૂર્ણ
 છઠી દાસ ॥ મં ॥ શ્રી શુભવીર વચન સુણી ॥ મં ॥
 ॥ કરો પ્રત પચ્ચખખાણુ વિશાલ ॥ મં ॥ ૨૬ ॥

॥ દોહા ॥

॥ સુખ ભોગવતાં સ્વર્ગનાં, વીત્યો કેટલો કાલ
 ॥ વિમલ સેનાયેં જનમિયો, ભૂસેવધિ સમ ખાલ ॥
 ૧ ॥ જન્મોત્સવ બહુલો કિયો, દશ દિન નાટક શાલ ॥

દાન અતુલ દેતા વલી, ધર ધર તોરણ માલ ॥ ૨ ॥ સજન
 વરગ સંતોષીને, દિનદ્વાદશ જખ હુંત ॥ પદ્મનાભ પ્રેમે
 કરી, તેહનું નામ દિયંત ॥ ૩ ॥ આઠ વરસનો જખ
 હુએ, દેખી બુદ્ધવિશાલ ॥ માતંપિતા હરખે કરી,
 તવ ડવિયો નિશાલ ॥ ૪ ॥ ઊઘમ ગુરૂમેહેરે ભણ્યો
 સુકલા શાસ્ત્ર અનેક ॥ જોવન વય પરણાવીયો, પ્રગ
 ટ્યો જમ વિવેક ॥ ૫ ॥ પુત્રે મિત્ર કાંતાદિકા, વિન
 યવંત પરિવાર ॥ સુખમાં કાલ ગમે સદા, સુગુરૂમ
 હિમ દિલ ધાર ॥ ૬ ॥ ધમ્મિલ નૃપ બત્રીશપ્રિયા, એ
 કદિન કરત વિચાર ॥ જિનવચનામૃત પીછ્યે, જો
 આવે અણુગાર ॥ ૭ ॥

॥ હાલ સાતમી ॥

॥ શીતલજિન સહજનંદી ॥ એ દેશી ॥

॥ વાચંયમ વિનય વિલાસી, સહજનંદ સુખના
 આશી, અનુપમ આગમ અભ્યાસી, મુનિ સઘણા ગુ
 રૂકુલવાસી ॥ ૧ ॥ સલૂણા સંત એ શીખ ધરીએ ॥
 ગુરૂભક્ત સદા અનુસરીએ ॥ સ૦ ॥ સુંદર પરિ
 કર પરિવરિયા, પ્રત્યક્ષ જ્ઞાન ગુણ દરીયા, અવ
 ધિ મન પર્જવ ધરીયા, વૈભાર ગિરિ સમોસરીયા
 ॥ સ૦ ॥ ૨ ॥ નામે ધર્મરચિ સૂરિરાયા, કુ

શાગ્રપુરોવન ઠાયા ॥ વનપાલ વંશામણી દેતા,
 જિતશત્રુ ધમ્મિલ હરખંતા ॥ સં ॥ ૩ ॥ મંગલ
 ની ભેરી વજ્રવે, સહુલોકને એમ મુણાવે ॥ પુણ્યે મે
 લા મલ્યા અણુગાર, આવળે સહુ સજી શણુગાર ॥
 સં ॥ ૪ ॥ નગરેં તોરણ બંધાવે, મારગ સઘણ
 સમરાવે ॥ પગ પગ છટકાવ કરાવે, ફૂલપૂજ સુગંધી
 બિછાવે ॥ સં ॥ ૫ ॥ વલી ધૂપવટા મહકંતી,
 પંચવર્ણી ધન ઝલકંતી ॥ સજે સાહામૈયું સહુ ભે
 લા, જાણે નાવે ફરી આ વેલા ॥ સં ॥ ૬ ॥ અષ્ટ
 મંગલ જલ ભરી ઝારો, હય ગય રથ ભટ શણુગા
 રી ॥ રથ બત્રીશ બેઠી નારો, તેમ રાય પ્રિયા રથ
 ધારી ॥ સં ॥ ૭ ॥ વાડવ ક્ષત્રી ભટ જોહા, ઇન્દ્ર
 દ્રોટખિંક સંખોહા ॥ ઇશ્વર ધનવંત સમૂહા, શેઠ સે
 નાપતિ સથવાહા ॥ સં ॥ ૮ ॥ પદ્મહસ્તી ચઢ્યા
 દોય રાજ, વીણા ભુંગલ તૂર અવાજ ॥ આમર
 ધન છત્રને તાલા, કેઈ આલે સિંહાસન વાલા ॥ સં
 ॥ ૯ ॥ અસિ કુંત ધનુષ શર વાલા, બંધ લેઈ ચલે
 લઘુબાલા ॥ ઇગસય અઠ જોગો જટાલા, કેઈબોલે
 મંગલમાલા ॥ સં ॥ ૧૦ ॥ ઇત્યાદિક નરની ટોલી,
 ભરી ઝાલે ગજાલની ઝોલી ॥ વેશ્યાવરનાટક થાતે,

ચઊનાણીતણા ગુણ ગાતે ॥ સં ॥ ૧૧ ॥ જેમ સૂત્ર
 ઊવાધ કહાવે, તેમ જિનપરેં મુનિનેં થાવે ॥ ગુણવંત
 સૂરિઊવઝાયા, બહુશ્રુત ગીતારથ રાયા ॥ સં ॥ ૧૨
 ॥ ત્રણેને સાહામધ્યાં થાવે, શિર કસબી દુશાલા ધ
 રાવે ॥ નહી બહુશ્રુતને કોઈ તોલેં, એમ રત્નશેખર
 સૂરિ બોલે ॥ સં ॥ ૧૩ ॥ ગીતારથ સૂરિસમાન,
 અંગ ત્રીજે લહે બહુ માન ॥ ગીતારથ વૃષભ કહા
 વે, પરમતવાદીને હહાવે ॥ સં ॥ ૧૪ ॥ બહુશ્રુત
 તનુ શૌચ વહંતા, બહુમૂલાં વસ્ત્ર ધરંતા ॥ મલિનાં
 શુકમલ પરિહાર, કહે પ્રવચનસાર ઊદ્ધાર ॥ સં ॥
 ૧૫ ॥ કહે કોઈ તપસ્વી કેરું, સાહામૈયું કરવું ભલેરું
 ॥ તે મિથ્યા મન નવિકલ્યા, સિદ્ધાંતેં નથી કાંઈ જ
 લ્યા ॥ સં ॥ ૧૬ ॥ તપસી અજ્ઞાની ટોલે, વલ
 ગા મૂર્ખને બોલે ॥ ગુરુકુલવાસેં એ સાચા, એમ ધર્મ
 દાસગણિ વાચા ॥ સં ॥ ૧૭ ॥ ગીતારથ મિશ્રા
 ચાર, નવિ ભાંખ્યો ત્રીજે વિહાર ॥ તે કરતાં ગીતાર્થેં
 આણે, શ્રાવક કરતા સહુ ટાણે ॥ સં ॥ ૧૮ ॥ સાહામૈ
 યું સજી સંચરીયા, વૈભારગિરિઊતરિયા ॥ ખંડ છઠ્ઠે
 સાતમી ઢાલેં, શુભવીર વિવેકી નિહાલે ॥ સં ॥ ૧૯ ॥

॥ દોહા ॥

॥ ભૂપતિધમ્મિલ ઊતરી, દૂરથી કરત પ્રણામ
 ॥ અભિગમ સઘલાં સાચવી, કર ધરી શ્રીફલ દામ ॥
 ૧ ॥ દેઘ ત્રણ પ્રદક્ષિણાં, ભેટ ધરી બહુમૂલ ॥ કર જો
 ડી સ્તવના કરી, બેઠાં ચિત્ત અનુકૂલ ॥ ૨ ॥ બેઠી
 સઘલી પરબદા, ગુરૂસન્મુખ સુવિનીત ॥ રાણી બ
 ત્રીશ પણુ તિહાં, હરખે ઊલ્લસિત ચિત્ત ॥ ૩ ॥ સુણવા
 વંછે ધર્મ તે, નૃપ ધમ્મિલ કુમાર ॥ ગુરૂ પણુ તેહને
 દેશના, દીએ પુષ્કર જલધાર ॥ ૪ ॥

॥ ઢાલ આઠમી ॥

॥ હસ્તિનાગ પુર વર ભદ્રુ ॥ એ દેશી ॥

॥ ચેતન ચતુરી ચેતના, તમે ચેતો ચિત્ત મઝા
 ૨ રે ॥ મોહનીમદિરા છાકમાં, નહિ લોકોત્તર સુખ
 સાર રે ॥ ૧ ॥ નહીંકોકોત્તર સુખ સાર ॥ કરો રૂચિ
 તત્ત્વની ॥ ગુણવંત રે ॥ ગુણવંતપ્રસંત ભદ્રંત,
 સમય વેદી કહે ॥ અરિહંત રે ॥ એ આંકણી ॥
 ॥ ગિરિસરિ દુપલના ન્યાયથી, કાકતાલીને દૃષ્ટાંત
 રે ॥ નરભવ દુર્લભ પામીયો, નાવ ભૂત્રુ રતનદ્વીપ
 જંત રે ॥ નાં ॥ ૨ ॥ ૬૦ ॥ દેશ અનારજ જગ વ
 શા, જિહાં ધર્મઅક્ષર નહીં દોય રે ॥ મણુખ થયો

એલેં ગયો, શ્યો નરભવ પામ્યો સોય રે ॥ શ્યો ૦ ॥
 ૩ ॥ ૬૦ ॥ આરજ દેશેં જનમ હુઓ, પણ આર્જેં અ
 નારજ હોય રે ॥ ભાષા આચાર વણિજ ક્રિયા, કુલ
 જત વેશ ગામ જોય રે ॥ ૬૦ ॥ ૪ ॥ ૬૦ ॥ કાંઈ
 ક પુણ્ય ખલેં કરી, લહે ઊત્તમ કુલ દુર્લભ રે
 ॥ અલપાયુ રોગેં ગ્રહો, કુલ પામે પણ શો
 અચંભ રે ॥ ૬૦ ॥ ૫ ॥ ૬૦ ॥ પૂરણ પુણ્યેં પામી
 એ, કુલ આયુ નિરામય દેહ રે ॥ પાંચે ધંદિય પરવ
 ડાં, વહી આજીવિકા સુખ જોહ રે ॥ ૫૦ ॥ ૬ ॥
 ૬૦ ॥ તે પણ પામ્યે દુલ્લહો, બહુશ્રુત ગુરુનો સંજોગ
 રે ॥ ગામ નગર પુર જોવતાં, નહિ સવલે મુનિનો જો
 ગ રે ॥ ૬૦ ॥ ૭ ॥ ૬૦ ॥ ભાગ્ય ઊદયથી ગુરુમહ્યા,
 ચક્રિઅંગે એ ધુર અંગ રે ॥ સાંભલણું સિદ્ધાંતનું, તે
 દુર્લભ ગુરુને સંગ રે ॥ તે ૦ ॥ ૮ ॥ ૬૦ ॥ આલસ
 મોહ પ્રમાદને, તજી ધર્મ સુણે એક ચિત્ત રે ॥ શ્રદ્ધા
 ભાસન રમણતા, ધરે સમકિત લક્ષણ નિત્ય રે ॥ ૬૦
 ॥ ૯ ॥ ૬૦ ॥ સમસંવેગાદિક ગુણે, વસીયો રસીયો
 શ્રુત ધર્મ રે ॥ તત્ત્વરચિ થઈ સાંભલે, દોય ભેદે ધર્મ
 નો મર્મ રે ॥ દો ૦ ॥ ૧૦ ॥ ૬૦ ॥ સર્વ દેશવિરતિ
 થકી. તિહાં સર્વ વિરતિ અણગાર રે ॥ ચરણ કરણ

ગુણ ઉત્તરે, મૂલભેદે મહાપ્રત ધારે ॥ મૂં ॥ ૧૧ ॥
 કં ॥ ભૂજલ જલણ અનિલ તરૂ, એ થાવર પંચ
 પ્રકાર રે ॥ દુ તિ ચિતિ પશિંદિ મલી, ત્રસ ભેદ કહ્યા
 એ ચાર રે ॥ ૧૦ ॥ ૧૨. ॥ કં ॥ નવવિધ જીવનિ
 કાયની, તજે હિંસા મન વચ કાય રે ॥ કૃત કારિત
 અનુભોદના, એમ ભેદ એકાશી થાય રે ॥ એં ॥
 ૧૩ ॥ કં ॥ કાલત્રિકેતસ વર્જતા, અરિહંતાદિક કરી
 સાખ રે ॥ બીજું મૃષાવાદ છંડતા, ભવબ્રમણાદિક
 ક ભય દાખ્ય રે ॥ ભં ॥ ૧૪ ॥ કં ॥ સત્ય અસ
 ત્યને મિશ્રતા, એ દશવિધ તિગુણા ત્રીશ રે ॥ બાર
 ભેદ વ્યવહારના, મલી સર્વ એ બેંતાલીશ રે ॥ મં ॥
 ૧૫ ॥ કં ॥ દ્રવ્યથી ખટ દ્રવ્ય આસરી, વલી ખેત્રથી
 લોગાલોગ રે ॥ દિન રાત્રિ કહિ કાલથી, ભાવ
 થી રાગ રોપ સંજોગ રે ॥ ભાં ॥ ૧૬ ॥ કં ॥ સ્વા
 મી જીવ ગુરૂ જિનથકી, અદત્ત ચતુર્વિધ હોય રે ॥ દ્ર
 વ્યાદિકથી ચોગુણા, શોભ ભેદ એણી પરેં જોય રે ॥
 સોં ॥ ૧૭ ॥ કં ॥ કાલત્રિકેં મન વચ તણું, એકસો
 ચુંઆલીશ ભેદ રે ॥ અપ્પલ વર્જે મુનિવરા ॥ જે
 ટાલે ભવભય ખેદ રે ॥ જેં ॥ ૧૮ ॥ કં ॥ દેહ ઔદા
 રિક વૈકિએ, નવવાડે ભેદ અઢાર રે ॥ દ્રવ્યાદિકથી

ચોગુણા, ચિત્ત ધરતા તે અણુગાર રે ॥ ચિં ॥ ૧૯ ॥
 કં ॥ નવવિધ પરિગ્રહ છંડતા, પગ મંડતાં જયણા
 ધરંત રે ॥ કાલ બહુ છૂંદે ગુણે, સાતમે થોવ કાલ વ
 સંત રે ॥ સાં ॥ ૨૦ ॥ કં ॥ સર્પ જલણુ ગિરિસા
 ગર, ંયોમ તરંગણુ અલિ મૃગસૂર રે ॥ પદમ પવન
 ધરણી સમા, મુનિ ભાંખે અનુભોગદ્વાર રે ॥ મું ॥
 ૨૧ ॥ કં ॥ દેશ વિરતિધર થૂલથી, હિંસાનાં કરે પ
 વ્યખખાણુ રે ॥ પાંચ મોટકાં જૂડનાં, પવ્યખખે થૂલથી
 વ્રત જાણુ રે ॥ પં ॥ ૨૨ ॥ કં ॥ ત્રીજે અદત્તાદા
 નનું, ચોથે પરદારાનોમ રે ॥ ઇચ્છા પ્રમાણે થૂલથી,
 પરિગ્રહ નવવિધની સીમ રે ॥ પં ॥ ૨૩ ॥ કં ॥
 દ્વિતિ પરિમાણે ગમન કરે, ભોગ ઉવભોગ નિયમ વિ
 ચાર રે ॥ કર્માદાન પત્તર તજે, અનર્થ દંડ પરિહાર
 રે ॥ અં ॥ ૨૪ ॥ કં ॥ નવમે સા માયિક નિત્ય કરે,
 દશમે વ્રત સંખેપ થાય રે ॥ મત્ર બલેજેમ વીંછીનું,
 કાંઈ ઝેર તે ડંકે જાય રે ॥ કાં ॥ ૨૫ ॥ કં ॥ ભંગા
 અસીતી ચોલખી, પોસહ કરતા શુભ ચિત્ત રે ॥ બા
 રમે મુનિ ધર તેડીને, પહિલાભી જમે ગૂહી નિત્ય રે
 ॥ પં ॥ ૨૬ ॥ કં ॥ પંચ પંચ સધલે વ્રતે, જાણી
 તજવા અતિચાર રે ॥ રથ બેસી મારગ કટે, તેમ એ

વ્રત મુક્તિ વિચાર રે ॥ તિ० ॥ ૨૭ ॥ ક૦ ॥ એકવી
 શ દ્રવ્ય ગુણ ઉત્તર, વલિ પણતીસમ ગુણ સાર રે
 ॥ ભાવથી સત્તર જે ધરે, તે પામે ભવનો પાર રે ॥
 તે० ॥ ૨૮ ॥ ક૦ ॥ દાન શીયલ તપ ભાવના, તિહાં
 દાન ગૃહીને વિશેષ રે ॥ તે પણ ભાવેં ફલ દીએ, અ
 મૃતાનુષ્ઠાન અશેષ રે ॥ અ० ॥ ૨૯ ॥ ક૦ ॥ દાન દી
 યંતાં સાધુને, વરભક્તિ વિશેષે નાર રે ॥ પાંચ કોડી
 સોવન તણી, સુરવૃષ્ટિ કરે તસ દ્વાર રે ॥ સુ० ॥
 ૩૦ ॥ ક૦ ॥ નિશ્રા પ્રાતિવેરિમકી, દેખી તેડે
 મુનિ ગેહ રે ॥ ખીરખાંડ પડિલાભતી, ક્ષણ
 ક્ષણ જીએ ઊંચું તેહ રે ॥ ક્ષ० ॥ ૩૧ ॥ ક૦ ॥ પૂ
 છંતાં મુનિનેં કહે, જે દીઠી વાત અશેષરે ॥ આહા
 ર સરસ તુમનેં દિયું, કેમ વૃષ્ટિ નહી લવલેશ રે ॥
 કે० ॥ ૩૨ ॥ ક૦ ॥ તે કહે આ સરિખા મુનિ, તુઝ
 સરખી દાતા નાર રે ॥ વૃષ્ટિ ન થાએ દૃષદ તણી,
 વિણભક્તિ હૃદયમાં ધાર રે ॥ વિ० ॥ ૩૩ ॥ ક૦ ॥
 ભાવેં દીયંતા બાકલા, લઘું કેવલ ચંદનખાલ રે ॥
 જિનગુરુ વિનયને તપ ક્રિયા, ફલ વીર્ય ઊક્ષાસ વિ
 શાલ રે ॥ ક૦ ॥ ૩૪ ॥ ક૦ ॥ અંત કોડાકોડી સાગરે,
 જળગાંઠીભેદ કરંત રે ॥ જ્ઞાનક્રિયા તવ ફલ દીએ, પ્ર

શિવાન દિશા વિકસંત રે ॥ પ્ર૦ ॥ ૩૫ ॥ ક૦ ॥ તસ
 કારણ શ્રુતજ્ઞાન છે, તે તો બહુશ્રુત ગુરૂ આપત્ત રે ॥ વિ
 નયે ગુરૂસેવા કરે, વિનયીને ગુણસંપત્ત રે ॥ વિ૦
 ॥ ૩૬ ॥ ક૦ ॥ નાહી ધોધ નિર્મલ થઈ, જેમ દેખે
 આરીસે રૂપ રે ॥ ભાવ શોચ ગુરૂ દર્શને, પ્રગટે નિજ
 આતમ રૂપ રે ॥ પ્ર૦ ॥ ૩૭ ॥ ક૦ ॥ જ્ઞાનદશા
 ગુરૂથી હુવે, જ્ઞાનથી સ્થિતિ કર્મની નાશ રે ॥ કેવલી
 પણ અતે લહે, જ્ઞાનઉપયોગે શિવ વાસ રે ॥ જ્ઞા૦
 ॥ ૩૮ ॥ ક૦ ॥ રવિ શશિ મણિ દીપક સમા, જ્ઞાન
 તે વિણ કિરિયા અંધ રે ॥ ગિર્યાવહારી તપ તપે,
 તે જાણે જૂઠો ધંધ રે ॥ તે૦ ॥ ૩૯ ॥ ક૦ ॥ પ્રભુકર
 દીક્ષિત છે ધણા, પણ જ્ઞાની ગણ્યો પરિવાર રે ॥
 સૂત્ર પયમ્ના જેણે રચ્યાં, તે ગણતી અઉદ્ધ હજાર રે ॥
 તે૦ ॥ ૪૦ ॥ ક૦ ॥ જમનાદક જ્ઞાની જીએ, જેણે
 આખ્યો શિવ આસ્વાદ રે ॥ જ્ઞાન લેહેરમાં જે રમે,
 શિવરમણી કરે તસ યાદ રે ॥ શિ૦ ॥ ૪૧ ॥ ક૦ ॥
 છઠું ખડે આઠમી, ઢાલ પૂર્ણ થઈ એ ખાસ રે ॥ શ્રી
 શુભવીર વચન સુણી, લહે જયકમલા ધર વાસ રે
 ॥ લ૦ ॥ ૪૨ ॥ ક૦ ॥

॥ દોહા ॥

॥ એણી પરેં દેઠ દેશના, જમ રહ્યા મુનિરાય
 ॥ તવ ધમ્મિલ તે વીનવે, વિનયેં પ્રણમી પાય ॥ ૧
 ॥ ભગવન કહો કોણુ કર્મથી, માતપિતાદિ વિજેગ ॥
 બાલપણે મુઝ કેમ થયો, વલી પામ્યા સુખ ભોગ ॥
 ૨ ॥ ઠામ ઠામ ઝડિ મલી, રાજ્ય થયું શ્રીકાર ॥ એ
 ચર ભૂચર કન્યકા, એમ સુખ દુઃખ પ્રકાર ॥ ૩ ॥

॥ ઠાલ નવમી ॥

॥ જરે દેશના મુણી રઠ લાગશે ॥ એ દેશી ॥
 ॥ જરે સૂરિ કહે સાંભલ રાજવી, જરે પૂર્વભવતણી
 વાત ॥ જરે આ ભવથી ત્રીજે ભવેં, જરે અનુભવિ
 યાં અવદાત ॥ ૧ ॥ જરે અજ્ઞાની પશુ આતમા,
 જરે ન લહે પુણ્યને પાપ ॥ જરે સ્ત્રોતાવર્ત ભ
 વોદધિ, જરેં દૂણ્યો લહે સંતાપ ॥ ૨ ॥ જી ॥
 જરે જંબુદ્વીપ ભરતેં પુરા, જરે ભરૂચ સેહેર મ
 ઝાર ॥ જરે શત્રુદમ ન રાજ તિહાં, જરે ધારણીનો
 ભરતાર ॥ જી ॥ ૩ ॥ જરે તિહાં મહાધન ગાથાપ
 તિ, જરે નારી સુનંદા તાસ ॥ જરે સુનંદ નામેં સુ
 ત થયો, જરે વરમિથ્યાત નિવાસ ॥ જી ॥ ૪ ॥
 જરે આઠ વરસનો જળ હુણ્યો, જરે ચૂક્યો ભણવા

તેહ ॥ જરે નિજકુલ ઉચિત કલા ભણ્યો, જરે ભદ્રક
 સરલ સનેહ ॥ જી ॥ ૫ ॥ જરે કાલાંતરે પરણાગ
 તેં, જરે આઠ્યા પ્રાચીન મિત્ર ॥ જરે તસ પર
 ણાગત કારણેં, જરે ભોજન કરત વિચિત્ર ॥ જી
 ॥ ૬ ॥ જરે શેઠ સુનંદને એમ કહે, જરે જઈ શૌનિ
 કને ગેહ ॥ જરે લાવો પરણા કારણેં, જરે સુંદર મં
 સ સનેહ ॥ જી ॥ ૭ ॥ જરે અતિથિ સહિત સુત
 નિકલ્યો, જરે સાથે લીધા દામ ॥ જરે મંસ ન મલિ
 યું તસ ઘરે, જરે ન મલ્યું બીજે ઠામ ॥ જી ॥ ૮
 ॥ જરે વારયો સુનંદે નાંવ રહ્યો, જરે ગયા માછીને
 ધામ ॥ જરે પાંચ મીન લીયાં હવતાં, જરે આપી
 પરહયા દામ ॥ જી ॥ ૯ ॥ જરે નદીય કિનારે આ
 વતાં, જરે મત્સ્ય સુનંદને દેઘ ॥ જરે દેહશૌચ કરી
 આવશું, જરે ઘર બને એ લેઘ ॥ જી ॥ ૧૦ ॥
 જરે આતિથિ કહી શૌચે ગયો, જરે તડકડતા તે દે
 ખ ॥ જરે કુવરેં જલે વેહેવરાવીયાં, જરે કરણા
 સુનંદ વિશેષ ॥ જી ॥ ૧૧ ॥ જરે પૂછે પંથી અ
 તિથિ મલ્યો, જરે તે દહે જલ મેહેલાત ॥ જરે
 ખેદ ભર્યો ઘર આવીને, જરે શેઠને કહી સંવિ
 વાત ॥ જી ॥ ૧૨ ॥ જરે શેઠ પૂછતાં સુત

કહે, જીરે કૃપં પાઠંયા જલ મંધ્ય ॥ જીરે કોર્ધે
 ભરચો શ્રેષ્ઠી કહે, જીરે તેણે ઠામે તુઝ વંધ્ય ॥ ૭૦ ॥
 ૧૩ ॥ જીરે વારચો સજનેં પણુ નવિ રહ્યો, જીરે મિ
 થ્યાત્વી વિકરાલ ॥ જીરે ડંડ કપાલેં આહણ્યો, જીરે
 મરણુ લહ્યો તતકાલ ॥ ૭૦ ॥ ૧૪ ॥ જીરે મંધ્યમભા
 વેં તે મરી, જીરે વિષમવલયગિરિમાંહી ॥ જીરે વિષ
 મ કંદરા પહ્લિનો, જીરે મંદરરાજ ત્યાંહી ॥ ૭૦ ॥
 ૧૫ ॥ જીરે તસ વનમાલા વલ્લભા, જીરે દંપતી પ્રી
 તિં અતીવ ॥ જીરે નામેં સરલ તસ સુત થયો,
 જીરે તેહ સુનંદનો ॥ ૭૦ ॥ ૧૬ ॥
 જીરે જોવન વેલા જગતો, જીરે મરણુ ગયો તસ
 તાત ॥ જીરે પક્ષીપતિ પદ થાંપીયો, જીરે મક્ષી તસ
 કર સંઘાત ॥ ૭૦ ॥ ૧૭ ॥ જીરે એકદિન શસ્ત્ર ધરી
 ગયો, જીરે પાલ્યથકી નહી દૂર ॥ જીરે મારગથી ભૂ
 લા નરા, જીરે કૃશતનુ તેજ પ્રચૂર ॥ ૭૦ ॥ ૧૮ ॥ જી
 રે જિહાં તિહાં ફરત નિરાયુધા, જીરે દેખી ગયો તસ
 પાસ ॥ જીરે સરલ કુંવર સરલે નમે, જીરે ધર્મ
 લાભ દિયે તાસ ॥ ૭૦ ॥ ૧૯ ॥ જીરે સરલકહે ત
 મે કોણ છો, જીરે રેહેવું જવું કીએ દેશ ॥ જીરે તે ક
 હે અમે અણુગાર છું, જીરે થાનક ધર્મ વિશેષ ॥ ૭૦

॥ ૨૦ ॥ જીરે જાવું સોરઠતીરથે, જીરે ભૂલા પડ્યા
 અમેં આજ ॥ જીરે સરલ કહે એણે માર
 ગેં, જીરે જાઓ સુખેં મહારાજ ॥ ૭૦ ॥ ૨૧
 ॥ જીરે પણ કહેા ધર્મ તણો વિધિ, જીરે મુનિ ક
 હે મુણીએ કુમાર ॥ જીરે ધર્મ તે પરને ન દુખ હુએ,
 જીરે એમ કહી કરત વિહાર ॥ ૭૦ ॥ ૨૨ ॥ જીરે પશ્ચિ
 પતિ પાદ્યેં ગયો, જીરે એકદિન ગામને ધાત ॥ જ
 રે વાડ સહિત તે નિકલ્યો, જીરે ગામ વનેં રહ્યા રાત
 ॥ ૭૦ ॥ ૨૩ ॥ જીરે તિહાં મુનિ વચન તે સાંભર્યુ,
 જીરે પરદુઃખેં ન રહે ધર્મ ॥ જીરે લૂંટી માલ તસ્કર
 ભણે, જીરે મુઝશિર હુએ પાપ કર્મ ॥ ૭૦ ॥ ૨૪ ॥
 જીરે તેણે ગામ ધાત તે નહી કડં, જીરે નરહું ચોરનેં લા
 રા ॥ જીરે ચિંતિ ચોર ધાટી તજી, જીરે છંડી નિજ હથિ
 ચાર ॥ ૭૦ ॥ ૨૫ ॥ જીરે મુનિવાસિત નગરેં ગયો,
 જીરે લોભ મત્સર પરિવાર ॥ જીરે જીવ ઝિપર કડણા
 ધરે, જીરે કરે આતમ ઝિદ્દાર ॥ ૭૦ ॥ ૨૬ ॥ જીરે
 ભદ્રકભાવેં તે મરી, જીરે તું ધમ્મિત્ર અવતાર ॥ જીરે
 જીવદયા ધર્મેં કરી, જીરે પામ્યો ઋદ્ધિ ઝિદ્દાર ॥ ૭૦
 ॥ ૨૭ ॥ જીરે પિતૃવિયોગવ્યસનથકી, જીરે ગુરુવચને
 તપ કીધ ॥ જીરે મંત્રી રમણી નૃપ સંપદા, જીરે ત

પથી અઠ માહાસિદ્ધ ॥ ૭૦ ॥ ૨૮ ॥ જરે એમ મુણ
 ધમ્મિલ પામીયો, જરે જતિસ્મરણ નાણ ॥ જરે કર
 જોડી ઊભો થઈ, જરે કહે સવિ વાત પ્રમાણ ॥ ૭૦
 ૨૯ ॥ જરે છઠે ખંડે એ કહી, જરે નવમી સુંદર ઢા
 લ ॥ જરે શ્રીશુભવીર મુનીસરે, જરે દિયો ઉપદેશ
 રસાલ ॥ ૭૦ ॥ ૩૦ ॥

॥ દોહા ॥

॥ સાંભલી એમ ધમ્મિલ કહે, સુખ દુખ કર્મ
 વિચાર ॥ અહો અહો ભવનાટકે, નાચ્યો જીવે સંસાર
 ૨ ॥ ૧ ॥ ભવદાવાનલ જલમાં, દાવો વાર અનંત ॥
 તિહાં તુમે શીતલ છાંયડી, મલીયા મુઝ ભગવંત ॥ ૨
 ॥ ભવજલધિમાં ઝહાઝ સમ, દીયોસંજમ મહારાજ ॥
 ગ્રહણ આસેવન શીખથી, સિઝે વંછિત કાજ ॥ ૩ ॥
 રાજ્યભાર સુતને ઠવો, જયોસતિ વિમલા સાથ ॥ ૪
 ધમ્મિલ સંજમશ્રી વરે, ધર્મરૂચિ ગુરૂ હાથ ॥ ૪ ॥

॥ ઢાલ દશમી ॥

॥ રહોયારે આનાસ દુવાર ॥ એ દેશો ॥

॥ વંદોને વર્ણયો સવિ પરિવાર, તહુ જણુ ગુ
 રૂની સાથે વિચરતાં ૭ ॥ ગુરૂરતનાધિક વિનય વિશે
 ૫, રેહેત સમાધિ તત્ત્વ વિચારતાં ૭ ॥ ૧ ॥ રક્ષકે ૫

લ પડિબોહણ સૂર, કર્મશત્રુ નિર્ધાતન ઊઠીયા ॥
 એણી પરે સંજમ વ્રત ચિરકાલ, પાલતાં તિહું જ
 ॥ શિવ ઉતકંઠીયા ॥ ૧૭ ॥ એક માસ કેરું અણ
 સણ કીધ, ધર્મ સુધ્યાને આયુ પૂરણ કરી ॥ અ
 વ્યુત સ્વર્ગે ધમ્મિલ જય, ઇંદ્રસામાનિક સુરસંપદ
 વરી ॥ ૧૮ ॥ જશોમતિ વિમલા તિહાં સુર થા
 ય, બાવીસ સાગર આયુ પૂરણ કરી ॥ મહાવિ
 દેહે રાજવી કુલ, પુણ્ય સંજોગે તિહું જણ અવતરી
 ॥ ૧૯ ॥ ભોગવી સુખ સંસાર વિલાસ, ચારિત્ર
 લેઈ તપ કરશે મુદ્દા ॥ કેવલ પામી કરશે વિહાર,
 અવિચલ સુખ વરશે શિવ સંપદા ॥ ૨૦ ॥ છઠ્ઠે
 ખંડે દશમી એ દાલ, ચરણ કરણ ગુણ રસિક કલ્લો
 લસી ॥ શ્રીશુભવીર વિવેકીને ચિત્ત, ખટરસ ભો
 જન સીર તંબોલસી ॥ ૨૧ ॥ સર્ગાથા ॥૩૧૪॥

॥ દોહા ॥

॥ એ ધમ્મિલ નૃપની કથા, પૂરણ થઈ સુખ
 માણુ ॥ સાંભલી ઉદ્ધસિત ભાવશું, કરજ્યો વ્રત
 પ્રચયખખાણુ ॥ ૧ ॥ એમ નિસુણી પ્રભુદેશના, ઊઠે
 એણિક રાય ॥ ત્રિસલાનંદન વંદીને, હરખે નિજ
 ઘર જાય ॥ ૨ ॥ કુમતતિમિરને ટાલતા, વર્જમાનજિ

નભાણુ ॥ ભવિક કમલ વિકસાવતા, વિચરે મહિયસ
ઠાણુ ॥ ૩ ॥

અથ કલશ ॥ તૂઠો તૂઠો રે ॥ એ દેશી ॥

॥ ગાયોં ગાયો રે મહાવીર જિનેશ્વર ગાયો ॥
લોકાલોક પ્રકાશક સાહિબ, જગનો તાત કહાયો ॥
રાજ્યગૃહીપુર ગુણસિલ ચૈત્યે, ધર્મભલચરિત્ર સુ
ણાયો રે ॥ મં ॥ ૧ ॥ અનભિલાખ્ય અભિલા
ખ્ય અનંતા, ભાગ અનંત ઉચ્ચરાયો ॥ સાંભલી
સોહમસ્વામી ગણધર, તે સવિ સૂત્રે રચાયો રે ॥
મં ॥ ૨ ॥ સૂત્રપરંપર ચાલ્યું આબ્યું, પંચાં
ગી સમુદાયો ॥ આચારજ વાચક વર પંડિત, શા
સ્ત્ર ધણું વિરચાયો રે ॥ મં ॥ ૩ ॥ પણ દ્વાદશ વર
શી દુર્ભિક્ષે, વસતિ ગામ ગમાયો ॥ તેમ મુનિ પાઠ
પઠન સ્મૃતે ધારણ, બહુ ગદ્ય અદ્ય કરાયો રે ॥ મં
॥ ૪ ॥ જેમ જેણે સાંભર્યું તેમ તેણે રચ્યું, શંકિ
ત શાસ્ત્ર લહાયો ॥ ભવભય ભીરને સર્વ પ્રમાણિક, બ
હુ શ્રુત વપણે કરાયો રે ॥ મં ॥ ૫ ॥ પૂરવધર અ
વધિ મન કેવલી, કલીજીગમાં તસ હાણી ॥ શાસ્ત્ર ધ
ણું શંકિત મતિ થોડી, બહુશ્રુત વચન પ્રમાણી રે ॥
મં ॥ ૬ ॥ વસુદેવહિંડી રચી અતિ મોહાટી, તિ

બહુશ્રુત, કપૂરવિજય મતિ બલીવા જી ॥ તાસ શિ
 ષ્ય શ્રીખિમાવિજય બુધ, વિદ્યા શક્તિ વિશાલી જી
 ॥ જસ પસાયેં જગતમેં આવો, કપૂરચંદ બણુશાલી
 જી ॥ ૬ ॥ તાસ શિષ્ય શ્રીસુજસવિજય બુધ, તાસ
 શિષ્ય ગુણુવંતા જી ॥ શ્રી શુભવિજય વિજય જ
 સ નામેં, જે મહીમાંહે મહંતા જી ॥ પંડિત વીર
 વિજય તસ શિષ્યેં, રચના રચી સુરશાલ જી ॥ ધ
 મ્મિભલ ચરિત ઇત સ્તત વીખરયાં, મેહેત્રી કરી દૂત્ર
 માલ જી ॥ ૭ ॥ વિજયદેવેંદ્ર સૂરીસર રાજ્યેં, ઠ
 વી ભવીકંઠ પ્રસિદ્ધિ જી ॥ રાજનગરમાં રહીય ચોમા
 શું, રાસની રચના કીધી જી ॥ સંવત (૧૮૯૬) અઢાર
 શેં છન્નું વરસેં, આવણુ ઉજલીતીજેં જી ॥ આ ભવ
 માંપચ્ચખખાણુ તણું ફલ, વરણુવીજ્યું મનરીજે જી ॥
 ૮ ॥ ત્રણ હજરનેં પટશત ઊપર, રલોકની સંખ્યા ધા
 રો જી ॥ દક્ષપરીક્ષક નર જે સુણુશે, તો શ્રમ સફલ
 અમારો જી ॥ જે ભાવેં એ ભણુશે ગણુશે, શ્રવણ ધ
 રી સાંભલશે જી ॥ અધ્યાભાસન તરવરમાણુ રસ,
 સિંચત વ્રત તરફલશે જી ॥ ૯ ॥ દેહ નિરામય સ્ને
 હી સુખાશ્રય, અશન સુધામય કરશે જી ॥ મંદરીએ
 પગ પગ ઝલકંતી, ચપલા કમલા ઠરશે જી ॥ પુત્ર

પવિત્ર કલત્ર વિચિત્રા , નેત્રાનંદે વિચરશે ७ ॥ વાળ
 રાળ વિરાજિત બંધુર, સિંધુર ચઢી સંચરશે ७ ॥
 ૧૦ ॥ રતન મેહલમે સેહેલકરશે, સજ્જન સુભટ પ
 રિવરશે ७ ॥ જિનગુરુ ગીત જ્ઞાન નૃત શાલા, મંગ
 લિક માલા વરશે ७ ॥ ભવ તરશે હરશે સવિપાત
 ક, સ્નાતક પદ અનુસરશે ७ ॥ સુખભર શિવ સુંદ
 રી વરમાલા, વિમલા કઠે ધરશે ७ ॥ ૧૧ ॥

॥ ઇતિ શ્રી મત્તપાગચ્છીય સંવિજ્ઞ સુજ્ઞ પં
 ડિત શ્રી ૧૦૮ પંડિત શ્રીશુભવિજય ગણિ
 શિષ્ય પંડિત શ્રીવીરવિજય ગણિભિર્વિ
 રચિતે શ્રીધમ્મીલનૃપચરિત્રે પ્રાકૃતપ્રબંધે
 પૃષ્ઠઃ ખડઃ સમાપ્તસ્તસમાપ્તૌ ચ ધમ્મલ
 કુમાર રાસોયમપિ પરિપૂર્ણઃ ॥

બહુશ્રુત, કપૂરવિજય મતિ બલીયા ॥ તાસ શિ
 ષ્ય શ્રીખિમાવિજય બુધ, વિદ્યા શક્તિ વિશાલી ॥
 ૧૧ ॥ જસ પસાયેં જગતમેં આવો, કપૂરચંદ બણશાલી
 ॥ ૧૨ ॥ તાસ શિષ્ય શ્રીસુજસવિજય બુધ, તાસ
 શિષ્ય ગુણવંતા ॥ શ્રી શુભવિજય વિજય જ
 સ નામેં, જે મહીમાંહે મહંતા ॥ પંડિત વીર
 વિજય તસ શિષ્યેં, રચના રચી સુરશાલ ॥ ૧૩ ॥
 મિમલ ચરિત ઇત સ્તત વીખરયાં, મેહેત્રી કરી દૂત
 માલ ॥ ૧૪ ॥ વિજયદેવેંદ્ર સૂરીસર રાજ્યેં, ઠ
 વી ભવીકંઠ પ્રસિદ્ધિ ॥ રાજનગરમાં રહીય ચોમા
 શુ, રાસની રચના કીધી ॥ સંવત (૧૮૯૬) અઢાર
 શેં છન્નુ વરસેં, આવણ ઉજલીતીજેં ॥ આ ભવ
 માંપચ્યખખાણ તણું ફલ, વરણવીજ્યું મનરીઝે ॥
 ૧૫ ॥ ત્રણ હજારનેં ષટ્શત ઊપર, રલોકની સંખ્યા ધા
 રો ॥ દક્ષપરીક્ષક નર જે સુણશે, તો શ્રમ સફલ
 અમારો ॥ જે ભાવેં એ ભણશે ગણશે, શ્રવણ ધ
 રી સાંભરશે ॥ ૧૬ ॥ અધ્યાભાસન તરવરમણ રસ,
 સિંચત વ્રત તર ફલશે ॥ ૧૭ ॥ દેહ નિરામય સ્ને
 હી સુખાશ્રય, અશન સુધામય કરશે ॥ મંદરીએ
 પગ પગ ઝલકંતી, ચપલા કમલા ઠરશે ॥ ૧૮ ॥ યુત્ર

પવિત્ર કલત્ર વિચિત્રા , નેત્રાનંદે વિચરશે ७ ॥ વાજ
રાજી વિરાજિત ળંધુર, સિંધુર ચઢી સંચરશે ७ ॥
૧૦ ॥ રતન મેહલમેં સેહેલકરશે, સજ્જન સુભટ પ
રિવરશે ७ ॥ જિનગુરુ-ગીત જ્ઞાન નૃત શાલા, મંગ
લિક માલા વરશે ७ ॥ ભવ તરશે હરશે સવિપાત
ક, સ્નાતક પદ અનુસરશે ७ ॥ સુખભર શિવ મુંદ
રી વરમાલા, વિમલા કંઠેં ધરશે ७ ॥ ૧૧ ॥

॥ ઇતિશ્રી મત્તપાગચીય સંવિજ્ઞ મુજ પં
ડિત શ્રી ૧૦૮ પંડિત શ્રીશુભવિજય ગણિ
શિષ્ય પંડિત શ્રીવીરવિજય ગણિભિવિ
રચિતે શ્રીધમ્મીલનૃપચરિત્રે પ્રાકૃતપ્રખંધે
પદ્યઃ ખડઃ સમાપ્તસ્તત્સમાપ્તૌ ચ ધમ્મભલ
કુમાર રાસોયમપિ પરિપૂર્ણઃ ॥